

วารสาร

เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Journal of Educational Technology and Communications
Mahasarakham University ISSN 2530-0109 since 2018

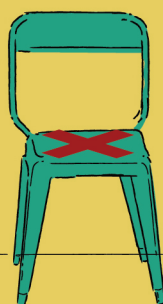
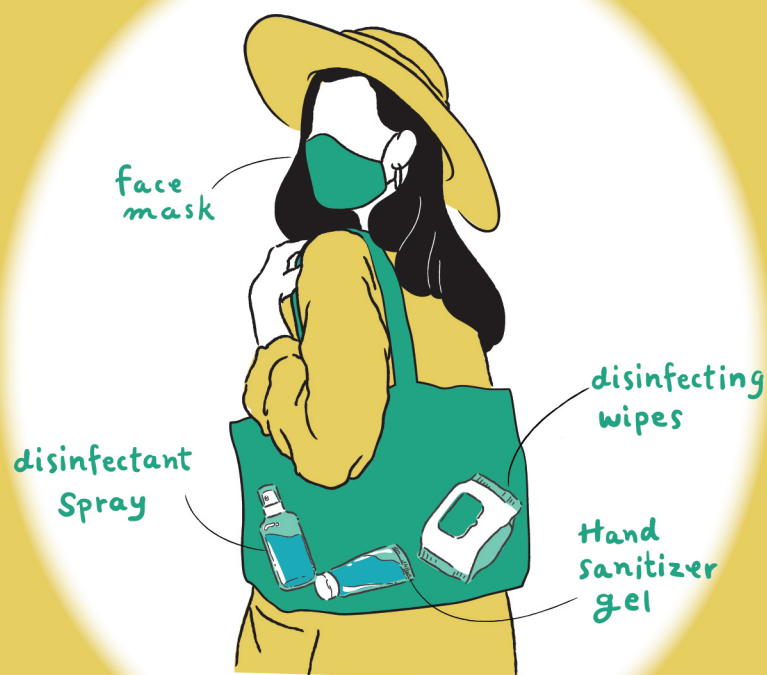
ปีที่ 3 ฉบับที่ 8 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563 Vol.3 No.8 May-August 2020 ISSN: 2630-0052 (print) : 2630 - 0109 (Online)

THE NEW NORMAL

WEAR FACE MASKS AND KEEP THE DISTANCE

PHYSICAL DISTANCING

2630-0109 online

วารสาร

เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Journal of Educational Technology and Communications
Faculty of Education Mahasarakham University (Since 2018)

ปีที่ 3 ฉบับที่ 8 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563 Vol. 3 No. 8 May-August 2020

ISSN 2630-0052 (print)

ISSN 2630-0109 (online)

เจ้าของ : ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถนนศรีนครินทร์ ต.ตลาด อ.เมือง มหาสารคาม 44000

<http://www.etcjournal.etc.dumsu.com/> ติดต่อ กองบรรณาธิการ โทร. 086 6404222 e-mail : journal.etc.edu.msu@gmail.com

ที่ปรึกษาของบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.ชัยงค์ พรหมวงศ์	ศาสตรเมธี ดร.สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ
รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญ ทิระการ	รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ เรืองสุวรรณ
รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริส	รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชัยเจริญ	รองศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิตย์ อาชนอก	

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก่อเกียรติ ขวัญสกุล

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร.เห็มมิณชี ธนปัทมมิมณี

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กองบรรณาธิการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐานันท์ สีเดลิ้ว	คณะศึกษาศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชต์วรรณ ตั้งภักดี	คณะศึกษาศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐธานี เลาสุริโยธิน	คณะศึกษาศาสตร์
ดร.ธนดล ภูสีฤทธิ์	คณะศึกษาศาสตร์
อาจารย์มานวิภา กิตติพร	คณะศึกษาศาสตร์
อาจารย์ธวัชวงศ์ ลาวัลย์	คณะวิทยาการสารสนเทศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนติรัฐ วีระนาคนินทร์	คณะวิทยาการสารสนเทศ
ดร.ศุภกฤต เหลี่ยมไธสง	คณะวิทยาการสารสนเทศ
อาจารย์ณภัทร สักทอง	คณะวิทยาการสารสนเทศ

กองบรรณาธิการจากสถาบันภายนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ เข้มพินิจ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.อติรา ถ่านจักร	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.อนิรุทธิ์ สติมัน	มหาวิทยาลัยศิลปากร
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกร สงคราม	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประชัย พิริยะสุรวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ดร.นราวิชญ์ ศรีเปารยะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ดร.สุขมิตร กอมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา
ดร.นุชาจี บุญเกิด	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ดร.เลอสินต์ ฤทธิชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

เลขาฯ/บรรณาธิการ นายธนวัฒน์ แสนโกษา ผู้ดูแลระบบสารสนเทศ นายสมร เหล็กกล้า นายอมรศิลป์ สระทองแมว

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ประเมินบทความประจำกองบรรณาธิการ

บทความทุกเรื่อง ก่อนนำออกตีพิมพ์เผยแพร่ จะผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน โดยจะพิจารณาประเมินคุณภาพบทความตามหลักวิชาการ อาจมีการขอให้ผู้รับนิยดชอบปรับแก้ตามความเหมาะสม

หากข้อความในบทความละเมิดสิทธิผู้อื่น ผู้ใด ถือเป็นความรับผิดชอบของเจ้าของบทความนั้น ๆ กองบรรณาธิการจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องแต่อย่างใด และสงวนสิทธิ์ที่จะไม่เผยแพร่บทความที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รศ.ดร.ชวลิต ชูคำแพ	คณะศึกษาศาสตร์
ผศ.ดร.กาญจนา เรืองมนตรี	คณะศึกษาศาสตร์
ผศ.ดร.มนตรี วงษ์สะพาน	คณะศึกษาศาสตร์
ผศ.ดร.จิระพร ชะโน	คณะศึกษาศาสตร์
ผศ.ดร.สินธรา คามดิษฐ์	คณะศึกษาศาสตร์
ผศ.ดร.อรนุช ศรีสะอาด	คณะศึกษาศาสตร์
รศ.ดร.ทรงศักดิ์ กุสว่อน	คณะศึกษาศาสตร์
รศ.ดร.ประสาก เนื่องเฉลิม	คณะศึกษาศาสตร์
ผศ.ดร.วรารพ เอรารวรรณ	คณะศึกษาศาสตร์
ผศ.ดร.ทัศนีย์รินทร์ สว่างบุญ	คณะศึกษาศาสตร์
ผศ.ดร.ชัยรัตน์ ชูสกุล	คณะศึกษาศาสตร์
ดร.อารยา ปียกุล	คณะศึกษาศาสตร์
ดร.วิทยา วรพันธ์	คณะศึกษาศาสตร์
ผศ.ดร.กัญญารัตน์ ไกร	คณะศึกษาศาสตร์
ผศ.ดร.สมทรง สิริ	คณะศึกษาศาสตร์
ดร.กันยรัตน์ สอนสุภาพ	คณะศึกษาศาสตร์
รศ.ดร.กรรณิ์ ชัยมูล	บัณฑิตวิทยาลัย
ผศ.ดร.รัชชัย จิตนันท์	บัณฑิตวิทยาลัย
ผศ.ดร.นิดา ชัยมูล	คณะวิศวกรรมศาสตร์
ผศ.ดร.อดิศักดิ์ สิงห์สี	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
ผศ.ดร.นิพนธ์ ต้นโพธิ์กุล	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
ผศ.ดร.มนชยา เรียงประดิษฐ์	คณะวิทยาศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิ จากสถาบันภายนอก

รศ.ดร.จารุณี ชามาศ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.อนุชา พัวไพโรจน์	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รศ.ดร.ประกอบ กรณีกา	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รศ.ดร.จินตวิทย์ คล้ายสังข์	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผศ.ดร.ปราวีณา สุวรรณวิจิตร	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รศ.ดร.เนาวินิตย์ สงคราม	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ดร.ธีรวิทย์ คุ้มบุตร	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผศ.ดร.นันทน์ เรืองฤทธิ์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผศ.ดร.เอกนถ บางท่าไม้	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผศ.ดร.สุพล บุญลือ	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี
ผศ.ดร.ปณิศา วรรณพิรุณ	สำนักวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ
ดร.แจ่มจันทร์ ศรีอรุณศรี	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ดร.โอกาส เทาไธยานทร	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผศ.ดร.วสันต์ อดิศักดิ์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ดร.ภูเบศ เลื่อนใส	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ดร.จุฬาวดี มีวันคำ	สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดร
ดร.วรฤทธิ์ กอประสิทธิ์พัฒน์	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ดร.วันวิสาข์ ไชยรัมย์	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผศ.ดร.ประวิทย์ สิมมาทิน	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผศ.ดร.สนธิ์ ตีเมืองชัย	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผศ.สุพรรณ อภัยวงศ์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผศ.ดร.อัญชลี ทองแถม	วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ผศ.ดร.ลักขณา สุกใส	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผศ.ดร.วิภาณีรัตน์ แสงจันทร์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผศ.ดร.ณิศา ดวงวิไล	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.ดร.ธัญธิช วัชรภูมิประเทศ	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
รศ.ดร.นิราศ จันทจิต	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
ดร.วุฒิชัย พิสิฐ	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทบรรณาธิการ

วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำเดือน พฤษภาคม-สิงหาคม 2563 ออกเผยแพร่ ตามกำหนดเวลาเป็น ปีที่ 3 ฉบับที่ 8 ภาพปกนำเสนอเป็นภาพ "ความปกติใหม่" (new normal) เพื่อให้เข้ากันสถานการณ์ของสังคมปัจจุบัน ส่วนภายในเล่มยังเป็นการนำเสนอบทความจากนักวิชาการจากทั่วประเทศ ที่ยังให้ความสนใจเสนอผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ บทความทุกเรื่องผ่านการประเมิน กลั่นกรอง จากผู้ทรงคุณวุฒิประจำกองบรรณาธิการเรื่องละ 2-3 ท่าน ก่อนนำออกตีพิมพ์ ในโอกาสนี้ กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่สละเวลาในการประเมินเป็นอย่างดีสูง

วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พร้อมเป็นเวทีที่เปิดรับบทความจากนักวิจัยและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องการนำเสนอผลงานวิชาการที่เป็นประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ผู้ที่สนใจสามารถติดตามรายละเอียดต่าง ๆ ได้ที่ <http://www.etcjournal.etcudmsu.com/> กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เนื้อหาที่น่าสนใจในฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับท่านผู้อ่านทุกท่าน ขอขอบคุณที่ให้ความสนใจ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะติดตามผลงานอีกในฉบับต่อไป

ก่อเกียรติ ขวัญสกุล

วัตถุประสงค์การจัดทำ

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ แนวคิด ทฤษฎี หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในศาสตร์สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คอมพิวเตอร์ศึกษา นวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงศาสตร์การศึกษาด้านอื่น ๆ ในรูปแบบของบทความวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ หรือผลงานวิชาการต่าง ๆ
2. เป็นแหล่งให้นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการ
3. เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด เจตคติและประสบการณ์ระหว่างนักวิชาการทางการศึกษา
4. เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและวิจัยในศาสตร์การศึกษาด้านต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการศึกษา พัฒนาความรู้ทางวิชาการ การศึกษา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และวงการศึกษาระดับชาติ
5. เพื่อให้บัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ศึกษาเรียนรู้งานภาคปฏิบัติการสื่อสารสิ่งพิมพ์ ในรายวิชาการผลิตสิ่งพิมพ์เพื่อการศึกษา

บทความวิจัยทางการศึกษา

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลงเพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 สุพัตรา เลขาวิชิต The Learning Experiences Using Educational Games and Songs to Develop Mathematical Readiness of Pre School Children in Kindergarten Year 2. Suphattra Lupkhaeichit	9
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิกเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อมรรัตน์ ศรีจันทร์ The Development of English Learning Management by Using Graphic Organizer to Develop Writing Skill for Mattayomsuksa 2 Students Amornrat Srijan	23
การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตเทศบาลนครระยอง (วัดตรีรัตนาราม) กุลรภัส เกียรติภาสกรกุล A Learning Experience-Enhancing Activities Using Set of Poetry Picture Books to Promotes Language of the 3 rd Kindergarten from Rayong Municipality Demonstration School (Wat Tri Rattananaram). Kulrapas Keeratipassakornkul	31
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 สุริยาณี เจริญ The Learning Experiencesby Using a Set of Science Experiment Activities to Develop Scientific Process Skills for Preschool Children in 3 rd Kindergarten. Suriyani Chemaee	41
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ณากกร เจละ The Learning Experiences Using a Set of Activities, Movements and Rhythms to Develop Leadership Styles in Preschool Children in Kindergarten Year 3 Napakakorn Cheloh	55
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาล เมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ดวงฤดี บุญราศรี The Learning Experiences by Using the Outdoor Activities to Develop the Social Skills of 1 st Kindergarten from Kindergarten Patong Municipality in Phuket province. Duangruedee Boonrasri	68
การพัฒนารูปแบบจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ธิดารัตน์ นก The Development of Learning Management Model Based on Cooperative Learning and Integration the King's Philosophy to Promote Reading Comprehension in English of Mattayomsuksa 4 students Thidarat Nakhon	79
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สุปรีดา นาพี The Learning Experiences by Using Creative Art Activities to Promote Creativity for the Second Year Student of Kindergarten. Supreeda Napee	96

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 นัตยา ปานโพธิ์จาน The Learning Experience by Using Creative Art Activity to Promote Development of Creativity for 3 rd Kindergarten. Nattaya Panpotijjan	107
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ เพื่อพัฒนานิสัยปฏิบัติ และความคงทนในการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปานพองศ์ แก้วบุญเรือง Cooperative Learning Management Using Jigsaw Puzzle Techniques to Develop Achievement and Persistence in Learning Legal Matters in Daily Life for Grade 10 Students. Panupong Kaewboonrueng	118
การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลยุทธ์อภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รณิดา วงษ์สะพาน The Development of Cooperative Learning Activities Using Metacognitive Strategies with Critical Reading Thai Language Learning Packages for Students in Grade 3. Ranida Wongsaphan	133
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมบริหารสมองเพื่อเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง สวรรค์ สุกุลทิบ The Learning Experience by Using Brain Activity Enhance Basic Math Skills of Kindergarten Students, Year 1, Patong Municipality Kindergarten. Sawanya Sakultub	149
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่าิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง สุดใจ ดุ่มเขียว The Learning Experience by Using a Set of Activities Storytelling Virtues to Develop Basic Skills Learning of Second Kindergarten from Kindergarten Patong Municipality. Sudjai Dumkhiew	159
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทาง ด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดละหาร แสงดาว แสงหลู The Learning Experiences by Using Creative Arts Activity Sets to Promote Basic Math Skills of Preschool Children for Kindergarten Year 2 in Watlahan Municipality School. Sangdao Chaeeloo	171
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 อุษาวดี ชงตยา The Learning Experiences by Using the Book to Read More, Rhyme, Composition to Improve Listening and Speaking Skills for Kindergarten Students, Second Year. Usawadee Songtaya	183

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความประจำฉบับ

พศ.ดร.อัญชลี ทองแถม	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
พศ.ดร.ญาณภัทร สีหะมงคล	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พศ.ดร.สินธรา คามดิษฐ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พศ.ดร.มนตรี วงษ์สะพาน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พศ.ดร.รัชชัย จิตรนันท์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พศ.ดร.รัฐธานี เลาสุโขอิน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ดร.เหมมีญชี ธนภัทรมณี	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ดร.ธนดล ภูสีฤทธิ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ออกแบบปก
ภาพปก:

นางสาวเนตรสกลา วรรณ นิสิตชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
free download from
https://www.freepik.com/free-vector/face-mask-required-sign-collection_9281113.htm
https://www.freepik.com/premium-vector/men-woman-sit-chairs-waiting-food-orders-spend-time-their-phones-social-distancing-concept-new-normal-lifestyle-illustration_9174319.htm?fbclid=IwAR0SYx8Kpd_DjR58Vv-SSqg2xZA8PMYUoCNB6ojLTQ8VbnuhDQ16zuU1s#page=1&query=Illustration%20of%20new%20normal%20lifestyle&position=20
https://www.freepik.com/premium-vector/illustration-new-normal-lifestyle-wearing-mask-carry-disinfectant-kit-when-go-out-home-protect-yourself-from-virus-coronavirus-covid-19_9174335.htm?fbclid=IwAR39K1znGksQ0JPnxfjgG6ScaCpyoxNZNoFWeb2_u1k6OWb1cjj_NXk-ft

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2

The Learning Experiences using Educational Games and Songs
to Develop Mathematical Readiness of Preschool Children in Kindergarten Year 2.

สุพัตรา เลขาวิจิตร ^{1*}
Suphattra Lupkhaeichit ^{1*}
ChicChic58@hotmail.com ^{*}

ส่งบทความ 11 สิงหาคม 2562 แก้ไขบทความ 25 กันยายน 2562 ตอรับตีพิมพ์ 17 ตุลาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง ก่อนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2/8 โรงเรียนเทศบาล 3 (ห้วยฉนวนคม) อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง จำนวน 20 แผน 2) แบบประเมินความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 20 ข้อ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที t-test แบบ Independent

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง เท่ากับ 85.90/89.00
- 2) ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
- 3) เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง ในระดับพอใจมาก ($\bar{X}$ = 2.61)

คำสำคัญ เกมการศึกษาและเพลง , ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ , ปฐมวัย

¹ครูชำนาญการ โรงเรียนเทศบาล 3 (ห้วยฉนวนคม) อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

¹ Professional Level Teachers Tassaban 3 (Harthunwakom) School, Mueang Yasothon District , Yasothon Province.

Abstract

The purpose of this research were to 1) The learning experiences by using educational games and songs With efficiency according to criteria 80/80. 2) To compare the mathematical readiness of young children 2nd kindergarten that has been organized learning experiences by using educational games and songs before and after school. 3) to study the satisfaction of early childhood kindergarten year 2 with the learning experiences by using educational games and songs. The sample group was early childhood , kindergarten year 2/8, Tedsaban 3 (Harthunwakom) school, Mueang Yasothon district , Yasothon province, academic year 2016, 1 class, number of students 30 students by cluster random sampling. The tools used in the research consisted of 1) Plans for learning experiences management using 20 educational games and songs. 2) Math readiness assessment form early childhood kindergarten year 2, 20 items and 3) Questionnaire for early childhood satisfaction kindergarten year 2, with the learning experiences using educational games and songs. Statistics used in data analysis were percentage (%), average ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-test value, independent).

The research found that

1) The efficiency of learning experiences management by using educational games and songs is 85.90 / 89.00

2) Mathematics readiness of preschool children 2nd year kindergarten that has been organized learning experiences by using educational games and songs after studying higher than before learning with statistical significance at the level of .05.

3) Preschool children in kindergarten year 2 are satisfied with the learning experiences using educational games and songs at a very satisfactory level ($\bar{X}$ = 2.61).

Keyword : educational games and songs , mathematical readiness , preschool children.

บทนำ

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จึงควรส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สามารถคิดแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล ตลอดจนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งการเรียนรู้ของมนุษย์ มีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้เรียนต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง และการเรียนรู้เป็นไปได้ดีโดยเฉพาะเด็กปฐมวัย ถ้าผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระ อบอุ่น และปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย หรือระดับอนุบาล มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการและความพร้อมในการเรียนรู้แก่เด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมไทย เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตามศักยภาพ พร้อมที่จะเรียน มิใช่เป็นการเรียนอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น หรือเรียนรู้วิชาเนื้อหาต่าง ๆ ดังเช่นระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากและเกินความสามารถของเด็ก (มโนญญา บุชยะมา, 2553) ซึ่งในการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยหรือระดับอนุบาล เป็นสิ่งที่จำเป็นมาก ดังที่ วรรณิ โสมประยูร และประภาพรณ เอี่ยมสุภชาติ (2552) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กในวัยนี้พร้อมที่จะรับการพัฒนาและพร้อมที่จะรับประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างหลากหลายตามแต่ผู้ใหญ่จะจัดให้ การเลือกประสบการณ์เพื่อจัดให้กับเด็กในวัยนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่ง การให้เรียนรู้ประสบการณ์ที่เหมาะสม และถูกต้องแก่เด็กวัยนี้ จึงเท่ากับว่าได้สร้างพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการเรียนรู้ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้สรุปว่า ในการเตรียมความพร้อมให้เด็กในวัยก่อนการศึกษาภาคบังคับนั้น มีความสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจและสังคม ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ สร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของเด็ก ช่วยลดอัตราการสอบตกซ้ำชั้นและการต้องใช้บริการสอนซ่อมเสริมในระดับที่สูงขึ้นส่วนจงจิต เค้าสิม (2552) ได้ให้ความเห็นสอดคล้องว่า

เด็กที่มีความพร้อมจะมีความช่างสังเกตมีช่วงความสนใจนาน มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้อีก นอกจากนั้นสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553 ได้กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กว่า ประสบการณ์ครั้งแรกของเด็กผ่านการสัมผัส การชิมการดมกลิ่น การได้ยิน และการเห็น ประสบการณ์ดังกล่าว เป็นพื้นฐานของการสร้างความหมายซึ่งในขณะที่เด็กสังเกต สืบค้น อภิปราย สมองการจัดการบันทึกรูปแบบความเชื่อมโยงและระบบในสิ่งแวดล้อมของเขาจะเริ่มสะสมประสบการณ์ในการใช้ทักษะทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์อย่างซับซ้อนเพิ่มขึ้น ขณะที่เขาจัดเรียง เปรียบเทียบ จัดเข้ากลุ่ม ประมาณ การนับ และการวัด เด็กจะใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์และพัฒนาการเรียนรู้ทางตัวเลขอย่างมีความหมาย

การศึกษาระดับปฐมวัย นับว่าเป็นการศึกษาระดับรากฐานของชีวิต การเตรียมเด็กให้มีความพร้อม และพัฒนาการตามวัย และศักยภาพ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องรับทราบและดำเนินการ เพื่อให้เด็กได้มีสภาพเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และสามารถศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไปได้อย่างมีความสุข ตามความต้องการและความสนใจ อันจะทำให้เกิดความเข้มแข็งของประชากรในการพัฒนาและสืบสานวัฒนธรรมที่ดงามของชาติต่อไปในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ 2551) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและองค์กรพัฒนาเด็กระหว่างประเทศ ที่เห็นว่าทุกฝ่ายได้ตระหนักถึงความสำคัญของประชากรเด็กปฐมวัย ได้ให้ความสำคัญกับศักยภาพในช่วงแรกของชีวิตมนุษย์ การพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตถึงขีดสุดศักยภาพ โดยการพัฒนาเด็กและครอบครัวอย่างเป็นองค์รวม ครอบคลุมมิติของเด็ก มิติของครอบครัว มิติของชุมชนสิ่งแวดล้อม มิติเวลา และการบริการ อย่างครบวงจร มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดปัญหาหรือเกิดความคิด เป็นไปตามวัยตามกระบวนการทำงานของสมอง และมนุษย์นิยมคือ การรับรู้ การคิด และการคิดเป็นภายใต้การผนึกกำลังของเบญจภาคีในการจัดการศึกษา นั่นคือ ครอบครัว สถานศึกษา นักวิชาการ องค์กรชุมชน และภาคธุรกิจเอกชน มีการปรับกระบวนการทัศนในการพัฒนาเด็กปฏิบัติงานจริงและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการสร้างภาพของงานและรวมพลังสร้างอนาคตโดยให้ความสำคัญกับฐานล่างที่มั่นคงของการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) และสอดคล้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ต้องมุ่งพัฒนาให้มีการเจริญเติบโตทุกด้าน

มีพลังความคิด มีจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถสะสมความดีไว้ในตัวได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตด้านสมองสูงสุดยิ่งกว่าวัยอื่น โดยที่สมองมิได้ทำหน้าที่รู้คิดและเรียนรู้ได้สมบูรณ์มาพร้อมกับการกำเนิด แต่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธีและเป็นระบบในช่วงปฐมวัย ของชีวิต ประสิทธิภาพของสมองจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การกระตุ้นประสบการณ์เรียนรู้และปฏิสัมพันธ์เชิงบวกเป็นสำคัญ ส่งผลให้สมองเรียนรู้ได้ถึงขีดสุดของศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2552) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปีจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคล และสถานที่ที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิด หรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน และเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ จะไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการ จำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์(กระทรวงศึกษาธิการ. 2552) ซึ่งสอดคล้องกับสาระสำคัญแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ประสบการณ์สำคัญ ส่วนที่ 2 สาระที่ควรรู้ ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับพัฒนาการเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกัน โดยเฉพาะประสบการณ์สำคัญคือ ประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ด้านจำนวน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องวางรากฐานที่มั่นคงให้กับเด็ก เพราะจำนวนมีความสำคัญและสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกเพศทุกวัย เช่น การเปรียบเทียบ จำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากับ การนับสิ่งต่างๆ การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง การมีประสบการณ์กับจำนวน หรือปริมาณที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551)

การสอนคณิตศาสตร์ให้แก่เด็กเล็กนั้น ควรให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมด้วยตนเอง ได้สัมผัส ได้จัดกระทำกับวัตถุของจริง มีประสบการณ์กับสิ่งที่เป็นรูปธรรม เด็กจะ

เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติต่อวัตถุเท่านั้น และการมีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อน ๆ ในห้องเรียน ส่งผลต่อการสร้างความรู้ทางด้านตรรกศาสตร์ และคณิตศาสตร์ของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำพูดที่กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ เช่น การซักถามด้วยความเอาใจใส่ของครู ส่วนการสร้างความรู้และข้อมูลย้อนกลับนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวของเด็กเอง เด็กไม่ต้องการการสอนโดยตรง แต่จากการที่ได้เผชิญกับปัญหาจะส่งผลให้เด็กมีโอกาสคิดมากขึ้น (หรรษา นิลวิเชียร. 2550) ซึ่งมีความสอดคล้องกับความคิดเห็นที่กล่าวว่า คณิตศาสตร์เป็นศาสตร์แห่งการคิด และเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของสมอง จุดเน้นของการจัดประสบการณ์ จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนจากการเน้นให้จดจำข้อมูลพื้นฐาน เป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจในหลักการและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ และมีทักษะพื้นฐานที่เพียงพอในการนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ ๆ ผู้เรียนจะต้องได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง (วรรณ ขุนศรี. 2556) และมีความเห็นสอดคล้องกับกรมวิชาการที่ได้เสนอแนะว่า คณิตศาสตร์เป็นสิ่งจำเป็นและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก ครูจึงต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง และส่งเสริมให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ.2554) และมีความสอดคล้องกับหลักการหนึ่งของการพัฒนาความพร้อมทางด้านคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย คือ ควรมีการเตรียมเด็กให้พร้อมมากที่สุด พร้อมที่จะเรียนคณิตศาสตร์ อีกทั้งส่งเสริมและพัฒนาความมั่นคงทางอารมณ์ที่จะตั้งใจสนใจและมีสมาธิที่จะทำกิจกรรมทางคณิตศาสตร์ให้ได้ผลดี (บุญเยี่ยม จิตรดร. 2552) และมีความสอดคล้องกับความคิดเห็นที่กล่าวว่า คณิตศาสตร์มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันของเด็ก ซึ่งครูและผู้ปกครองก็ควรตระหนักถึงความสำคัญของคณิตศาสตร์อยู่แล้วว่า ในการเล่นและการพูดของเด็กนั้น มักจะมีเรื่องคณิตศาสตร์เข้าเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันอยู่เสมอ จากคำพูดของเด็กที่เราได้ยินมักจะมีอยู่เสมอว่า มีการพูดถึงการเปรียบเทียบการวัดและตัวเลข เช่น หนูจะเอาอันที่ใหญ่ที่สุด อันนี้ราคาตั้ง 10 บาท หนูรู้เบอร์โทรศัพท์ที่บ้านคุณด้วยเช่นกัน ประโยคเหล่านี้ล้วนน่าสนใจ และแสดงถึงการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ และความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ทั้งสิ้น (นิตยา ประพฤติกิจ 2551) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความคิดเห็นที่ว่า คณิตศาสตร์สำหรับเด็กคือ ประสบการณ์ที่ได้เห็นว่า ทุกหน

ทุกแห่งในจักรวาล ในมนุษย์ ในธรรมชาติ มีคณิตศาสตร์อยู่ คณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับทุกสิ่ง และมีได้มีเนื้อหาเฉพาะส่วนที่เป็นแนวคิด แต่เป็นส่วนที่มีความรู้สึกควบคู่กันไปด้วย ของเล่นที่เห็นเป็นวัสดุธรรมชาติ เช่น แท่งไม้ ก้อนหิน กรวด ผ้า เชือก ที่ครูดัดเลือกและจัดทำเป็นของเล่นให้แก่เด็ก นอกจากแสดงให้เห็นความงดงาม และนำมาหัตถกรรมของธรรมชาติแล้ว ยังให้แนวคิดพื้นฐานทางเรขาคณิตเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของวัตถุและรูปเรขาคณิตในสิ่งรอบตัว เมื่อเด็กจัดเก็บของเล่นเหล่านั้น เขาจะได้ฝึกทักษะการจำแนก การจัดกลุ่ม (ภรณ์ คุรุรัตน์ และคณะ 2552)

เด็กอายุ 4 - 5 ขวบ ชอบร้องเพลงในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ เวลาร้องเพลงยังคงเป็นเวลา ช่วงสั้นและไม่เป็นทางการ อาจจะร้องเพลงได้ตลอดวัน โดยมีการทำท่าทางประกอบเพลง เนื้อร้อง มีคำซ้ำๆ ครูด้อยๆ ทอยยแนะนำเพลงใหม่ และร้องในหลายช่วงโอกาสตลอดวัน อาจมีการใช้หุ่นประกอบ กระตุ้นให้เด็กทำท่าทาง หรือเคลื่อนไหวร่างกายประกอบ พร้อมทั้งร้องคลอตาม หรือครูอาจหยุดให้เด็กเติมส่วนที่หายไป เด็กอาจใช้เครื่องตีง่าย ๆ ประกอบขณะร้องเพลง (เยาวพา เดชะคุปต์. 2552) ซึ่งมีความสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า เด็กที่มีโอกาสเข้าศึกษาในสถานศึกษา เด็กปฐมวัยจะได้รับประสบการณ์ในเชิงการฟังเพลง และการร้องเพลงดียิ่งขึ้น ครูกักจะสอดแทรกเพลงรวมไปกับบทเรียน เตรียมสร้างประสบการณ์ชีวิต บูรณาการประจำหน่วยการสอนประจำสัปดาห์ด้วย เช่น สอดแทรกเพลงเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา ธรรมชาติศึกษา สุขศึกษา นิทาน ภาษาไทย จำนวนนับต่าง ๆ เกมต่าง ๆ และศิลปะ เพลงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กได้มาก ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เพลิดเพลินต่อการฟังเพลง หรือร้องเพลงด้วยบางทีในระยะแรก ๆ เด็กยังไม่พร้อมที่จะร้องเพลงก็มี หากเขาต้องการเพียงฟังเพลงก็ได้ เด็ก ๆ มักจะชอบร้องเพลงคลอ หรือร้องเพลงคู่กับคนอื่น ร้องเพลง เป็นหมู่ หรือร้องเพลงเดี่ยว เด็กบางคนอาจจะนำเพลงที่เคยได้ยินมาร้องก็มี หรือบางคนก็ชอบเลือกเพลงที่ตนชอบมาร้องให้ฟัง (ลัดดา นิละมณี. 2551) และยังมีผลสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า เพลงเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่สามารถสร้างความสนใจให้กับมนุษย์ได้เป็นอย่างดียิ่ง ก่อให้เกิดความเข้าใจและความซาบซึ้งในเรื่องที่ฟังได้ เด็กส่วนใหญ่ชอบร้องเพลงเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ดังนั้นหากคณะครู-อาจารย์ได้มีการประยุกต์เพลงโดยสอดแทรกเนื้อหาบทเรียนเข้าไป แล้วนำเพลงมาเป็นสื่อประกอบการสอน ให้เด็กได้รับความรู้ความเข้าใจในบทเรียน จะ

ทำให้เด็กเรียนได้อย่างสนุกสนานและไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน และยังช่วยกล่อมเกลาให้เด็กปฐมวัยมีจิตใจที่อ่อนโยนได้อีกด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554)

เกมการศึกษา เป็นที่สนใจของเด็กเกือบทุกวัย โดยเฉพาะเด็กวัย 3 ถึง 6 ขวบเป็นวัยที่ไม่ชอบการนั่งเรียนอยู่กับที่แล้วรับการสอนเหมือนเด็กวัยอื่นๆ แต่สิ่งที่พวกเขาชอบคือ“การเล่น” วิธีการเล่นของเด็กวัยนี้มีมากมายหลายวิธี ซึ่งบางวิธีผู้ใหญ่อาจจะมองว่าเป็นเรื่องไร้สาระ แต่จริงๆ แล้ว การเล่นของเด็กเป็นการพัฒนาการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว พร้อมกับเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองไปด้วยซึ่งถ้าเด็กได้รับการกระตุ้น ฝึกให้ใช้ความคิดในระหว่างการเล่น เช่น ใช้การสังเกต เปรียบเทียบ จำแนก เชื่อมโยงเหตุผลอย่างเหมาะสมกับวุฒิภาวะ จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น การฝึกเด็กให้เล่นเครื่องเล่นที่เป็นรูปธรรม เช่น เกมการศึกษา จะช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากประสาทสัมผัสต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2556) ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกับข้อความที่ว่า เกมการศึกษา เป็นเกมที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์ กติกาต่าง ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ระยะเกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 3-5 ปีเช่น เกมจับคู่ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ลอตโต ภาพตัดต่อ ต่อตามแบบ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554)

จากรายงานการประเมินพัฒนาการขั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเทศบาล ๓ ห้า ธันวาคม พบว่า พัฒนาการในภาพรวม ซึ่งเป็นพัฒนาการของนักเรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ พัฒนาการทางด้านร่างกายเฉลี่ยร้อยละ 92.55 พัฒนาการทางด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ เฉลี่ยร้อยละ 91.23 พัฒนาการทางด้านสติปัญญาเฉลี่ยร้อยละ 85.44 และพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเฉลี่ยร้อยละ 82.25 จากรายงานชี้ให้เห็นว่าพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 อยู่ในระดับต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับพัฒนาการทางด้านอื่น ๆ (โรงเรียนเทศบาล ๓ ห้า ธันวาคม. 2558)

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบระเบียบแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ทำให้สามารถคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ และแก้ปัญหา

ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังช่วยพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554)

การเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับธรรมชาติ วุฒิภาวะ และความสนใจ มีความสำคัญต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นประสบการณ์สำคัญของเด็กปฐมวัยควรได้รับและจัดให้เพื่อส่งเสริมและพัฒนา แต่ปรากฏว่าสภาพปัจจุบัน การจัดประสบการณ์เกี่ยวกับความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของระดับปฐมวัยยังทำได้น้อยและบางครั้งได้รับการละเลยจากครูผู้สอนและผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญ สอดคล้องกับความคิดเห็นที่กล่าวว่า ยังมีผู้ใหญ่อีกไม่น้อยที่ไม่ชอบคณิตศาสตร์ เพราะตนเองมีประสบการณ์ที่ไม่ดีเกี่ยวกับคณิตศาสตร์มาก่อน บางคนไม่สามารถจัดแบ่งเงินเดือนให้พอเพียงกับรายจ่ายในแต่ละเดือน เพราะไม่ยอมสัมผัสกับคณิตศาสตร์ และไม่คิดที่จะสร้างเสริมความเข้าใจในเรื่องนี้ให้แก่ลูกของตนเอง (นิตยา ประพุดติกิจ. 2551)

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๓ ห้า ธันวาคม ทั้ง 7 ชั้นเรียนความพร้อมทางด้านคณิตศาสตร์ในเรื่องการนับสิ่งต่าง ๆ การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง การเปรียบเทียบ การนับเพิ่ม-ลด ควรได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนขั้นต่อไป

จากปัญหาที่พบดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ควรได้รับการพัฒนาให้สูงขึ้น โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเทศบาล ๓ ห้า ธันวาคม ซึ่งมีพัฒนาการด้านสติปัญญาต่ำกว่า พัฒนาการด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัยคนหนึ่งของโรงเรียน จึงมีความต้องการที่จะพัฒนาความพร้อมทางด้านคณิตศาสตร์ เรื่อง การนับสิ่งต่าง ๆ การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง การเปรียบเทียบจำนวน และการมีประสบการณ์เกี่ยวกับจำนวนหรือปริมาณที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง เพื่อให้สอดคล้องกับวัยและความสนใจของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะจัดประสบการณ์การเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง เพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๓ ห้า ธันวาคม สังกัดกอง

การศึกษาเทศบาลเมืองยโสธรให้สูงขึ้น การที่เลือกใช้เกมการศึกษาและเพลงในการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เนื่องจากเกมการศึกษาและเพลง เป็นสื่อที่นักเรียนชอบ เหมาะกับวัย ครูสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสอนได้ดี เพราะโดยธรรมชาติเด็ก ๆ มักจะชอบเสียงเพลง ชอบเล่นเกม ซึ่งบทเพลงประกอบการจัดประสบการณ์ที่ดี มีเกมประกอบการจัดประสบการณ์ จะช่วยให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้พักผ่อนจิตใจ ทำให้เข้าใจบทเรียน ได้ดีและเร็วขึ้น เพื่อจะได้ปูพื้นฐานที่มั่นคง ส่งเสริมและเน้นการเห็นคุณค่า และประโยชน์ในการเรียนคณิตศาสตร์ต่อไป ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าวิจัยวิธีการจัดประสบการณ์แบบดังกล่าวว่า “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง”

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง คือ การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยที่เริ่มต้นด้วยการนำเพลง ซึ่งเป็นเพลงเกี่ยวกับสาระคณิตศาสตร์มากระตุ้นเร้าความสนใจให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน โดยให้ร้องเพลง ทำจังหวะ และทำท่าทางประกอบเพลง จากนั้นเป็นการนำเกมการศึกษามาให้ผู้เรียนได้เล่น ซึ่งเกมที่นำมาให้เด็กเล่น เป็นเกมที่เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ โดยที่เกมแต่ละเกมจะมีกฎเกณฑ์ กติกา ที่แตกต่างกัน ในการเล่นเกมแต่ละเกมจะสอดแทรกความรู้ทางคณิตศาสตร์ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ที่เตรียมไว้ การจัดประสบการณ์ด้วยวิธีนี้ จะส่งเสริมการเล่นเป็นรายบุคคล และเล่นเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ส่งเสริมการคิด การตัดสินใจ และการวางแผนร่วมกัน การค้นหาความรู้ด้วยตนเอง การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องในการเล่นเกมนั้น ๆ จึงกล่าวได้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด ส่งเสริมการะบวนการเล่น การทำงานทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ส่งเสริมการคิด การตัดสินใจ การค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ผูกทักษะ การสังเกต ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนร่วมกัน ตรวจสอบความถูกต้องในการเล่น สรุปความรู้ที่ได้รับร่วมกัน ทุกคนร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุขและด้วยความสนุกสนาน

ผู้ศึกษาค้นคว้าเป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัยจึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้า เรื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง เพื่อพัฒนาความพร้อมทาง

คณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งผลจากการศึกษาค้นคว้าสามารถมาใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นต่อไป โดยมีกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยที่เรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเทศบาล ๓ ห้าอ้นวาคม สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง ก่อนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง มีความพร้อมทางคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเทศบาล ๓ ห้าอ้นวาคม กองการศึกษา เทศบาลเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จำนวน 8 ห้องเรียน จำนวน 240 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/8 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเทศบาล ๓ ห้าอ้นวาคม กองการศึกษา เทศบาลเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

- 1) การนับสิ่งต่าง ๆ เช่น การนับจำนวน 1-10
- 2) การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง เช่น การจับคู่ภาพกับจำนวน
- 3) การเปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากับ เช่น การเปรียบเทียบจำนวนกับจำนวน และการเปรียบเทียบจำนวนกับภาพ
- 4) การนับจำนวน เพิ่ม-ลด เช่น การบวกภาพ การลบภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือ กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ สนุกสนาน อย่างร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และเกิดความพร้อมใน การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ 4 เรื่อง 1) การนับสิ่งของต่าง ๆ 2) การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง 3) การเปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากับ 4) การนับจำนวน เพิ่ม-ลด โดยมีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป ขั้นวัดผลประเมินผล

2. แบบประเมินความพร้อมทางคณิตศาสตร์ หมายถึง การใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือสำหรับการวัด และประเมินผลที่จะทำให้ครูมองเห็นความเปลี่ยนแปลง และความก้าวหน้าของเด็กอย่างชัดเจน ผลที่ได้จากการใช้แบบทดสอบจะอยู่ในรูปของคะแนนซึ่งเป็นคำตอบที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ และประสบการณ์ของเด็กที่ผู้ศึกษารวบรวมขึ้น เป็นแบบประเมินความพร้อมทางคณิตศาสตร์ 4 ด้าน 1) การนับสิ่งของต่าง ๆ 2) การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง 3) การเปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากับ 4) การนับจำนวนเพิ่ม-ลด

3. ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ หมายถึง พฤติกรรม และความสามารถทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ในระดับที่สูงขึ้นไป โดยเด็กจะแสดงออกอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว เพื่อแสดงถึงความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวน การปฏิบัติเกี่ยวกับจำนวน หน้าที่และความสัมพันธ์ของจำนวน การเปรียบเทียบและการเรียนรู้ภาษาสัญลักษณ์ของคณิตศาสตร์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ 4 ด้านประกอบด้วย

3.1 การนับสิ่งต่าง ๆ เช่น การนับจำนวน
1-10

3.2 การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง เช่น การจับคู่
ภาพกับจำนวน

3.3 การเปรียบเทียบจำนวนมากกว่า
น้อยกว่าเท่ากับ เช่น จำนวนกับจำนวน จำนวนกับภาพ

3.4 การนับจำนวนเพิ่ม-ลด เช่น การ
บวกภาพ การลบภาพ

ซึ่งความพร้อมทางคณิตศาสตร์ในการ
ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้วัดได้จากแบบประเมินความพร้อมทาง
คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น

4. เกมการศึกษา หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็ก
ได้เล่นเกมการศึกษาผู้เล่นสามารถเล่นได้เป็นรายบุคคล ซึ่ง
มีกติกาและวิธีการเล่น โดยใช้ประสาทสัมผัสผ่านการสังเกต
จำนวนตัวเลขและการรู้ค่าจำนวน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานทาง
คณิตศาสตร์ ใช้เวลาในการเล่นประมาณ 20 นาทีใน
กิจกรรมเกมการศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 ขั้นแนะนำ แนะนำให้เด็กรู้จักเกม
ใหม่ ส่วนประกอบของเกมและวิธีการเล่นเกม

4.2 ขั้นลงมือ เด็กเล่นเกมการศึกษา
โดยมีครูคอยดูแลให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ เพื่อประเมิน
ความสามารถของเด็ก

5. เพลง หมายถึง การขับร้องที่มีเนื้อร้อง มี
ท่วงทำนอง มีจังหวะดนตรี เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน
เพลิดเพลินและเรียนรู้เนื้อหาคณิตศาสตร์จากเพลง ซึ่ง
ประกอบด้วยเพลงที่มีผู้แต่งไว้แล้วจำนวน 4 เพลง ได้แก่
เพลงนกกระเจิบ เพลงแม่ไก่ออกไข่ เพลงผลไม้ เพลงส้ม และ
เพลงที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นจำนวน 4 เพลง ได้แก่ เพลงผักจำ เพลง
เขียวนับผัก เพลงผีเสื้อ และเพลงหนอน

**6. ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การ
เรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง** หมายถึงแผนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเพื่อ
พัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ด้วยการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง ชั้น
อนุบาลปีที่ 2 เมื่อนำไปทดลองใช้สอนแล้วช่วยให้นักเรียน
เกิดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรกหมายถึงประสิทธิภาพของกระบวนการ
คำนวณจากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จาก
การประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียนโดยใช้แบบประเมิน
ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลังหมายถึงประสิทธิภาพของผลลัพธ์
คำนวณจากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่
ได้จากคะแนนทดสอบความพร้อมทางคณิตศาสตร์ซึ่งได้ค่า
เฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

7. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ รู้สึก
ยินดี มีความเต็มใจและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ของผู้เรียน และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
นั้นต้องสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ ทำให้ผู้
เรียนมุ่งหวังที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกม
การศึกษาและเพลง จำนวน 20 แผนใช้เกมการศึกษา 20
เกม เพลงคณิตศาสตร์ 8 เพลง เวลาที่ใช้ในการจัด
ประสบการณ์ 20 คาบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 หมายความว่า
มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

2. แบบประเมินความพร้อมทางคณิตศาสตร์
จำนวน 20 ข้อ

3. แบบวัดความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย ชั้น
อนุบาลปีที่ 2 ที่มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้
เกมการศึกษาและเพลง

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประเมินก่อนทดลอง (Pre-test) ด้วยแบบ
ทดสอบความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้น
อนุบาลปีที่ 2 ดำเนินการโดยผู้ศึกษาค้นคว้าเป็นผู้สังเกต
พฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลงจำนวน 20 แผน
เวลา 20 นาทีซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ขั้นนำ เป็นการนำกิจกรรมโดยการใช้เพลง
ประกอบจังหวะและท่าทางเพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจและ
สร้างความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรมและครูแนะนำกิจกรรม
อุปกรณ์การเล่นเกมอธิบายวิธีการและสาธิตให้ดูก่อนลงมือ
ปฏิบัติ

ขั้นสอน เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆที่ครู
เตรียมให้และเป็นผู้กระตุ้นให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมด้วย
ตนเอง

ขั้นสรุป เด็กและครูช่วยกันสรุปถึงกิจกรรม การ
ร้องเพลง การเล่นเกม การเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ เข้าที่ โดยครู
คอยสังเกต

3. ผู้ศึกษาค้นคว้าทดสอบนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการทดลองและปฏิบัติเช่นเดียวกับการทดสอบก่อนทดลองทดลองแล้วทำการทดสอบหลังการทดลอง (Post-test) ด้วยแบบทดสอบความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ชุดเดิมที่ใช้ในการทดสอบก่อน
4. ผู้ศึกษาค้นคว้านำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์วิธีการทางสถิติต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

รายการ	คะแนนเต็ม	($\bar{X}$)	S.D.	ร้อยละ
คะแนนเฉลี่ยจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียนแผนที่ 1-20	240	206.17	3.92	85.90
คะแนนจากการประเมินความพร้อมทางคณิตศาสตร์หลังเรียน	20	17.80	1.18	89.00

ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 เท่ากับ 85.90/89.00

จากตาราง 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง จำนวน 20 แผน มีค่าเฉลี่ย 206.17 จากคะแนนเต็ม 240 คิดเป็นร้อยละ 85.90. และคะแนนจากการประเมินความพร้อมทางคณิตศาสตร์ หลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 17.80 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.00 ดังนั้น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.90/89.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง

คะแนน	N	$\sum x$	$\bar{x}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t	df
ก่อนทดลอง	30	20	11.03	1.25	203	1407	1.71	29
หลังทดลอง	30	20	17.80	1.19				

*มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 11.03 ค่า S.D. = 1.25 และหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 17.80 ค่า S.D. = 1.19 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของแบบประเมินความพร้อมทางคณิตศาสตร์ นักเรียนมีคะแนนหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง

ตาราง 3 ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย ที่ต่อการจัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง ในด้านบรรยากาศ ด้านกิจกรรมในการจัดประสบการณ์ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

รายการ	กลุ่มทดลอง(N = 30)					
	พอใจมาก		พอใจ		รวม	
	N	%	N	%	N	%
ด้านบรรยากาศ						
1. วิธีการจัดประสบการณ์ของครู	30	100	-	-	30	100
2. สร้างความสนุกสนานเป็นกันเองกับเพื่อนๆ	30	100			30	100
3. ระยะเวลาเล่นเกมการศึกษาเหมาะสม	30	100	-	-	30	100
4. แสงสว่างในห้องเรียนมีมากเพียงพอ	30	100	-	-	30	100
ด้านกิจกรรม						
1. วิธีการจัดแบ่งกลุ่ม	30	93.34	2	6.66	30	100
2. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	30	93.34	2	6.66	30	100
3. วิธีการในการเล่นเกการศึกษา	30	100	-	-	30	100
4. การร้องเพลงที่เกี่ยวกับคณิตศาสตร์	30	100	--	-	30	100
5. สื่อมีจำนวนเพียงพอกับผู้เล่น	28	93.34	2	6.66	30	100
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ						
1. เด็กเข้าใจเกี่ยวกับจำนวน 1-10 มากขึ้น	28	93.34	2	6.66	30	100
2. การเรียนรู้จากเกมการศึกษาช่วยให้เด็กสนุกสนาน	29	96.67	1	3.33	30	100
3. เด็กได้เล่นร่วมกับผู้อื่น	28	93.34	2	6.66	30	100
4. การรอคอยโอกาสในการเล่นเกการศึกษา	29	96.67	1	3.33	30	100
5. เด็กมีการแบ่งปันเกการศึกษาให้เพื่อน	28	93.34	2	6.66	30	100
6. เด็กมีความรับผิดชอบในหน้าที่	29	96.67	1	3.33	30	100

จากตาราง 3 พบว่า ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง ด้านบรรยากาศ ด้านกิจกรรมในการจัดประสบการณ์ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ สำหรับความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่จัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง พบว่า **ด้านบรรยากาศ** จากการสอบถามความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย ด้านบรรยากาศ ประกอบด้วยข้อย่อยจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ 1) วิธีการจัดประสบการณ์ของครู 2) สร้างความสนุกสนานเป็นกันเองกับเพื่อน ๆ 3) ระยะเวลาในการเล่นเกการศึกษาเหมาะสม และ 4) มีแสงสว่างในห้องเรียนมากเพียงพอ พบว่า เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจมากทุกข้อย่อย คิดเป็นร้อยละ 100 **ด้านกิจกรรมในการจัดประสบการณ์** จากการสอบถามความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ซึ่งประกอบด้วยข้อย่อยจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 1) วิธีการจัดแบ่งกลุ่ม 2) การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 3) วิธีการในการเล่นเกการศึกษา 4) การร้องเพลงที่เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ 5) สื่อมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนผู้เล่น เด็กปฐมวัยที่จัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง พบว่า ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยมีความพอใจมากข้อย่อยที่ 3) วิธีการเล่นเกมการศึกษา และ 4) การร้องเพลงที่เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ มีความพอใจมากคิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนข้อย่อยที่ 1) วิธีการจัดแบ่งกลุ่ม 2) การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ 5) สื่อมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนผู้เล่น มีความพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 93.34 พอใจคิดเป็นร้อยละ 6.66 **ด้านประโยชน์ที่ได้รับ** จากการสอบถามความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ประกอบด้วยข้อย่อยจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อย่อยที่ 1) เด็กเข้าใจเกี่ยวกับจำนวน 1-10 มากขึ้น 2) การเรียนรู้จากเกมการศึกษาช่วยให้เด็กสนุกสนาน 3) เด็กได้เล่น

ร่วมกับผู้อื่น 4) การรอคอยโอกาสในการเล่นเกการศึกษา 5) เด็กมีการแบ่งปันเกการศึกษาให้เพื่อน 6) เด็กมีความรับผิดชอบในหน้าที่ เด็กปฐมวัยที่จัดประสบการณ์โดยใช้เกการศึกษาและเพลง พบว่า ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยร้อยละ 2) การเรียนรู้จากเกการศึกษาช่วยให้เด็กสนุกสนาน ร้อยละ 4) การรอคอยโอกาสในการเล่นเกการศึกษา และร้อยละ 6) เด็กมีความรับผิดชอบในหน้าที่ พอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 96.67 พอใจ คิดเป็นร้อยละ 3.33 เท่ากัน ส่วนร้อยละ 1) เด็กเข้าใจเกี่ยวกับจำนวน 1-10 มากขึ้น ร้อยละ 3) เด็กได้เล่นร่วมกับผู้อื่นและร้อยละ 5) เด็กมีการแบ่งปันเกการศึกษาให้เพื่อน พอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 93.34 พอใจ คิดเป็นร้อยละ 6.66

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกการศึกษาและเพลง เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เท่ากับ 85.90/89.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกการศึกษาและเพลง เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้ออกแบบและพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ โดยใช้เกการศึกษาและเพลง แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป และขั้นประเมินผล โดยแต่ละขั้นตอนเด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นและร้องเพลงอย่างมีจุดหมาย และเหมาะสมกับวัยของเด็ก เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการใช้ประสาทสัมผัสในการ ลงมือกระทำ ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสคุนธ์ สินธพานนท์ (2551) กล่าวว่า เกมและเพลงเป็นสื่อการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนในบทเรียน นั้น ๆ ดังนั้น เกมและเพลงจึงมีคุณค่าและประโยชน์ต่อผู้เรียน คือจูงใจอยากให้ผู้เรียนเรียนรู้ เป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีให้แก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิด การใช้ภาษา การฟัง พูด อ่าน เขียน ให้ผู้เรียนแสดงความสามารถของตนที่มีอยู่ได้เต็มที่ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และภาคภูมิใจในตนเอง ที่ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีในการเรียน เกมและเพลงจะดึงดูดใจให้ผู้เรียนอยากเรียน ไม่เกิดความเบื่อหน่าย แต่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินตลอดบทเรียนจนจบ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรทิพย์ กันหาสม (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้เกการศึกษาเพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า หลังการทดลองเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีคะแนนความพร้อมทางคณิตศาสตร์ในด้านการจับคู่ การจัดประเภท การ

เปรียบเทียบ และการจัดลำดับ มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 93.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และทศนา ขมมณี (2554) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการสอนโดยใช้เกมและเพลงเป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูง ผู้เรียนได้รับความสนุกสนาน และเกิดการเรียนรู้จากการเล่นอย่างประจักษ์แจ้งด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมายและคงทน วิธีสอนโดยใช้เกมและเพลง ผู้สอนจะไม่เหนื่อยแรงมากขณะสอน และผู้เรียนชอบ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สกล บึงคำสิงห์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์เกการศึกษาจากสื่อธรรมชาติ สำหรับเตรียมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์เกการศึกษาจากสื่อธรรมชาติ มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมด้วยแผนการจัดกิจกรรมด้วยแผนการจัดประสบการณ์เกการศึกษาจากสื่อธรรมชาติสำหรับเตรียมพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใจมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของทอรั้ง สำเร็จเพื่องฟู (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดประสบการณ์ เด็กปฐมวัยมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกการศึกษาและเพลง หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้รับจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกการศึกษาและเพลง มีค่าคะแนนการประเมินความพร้อมทางคณิตศาสตร์สูงกว่าเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ชอบเล่นเกมและชอบร้องเพลงอยู่แล้ว เกมการศึกษา

และเพลงที่จัดให้มีความหลากหลาย เป็นเรื่องใกล้ตัว เช่น การให้เล่นเกมที่มีภาพสัตว์ประกอบมีสีสันสวยงาม การร้องเพลงที่สนุกสนาน ช่วยให้เด็กจดจำสาระสำคัญต่างๆ ได้ดี กล้าแสดงออก มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน กระตุ้นความสนใจของเด็กได้เป็นอย่างดี การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาและเพลงช่วยให้เด็กปฐมวัยมีความกระตือรือร้น มีความสนใจที่จะเรียนรู้ มีความสนุกสนาน การเรียนปนเล่นของเด็กปฐมวัยทำให้เกิดการเรียนรู้โดยไม่รู้ตัว เด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนขณะเล่นด้วยกัน ในกระบวนการกลุ่ม เด็กปฐมวัยได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน การช่วยเหลือกัน การแบ่งปันของเล่นกันและกัน การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม การรู้จักรอคอยโอกาสในการเล่น และเกมการศึกษาเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถจับต้องสัมผัสได้จริง การได้ร้องเพลงที่เด็ก ๆ ชอบและเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการทำท่าทางประกอบเพลง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนส่งเสริมให้เด็กมีความสุขกับการจัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษาและเพลงซึ่งส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมทางคณิตศาสตร์สูงขึ้น การประเมินความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ คาร์โตะ ฮอนด้า และคามิ (Kito, Honda & Kami, 2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเล่นเกมบัตรภาพโดมิโน เพื่อที่จะกระตุ้นความคิดตรรกะคณิตศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัย การที่เด็กเกิดความรู้ทางตรรกะคณิตศาสตร์จะขึ้นอยู่กับความสำคัญทางสติปัญญา ลักษณะของความรู้ที่เกิดขึ้นมี 3 เรื่อง คือ การจำแนกประเภท การจัดลำดับและความสัมพันธ์เรื่องจำนวน หลังจากที่ได้ผ่านการเล่นเกมแล้ว เด็กปฐมวัยที่มีความก้าวหน้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็จะสามารถพัฒนาในเรื่องหนึ่งได้ ทั้งนี้ ครูให้เด็กได้คิดแบบตรรกะคณิตศาสตร์ ซึ่งจะช่วยให้เด็กสร้างความรู้ทางตรรกะคณิตศาสตร์ได้ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้อยู่เสมอจะเป็นสิ่งท้าทายให้เด็ก ๆ ได้คิดตรรกะคณิตศาสตร์ในขณะที่เด็กจะทำให้ได้ผลดีเกินคาด

3. ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย ที่มีต่อการจัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษาและเพลงในระดับพอใจมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง เพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นการเรียนรู้ผ่านการเล่น เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสและได้รับประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรม เด็กจะมีความ

สุขสนุกกับการเล่นและร้องเพลงและได้เรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน เกมการศึกษาและเพลงมีความหลากหลายดึงดูดและกระตุ้นความสนใจของเด็ก ทั้งวิธีการเล่น ภาพสีสันที่สวยงาม เนื้อหาของเกมการศึกษาและเพลงมีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และไม่ยากเกินไปสำหรับเด็ก ทำให้เด็กเข้าใจ สนุกกับการเรียนรู้ผ่านการเล่นที่เหมาะสมกับวัย และกิจกรรมยังมีความน่าสนใจ ท้าทายความสามารถของเด็ก เนื่องจากการเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดวางแผน ริเริ่ม และลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง จึงมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดความพึงพอใจระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสกล ป้องคำสิงห์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์เกมการศึกษาจากสื่อธรรมชาติ สำหรับเตรียมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมด้วยแผนการจัดกิจกรรมด้วยแผนการจัดประสบการณ์เกมการศึกษาจากสื่อธรรมชาติสำหรับเตรียมพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใจมากสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรพิมล ช่วยชูวงศ์ (2555) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การจัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และการคิดเชิงวิเคราะห์ สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยต่อการจัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษาในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับดี สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของกาญจนา ทับผดุง (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการสังเกต การจำแนกและการเปรียบเทียบโดยใช้เกมการศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมเกมการศึกษาในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับพอใจอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1. การจัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษาและเพลงทำให้เด็กมีความพร้อมสูง และมีความพึงพอใจในระดับพอใจมากต่อการจัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง ดังนั้น สถานศึกษาควรเผยแพร่ แนะนำการจัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษาและเพลง ให้ครูที่สนใจระดับชั้นอื่น ๆ โรงเรียนและหน่วยงานอื่น เช่น ศูนย์

ปฐมวัยจังหวัด อำเภอบ้านดง

2. จากการวิจัย พบว่า ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ตอนที่ 4 เรื่อง การนับจำนวนเพิ่ม-ลดเด็กปฐมวัยทำคะแนนเฉลี่ยได้ต่ำ เพราะฉะนั้นเมื่อจัดประสบการณ์เรื่อง การนับจำนวนเพิ่ม-ลด ครูจึงควรให้ความสนใจใส่คอบดูละการฝึก จัดเกมฝึกให้มากเป็นพิเศษ หรือเพิ่มระยะเวลาและแบบฝึก ในการฝึกให้มากขึ้น

3. จากการวิจัย พบว่า เกมการศึกษาและเพลงที่เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ทำให้เด็ก ๆ สนุกสนานและมีความสุข กระตือรือร้นในการที่จะร่วมกิจกรรม ดังนั้นครูผู้สอนระดับปฐมวัยจึงควรนำเกมการศึกษาและเพลงที่เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ ไปใช้ในการกระตุ้นให้เด็กสนใจที่จะเรียนรู้ และจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียน คณิตศาสตร์ หรือเนื้อหาสาระอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้เกม การศึกษาและเพลงเพื่อพัฒนาความพร้อมด้านอื่น ๆ เช่น ด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย

2. ควรมีการวิจัยติดตามผล พัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยหลังการใช้เกมการศึกษา และเพลง

3. ควรมีการวิจัย เพื่อศึกษาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้นวัตกรรมอื่นๆ เช่น การใช้แท็บเล็ต การเรียนแบบมีส่วนร่วม หรือการจับคู่ (Think Pair Share) เทคนิคการคิด

3. ควรมีการวิจัยความพร้อมทางคณิตศาสตร์ในเรื่องอื่น ๆ เช่น การจำแนก จับคู่ จัดกลุ่มจัดอันดับ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2540) *หลักสูตรก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- _____. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2554). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กาญจนา ทับผดุง. (2556). *การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การสังเกตการจำแนกและการเปรียบเทียบ โดยใช้เกมการศึกษาสำหรับนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์*. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษ). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
- จงจิต คำลิม. (2552). *การศึกษาเปรียบเทียบ ความพร้อมทางการเรียนภาษาไทย และความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ที่ได้รับการฝึกทักษะ โดยวิธีการละเล่นพื้นบ้านของเด็กไทย กับวิธีการฝึกทักษะตามคู่มือครู ของกระทรวงศึกษาธิการ . มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- ทอรั้ง สำเร็จเฟื่องฟู. (2558). *ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- ทีศนา แหมมณี. (2554). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2551). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพัฒนาคำถามและเอกสารวิชาการ หน่วยงานนิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- บุญเยี่ยม จิตตร. (2532). *การจัดประสบการณ์เพื่อสร้างมโนคติทางคณิตศาสตร์ ในเอกสารการสอนชุดวิชาการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับปฐมวัยศึกษาหน่วยที่ 1-7, พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,

- พรทิพย์ กันทาสม. (2552). ผลการใช้เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรพิมล ช่วยชูวงศ์. (2555). การจัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ภรณ์ คุรุรัตน์ และคณะ. (2542) การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เซเวนพรีนติ้งกรุ๊ป,
- มนัญญา บุชยะมา. (2543). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ที่เน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น .
- เยาวพา เตชะคุปต์. (2552) ดนตรีและกิจกรรมเข้าจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เอพีกราฟฟิคดีไซน์, โรงเรียนเทศบาล ๓ ห้าอ้นวาคม. (2558) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนเทศบาล ๓ ห้าอ้นวาคม พุทธศักราช 2546 ฉบับปรับปรุง 2558. ยโสธร : โรงเรียนเทศบาล ๓ ห้าอ้นวาคม,
- ลัดดา นิลละมณี. (2541). คู่มือครูอนุบาลนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรี ระดับเด็กวัยก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บรรณกิจ,
- สกล ป้องคำสิงห์. (2553). การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์เกมการศึกษาจากสื่อธรรมชาติ สำหรับเตรียมทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วรรณ ขุนศรี. (2552). การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในการคิด ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์, วารสารวิชาการ 12 (3) ก.ค.-ก.ย. 60-66
- วรรณ โสมประยูร และประภาพรรณ เอี่ยมสุภชาติ. (2538). คู่มือ-แนวการสอนชุดเตรียมความพร้อมแบบบูรณาการ ชั้นอนุบาลปีที่ 1. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). แนวดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2556) กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเด็กอนุบาล (เกมการศึกษา). กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษาเอกชน,
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553) แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 2, โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,
- สุนทร สินธพานนท์. (2551). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์9119 เทนนิคพรีนติ้ง.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2550) ปฐมวัยศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ แผนกวิชาประถมศึกษา. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี,
- Kito, Honda & Kami . (2006) .A Card Game to Encourage Logics Mathematical Thinking Young Children on the web . Italy : Bologna.

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

The Development of English Learning Management by Using Graphic Organizer to Develop Writing Skill for Mattayomsuksa 2 Students

อมรรัตน์ ศรีจันทร์^{1*}
Amornrat Srijan^{1*}

amonratpotiwat@gmail.com*

ส่งบทความ 1 มีนาคม 2562 แก้ไขบทความ 28 กรกฎาคม 2562 ตอบรับตีพิมพ์ 30 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนภูมิกราฟิก เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิก และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิกเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) เทศบาลเมืองสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 25 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random Sampling) ระยะเวลาในการทดลองทั้งหมด 12 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้ 1) ของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก จำนวน 4 แผน 2) แบบวัดทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ แบบอัตนัย จำนวน 4 ข้อ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิก เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One-group pretest-posttest design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1.การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.05/81.30 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

¹ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) สำนักการศึกษา เทศบาลเมืองสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส

¹ Professional Level Teacher Tessaban 3 Wimuktayonwittaya School ,Sungai kolok Municipality, Narathiwat Province.

2. ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิก อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ/ แผนภูมิกราฟิก /ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to Find out the efficiency the lesson plans by Using Graphic Organizer to Develop Writing Skill for Mattayomsuksa 2 Students to standard criterion 80/80 . 2. to compare the result of English Writing Skill by testing before and after learning by English Learning Management by Using Graphic Organizer to Develop Writing Skill for Mattayomsuksa 2 Students. And 3. 3) to study the satisfaction of the student with learning by English Learning Management by Using Graphic Organizer to Develop Writing Skill for Mattayomsuksa 2 Students. The sample group is 25 students in Mattayomsuksa 2 of Tessaban 3 (Wimuktayonwittaya) School , Sungai Kolok Municipality Narathiwat Province in first semester in 2017 were selected by using Cluster Random Sampling. The instruments were 4 lesson plans by by Using Graphic Organizer to Develop Writing Skill for Mattayomsuksa 2 Students English writing exam and attitude forms. The statistical analyses were average, standard deviation and t – test dependent.

The results of the study were as follows:

1. the appropriate of the lesson plans by Using Graphic Organizer to Develop Writing Skill for Mattayomsuksa 2 Students had the efficiency value of 82.05/81.30 which was higher than the 80/80 standard criterion.

2. the achievement of English writing Skill after learning by The Development of English Learning Management by Using Graphic Organizer had a statistic significant at .05.

3. the satisfaction of the student for learning by The Development of English Learning Management by Using Graphic Organizer was high level

Keywords : English Learning Management/Graphic Organizer/ Writing Skill

ภูมิหลัง

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้นักเรียนทุกคนต้องเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตลอดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของการพัฒนาคน พัฒนาสังคม พัฒนาประเทศ มีนโยบายของการพัฒนาสังคมในอดีต ตั้งแต่สังคมเน้นทรัพยากรธรรมชาติมาเป็นสังคมแห่งความรู้ สังคมแห่งการเรียนรู้ จนถึงปัจจุบันสังคมไทยประเทศไทยมีนโยบายของการพัฒนาสังคมและประเทศให้มีความมั่นคงพอเพียง มั่งคั่ง ยั่งยืน เรียกว่า Thailand 4.0 (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2560) การก้าวเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 สังคมโลกมีการติดต่อสื่อสารอย่างไร้พรมแดนซึ่งส่งผลให้ประชาคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สังคมในยุคศตวรรษที่ 21 จึงเป็นสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยีที่ก้าวไปอย่างรวดเร็ว มนุษย์จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการเรียนรู้เพื่อก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลง (วาทัญญชลธิเบจ, 2555)

การศึกษาในยุค Thailand 4.0 ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาให้กับคนไทยในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เนื่องด้วยภาษาอังกฤษเป็นหัวใจสำคัญในการสื่อสารระหว่างประเทศซึ่งก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ การประสานงานและการค้าขาย ดังคำกล่าวที่ว่าการศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 ไม่ใช่เพียงแค่การให้ความรู้กับคนเท่านั้นแต่ยังเป็นการเตรียมมนุษย์ ให้เป็นมนุษย์อีกด้วย (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2559) นอกจากนี้ การศึกษาในยุค ไทยแลนด์ 4.0 ยังเน้นย้ำการสร้างคนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้มีทักษะการเรียนรู้ให้เท่าทันต้องบริบทสื่อให้เป็นและต้องมีจิตสำนึกต่อโลก การพัฒนาคุณภาพของคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ควบคู่กับความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี

ในการจัดการเรียนรู้ภาษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน มีแนวคิด และนวัตกรรม การเรียนรู้ มากมาย ดังนั้นครูจึงควรทำความเข้าใจกับแนวคิด และนวัตกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยยึดหลักจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้

ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ รู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และแก้ปัญหาเป็น การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนตามกระบวนการคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากทักษะการฟัง ไปสู่ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน (พรสวรรค์ สืบป้อ 2550)

ทักษะที่จำเป็นอย่างมากในการเรียนภาษาอังกฤษก็คือทักษะการเขียน ซึ่งจะสังเกตได้ว่า ทักษะการเขียนถูกจัดไว้ในลำดับสุดท้ายของทักษะทั้งสี่ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่าเพราะการเขียน จัดเป็นทักษะที่ยากที่สุด ต้องผ่านกระบวนการทางความคิดหลายขั้นตอน ไม่อาจจะเป็นการรวบรวม ความคิด การลำดับเรียบเรียงความคิดหรือการเลือกสรรถ้อยคำถ่ายทอดออกมาเป็นสายลักษณ์อักษร หรือข้อความที่สามารถสื่อความหมายได้ตรงกับความต้องการ (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540) สอดคล้องกับพรสวรรค์ สืบป้อ (2550) ที่อธิบายไว้ว่า การเขียน คือ การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และเจตคติ ออกมาเป็นข้อความที่มีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ และ เข้าใจตรงกับเจตนาของผู้เขียน ดังนั้น การเขียนจึงมีใช้เป็นความสามารถในการเรียบเรียงประโยค ให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เท่านั้น แต่เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์อย่างมีจุดหมาย โดยเลือกใช้ คำที่เหมาะสมเพื่อทำหน้าที่แทนมโนภาพ ถึงแม้ทักษะการเขียนจะมีความยากในตัวเอง แต่ก็จำเป็น ต้องมีการเรียนการสอนทักษะการเขียน เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญ และเอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมากช่วยเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้อื่นๆในวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนมาใช้ เช่น การจดโน้ต ขณะฟัง หรือการเขียนสรุปเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้การเขียนทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดอย่างมีระบบ และ สร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ความนึกคิดและจินตนาการ ซึ่งมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ และการพัฒนาทางภาษา (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540)

ดังนั้นในกระบวนการจัดการเรียนการสอนทักษะการเขียน ครูจำเป็นต้องใช้กิจกรรมต่างๆเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งการฝึกทักษะทางภาษาเป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีโอกาสได้กระทำโดยตรงและมีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาในรูปของสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองการนำกิจกรรมทางภาษามาฝึกฝนการเขียนจะทำให้ให้นักเรียนเรียนอย่างสนุก ได้รับความรู้ความสามารถในการเขียนโดยไม่รู้ตัว เพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดและความรู้ที่มีอยู่ออกมาเป็นตัวอักษรให้ผู้อื่นอ่านสิ่งที่เขียน จะต้องมีความหมายจึงจะสื่อความหมายให้ผู้อื่น

เข้าใจได้ (พิตรวัลย์ โกวิทวาท, 2540)

จากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) เทศบาลเมืองสุโขทัย จังหวัดนราธิวาส ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.11 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละของระดับ ประเทศซึ่งเท่ากับ 31.80 และถือว่ายังอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และเมื่อพิจารณาจากคะแนนร้อยละของมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษพบว่า โรงเรียนควรเร่งพัฒนาเนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าผลการประเมินระดับประเทศ (รายงานประจำปี โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา), 2560)

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2560 สัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ รวมทั้งสัมภาษณ์ครูวิชาการของโรงเรียน พบว่า สาเหตุส่วนใหญ่ของปัญหา คือ นักเรียนส่วนมากไม่มีพื้นฐานและทักษะด้านภาษาอังกฤษ และส่วนมากไม่ชอบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และเหตุผลที่พบมากที่สุด คือที่ไม่ชอบวิชาภาษาอังกฤษ เพราะ คิดว่าเป็นวิชาที่ยาก และรองลงมาคือ นักเรียนคิดว่า ภาษาอังกฤษไม่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดความรู้สึกท้อแท้ และไม่อยากเรียน และจากประสบการณ์การสอนของผู้ศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนมากยังขาดทักษะในเรื่องของการเขียน คือ เขียนไม่ได้เนื่องจากไม่รู้คำศัพท์ สะกดคำไม่ได้ และไม่รู้ความหมายของคำ ซึ่งต่างจากการฟัง การพูดและการอ่านที่นักเรียนบอกว่ายังสามารถที่จะเดาคำตอบได้จากบริบทต่างๆ ซึ่งต่างจากการเขียนที่นักเรียนไม่สามารถที่จะเดาได้เลย นักเรียนต้องมีพื้นฐานการเขียน ต้องอาศัยความรู้ความจำ เข้าใจและเชื่อมโยงความคิดนำไปสู่การเขียน

วิธีการสอนโดยใช้แผนภูมิกราฟิก (Geographic Organizer) เป็นแบบของการสื่อสารเพื่อให้นำเสนอข้อมูลที่ได้รับการรวบรวมอย่างเป็นระบบ มีความเข้าใจง่าย กระชับ กระชับ ชัดเจน ซึ่งได้มาจากการนำข้อมูลดิบ หรือความรู้จากแหล่งต่างๆ มาจัดกระทำข้อมูล โดยใช้ทักษะ การคิด การสังเกต การเปรียบเทียบ การแยกแยะ การจัดประเภท การเรียงลำดับและการใช้ตัวเลข เป็นต้น (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2544) แผนภูมิกราฟิกยังเป็นแผนผังหรือ สิ่งอธิบายการเขียน หรืออธิบายถ้อยคำที่พูดออกมา เป้าหมายในการใช้แผนภูมิกราฟิก คือ การสร้างความคิดและอธิบาย

ความสัมพันธ์โดยเน้นที่ทักษะด้านความคิดและกระบวนการจัดกระทำข้อมูล ทำให้การจดจำยาวนานขึ้น (Drafke. 1997) เป็นการนำเสนอความเข้าใจแนวความคิด ความรู้ หรือข้อมูลรวมทั้ง ข้อความและรูปภาพ เช่น ปฏิทิน แผนที่ แผนภูมิความสัมพันธ์ และแผนภูมิกราฟิก ทำให้เราเข้าใจ โครงสร้างและความสัมพันธ์ (Berger. 1998) การสอนเขียนโดยใช้แผนภูมิกราฟิกเป็น เทคนิควิธีการทำโน้ตก่อนเขียน คือ การคิดไป จุดไป ระหว่างที่สมองส่วนหนึ่งก็ปฏิบัติ การเชื่อมต่อผกโยง จุดต่างๆ ก่อรูปก่อร่างขึ้นเป็นภาพรวม การเขียนในลักษณะนี้จะส่งผลต่อการพัฒนาสติปัญญา ของนักเรียนให้มีการคิดอย่างเป็นกระบวนการ เมื่อนักเรียนได้ฝึกเขียนอย่างสม่ำเสมอจะนำไปสู่การคิด แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีระบบระเบียบและมีขั้นตอน (สรณี วงศ์เปี้ยสัจ, 2546) เพราะวิธีการสอนโดยใช้แผนภูมิกราฟิกเป็นกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด ทฤษฎีกระบวนการ ทางสมองในการประมวลข้อมูล Information Theory) (ทิตินา แคมมณี 2553) นอกจากนี้ ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนต้องใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมแล้ว สิ่งที่มีความสำคัญที่ทำให้ การเรียนการสอนประสบความสำเร็จนั้น ครูจะต้องทำให้นักเรียนมีความพร้อม และมีความพึงพอใจที่จะ เรียน เนื่องจากความพึงพอใจหรือทัศนคติในทางที่ดีต่อการเรียนย่อมส่งผลให้นักเรียนเต็มใจในการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียน จนประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมาย ฉะนั้นความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะกระตุ้นให้นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างดี ครูจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ (สมยศ นาวิการ. 2545) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Capretz, Ricker and Sasak (2003) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถทางการเขียนโดยการสร้างแผนผังกราฟิก กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 5 พบว่าการนำแผนผังกราฟิกเข้ามาใช้ในกระบวนการเขียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความหมายของคำศัพท์และ ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนมากขึ้น สามารถเชื่อมโยงไปสู่งานเขียนเรื่องอื่น ๆ ได้

ดังนั้นผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ จึงมีความสนใจที่จะจัด จะนำแผนผังความคิดมาใช้ในการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน

เทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) เพื่อช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะด้านการเขียนภาษาอังกฤษสูงขึ้น และนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และการศึกษาต่อที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) เทศบาลเมืองสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 75 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) เทศบาลเมือง สุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 25 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิก

3.2 แบบวัดทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยใช้เวลาในการสอน 12 คาบเรียน สัปดาห์ละ 3 คาบเรียน คาบละ 50 นาที

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random Sampling)

2. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คน โดยใช้แบบวัดทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

3. จัดปฐมนิเทศ เพื่อทำความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับวิธีการสอนเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก บทบาทของผู้เรียนในกลุ่มย่อยและบทบาทของผู้สอน เป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล และเกณฑ์การให้คะแนนต่างๆ

4. ดำเนินการทดลอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก จำนวน 4 แผน แผนละ 3 คาบ รวม 12 คาบ คาบละ 50 นาที

5. หลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิกแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบ หลังเรียน (Posttest) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

6. ประเมินระดับความพึงพอใจของนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง

7. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

8. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิก มาหาค่าเฉลี่ยร้อยละ

9. รวบรวมข้อมูล สรุปและอภิปรายผลการทดลอง

สรุปผลการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.05/81.30 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27

อภิปรายผล

1. ผลการหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิก เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.05/81.30 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นอย่างมีระบบ มีการศึกษาหลักสูตร คู่มือ แนวทางการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย ตลอดจนแนวทางการวัดประเมินผล ดาเนินการวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียน และดำเนินการสร้างแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่กำหนดไว้

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับการตรวจสอบ และได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จึงเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านการทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดประเมินผล แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมแล้วจึงนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

จากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจเป็นสาเหตุทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิก เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลำจวน ศรีกลม (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 80.66/79.81 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จินต์ภาณี กองจินดา (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนภูมิกราฟิกผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนภูมิกราฟิก มีค่าเท่ากับ 86.42/82.45 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิไลวรรณ อุ่นจันทร์ (2553) ได้ทำการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพุทัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.82/81.14

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากมาจากแผนภูมิกราฟิกเป็นแบบของการสื่อสารเพื่อให้นาเสนอข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมอย่างเป็นระบบมีความเข้าใจง่าย กระชับ กะทัดรัด ชัดเจน ซึ่งได้มาจากการนาข้อมูลดิบ หรือความรู้จากแหล่งต่างๆ มาจัดกระทำข้อมูลโดยใช้ทักษะการคิด การสังเกต การเปรียบเทียบ การแยกแยะ การจัดประเภท การเรียงลำดับ และการใช้แผนภูมิกราฟิกเป็นแผนผังหรือสิ่งอธิบายการเขียน หรืออธิบายถ้อย

ค่าที่พูดออกมา ทำให้นักเรียนรู้จักสร้างความคิดและอธิบายความสัมพันธ์โดยเน้นที่ทักษะด้านความคิด และกระบวนการจัดกระทำข้อมูล ทำให้การจดจำยาวนานขึ้น (พิมพ์ันท์ เดชะคุปต์. 2544) เมื่อเรียนโดยใช้แผนภูมิกราฟิก ทำให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนานในการทำงานมีอิสระในการคิด มีความกระตือรือร้นในการเรียนดีและยังได้กำลังใจจากครูผู้สอนที่คอยให้คำชี้แนะ แนะนำ รวมทั้งการเสริมแรงด้วยวิธีการต่างๆ ทำให้นักเรียนมีความสนใจ รู้จักการวางแผนในการทำงาน รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บรรยายภาคในการเรียนเป็นกันเองไม่ตึงเครียด ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี มีทักษะการเขียนดีขึ้น และยังทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้อีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลำจวน ศรีกมล (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะทางการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ Burgess (2008) ได้ศึกษาการใช้ผังกราฟิกในการพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในห้องเรียนประวัติศาสตร์โลก การสอนทักษะการเขียน เป็นปัญหามาก ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 3 จากการวิเคราะห์ปัญหา พบว่านักเรียนสอบไม่ผ่านในด้านทักษะการเขียน เนื่องจากใช้คำศัพท์สื่อสารไม่ถูกต้อง ทำให้การสื่อสารไม่ได้ใจความ ครูควรใช้เครื่องมือในการพัฒนาทักษะการเขียนตามความรู้และความสามารถของผู้เรียน และการใช้ผังกราฟิกจะสามารถช่วยให้นักเรียนค้นพบความสามารถของตนเองในด้านการเขียน การศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียน 14 คน เพื่อทดสอบและประเมินการใช้ผังกราฟิกใช้เวลา 4 สัปดาห์ พบว่าการใช้ผังกราฟิกสามารถช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พัฒนาทักษะการเขียนได้

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนภูมิกราฟิก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิก กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ได้ฝึกปฏิบัติจริง ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ จินต์ภาณี กองจินดา (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนา

ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนภูมิกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนภูมิกราฟิก โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ลำจวน ศรีกมล (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนภูมิกราฟิก โดยรวมเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 4.16 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ เกศมณี คันธภูมิ (2550) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความด้วยกลุ่มร่วมมือโดยใช้แผนผังความคิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่านักเรียน มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แผนการจัดการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเขียนเรียงความ ด้วยกลุ่มร่วมมือโดยใช้แผนผังความคิดอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 นักเรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ที่จะนำมาเขียน โดยให้นักเรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการในการค้นคว้าหาความรู้จากสมุดคำศัพท์โดยมีครูคอยให้คำแนะนำในเรื่องไวยากรณ์ และการเขียนรูปประโยคต่าง ๆ

1.2 ครูควรอธิบายขั้นตอนในการเขียนโดยใช้แผนภูมิกราฟิกจนนักเรียนเข้าใจจึงค่อยให้นักเรียนได้ฝึกเขียน

1.3 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนภูมิกราฟิก ไม่ควรจำกัดเวลาในการทำกิจกรรมของนักเรียนจนเกินไป ควรมีเวลาให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมอย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนโดยใช้แผนภูมิกราฟิกกับวิธีสอนแบบอื่นเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือระดับความพึงพอใจที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

2.2 ควรนำรูปแบบการสอนโดยใช้แผนภูมิกราฟิกไปใช้ศึกษาการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และระดับชั้นอื่น

2.3 ควรมีการศึกษาโดยใช้รูปแบบการสอนวิชา

ภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิกในแต่ละทักษะทาง
ภาษา เช่น การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกษมณี คันธภูมิ. (2550). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการเขียนเรียงความด้วยกลุ่มร่วมมือ โดยใช้แผนผังความคิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- จินต์ภาณี กองจินดา. (2555). *การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนภูมิกราฟิก*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ทิตนา แคมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). *นโยบายด้านการศึกษาของ นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ วันที่ 20 ธันวาคม 2559*. สืบค้นจาก <https://www.bic.moe.go.th/index.php/>
- พิตรวัลย์ โกวิทวาท. (2540). *ทักษะและเทคนิคการสอนเขียนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์.(2544). *นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน “วิจัยในชั้นเรียนหลักการเรียนรู้การปฏิบัติ”*. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียรวิ ยินดีสุข.(2560). *ทักษะ 7 C ของครู 4.0*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรสวรรค์ สิปโป. (2550). *สุดยอดวิธีสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- โรงเรียนเทศบาล 3.(2560). *รายงานประจำปีการศึกษา 2560*. สุโขทัย-ลก : โรงเรียนเทศบาล 3 (วิมุตยานวิทยา).
- ลำจวน ศรีกมล. (2555). *การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนภูมิกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วาทัญญู ขลิบเงิน. (2555). *รู้เขา รู้เรา การศึกษาไทย วิถีถิ่น วิถีไทย ก้าวไกลในอาเซียน วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์*.
- วิไลวรรณ อุ่นจันทร์.(2553). *การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล.(2540). *แนวคิดและเทคนิควิธีสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมยศ นาวิการ.(2545). *กรณีศึกษาการบริหารและพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- สรณี วงศ์เบ็ญจ.(2546). *กิจกรรมการสอนการเขียน*. กรุงเทพฯ : หน้าต่างสู่การศึกษา.
- Berger, Sanda. (1998). *The Eric Clearinghouse on Disabilities and Gifted Education Graphic Organizers*. [online] สืบค้นจาก. <<http://eric.org/minibibs/eb21.html>>
- Burgess, Emily.(2008). *The use of Graphic Organizers in the Writing Process in 9 th Grade World History Class. Masters Abstracts International*. 46(6) : December
- Capretz, Kari, Babara Ricker and Amanda Sasak. (2003) *Improving Organizational Skills Through the Use of Graphic Organizer*. Master's Thesis Illinois Saint Xavier University, Drafke Michael . *Graphic Organizers*, (2011). " *Graphic Organizers In General*. 1997. [online] สืบค้นจาก <<http://www.cod.edu/prople/faculty/drafke/Graphic%20organizers.html>>

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตเทศบาลนครระยอง (วัดตรีรัตนาราม)

A Learning Experience-Enhancing Activities using Set of Poetry Picture Books
to Promotes Language of the 3rd Kindergarten from Rayong Municipality
Demonstration School (Wat Tri Rattananaram).

กุลรภัส เกียรติกาสกรกุล^{1*}
Kulrapas Keeratipassakornkul ^{1*}
kulrapas819@gmail.com*

ส่งบทความ 24 กรกฎาคม 2562 แก้ไขบทความ 30 กรกฎาคม 2562 ตอบรับตีพิมพ์ 1 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพคำกลอน และ 3) หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/5 โรงเรียนสาธิตเทศบาลนครระยอง(วัดตรีรัตนาราม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 27 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ จำนวน 10 เล่ม และ 2) แบบประเมินพัฒนาการทางภาษา จำนวน 9 ข้อ สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของหนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.17/86.41 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้
2. พัฒนาการทางภาษาหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพคำกลอน มีค่าเท่ากับ 0.6754 แสดงว่า นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 67.54

คำสำคัญ หนังสือภาพคำกลอน พัฒนาการทางภาษา

¹ ครูชำนาญการ โรงเรียนสาธิตเทศบาลนครระยอง (วัดตรีรัตนาราม) อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

¹ Professional Level Teacher of Rayong Municipality Demonstration School (Wat Tri Rattananaram) Muang District Rayong Province.

Abstract

A learning experience-enhancing activities using set of poetry picture books to promotes language of the 3rd kindergarten aims to: 1) develop activities to enhance experience with efficiency according to criteria 85/85 2) compare language development before and after organizing activities to enhance learning experience by using poetry picture books and 3) find the effectiveness index of organizing experience activities. The Sample group used in research is a preschool child, kindergarten, year 3/5, Rayong Municipality Demonstration School (Wat Tri Rattananaram), semester 2, academic year 2016, 1 classroom, 27 students, obtained by clustering random sampling. The tools used in the study were : 1) Plans for 10 additional experience activities and 2) 9 developmental language assessment forms. Statistics used were percentage, mean, standard deviation and testing the hypothesis by t-test Dependent Samples.

The research found that ;

1. The efficiency of the poetry picture books to promotes language of the 3rd kindergarten is as efficient as 84.17 / 86.41 which is in accordance with the 80/80 criteria.
2. Language development after the experience arrangement is higher than before the experience arrangement with statistical significance at .01
3. The effectiveness index of organizing experience activities using poetry picture books is equal to 0.6754, indicating that students have increased language development by 67.54 percent.

Keywords : Poetry Picture Books Promotes Language

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ. 2546) กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็กไว้ว่า การเรียนรู้ทางภาษาของเด็กสามารถอธิบายเชิงทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ภาษาเกิดขึ้นเพราะสิ่งแวดล้อมนั้นคือการเรียนรู้จะเกิดขึ้นต้องมีสิ่งเร้ามาเป็นแรงกระตุ้น เช่น การฝึกอย่างสม่ำเสมอหรือการกระทำตามเงื่อนไข เด็กจะรับรู้สิ่งที่กระทำและจะทำอีก เมื่อมีการตอบสนองในทางบวกแสดงว่าแรงเสริมและแรงกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมเป็นตัวช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้ดีขึ้น ส่วนแนวทางจิตภาษาศาสตร์ (Psycholinguistics) คาดคะเนเดาว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในสมอง ด้านความจำของผู้เรียน เป็นแนวทางในการอธิบายการเรียนรู้ภาษาว่าเด็กจะเรียนรู้ศัพท์ ความหมาย รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางภาษาควบคู่กันไป และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ มอนเตสซอรี (Montessori (1983) ที่กล่าวถึงวุฒิภาวะมีความสำคัญต่อการเรียนภาษา และเป็นฐาน

ของการพัฒนาทางภาษาอย่างมีขั้นตอนและลำดับขั้นภาษาดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการใช้เสียงพัฒนาเป็นคำและเป็นประโยค กระบวนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ การได้มา การเก็บจำ และการถ่ายโยง เมื่อคนเราได้รับสารสนเทศใด ๆ จะมีวิธีการรับรู้และการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่รับรู้ให้เข้าไปอยู่ในกระบวนการเก็บจำและดึงสิ่งที่เก็บไว้ ชักจูงให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียนทำความเข้าใจกับข้อมูลข่าวสารให้เข้าไปสู่กระบวนการทางสมอง จนเกิดการเรียนรู้แล้วเก็บสะสมไว้ในความจำระยะสั้นหรือความจำระยะยาวก็ได้ หากต้องการที่จะดึงข้อมูลมาใช้ต้องผ่านขั้นการระลึกโดยเชื่อมโยงสิ่งชี้แนะให้เข้ากับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วเปลี่ยนพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตเห็นได้ นั่นคือ การยืนยันได้ว่าบุคคลได้เกิดการเรียนรู้และผลจากการเรียนรู้ต้องมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อพฤติกรรมนั้น การที่จะทำให้ทราบถึงผลของการเรียนรู้นั้นอาจจะแสดงออกในการให้ข้อมูลเสริมย้ำเพื่อรองรับสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้วหรือเป็นการให้ข้อมูลเพื่อปฏิเสธ

สิ่งที่ได้เรียนรู้ (กฤษณี คำชาย. 2540)

พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยมี 2 ด้านคือ 1) พัฒนาการทางการเรียนรู้และปรับตัว อันได้แก่ ความสามารถในการจำ การรู้จักคิด การใช้เหตุผล การตีความ จินตนาการ การอนุรักษ์ (Conservation) การจัดแยกประเภทสิ่งของ (Classification) ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนและการแก้ปัญหา เป็นต้น 2) พัฒนาการทางภาษา ภาษามีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างมาก พัฒนาการทางด้านภาษาของมนุษย์ เริ่มจากภาษาพูดไปสู่ภาษาเขียน ดังนั้น การเรียนรู้ภาษาในเด็กปฐมวัยจึงเน้นที่ภาษาพูดและการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งต่อ

การเรียนรู้ภาษาของเด็กต่อไป (ทิศนา แคมมณี. 2550) พัฒนาการทางภาษาประกอบด้วย การเรียนรู้ความหมายของคำใหม่ ๆ ความเข้าใจประโยคต่าง ๆ ความสามารถในการสร้างประโยคที่ซับซ้อน การขยายความในสิ่งที่พูดเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นฟังเกิดความเข้าใจและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำลังพูดและการใช้ภาษาเพื่อบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้แล้ว พัฒนาการทางด้านภาษายังอาจหมายถึง พัฒนาการทางการฟัง พูด อ่าน และการเขียน (Written Language) รวมถึงการเข้าใจคำต่าง ๆ (นภเนตร ธรรมบวร. 2544) พัฒนาการทางด้านภาษามีความสำคัญกับเด็กมากเพราะการอยู่ร่วมกันในสังคมเด็กจะต้องสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ ความพร้อมในทางภาษาคือความพร้อมในการพูด การอ่าน การฟัง (การเข้าใจ) และการเขียน ในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาควรลำดับขั้นตอนในการพัฒนา ทั้งนี้เพื่อหาวิธีการที่จะส่งเสริมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (วรภรณ์ รักวิชัย. 2535)

การพัฒนาภาษาให้แก่เด็กระดับปฐมวัยนั้น ไม่คาดหวังให้เด็กในวัยนี้อ่านหนังสือออกเหมือนเด็กโต แต่เป็นการปลูกฝังให้เด็กรักที่จะหยิบหนังสือออกมาดูหรืออ่าน ทั้งที่ไม่ว่านจะเข้าใจ ปลูกฝังให้เด็ก ๆ ฟังผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟังเป็นประจำก็จะสามารถรับรู้และเข้าใจเรื่องที่ฟังได้ เด็กที่ได้ฟังการอ่านหนังสือ ฟังผู้ใหญ่พูดจากหนังสือตั้งแต่อายุน้อยจึงมีการพัฒนาการทางด้านภาษาได้เร็วกว่าเด็กที่ไม่ได้ฟังผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟัง ดังนั้น หนังสือและการอ่านจึงมีความสัมพันธ์ควบคู่กันไปจะขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ได้ หนังสือสำหรับเด็กจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูผู้สอนปฐมวัยและปลูกฝังคุณลักษณะต่าง ๆ ให้กับเด็กตามที่สังคมต้องการ ดังพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ข้อความว่า “หนังสือ

ประเภทที่ข้าพเจ้าคิดว่าสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือ หนังสือสำหรับเด็ก เพราะวัยเด็กเป็นวัยที่เรียนรู้ เด็ก ๆ ส่วนใหญ่สนใจที่จะทราบเรื่องราวต่าง ๆ แปลก ๆ อยู่เสมอ ถ้าเรามีหนังสือที่มีคุณค่าทั้งเนื้อหาและรูปภาพให้เขาอ่าน ให้ความรู้ความบันเทิง เด็ก ๆ จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่สมบูรณ์ รอบรู้ มีธรรมประจำใจ มีความรักบ้านเมือง มีความปรารถนาที่จะทำแต่ประโยชน์ที่ควร” (พินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์. 2557)

หนังสือภาพคำกลอนก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการกระตุ้นให้เด็กอยากรู้อยากอ่าน อยากทำกิจกรรมและมีความสนใจ หนังสือภาพเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่สามารถช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางการใช้ภาษาโดยใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เด็กได้พูด ได้ดูภาพประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน ได้สนทนากับภาพ จะทำให้เกิดความเข้าใจและมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้น หนังสือประกอบภาพจึงถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กวัยนี้มากเพราะเด็กชอบหนังสือภาพ สามารถสร้างจินตนาการ ความคิด ความเข้าใจ การรับรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เด็กได้ดูรูปภาพประกอบที่ได้ฟังเรื่องราวจากหนังสือได้พูดออกเสียงคำคล้องจองที่มีภาษาสัมผัสและความสละสลวยของภาษาได้พูดเล่าเรื่องราวแล้วกล้าแสดงความคิดเห็น อ่านสัญลักษณ์ อ่านรูปภาพในหนังสือแล้วสื่อสารเป็นภาษาพูดออกมา ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เด็กมีความสุข สนุกสนาน และได้รับความรู้โดยไม่รู้ตัว หนังสือภาพช่วยให้เด็กสามารถสร้างจินตนาการ ความคิด ความเข้าใจ และมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เป็นผลให้เด็กมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตจริงได้อย่างมีความมั่นใจและมีพัฒนาการทางด้านภาษาได้อย่างเหมาะสมเต็มศักยภาพ ดังผลงานวิจัยของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น ศาลินา อ้นถาวร (2554) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมพัฒนาการรับรู้ทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการศึกษาพบว่า ชุดกิจกรรมพัฒนาการรับรู้ทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.42/89.47 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งไว้และศิริลักษณ์ ผ่องพันธ์ (2558) ได้ศึกษาการสร้างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยชาวเขาโดยใช้สื่อประสม ผลการศึกษาสรุปได้ว่าหลังจากใช้แผนแล้วเด็กมีความพร้อมด้านทักษะทางภาษาเฉลี่ยร้อยละ 96.4 คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กด้าน

ความสนใจในการร่วมกิจกรรม การร่วมมือและความรับผิดชอบอยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับผลงานของ ญัตติพร อ่อนพันธ์ (2553) ที่ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพที่มีต่อความสามารถในการพูดสื่อความหมายของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยปรากฏว่า หนังสือภาพที่มีต่อความสามารถในการพูดสื่อความหมายของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 85.56/83.34 ดัชนีประสิทธิผลของหนังสือภาพที่มีต่อความสามารถในการพูดสื่อความหมายของเด็กปฐมวัยมีค่า 0.6676 ซึ่งหมายถึงเด็กปฐมวัยมีความก้าวหน้าในการพูดสื่อความหมายร้อยละ 66.76 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของลัดดา โครเนา-เออร์ (2553) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหนังสือภาพพลิกเพื่อสอนคุณธรรมด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของหนังสือภาพพลิกเพื่อสอนคุณธรรมด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยมีค่า 0.6869 หมายความว่า เด็กนักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 68.69 และผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการสร้างหนังสือภาพคำกลอน เพื่อสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้นและเหมาะสมกับวัย มีความพร้อมในการรับรู้ภาษา (เข้าใจ) และแสดงออกทางภาษาด้วยการพูด การฟัง การคิด และถ่ายทอดความคิดของตนเองออกมาในรูปภาพได้ เพราะคำกลอนเป็นภาษาที่มีความสละสลวย มีคำสัมผัสคล้องจอง ทำให้เด็กมีความสนใจที่จะฟังและพูด การมีภาพประกอบที่น่าสนใจ มีสีสันสวยงาม ทำให้เร้าความสนใจในการร่วมกิจกรรมน่าจะเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพคำกลอน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์
3. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพคำกลอน

สมมติฐานของการวิจัย

พัฒนาการทางภาษาของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพคำกลอนชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/1 -3/7 โรงเรียนสาธิตเทศบาลนครระยอง(วัดศรีรัตนาราม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 7 ห้องเรียน จำนวน 179 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/5 โรงเรียนสาธิตเทศบาลนครระยอง(วัดศรีรัตนาราม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 27 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพคำกลอน

ตัวแปรตาม ได้แก่ พัฒนาการทางภาษาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมต่างๆที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ อย่างมีจุดหมาย ฝึกให้เด็กคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ฝึกการใช้ภาษาผ่านการปฏิบัติด้วยตนเองโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าด้วยวิธีการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย เช่น การสนทนาแสดงความคิดเห็น การอภิปราย การตอบคำถาม การปฏิบัติการ การเล่าเรื่อง การร้องเพลงและการท่องคำกลอน โดยใช้หนังสือภาพคำกลอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาที่เหมาะสมตามวัย

2. หนังสือภาพคำกลอน หมายถึง หนังสือภาพประกอบคำกลอนเพื่อสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ภาพสี่ประเภทย่อยกับคำกลอนประเภทกลอนสี่ที่มีเนื้อหา สัมพันธ์กับภาพ เป็นเรื่องราวใกล้ตัวเด็ก และใช้คำง่าย ๆ เพื่อให้เด็กจดจำได้ง่าย มีกิจกรรมให้ตอบคำถามและมีภาพลายเส้นให้เด็กระบายสี หนังสือภาพคำกลอนมีทั้งหมด 10

หน่วยหรือ 10 เล่ม ได้แก่หน่วยโรงเรียนของฉันทน์ ชุมชนน้ำอยู่ อาชีพในฝัน สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ฤดูธรรมชาติ กลางวันกลางคืน สัตว์โลกน่ารัก ผักผลไม้ เราชักประเทศไทย ปลอดภัยในยานพาหนะที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับชื่อเรื่อง

3. พัฒนาการทางภาษา หมายถึง ความสามารถของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่สังเกตได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้าน การฟัง การพูด การจำ ได้แก่ การฟังแล้วพูดคำกลอน การตอบคำถามจากการฟัง และพูดคำกลอน การสนทนาแสดงความคิดเห็น และการวาดภาพระบายสีจากการฟังและพูดคำกลอนได้มากขึ้นกว่าก่อนเรียนด้วยหนังสือภาพคำกลอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. แบบประเมินพัฒนาการทางภาษา หมายถึง แบบประเมินพัฒนาการทางภาษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ประเมินพัฒนาการทางภาษาด้านการฟัง การพูด และการจำ ของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดีปรับปรุง มีการประเมินเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการฟัง 3 ข้อ ด้านการพูด 3 ข้อ และด้านการจำ 3 ข้อ รวม 9 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน รวมด้านละ 9 คะแนน รวมคะแนนทั้ง 3 ด้าน เท่ากับ 27 คะแนน

5. ประสิทธิภาพของหนังสือภาพคำกลอน หมายถึง การสร้างหนังสือภาพคำกลอนชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

6. เกณฑ์ 80/80 หมายถึง เกณฑ์ประสิทธิภาพของหนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ดังนี้

เกณฑ์ 80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของคะแนนการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ระหว่างการเรียนด้วยหนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ทุกหน่วยการเรียนรู้ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

เกณฑ์ 80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของคะแนนการประเมินพัฒนาการทางภาษาหลังการจัดกิจกรรมด้วยหนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

7. ดัชนีประสิทธิผลของหนังสือภาพคำกลอน หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าของการพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่เรียนด้วยหนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

2. หนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 10 เล่ม มีคะแนนเฉลี่ย 4.56 อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

3. แบบประเมินพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 9 ข้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 60) ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ให้สิ่งทดลอง	ทดสอบหลัง
ทดลอง	O ₁	X	O ₂
O ₁	หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง		
X	หมายถึง การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้หนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3		
O ₂	หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของหนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3

ตาราง 2 แสดงประสิทธิภาพของหนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3

คะแนน	N	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
การสังเกตพฤติกรรมการเรียนระหว่างเรียน (E_1)	27	120	101.00	4.88	84.17
การทดสอบวัดพัฒนาการทางภาษาหลังเรียน (E_2)	27	27	23.33	1.21	86.41

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของการสังเกตพฤติกรรมการเรียนระหว่างเรียนด้วยหนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 27 คน เท่ากับ 101.00 (S.D. = 4.88) คิดเป็นร้อยละ 84.17 คะแนนเฉลี่ยการประเมินพัฒนาการทางภาษาด้านการฟัง การพูด และการจำ หลังเรียนเท่ากับ 23.33 (S.D. = 1.21) คิดเป็น ร้อยละ 86.41

ดังนั้น หนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.17/86.41 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพคำกลอนชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3

ตาราง 3 ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการประเมินพัฒนาการทางภาษาก่อนและหลังการทดลอง เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญ

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t - test
ก่อนเรียน	27	27	15.70	1.30	19.79**
หลังเรียน	27	27	23.33	1.21	

α **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่า t ที่ $df_{26} = .01$ มีค่าเท่ากับ 2.479

จากตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองมีค่าเท่ากับ 15.70 และคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองมีค่าเท่ากับ 23.33 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของหนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของหนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยใช้วิธีของกูดแมน เฟลชเชอร์และชไนเดอร์ (เผชญิ กิจระการ. 2542) ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าดัชนีประสิทธิผลของหนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม ก่อนเรียน	คะแนนรวม หลังเรียน	E.I.
27	27	424	630	0.6754

จากตาราง 4 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของหนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.6754 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 67.54

การอภิปรายผล

1. หนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 84.17/86.41 หมายความว่า เด็กสามารถทำคะแนนการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนด้วยหนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.17 และได้คะแนนประเมินพัฒนาการทางภาษาหลังการทดลอง ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 86.41 แสดงว่า หนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด ทั้งนี้ เนื่องมาจากการสร้างหนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ได้ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน เริ่มจากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 หลักการ จุดหมาย คุณลักษณะตามวัย และโครงสร้างหลักสูตรว่าแต่ละช่วงอายุของการศึกษาระดับปฐมวัย เด็กควรเรียนรู้อะไรบ้าง ประสพการณ์สำคัญด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ศึกษาสาระที่ควรเรียนรู้ทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัวและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก การได้รับการตรวจสอบความถูกต้อง

จากผู้เชี่ยวชาญและได้ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้มีความสมบูรณ์ มีขั้นตอนการดำเนินการสร้างที่ชัดเจน ได้แก่ ขั้นตอนการพัฒนาหนังสือภาพ ด้วยการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง แล้วปรับปรุงพัฒนาแก้ไขให้ถูกต้อง ทำการทดลองกลุ่มเล็ก ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จึงนำไปทดลองภาคสนามทำการปรับปรุงพัฒนาจนมีประสิทธิภาพเชื่อถือได้ จึงนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงกับกลุ่มตัวอย่างและสรุปประสิทธิภาพของหนังสือภาพคำกลอน อีกทั้งได้นำแนวคิดของพัฒนาการของทอดด์และฮอฟเฟอร์แนน (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542) เด็กควรมีพัฒนาการในแง่ความเป็นบุคคล ความเข้าใจพัฒนาการของเด็กด้านนี้จะช่วยให้เข้าใจพัฒนาการทางสังคมของเด็กเล็ก การพัฒนาทักษะทางสังคมในวัยนี้จะเกิดการ เล่น วาดภาพ รับประทานอาหาร การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อนเป็นต้น และจอห์น ดิวอี้ (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542) ได้มีปรัชญาการศึกษาที่นำมาสู่การเตรียมประสบการณ์โดยเน้นให้เด็กลงมือกระทำในสิ่งที่ตนสนใจ เขาเชื่อว่า ประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้เด็กควรมีความต่อเนื่อง การเรียนรู้จะเกิดเมื่อเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมและเด็กควรมีอิสระในการเรียนรู้ที่ว่า “การเรียนรู้โดยการกระทำ” (Learning by Doing) คือเด็กได้แสดงออกในทางที่เหมาะสมกับวัย

การวิจัยนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศาลินา อันวาร (2554) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมพัฒนาการรับรู้ทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ชุดกิจกรรมพัฒนาการรับรู้ทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.42/89.47 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งไว้ และณัฐดาพร อ่อนพันธ์ (2553) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพที่มีต่อความสามารถในการพูดสื่อความหมายของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า หนังสือภาพที่มีต่อความสามารถในการพูดสื่อความหมายของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.56/83.34 และสอดคล้องกับลัดดา โครเนาเออร์ (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาหนังสือภาพพลิกเพื่อสอนคุณธรรมด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย ผลวิจัยพบว่า หนังสือภาพพลิกเพื่อสอนคุณธรรมด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.75/84.33 และสอดคล้องกับจินมณี เทพศิลป์ (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้หนังสือภาพ ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของชุดหนังสือภาพเพื่อพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 83.44/85.67 และพินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์ (2557) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพประกอบคำคล้องจองเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพประกอบคำคล้องจองเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 85.56/87.19

2. พัฒนาการทางภาษาของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหา วย สารการเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญที่เด็กควรได้รับ และได้กำหนดกรอบเนื้อหาที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ เนื้อหาที่มีความง่ายเหมาะสมกับวัยของเด็ก สามารถพูดได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว การใช้ภาพประกอบที่สื่อความหมายชัดเจน เด็กสามารถเชื่อมโยงความคิดจากการฟังและการพูดได้ จำเนื้อหาได้ ตอบคำถามจากการฟังและการพูดได้ เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนเองกับผู้อื่นได้ เมื่อเข้าใจและมีพัฒนาการทางภาษาเด็กจึงสามารถถ่ายทอดความคิดและจินตนาการตามคำกลอน

ที่พูดได้ ทำให้มีพัฒนาการทางภาษาสูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ นิคม ทาแดง (2547) ได้กล่าวถึงหนังสือภาพกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่า หนังสือภาพส่งเสริมและพัฒนาความสนใจใคร่รู้แก่เด็กปฐมวัยเป็นสื่อสำหรับเตรียมความพร้อมและพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อการอ่านของเด็ก เพราะเด็กปฐมวัยสนใจสิ่งใหม่ๆ การได้เล่น การได้ดู การได้ฟังเรื่องราวที่น่าสนใจประกอบภาพ ทำให้เริ่มเข้าใจลักษณะสื่อความหมายจากภาพ หนังสือภาพสำหรับประสบการณ์และจินตนาการนามธรรมแก่เด็ก การที่เด็กได้ดูหนังสือภาพที่เคยมีประสบการณ์เป็นเสมือนการย้ำเตือนประสบการณ์ให้เด่นชัดขึ้น ส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดและจินตนาการจากประสบการณ์และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กปฐมวัยได้ดี และจินมณี เทพศิลป์ (2556) ได้ให้ความเห็นว่าเด็กชอบเด็กชอบภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ เด็กชอบภาพที่เหมือนจริงมากกว่าภาพประดิษฐ์ ชอบภาพที่แสดงให้เห็นการกระทำหรือเรื่องราวชอบภาพที่ไม่ซับซ้อน เห็นได้ง่ายและมีขนาดโต และชอบภาพที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เดิมหรือสิ่งที่เด็กรู้จักมาแล้วเป็นอย่างดี

ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับณัฐดาพร อ่อนพันธ์ (2553) ที่ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพที่มีต่อความสามารถในการพูดสื่อความหมายของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพมีความสามารถในการพูดสื่อความหมายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของลัดดา โครเนาเออร์ (2553) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาหนังสือภาพพลิกเพื่อสอนคุณธรรมด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับจินมณี เทพศิลป์ (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้หนังสือภาพ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความพร้อมทางคณิตศาสตร์หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับมาลินี ป้อมเพชร (2559) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างจิตพิสัยโดยใช้การเล่านิทานประกอบหนังสือภาพที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์โดยใช้การเล่านิทานประกอบภาพมีความมีวินัยเท่ากับ 3.513 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ

80 ของคะแนนเต็มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ดัชนีประสิทธิผลของหนังสือภาพคำกลอน ชุด สร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล ปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.6754 ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 67.54 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหนังสือภาพคำกลอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้มีการออกแบบให้มีความน่าสนใจทั้งตัวอักษร ภาพประกอบ และรูปแบบกิจกรรม ได้แก่ การตั้งคำถามง่าย ๆ เกี่ยวกับคำกลอนที่พูด คำกลอนมีความสอดคล้องกับภาพประกอบ และสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก เด็กจดจำได้ง่าย กับทั้งเด็กได้ระบายสีภาพจากการฟังและการพูดคำกลอน สื่อความหมายภาพกับคำเป็นการสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาด้านการฟัง การพูด และการจำ ทำให้ผลการเรียนของเด็กพัฒนาและก้าวหน้าขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ดวงเดือน แฉงสว่าง (2542) ที่กล่าวว่าลักษณะของภาพประกอบหนังสือเด็ก และภาพลักษณะต้องเหมือนจริงตามธรรมชาติหรืออาจเป็นภาพจินตนาการ หรือเป็นภาพที่ไม่มีลักษณะเหมือนจริงมากนัก อาจเป็นรูปร่างรูปทรงต่าง ๆ ประกอบขึ้นมาเป็นลักษณะจินตนาการใช้รูปทรงมาประกอบเป็นรูปต่าง ๆ และเยาวพา เดชะคุปต์ (2542) ลักษณะหนังสือที่เด็กชอบ โดยเฉพาะหนังสือภาพสำหรับเด็กเล็กเป็นเรื่องที่เด็กนึกฝันต่ออย่างสดใส เด็กชอบเรื่องที่จับลงด้วยรูปของกิน เพราะเด็กชอบกิน เด็กชอบเรื่องบันเทิง ชอบดูภาพ เมื่อเด็กเปิดหนังสือสิ่งแรกที่เด็กจะดูคือภาพและเด็กจะดูทุกอย่างในภาพ ดูอย่างละเอียด เด็กจะอ่านเรื่องจากภาพ ดังนั้นในหนังสือภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

การวิจัยนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของลัดดา โครเนาเออร์ (2553) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาหนังสือภาพพลิกเพื่อสอนคุณธรรมด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของหนังสือภาพพลิกเพื่อสอนคุณธรรมด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยมีค่า 0.6869 หมายความว่า เด็กนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นร้อยละ 68.69 และณัฐดาพร อ่อนพันธ์ (2553) ที่ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพที่มีต่อความสามารถในการพูดสื่อความหมายของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของหนังสือภาพที่มีต่อความสามารถในการพูดสื่อความหมายของเด็กปฐมวัยมีค่าเท่ากับ 0.6676 หมายถึง เด็กปฐมวัยมีความก้าวหน้าในการพูดสื่อความหมายร้อยละ 66.76 และยังสอดคล้องกับ พินทุสร พัวพันธ์พัฒน์ (2557) ที่ได้ศึกษาการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพประกอบคำคล้องจองเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล ปีที่ 2 มีค่า 0.6445 หมายความว่าเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีทักษะด้านการฟังและการพูดเพิ่มขึ้นร้อยละ 64.45 และมาลินี ป้อมเพชร (2559) ที่ได้ศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างจิตพิสัยโดยใช้การเล่นนันทนาการประกอบหนังสือภาพที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างจิตพิสัยโดยใช้การเล่นนันทนาการประกอบหนังสือภาพที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยมีค่า 0.6772 หมายความว่า นักเรียนมีจิตพิสัยด้านความมีวินัยในตนเองเพิ่มขึ้นร้อยละ 67.72

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือภาพ

1.1 ในการสร้างหนังสือภาพ ควรศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ ทำการวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดจุดประสงค์การสร้างให้ชัดเจน

1.2 กำหนดกรอบเนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของเด็ก และควรเป็นเรื่องที่เด็กสนใจหรือเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก

1.3 ควรออกแบบหนังสือภาพให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ไม่ซ้ำซากจำเจ เพื่อกระตุ้นความสนใจของเด็ก

1.4 ควรมีภาพประกอบที่ชัดเจน เหมือนจริง ใช้สีสันทันที่เร้าความสนใจของเด็กและสื่อความหมายภาพกับคำที่สอดคล้องกัน

2. ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือภาพคำกลอนไปใช้

2.1 ก่อนใช้หนังสือภาพคำกลอน ชุดสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ควรศึกษาคู่มือการใช้และแผนการจัดกิจกรรมให้เข้าใจ รวมถึงเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อม เพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมเป็นไปด้วยความราบรื่น

2.2 ก่อนให้นักเรียนพูดคำกลอน ครูควรพูดและออกเสียงให้เด็กฟังให้ชัดเจน ให้เด็กพูดตามทีละวรรค หากวรรคใดหรือคำใดเป็นคำยาก เด็กพูดไม่คล่องไม่ถูกต้อง ครูควรให้เด็กฝึกพูดซ้ำ ๆ จนพูดได้ถูกต้อง

2.3 หากเด็กตอบคำถามไม่ได้ ให้ฝึกพูดคำกลอน
อีกครั้ง ครูอาจสรุปความรู้จากเนื้อหาในคำกลอน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาการสร้างหนังสือภาพในรูปแบบอื่น ๆ เช่น หนังสือภาพประกอบการ์ตูน หนังสือภาพ
คำภาษาถิ่น หรือหนังสือภาพนิทาน เป็นต้น

3.2 ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา
ภาษาด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการอ่านออกเสียง การเขียนคำ
จากภาพ เป็นต้น

3.3 ควรมีการศึกษาการสร้างหนังสือภาพคำ
กลอนในชั้นอื่น ๆ เพื่อให้มีแนวทางการจัดกิจกรรมให้กับผู้
เรียนอย่างหลากหลายมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
- _____. (2540). *หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
- กฤษณี คำชาย. (2540). *จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา,
- จินมณี เทพศิลป์. (2556). *การพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้หนังสือภาพ*.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. : มหาวิทยาลัยรังสิต,
- ณัฐดาพร อ่อนพันธ์. (2553). *ผลการจัดประสบการณ์โดยใช้หนังสือภาพที่มีต่อความสามารถในการพูดสื่อความหมาย
ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านหนองคันนา จังหวัดสุรินทร์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (หลักสูตรและ
การสอน) : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,*
- ดวงเดือน แฉ่งสว่าง. (2542). *นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย*. : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา,
- ทิศนา แหมมณี. (2550). *หลักการ รูปแบบ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- นภเนตร ธรรมบวร. (2544). *การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- เผชิญ กิจระการ. (2542). *ดัชนีประสิทธิผล*. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ม.ป.ท.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
- พินทุสร พัวพันธ์พัฒน์. (2557). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพประกอบคำคล้องจองเพื่อพัฒนา
ทักษะด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยบ้านไทยสมบูรณ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,*
- มาลินี ป้อมเขตร. (2559). *ผลการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างจิตพิสัยโดยใช้การเล่านิทานประกอบหนังสือภาพ
ที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์,
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : แม็ค,
- ลัดดา โครเนาเออร์. (2553). *การพัฒนาหนังสือภาพลูกเพื่อสอนคุณธรรมด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย*.
วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์,
- วรารณ รักวิจัย. (2545). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน,
- ศาลินา อันถาวร. (2554). *การสร้างชุดกิจกรรมพัฒนาการรับรู้ทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา,
- ศิริลักษณ์ ผ่องพันธ์. (2558). *การสร้างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมทักษะทางภาษา
ของเด็กปฐมวัยชาวเขาโดยใช้สื่อประสม*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
- Montessori, Maria, (1983). *The Discovery of the Child*, Translated by M. Joseph Costelloe, S.J.
New York : Balletine Books,

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

The Learning Experiences by using a Set of Science Experiment Activities to
Develop Scientific Process Skills for Preschool Children in 3rd Kindergarten.

สุริยานี เจ๊ะแม ^{1*}
SuriyaniChemae ^{1*}

suriyaneesaleh@gmail.com*

ส่งบทความ 27 กรกฎาคม 2562 แก้ไขบทความ 30 กรกฎาคม 2562 ตอรับตีพิมพ์ 1 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ ตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ 3) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านทรายทอง) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 19 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือในการศึกษาประกอบด้วย 1) ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จำนวน 20 ชุด 2) แผนการจัดประสบการณ์ประกอบการใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จำนวน 40 แผน 3) แบบประเมินทักษะทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วย t-test

ผลการศึกษา พบว่า

1) ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์มีประสิทธิภาพ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.05/82.63 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2) ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ มีค่าเท่ากับ 0.70 แสดงว่าเด็กปฐมวัยมีความก้าวหน้าการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 70

¹ ครู โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านทรายทอง) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

¹ Teacher of Municipality School 4 (Ban Sai Thong), Muang District, Yala Province

4) ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.48)

คำสำคัญ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์

Abstract

The objectives of this study were 1) to find the efficiency of the learning experiences by using a set of science experiment activities set according to the criteria 80/80 2) to compare science process skills of preschool children, 3rd kindergarten before and after organize learning experiences using the science experiment activity set 3) to study the effectiveness index of learning experiences management using And 4) to study the satisfaction of preschool children in 3rd kindergarten on the learning experiences by using the science experiment activity set. The sample groups used in this study were preschool children, kindergarten, year 3/2, municipal school 4 (Ban Sai Thong), semester 1, academic year 2017, number 19, which were obtained by clustering random sampling method. Educational tools consist of 1) a set of science experiment activities to develop scientific process skills in the amount of 20 sets 2) plans The learning experiences by using a set of science experiment activities set Science plan 40 3) assessment of science process skills of preschool children in 3rd kindergarten. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and testing the hypothesis with a t-test

The study indicated that

1) The results of learning experiences management by using a set of effective science experiment activities For preschool children in 3rd kindergarten, the efficiency is 83.05 / 82.63 which meets the criteria.

2) Scientific process skills for preschool children, 3rd kindergarten after organizing learning experiences using science experiment activity sets higher than before learning experiences with statistical significance at the level of .01

3) The effectiveness index of learning experiences management by using the science experiment activity set that has been arranged by using science activity set is equal to 0.70, indicating that early childhood development has increased the percentage of scientific process skills 70

4) Satisfaction with the learning experiences arrangement using the overall science experiment activity set was at a high level ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.48)

Keywords : Learning Experiences Set of Science Experiment Activities

บทนำ

สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกัน ใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้น เป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น ซึ่งประเทศต้องปรับตัวขนาดใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ต้องเร่งยกระดับทักษะฝีมือแรงงานของกลุ่มที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงานและกลุ่มที่อยู่ในตลาดแรงงานในปัจจุบันให้สอดคล้องกับสาขาการผลิต และการบริการ โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนามุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดี สำหรับคนไทย พัฒนาคอนไทยให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะมีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีรับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคอนทุกช่วงวัย รวมทั้งสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ ฟื้นฟูใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560)

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ ๒๑ เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแส

โลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

จากความสำคัญของการพัฒนาคน โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดหน้าที่ของรัฐไว้ในมาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัยโดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยและการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560)

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ร่างกายและสมองของเด็กกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่ ดูแลอย่างใกล้ชิดเด็กวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ การสำรวจเล่น การทดลอง ค้นพบด้วยตนเองได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือกตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมายคิดริเริ่มสร้างสรรค์และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ผู้ที่รับผิดชอบจึงมีหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยมีแนวคิดการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้ บริบทสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิต ให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม โดยสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริม

พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของวิทยาศาสตร์ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องฝึกให้กับเด็กจนสามารถนำไปใช้อย่างคล่องแคล่วและเกิดความชำนาญในการเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับเรื่องราวหรือปัญหาที่ต้องการคำตอบ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาความคิดรวบยอดและหลักการทางวิทยาศาสตร์ รู้จักการใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา ตลอดจนค้นหาความรู้ใหม่เชิงวิทยาศาสตร์ได้อย่างเสมอ อีกทั้งสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้อื่นๆ ได้อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คือ ความชำนาญ หรือความสามารถในการใช้ความคิด เพื่อค้นหาความรู้รวมทั้งการแก้ปัญหา ซึ่งทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นทักษะทางปัญญา (Intellectual Skill) เพราะเป็นการทำงานของสมองในรูปแบบการคิดพื้นฐาน เช่น ทักษะการสังเกต การระบุ การจำแนก การเรียงลำดับ การเปรียบเทียบ การลงข้อสรุปและการใช้ตัวเลข การส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และปลูกฝังทัศนคติที่ดีของวิทยาศาสตร์ให้กับเด็กจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งและควรเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยแห่งการเริ่มต้นการเรียนรู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดของชีวิตมนุษย์และพัฒนาการในแต่ละด้านของเด็กจะพัฒนาอย่างรวดเร็ว (วนิชชา สิทธิพล, 2556)

นอกจากนั้นธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจะเกิดขึ้นได้ เมื่อเด็กให้ความสนใจในการเรียนรู้ต่อสิ่งนั้นๆ การเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่น ทดลองสำรวจตามความสนใจ เป็นการฝึกให้เด็กได้รู้จักการคิดหาเหตุผลจากการลงมือปฏิบัติสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เกิดเป็นองค์ความรู้ของตนเอง เพราะฉะนั้นการเรียนรู้จึงมีอิทธิพลชีวิตในอนาคตของเด็ก โดยเฉพาะสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศและการหลั่งไหลทางวัฒนธรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมที่จะทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้สูงสุดนั้นจะต้องจัดกิจกรรมที่เด็กสนใจ ลงมือค้นคว้ากระทำด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะและสนับสนุน คอยช่วยเหลือ ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยซึ่งวิธีการเรียนรู้ของเด็ก คือ เรียนรู้ของเด็ก คือ เรียนรู้จากการเล่น การใช้ประสาทสัมผัส การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน(สิริมา ภิญโญ อนันตพงษ์, 2553)

หลักกลุ่มการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัยมีความสามารถและความ

แตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในจุดหมาย 12 ข้อ ที่ครอบคลุมพัฒนาการทางด้านร่างกาย การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก ด้านอารมณ์ จิตใจ ทางด้านสุขภาพจิต และการมีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม และการแสดงออกทางด้านศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวทางด้านสังคมรู้จักช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสม รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทางด้านสติปัญญา การสื่อสาร ความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหา มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย เกิดจากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific process) ที่เป็น กระบวนการในการศึกษาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก คือ การตั้งคำถามหรือ กำหนดปัญหา ข้อสงสัยการสร้างสมมติฐานหรือการคาดการณ์คำตอบการออกแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูล การลงข้อสรุปและการสื่อสาร เหมาะในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการทดลอง จากการได้ลงมือปฏิบัติที่ต้องอาศัยการสื่อสารหาความรู้จากการสำรวจ ทดลอง สังเกต วัด จำแนก การสืบค้นเป็นแนวทางในการแสวงหาความรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากกระบวนการทางวิชาการดังกล่าวที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิธีคิด ทั้งความคิดที่เป็นเหตุผลคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ และเพื่อการค้นคว้าหาความรู้ การแก้ปัญหายังเป็นระบบ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาตนเอง สังคมได้ดังนั้นผู้รายงานให้ฐานะผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในโรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านทรายทอง) อำเภอสุโขทัย-ลก สังกัดเทศบาลเมืองสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส จากความจำเป็นในการเตรียมคนเพื่อพัฒนาประเทศและปรับตัวได้ในศตวรรษที่ 21 ดังได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งทำให้ผู้รายงานศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องคิดสร้างนวัตกรรมที่มีชื่อว่าชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ซึ่งชุดกิจกรรมการทดลองมีลักษณะคล้ายแบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างตามวัตถุประสงค์ของผู้รายงาน โดยมีรูปแบบจากการให้เด็กได้ทดลองในสิ่งที่เด็กต้องการรู้ หรือ ที่ควรรู้โดยใช้แนวคิดของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และการสืบเสาะหาความรู้มาใช้

เป็นแนวจัดกิจกรรมของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 เพื่อฝึกฝนความสามารถในการคิดให้เด็กเป็นทักษะในการคิดได้อย่างเป็นระบบ โดยผู้รายงานสร้างชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ 20 ชุด ซึ่งผู้รายงานคาดหวังในชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จะสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์

สมมติฐานของการศึกษา

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านทรายทอง) จำนวนทั้งสิ้น 57 คน ประกอบด้วย ชั้นอนุบาลปีที่ 3/1 จำนวน 19 คน ชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 จำนวน 19 คน และชั้นอนุบาลปีที่ 3/3 จำนวน 19 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านทรายทอง) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 19 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ จำนวน 20 ชุด
2. ตัวแปรตาม คือ
  - 2.1 ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 4 ทักษะ ได้แก่
    - 2.1.1 ทักษะการสังเกต
    - 2.1.2 ทักษะการจำแนกประเภท
    - 2.1.3 ทักษะการทดลอง
    - 2.1.4 ทักษะการลงความคิดเห็นจากข้อมูล
  - 2.2 ความพึงพอใจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง ประสบการณ์ต่างๆ ที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นและนำมาระบุไว้ในขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมของแผนการจัดประสบการณ์แต่ละแผนเพื่อให้ครูสามารถนำชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง

2. ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ หมายถึง นวัตกรรมที่สร้างขึ้น โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญในการจัดกิจกรรมตามความสนใจโดยใช้กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์เบื้องต้นเพื่อให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ได้ลงมือทำกิจกรรมต่างๆ ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในการแสวงหาคำตอบ/ ข้อสงสัยด้วยตนเองเน้นการทำกิจกรรมโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์มีจำนวน 20 ชุด มีรายละเอียดดังนี้

- ชุดที่ 1 กลางวัน กลางคืน
- ชุดที่ 2 แอปเปิลเปลี่ยนไป
- ชุดที่ 3 แก้ววิเศษ
- ชุดที่ 4 ไม้ขีดมหัศจรรย์
- ชุดที่ 5 อุณหภูมิของน้ำ
- ชุดที่ 6 พริกไทยไปไหน
- ชุดที่ 7 น้ำซาเปลี่ยนสี
- ชุดที่ 8 ถั่วเขียวแปลงร่าง
- ชุดที่ 9 สีสั่นแสนสวย
- ชุดที่ 10 น้ำร้อนน้ำเย็น
- ชุดที่ 11 บัวตูมบัวบาน
- ชุดที่ 12 ลมจำลอง

- ชุดที่ 13 น้ำใส่ไหลริน
- ชุดที่ 14 ดินสอแสนกล
- ชุดที่ 15 ผักกาดเรีงร่า
- ชุดที่ 16 สะพานแสนกล
- ชุดที่ 17 ทิศทางแรงลม
- ชุดที่ 18 ไข่ล่อยได้
- ชุดที่ 19 หนักเบาหรือเท่ากัน
- ชุดที่ 20 น้ำแข็งละลาย

3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ หมายถึงประสบการณ์ต่างๆ ที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นและนำมาระบุไว้ในขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมของแผนการจัดประสบการณ์แต่ละแผนเพื่อให้ครูสามารถนำชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ ไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง แผนการจัดประสบการณ์ มีจำนวน 40 แผน โดยมีขั้นตอนการจัดประสบการณ์ 5 ขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นตั้งคำถามเป็นการกระตุ้นความสนใจ เกิดความอยากรู้ เกิดความสงสัย ตั้งคำถาม กำหนดประเด็นที่จะศึกษาและหาคำตอบ

3.2 ขั้นสำรวจตรวจสอบเป็นการทำความเข้าใจประเด็น ปัญหาหรือคำถามที่สนใจจะหาคำตอบ วางแผน กำหนดแนวทางการสำรวจตรวจสอบ ลงมือสำรวจ และเก็บข้อมูลด้วยวิธีต่างๆ

3.3 ขั้นตอบคำถามเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การซักถามหรือจากผลการทดลอง โดยการนำข้อมูลต่างๆ มากระทำให้อยู่ในรูปที่เหมาะสม เพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูล ที่มีอยู่ เด็กอาจเห็นข้อมูลที่ได้สัมผัสจากสื่อของจริงแล้วนำมาวิเคราะห์และลงความคิดเห็นว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้นหรือเกิดปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์เช่นนั้น

3.4 ขั้นนำเสนอผลการสำรวจตรวจสอบ เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แปรผล สรุปผลในรูปแบบต่างๆ เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นไปตามคำตอบที่คาดคะเนไว้หรือไม่ เพราะเหตุใดถึงสิ่งที่ตนเองสงสัย ต้องการค้นหาคำตอบหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อจะได้ข้อสรุปว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมาจากสิ่งแวดล้อมแล้วผลเกิดตามมาเป็นอย่างไร

3.5 ขั้นสรุปผล เป็นการสรุปผลจากการปฏิบัติกิจกรรม ด้วยการเสนอแนะอธิบายผลการปฏิบัติกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น สร้างแบบจำลอง วาดรูป หรือบรรยาย และสรุป

4. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

หมายถึง การแสดงออกถึงความสามารถ ความชำนาญที่เกิดจากการปฏิบัติและการฝึกฝนกระบวนการทางความคิดอย่างมีระบบในการค้นหาความรู้และแก้ปัญหาวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน การศึกษาครั้งนี้จำแนกเป็น 4 ทักษะ ดังนี้

4.1 ทักษะการสังเกต หมายถึง ความสามารถในการใช้ประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ได้แก่ การใช้ หู ตา จมูก ลิ้นและผิวหนัง เข้าไปสัมผัสโดยตรงกับวัตถุหรือเหตุการณ์แล้วบรรยายลักษณะและคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ การเปลี่ยนแปลง เปรียบเทียบความเหมือน ความแตกต่าง และแยกแยะสิ่งต่างๆ

4.2 ทักษะการจำแนกประเภท หมายถึง ความสามารถในการใช้ประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน เรียงลำดับ แบ่งพวกสิ่งของ และสิ่งต่างๆ โดยมีกฎเกณฑ์ ซึ่งอาจเป็นความเหมือนความแตกต่างหรือความสัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

4.3 ทักษะการทดลอง หมายถึง ความสามารถในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมการทดลองสิ่งต่างๆ และหาข้อสรุปของผลการทดลองที่เกิดขึ้น

4.4 ทักษะการลงความคิดเห็นจากข้อมูล หมายถึง ความสามารถในการสรุปความคิดเห็นที่ได้จากการทดลอง ปฏิบัติ และการทำกิจกรรมต่างๆอย่างมีเหตุผลโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมมาช่วย

5. แบบประเมินทักษะการทดลองวิทยาศาสตร์ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์พัฒนาทักษะการทดลองวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ที่ผู้รายงาน สร้างขึ้น จำนวน 20 ชุด โดยใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผล ดังนี้

5.1 เป็นแบบประเมินการให้ปฏิบัติจริง โดยให้เด็กลงมือกระทำปฏิบัติจริงกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการประเมินพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

5.2 การสร้างแบบประเมินพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ครอบคลุมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทั้ง 4 ทักษะ ซึ่งแบบประเมินมี 4 ชุด แต่ละชุดเป็นแบบประเมินการให้ปฏิบัติจริง จำนวน 4 ชุดๆละ 5 ข้อ ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 แบบประเมินพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านการสังเกต

เกณฑ์การให้คะแนน

- เด็กตอบได้ถูกต้อง หรือทำได้ถูกต้อง ให้ 1 คะแนน
- เด็กตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือทำผิดหรือไม่ทำ ให้ 0 คะแนน

ชุดที่ 2 แบบประเมินพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านการจำแนกประเภท

เกณฑ์การให้คะแนน

- เด็กตอบได้ถูกต้อง หรือทำได้ถูกต้อง ให้ 1 คะแนน
- เด็กตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือทำผิดหรือไม่ทำ ให้ 0 คะแนน

ชุดที่ 3 แบบประเมินพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านการทดลอง

เกณฑ์การให้คะแนน

- เด็กตอบได้ถูกต้อง หรือทำได้ถูกต้อง ให้ 1 คะแนน
- เด็กตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือทำผิดหรือไม่ทำ ให้ 0 คะแนน

ชุดที่ 4 แบบประเมินพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านการลงความคิดเห็น

เกณฑ์การให้คะแนน

- เด็กตอบได้ถูกต้อง หรือทำได้ถูกต้อง ให้ 1 คะแนน
- เด็กตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือทำผิดหรือไม่ทำ ให้ 0 คะแนน

5.4 สร้างคู่มือประกอบคำแนะนำการใช้แบบประเมินพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

6. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ทุกคนที่ทำได้ระหว่างการทำกิจกรรมจากชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 20 ชุด ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ทุกคนที่ได้จากทำแบบแบบวัดทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ 4 ทักษะ คือ ทักษะการสังเกตทักษะการจำแนกประเภททักษะการทดลอง และทักษะการลงความคิดเห็นจากข้อมูลได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

7. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึงการประเมินความก้าวหน้าทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3

8. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แผนการจัดประสบการณ์ประกอบการใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ จำนวน 40 แผน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.88 และ S.D. เท่ากับ 1.92 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

2. ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ จำนวน 20 ชุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.95 และ S.D. เท่ากับ 0.10 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

3. แบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์จำนวน 4ชุด มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.80 - 1.00

4. แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับเด็กปฐมวัยอนุบาลปีที่ 3ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.92 และ (S.D.) เท่ากับ 0.18 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ปฐมนิเทศเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนที่จะดำเนินการสอน โดยใช้เวลา 40 นาที

2. ดำเนินการพัฒนาโดยผู้รายงานตามชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในช่วงเวลา 10.00-10.20 น. ที่ผู้รายงาน

พัฒนาขึ้น โดยใช้เวลาในการพัฒนา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 40 นาที (ไม่รวมสัปดาห์ประเมินก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์)

3. ผู้รายงานเก็บรวบรวมข้อมูลจากทุกแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้วยการสังเกต การจดบันทึก การสัมภาษณ์ การให้เด็กทำแบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง

แก้ไขแผนการจัดประสบการณ์ประกอบการเรียนรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาต่อไป

4. เมื่อดำเนินการพัฒนาแล้ว ให้เด็กทำแบบประเมินพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 เกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนากระบวนการทางวิทยาศาสตร์ แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์และสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80

ตาราง 1 ผลวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นอนุบาลปีที่ 3

ชุดกิจกรรมการทดลอง วิทยาศาสตร์ที่	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนหลังเรียน (เต็ม 20 คะแนน) E_2
	จำนวน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	
1	19	228	191	84.74
2	19	228	193	
3	19	228	195	
4	19	228	198	
5	19	228	194	
6	19	228	198	
7	19	228	208	
8	19	228	202	
9	19	228	203	
10	19	228	201	
11	19	228	202	
12	19	228	196	
13	19	228	194	
14	19	228	197	
15	19	228	193	
16	19	228	210	
17	19	228	199	
18	19	228	189	
19	19	228	197	
20	19	228	202	
รวม		4,560	3,752	
รวมร้อยละเฉลี่ย (E_1)			82.28	$E_2 = 84.74$

จากตาราง 1พบว่า ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์พัฒนาขึ้น มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 82.28 และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 84.74 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 แสดงว่าชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.28/84.74 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

ตอนที่ 2 ผลเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์

ตาราง 2 ระดับการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการทดลอง ภาพรวมและจำแนกตามทักษะ

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. การสังเกต	1.95	0.62	พอใช้	4.11	0.74	ดีมาก
2. การจำแนกประเภท	2.53	0.51	ดี	4.37	0.60	ดีมาก
3. การทดลอง	2.11	0.81	พอใช้	4.32	0.67	ดีมาก
4. การลงความคิดเห็น	1.84	0.69	พอใช้	4.16	0.69	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	8.42	1.39	พอใช้	16.95	1.31	ดีมาก

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าระดับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนการทดลองอยู่ในระดับดี 3 ทักษะคือการจำแนกประเภท และมี 3 ทักษะที่อยู่ในระดับพอใช้ คือ ทักษะการสังเกตทักษะการทดลองทักษะการลงความคิดเห็น หลังการทดลองพบว่าเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของอยู่ในระดับดีมากทุกข้อคือทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภททักษะการทดลอง และทักษะการลงความคิดเห็น

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยภาพรวม

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	N	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	20	8.42	1.39	19	22.131	0.00**
หลังเรียน		16.95	1.31			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ ก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย 8.42 คะแนน และหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ย 16.95 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	จำนวนนักเรียน	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ
1. ด้านการสังเกต	19	1.95	0.62	38.95	4.11	0.74	82.11
2. ด้านการจำแนกประเภท		2.53	0.51	50.53	4.37	0.60	87.37
3. ด้านการทดลอง		2.11	0.81	42.11	4.32	0.67	86.32
4. ด้านการลงความคิดเห็น		1.84	0.69	36.84	4.16	0.69	83.16
รวมเฉลี่ย		8.42	1.39	42.11	16.95	1.31	84.74
ผลรวมคะแนนจากทดสอบ		160			322		
ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ เท่ากับ 0.7364							

จากตาราง 4 พบว่า เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ หลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนทั้งโดยภาพรวมและทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการสังเกต ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 1.95 คิดเป็นร้อยละ 38.95 ค่าเฉลี่ย หลังเรียนเท่ากับ 4.11 คิดเป็นร้อยละ 82.11 ด้านการจำแนกประเภท ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 2.53 คิดเป็นร้อยละ 50.53 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 4.37 คิดเป็นร้อยละ 87.37 ด้านการทดลอง ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 2.11 คิดเป็นร้อยละ 42.11 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 4.32 คิดเป็นร้อยละ 86.32 และด้านด้านการลงความคิดเห็น ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 1.84 คิดเป็นร้อยละ 36.84 ค่าเฉลี่ย หลังเรียน 4.16 คิดเป็นร้อยละ 83.16 และค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ จำนวน 19 คนเท่ากับ 0.7364 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 73.64

ตอนที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยผลการประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ข้อ	ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	นักเรียนอยากทำกิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์ที่คุณครูสอนหรือไม่	2.53	0.51	ชอบมาก
2	นักเรียนคิดว่าเพื่อนชอบกิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์หรือไม่	2.74	0.45	ชอบมาก
3	นักเรียนต้องการให้มีกิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์อีกหรือไม่	2.63	0.50	ชอบมาก
4	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์หรือไม่	2.47	0.51	ชอบ
5	นักเรียนมีความสุขเมื่อทำกิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์หรือไม่	2.79	0.42	ชอบมาก
รวม		2.63	0.48	ชอบมาก

จากตาราง 5 พบว่า เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับชอบมาก ($\bar{x} = 2.63$, S.D.= 0.48)

อภิปรายผล

1. ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.28/84.74 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการสร้างชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์มีขั้นตอนการสร้างเป็นระบบและครอบคลุมเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ ได้แก่ ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดหลักการจัดการศึกษาและสาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ศึกษาประสบการณ์สำคัญ สาระที่ควรเรียนรู้ มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การกำหนดตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ จากคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ทยุฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์สังเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการกิจกรรมประจำวัน ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านทรายทอง) อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาสจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ มากำหนดกิจกรรมและสาระที่เด็กควรเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเน้นการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้เกิดทักษะการสังเกต การจำแนกประเภท การทดลอง การลงความคิดเห็นจากข้อมูล และได้สร้างชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 20 กิจกรรมนอกจากนั้น ได้มีการหาคุณภาพของชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ โดยการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและได้ทำการทดลองก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงอย่างเป็นระบบและปรับปรุง แก้ไขชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์นำรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความสมบูรณ์ เหมาะสมสำหรับการจัดประสบการณ์ ซึ่งจากผลการศึกษาสอดคล้องกับ ปาลิตา ชันชัย (2553) ได้จัดทำรายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านคูบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เด็กปฐมวัย ทั้ง 25 ชุด ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.80/92.48 ตาม

เกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ซึ่งจากผลการศึกษาสอดคล้องกับ ลดาวัลย์ มูลฟอง (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่าผลการสร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.89/85.33 ซึ่งจากผลการศึกษาสอดคล้องกับจินดารัตน์ ปัญญา (2557) ได้จัดทำรายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์สำหรับพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์สำหรับพัฒนากระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 86.66/88.00$ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ซึ่งจากผลการศึกษาสอดคล้องกับปราณี ไชยภักดี (2557) รายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์ผลการศึกษาพบว่า ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 91.46/90.25 ซึ่งจากผลการศึกษาสอดคล้องกับเยาวลักษณ์ นราศรี (2557) รายงานการพัฒนาชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 91.81/96.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. ระดับพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากทุกข้อคือทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภททักษะการทดลอง ซึ่งสามารถวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของคะแนนที่สูงขึ้น ทั้งนี้สืบเนื่องจากทักษะเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะ

กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังการทดลองมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มีความแตกต่างจากก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง เท่ากับ 8.42 และค่าเฉลี่ยหลังการทดลอง เท่ากับ 16.95 โดยภาพรวม เมื่อดูผลการวิเคราะห์ข้อมูลภายในกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยภาพรวม มีคะแนนเฉลี่ยที่สูงขึ้นกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญธัญชนม์ ธนะหมอก (2553) ศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะการสังเกตและทักษะการสื่อความหมายของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการสังเกตและทักษะการสื่อความหมายของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมทักษะสังเกตและทักษะการสื่อความหมายหลังการจัดกิจกรรมด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 2.69) สูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 1.65) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สอดคล้องกับปาลิตา ชันชัย (2553) ได้จัดทำรายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านคูบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ กาญจนา บุ่งโพธิ์ (2556) ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขว (ราษฎร์พัฒนา) โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขว (ราษฎร์พัฒนา) อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 มีทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์หลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับนิตยา อ่อนเขตร์ (2556) จัดทำรายงานผลการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุด

กิจกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนวัดปรีชาราษฎร์บำรุง ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนวัดปรีชาราษฎร์บำรุง อำเภอนามนบุรี จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 15 คน เป็นชาย 12 คน เป็นหญิง 3 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนวัดปรีชาราษฎร์ มีคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ทักษะการสังเกต ทักษะการวัด ทักษะการจำแนกประเภท และทักษะการลงความเห็นจากข้อมูล หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการศึกษาสอดคล้องกับเยาวลักษณ์ นราศรี (2557) รายงานการพัฒนาชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ดัชนีประสิทธิผลของความก้าวหน้าการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ มีค่าเท่ากับ 0.7364 แสดงว่า เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีความก้าวหน้าทางความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้นร้อยละ 73.64 ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และการประเมินพัฒนาการหลังการใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนการใช้ซึ่งจากผลการศึกษาสอดคล้องกับธัญธัญชนม์ ธนะหมอก (2553) ศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะการสังเกตและทักษะการสื่อความหมายของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่าผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ มีค่า

เท่ากับ 0.7681 คิดเป็นร้อยละ 76.81 ซึ่งแสดงว่าชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะการสังเกตและทักษะการสื่อความหมายของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพร้อยละ 76.81 ความสนใจในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.92)

4. ความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 2.63$, S.D. = 0.48) ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากกระบวนการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นระบบคือมีการศึกษาหลักสูตร ทฤษฎีการเรียนรู้ และหลักการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจที่ดีผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และมีการปรับปรุงแก้ไขนำไปทดลองใช้จนได้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา บังโพธิ์ (2556) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขว (ราษฎร์พัฒนา) โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขว (ราษฎร์พัฒนา) อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางมีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับความพึงพอใจมากสอดคล้องกับ รัศมี อ่วมน้อย (2558) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านวังหันน้ำดี อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชรการวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดในการดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) 2 ขั้นตอน คือขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัด

ประสบการณ์การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : D) เพื่อใช้และศึกษาผลการใช้กิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยศึกษาระดับความสุขในการเรียนรู้หลังการใช้กิจกรรมผลการวิจัยระดับความสุขในการเรียนรู้หลังได้รับการจัดกิจกรรมของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับ สมปอง ราศี (2558) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังกวางการวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ที่มีต่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีความสุขอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. ในการปฏิบัติกิจกรรม ครูควรมีความระมัดระวังคอยดูแล เอาใจใส่ และอธิบายทำความเข้าใจแก่เด็ก เช่น มีการบอกหรือสาธิตให้เด็กก่อนทุกครั้ง
2. เด็กจะเห็นคุณค่าและมีความภาคภูมิใจ จากการได้ทำกิจกรรมต่างๆ ที่เด็กและครูร่วมกันปฏิบัติและร่วมกันสรุปผลที่เกิดขึ้น หรือจากกิจกรรมที่ตนมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะด้านอื่นๆ เช่น ด้านความคิดเชิงสร้างสรรค์ ด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ปู่โพธิ์. (2556). การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขวา (ราษฎร์พัฒนา) โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์. ศรีสะเกษ : โรงเรียนบ้านเขวา (ราษฎร์พัฒนา).
- จินดารัตน์ ปัญญา. (2557). รายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ สำหรับพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2. เชียงใหม่ : โรงเรียนบ้านวังลุง.
- ธัญธัญพนธ์ ธนะหมอก. (2553). รายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะการสังเกตและทักษะการสื่อความหมายของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2. เชียงราย : โรงเรียนบ้านเกียง “คุรุราษฎร์วิทยา”.
- นิตยา อ่อนเขตร. (2556). รายงานผลการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย. กำแพงเพชร : โรงเรียนวัดปรีธาราษฎร์บำรุง.
- ปราณี ไชยภักดี. (2557). รายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย. พัทลุง : โรงเรียนบ้านเกาะนางคำเหนือ.
- ปาลิดา ชันชัย. (2553). รายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านคูบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. ศรีสะเกษ : โรงเรียนบ้านคูบ.
- เยาวลักษณ์ นราศรี. (2557). รายงานการพัฒนาชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1. สมุทรสงคราม : โรงเรียนเทศบาลวัดประทุมคณาาส (นิพัทธ์หรือสุตร).
- รัศมี อ้วนน้อย. (2558). การพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านวังหันน้ำดัง อำเภอดงหลวง จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- ราชกิจจานุเบกษา. (2559). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553 เล่ม 127 ตอนพิเศษ 109 ง, 14 กันยายน 2553.
- ลดาวลย์ มูลพอง. (2559). การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2. แม่ฮ่องสอน : โรงเรียนขุนยวม.
- วณิชชา สิทธิพล. (2556). การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมการทำเครื่องดื่มสมุนไพร. ปริญญาบัตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมปอง ราศี. (2558). การพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังกว้าง. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ. 5 (ฉบับพิเศษ กรกฎาคม).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2560). ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพฯ ม.ป.ท.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). ร่างกรอบทิศทางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574. กรุงเทพฯ ม.ป.ท.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็ก 3-5 ปี). กรุงเทพฯ : สกสศ.ลาดพร้าว.
- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2553). การวัดประเมินเด็กแนวใหม่. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

The Learning Experiences Using a Set of Activities, Movements and Rhythms to Develop Leadership Styles in Preschool Children in Kindergarten Year 3

ณภกกร เจละละ^{1*}
Napakakorn Cheloh^{1*}

missnpakkor1981@gmail.com*

ส่งบทความ 27 กรกฎาคม 2562 แก้ไขบทความ 4 สิงหาคม 2562 ตอรับตีพิมพ์ 9 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำ จำนวน 6 ชุด 2) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ จำนวน 30 แผน 3) แบบประเมินพัฒนาการลักษณะความเป็นผู้นำ จำนวน 4 ชุด และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจ จำนวน 1 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ t-test (Dependent Samples) และค่าดัชนีประสิทธิผล

ผลการศึกษาพบว่า

- 1) ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.87/85.07 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 2) ผลการพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังการใช้ชุดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01
- 3) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ มีค่าเท่ากับ 0.73 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าลักษณะความเป็นผู้นำเพิ่ม 0.73 หรือคิดเป็นร้อยละ 73
- 4) ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.61$, S.D. = 0.49)

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ , ลักษณะความเป็นผู้นำ

¹ ครูชำนาญการ โรงเรียนเทศบาล 5 อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

¹ Professional Level Teachers Thessaban 5 school , Muang District , Pattani Province.

Abstract

The purpose of this study were to: 1) develop and find the efficiency of learning experiences management by using activity sets and movements according to the criteria 80/80. 2) comparing leadership styles before and after organizing learning experiences. 3) Study the effectiveness index of learning experiences management by using activity sets, movements and rhythms, and 4) studying the satisfaction of preschool children, kindergarten year 3, on organizing learning experiences by using activity sets, movements and rhythms to develop leadership styles. The sample groups used in this study were preschool children, kindergarten, year 3/1, municipal school 3 (Wimukdee Numwittaya), semester 1, academic year 2017, 24 people, which were obtained by cluster random sampling . The tools used in the study consisted of 1) activity sets, movements and rhythms to develop leadership characteristics, 6 sets of 2) plans for learning experiences using a set of mobile activities waiver and rhythm of 30 plans, 3) Evaluation form, development of leadership style, 4 sets and 4) satisfaction assessment form, 1 set. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation. Analyze differences by using t-test (Dependent Samples) and effectiveness index

The study indicated that

1) Results of learning experiences Using a set of activities, movements and rhythms with efficiency equal to 82.87/85.07 which meets the criteria.

2) The results of the development of leadership styles in preschool children, kindergarten 3 years after using the activity set, movement and rhythm, organize learning experiences Using a set of activities, movements and rhythms with statistical significance at the level of .01.

3) Effectiveness index of learning experience management with the movement and rhythm set, which is 0.73, indicating that the student has progressed, leadership style increased 0.73 or 73 percent.

4) Satisfaction towards organizing learning experiences by using a set of activities, movements and rhythms in the overall picture at a high level ($\bar{X}$ = 2.61, S.D. = 0.49).

Keywords : set of activities, movements and rhythms , leadership styles

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการนำประเทศเข้าสู่สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 และเป็นประเด็นหลักที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 การเตรียมความพร้อมกำลังคนทั้งด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะที่จำเป็น ให้สามารถปรับตัวและรู้เท่าทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีพลวัตและการแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดน จึงเป็นความสำคัญจำเป็นเร่งด่วนที่ประเทศต้องเร่งดำเนินการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลก ภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤติที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การที่การศึกษามีบทบาทสำคัญในการเป็นเครื่องมือสำคัญของการพัฒนา ทั้งนี้เพราะเหตุผลการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้ขององคมนตรีของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียน

รู้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) ดังนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) กำหนดแนวทางการพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาโดยมุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทยพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรม และคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560)

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ขณะเดียวกัน เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สมองและร่างกายกำลังเจริญเติบโต ซึ่งการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายจะปรากฏออกมาในลักษณะของสุขภาพอนามัย ในด้านรูปร่างและสัดส่วนของร่างกาย โดยเด็ก 1-6 ปี จะมีความเจริญเติบโตทางร่างกายในระดับสูง ซึ่งจะเป็นไปตามวัยของเด็ก เช่น เด็ก 4 ปี จะสามารถเดินลงบันไดแบบสลับเท้าได้ดีกว่าเด็กอายุ 3 ปี และจะกระโดดด้วยเท้าข้างเดียวหรือในการกระโดดสลับเท้า เมื่ออายุ 5 ปี ขึ้นไป ควรส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อใหญ่นับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพัฒนาทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย โดยธรรมชาติของเด็กชอบการเคลื่อนไหวมาตั้งแต่เกิด โดยไม่ได้รับการฝึกหัด เช่น การเดินไปมา การไขว่คว้า เป็นต้น การเคลื่อนไหวร่างกายของเด็กจะเริ่มจากศีรษะไปยังส่วนเท้า จากลำตัวไปยังแขน มือ และนิ้ว จากสะโพกไปขา จนกระทั่งถึงปลายเท้า การทำงานของกล้ามเนื้อใหญ่นี้จะนำไปสู่การควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อและจะมีผลไปสู่พื้นฐานการเรียนรู้ขั้นต่อไปและในเด็กปฐมวัยไม่สามารถควบคุมร่างกายให้อยู่นิ่งได้ เด็กจึงมีการแสดงพฤติกรรมที่เป็นการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา เช่น การเดิน วิ่ง กระโดด ปีนป่าย เป็นต้น จากกิจกรรมต่างๆ ที่เด็กเคลื่อนไหวนั้นมักจะใช้กล้ามเนื้อแขนขาและลำตัว ซึ่งความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กที่

สนองความต้องการ ความสนใจ ความปลอดภัย เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้ที่หลากหลาย มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ สนับสนุน เรียนรู้ร่วมกับเด็ก เด็กได้ลงมือปฏิบัติ ค้นพบด้วยตนเอง (สิริมา วิทยุณนันทพงษ์, 2550)

การพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำ ประกอบด้วย ความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี จะเป็นรากฐานของชีวิตเมื่อเด็กเติบโตจะเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ควรเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย เนื่องจากสมองของเด็กในช่วงปฐมวัยมีการพัฒนาและสร้างเครือข่ายภายในสมองอย่างรวดเร็ว ทำให้เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าวัยอื่นๆ และวัยนี้เป็นรากฐานของการพัฒนาบุคลิกภาพที่เกิดจากการรู้จักการเผชิญปัญหาและหาแนวทางการแก้ปัญหา ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการปรับตัวของเด็กซึ่งกิจกรรมต่างๆ ล้วนช่วยพัฒนา ลักษณะความเป็นผู้นำและการพัฒนาร่างกายทั้งกล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่คือกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ (ลีลาวดี ชนะมาร, 2549)

ผู้รายงานรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ในโรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) น ตำบลสุไหงโก-ลก อำเภอสุไหงโก-ลก สังกัดสำนักงานศึกษา เทศบาลเมืองสุไหงโก-ลก ทุกครั้งที่จัดประสบการณ์ให้กับเด็กในแต่ละวัน สิ่งที่พบเห็น คือ พฤติกรรมของเด็กที่ไม่กล้าแสดงออก ปัญหาการปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ และสภาพแวดล้อมรอบตัว การไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และสภาพแวดล้อมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากสภาพปัญหาที่พบ ผู้รายงานมีความมุ่งมั่นในการพัฒนา ลักษณะความเป็นผู้นำของเด็กปฐมวัย ในการสร้างการพัฒนาตนเองที่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ทั้งการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นและการใช้ชีวิตในสถานการณ์ไม่ปกติใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างมีความสุข เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และประเทศชาติ จึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ชุดกิจกรรมเป็นสื่อที่ช่วยให้ครูผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาวิชาไปสู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยตอบสนองความต้องการและความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สุริพร เรืองสม, 2550) ทำให้ผู้รายงานสร้างชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก จำนวน 6 ชุด ซึ่งผู้รายงาน

คาดหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างพฤติกรรมของความเป็นผู้นำของเด็กปฐมวัยได้ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำ

สมมติฐานของการศึกษา

เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม การเคลื่อนไหว มีการพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำสูงขึ้นก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 7 ห้อง ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/1 จำนวน 24 คน เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 จำนวน 25 คน เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/3 จำนวน 23 คน เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/4 จำนวน 22 คน เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/5 จำนวน 23 คน เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/6 จำนวน 23 คน และเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/7 จำนวน 23 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 163 คน

2.กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. **ตัวแปรต้น** คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

2. **ตัวแปรตาม** คือ ลักษณะความเป็นผู้นำ ได้แก่

- 2.1 ด้านการกล้าแสดงออก
- 2.2 ด้านการกล้าแสดงความคิดเห็น
- 2.3 ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม
- 2.4 ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การจัดประสบการณ์การเรียนรู้** หมายถึง การจัดประสบการณ์ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กเรียนรู้โดยการบูรณาการผ่านการเล่น ได้ลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลายโดยให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละในช่วงวัย สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ เพื่อให้เด็กเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติในการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2. **ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ** หมายถึง นวัตกรรมที่ผู้รายงานสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยให้เด็กทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะจำนวน 6 ชุด 6 ลักษณะ ดังนี้

- ชุดที่ 1 การเคลื่อนไหวพื้นฐาน
- ชุดที่ 2 การเคลื่อนไหวตามบทเพลง
- ชุดที่ 3 การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
- ชุดที่ 4 การเคลื่อนไหวเลียนแบบ
- ชุดที่ 5 การเคลื่อนไหวตามคำสั่งและข้อตกลง

ตกลง

ชุดที่ 6 การเคลื่อนไหวประกอบคำคล้องจอง

3. **การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3** หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ให้แก่เด็กได้ทำกิจกรรมเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายในลักษณะของการเคลื่อนไหว 6 ลักษณะ ดังนี้

3.1 **การเคลื่อนไหวพื้นฐาน** หมายถึง การเคลื่อนไหวที่เด็กสามารถเดิน วิ่ง ยืน นั่ง กระโดด ได้อย่าง

คล่องแคล่ว

3.2 **การเคลื่อนไหวตามบทเพลง** หมายถึง การเคลื่อนไหวที่เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเพลงอย่างอิสระ คล่องแคล่วและทรงตัวได้ดี มีความสุข สนุกสนานกับเสียงเพลง ได้แก่ บทเพลงที่ชวนท่อนา บทเพลงสัญญาณจราจร บทเพลงดอกไม้กับตะวัน บทเพลงอวัยวะสัมผัส และบทเพลงปลูกต้นไม้

3.3 **การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์** หมายถึง การเคลื่อนไหวที่เด็กสามารถเคลื่อนไหวมือและเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว และทรงตัวได้ดี ได้แก่ เคลื่อนไหวโดยใช้กระดาษสีเคลื่อนไหวโดยใช้ริบบิ้นผ้าหลากสี เคลื่อนไหวโดยใช้ใบไม้ เคลื่อนไหวโดยใช้ผ้าเช็ดหน้า และเคลื่อนไหว โดยใช้ลูกบอลสี

3.4 **การเคลื่อนไหวเลียนแบบ** หมายถึง การเคลื่อนไหวที่เด็กสามารถใช้มือทำท่าทางเลียนแบบ ได้แก่ เลียนแบบท่าทางสัตว์ เลียนแบบท่าทางคน เลียนแบบการโดยสารยานพาหนะ เลียนแบบกิจวัตรประจำวัน เลียนแบบปรากฏการณ์ธรรมชาติ

3.5 **การเคลื่อนไหวตามคำสั่งและข้อตกลง** หมายถึง การเคลื่อนไหวที่เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามที่ครูออกคำสั่งได้อย่างคล่องแคล่ว เช่น เดินไปข้างหน้า - เดินถอยหลัง เดินไปทางซ้าย - เดินไปทางขวา จับคู่เดินไปทางซ้าย - จับคู่เดินไปทางขวา จับคู่เดินไปข้างหน้า - จับคู่เดินถอยหลัง และเดินอ้อมสิ่งกีดขวางไปกลับ

3.6 **การเคลื่อนไหวประกอบคำคล้องจอง** หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระ โดยใช้เสียงเพลง จังหวะ และทำนอง คำคล้องจอง หรือเครื่องดนตรีประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้ จังหวะ และควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ มนุษย์มีความเกี่ยวข้องกับจังหวะอยู่ตลอดเวลา อาจเป็นจังหวะตามธรรมชาติ หรือการประกอบกิจวัตรประจำวันของมนุษย์เรามีปฏิริยาตอบสนองจังหวะธรรมชาติ ได้แก่ กระแสน้ำ ฝนตก ลมพัด น้ำขึ้นน้ำลง จังหวะตามกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การเดิน วิ่ง ขึ้นบันได การกระโดด พุง ขว้าง ทุ่ม ฯลฯ นอกจากนี้ เช่น การเต้นของหัวใจ การมองเห็น การได้ยิน การย่อยอาหาร

4. **ความเป็นผู้นำ** หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กปฐมวัยแสดงออกจากการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะที่กำหนดให้ ในลักษณะของความกล้าแสดงออกในลักษณะท่าทางต่าง ๆ กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง

รู้จักการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และความภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อทำกิจกรรมสำเร็จ

5. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ระดับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ทุกคนที่ได้จากการประเมินพัฒนาการระหว่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ จำนวน 6 ชุด 30 กิจกรรม โดยการหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ระดับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ทุกคน จากการประเมินพัฒนาการหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ สิ้นสุดลง (Post-test) โดยการหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

6. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการหาสัดส่วนระหว่างผลการเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากการประเมินก่อนเรียนกับคะแนนจากการประเมินหลังเรียนของผู้เรียนทุกคน และผลการเปรียบเทียบคะแนนเต็มรวมกับคะแนนที่ได้จากการประเมินก่อนเรียนของผู้เรียนทุกคน

7. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจ มีความสุขของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล ปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ จำนวน 6 ชุด รวม 30 แผน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.52 และ S.D. เท่ากับ 0.61 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

2. ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ จำนวน 6 ชุด มีคิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.53 และ S.D. เท่ากับ 0.58 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

3. แบบประเมินพัฒนาการลักษณะความเป็นผู้นำ ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ จำนวน 4 ชุด มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.80 - 1.00

4. แบบประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.75 และ (S.D.) เท่ากับ 0.37 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ก่อนการดำเนินการทดลองผู้รายงานได้ทำความเข้าใจกับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 24 คน โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผู้รายงานเป็นครูปฐมวัยรับผิดชอบดูแล โดยทำความเข้าใจในการทำกิจกรรมก่อน ระหว่าง และหลังการใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

2. ขึ้นก่อนการทดลอง ผู้รายงานได้นำแบบประเมินพัฒนาการลักษณะความเป็นผู้นำก่อนการใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ (Pretest) โดยให้เด็กทำชุดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ จำนวน 6 ชุด สังเกตและประเมินพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

3. ขึ้นดำเนินการทดลอง ผู้รายงานได้นำชุดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ จำนวน 6 ชุด และแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ จำนวน 30 แผน การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ใช้เวลาใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 12 สัปดาห์ๆ ละ 3 วัน ทดลองครั้งละ 40 นาที โดยเริ่มการทดลองตั้งแต่วันที่ 6 มิถุนายน 2560 ถึงวันที่ 5 กันยายน 2560 รวม 30 ครั้ง

4. ขึ้นดำเนินการประเมินพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (E_1/E_2)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ	6,480	5,370	223.75	4.04	82.87
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์	3,465	2,940	122.50	8.04	85.07
ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ (E_1/E_2) = 82.87/85.07					

จากตาราง 1 พบว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 82.87 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 85.07 ดังนั้น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 จึงมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 82.87/85.07 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้นำก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

ตาราง 2 การทดสอบไค้กปกติคะแนนจากการประเมินพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยใช้ Kolmogorov-Smirnov test และ Shapiro-Wilk test

Tests of Normality

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig	Statistic	df	Sig
sumpost	.142	24	.200	.962	24	.476
sumpre	.149	24	.181	.951	24	.288

* This is lower bound of the true significance

a Lilliefors Significance Correction

จากตาราง 2 พัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนการทดลอง มีค่า Sig of Shapiro-Wilk เท่ากับ .476 มากกว่า .05 แสดงข้อมูลมีการแจกแจงปกติ ส่วนพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังทดลอง มีค่า Sig of Shapiro-Wilk เท่ากับ .288 มากกว่า .05 แสดงข้อมูลมีการแจกแจงปกติ ดังนั้นผู้รายงานจึงเลือกใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน ค่า t-test ได้

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยภาพรวม

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	N	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	144	64.25	4.63	24	34.802	0.00**
หลังเรียน		122.50	8.04			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า การพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำก่อนเรียนและหลังเรียนของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย 64.25 คะแนน และหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ย 122.50 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

พัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ	จำนวนนักเรียน	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		$\bar{x}$	S D.	ร้อยละ	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ
1. ด้านเคลื่อนไหวแสนสนุก	24	15.13	2.17	42.01	29.92	2.32	83.10
2. ด้านบทเพลงพาเพลิน		16.83	1.74	46.76	30.25	2.79	84.03
3. ด้านถ่วงทรงท่าบริหาร		15.29	1.73	42.48	30.96	2.10	86
4. ด้านอาหารของเรา		17.00	1.98	47.22	31.38	2.39	87.15
รวมเฉลี่ย		64.25	4.63	44.62	122.50	8.04	85.07
ผลรวมคะแนนจากทดสอบ		1,542			2,940		

ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ เท่ากับ 0.73

จากตาราง 4 พบว่า เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนทั้งโดยภาพรวมและทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านเคลื่อนไหวแสนสนุก มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 15.13 คิดเป็นร้อยละ 42.01 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 29.92 คิดเป็นร้อยละ 83.10 ด้านบทเพลงพาเพลิน ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 16.83 คิดเป็นร้อยละ 46.76 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 30.25 คิดเป็นร้อยละ 84.03 ด้านถ่วงทรงท่าบริหาร ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 15.29 คิดเป็นร้อยละ 42.48 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 30.96 คิดเป็นร้อยละ 86 และด้านอาหารของเรา ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 17.00 คิดเป็นร้อยละ 44.62 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 31.38 คิดเป็นร้อยละ 87.15 และค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็ก

ปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 24 คน เท่ากับ 0.73 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าลักษณะความเป็นผู้นำเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 73

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยผลการประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ จำนวน 24 คน

ข้อ	ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	เด็กๆ ชอบกิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐานใหม่	2.46	0.51	ปานกลาง
2	เด็กๆ ชอบกิจกรรมการเคลื่อนไหวตามบทเพลงใหม่	2.75	0.44	มาก
3	เด็กๆ ชอบกิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ใหม่	2.58	0.50	มาก
4	เด็กๆ ชอบกิจกรรมการเคลื่อนไหวเลียนแบบใหม่	2.63	0.49	มาก
5	เด็กๆ ชอบกิจกรรมการเคลื่อนไหวตามคำสั่งและข้อตกลงใหม่	2.38	0.49	ปานกลาง
6	เด็กๆ ชอบกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบคำคล้องจองใหม่	2.54	0.51	มาก
7	เด็กๆ สนุกสนานจากการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะใหม่	2.83	0.38	มาก
8	เด็กๆ อยากทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะอีกใหม่	2.71	0.46	มาก
รวม		2.61	0.49	มาก

จากตาราง 5 พบว่า เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้รับชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับชอบมาก ($\bar{x} = 2.61$, S.D. = 0.49)

เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า เด็กส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับของมาก จำนวน 6 ข้อ ทุกข้อและอยู่ในระดับชอบ จำนวน 2 ข้อ ดังนี้ เด็กๆ สนุกสนานจากการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 รองลงมาเด็กๆ ชอบกิจกรรมการเคลื่อนไหวตามบทเพลงใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำอยู่ในระดับชอบ คือ เด็กๆ ชอบกิจกรรมการเคลื่อนไหวตามคำสั่งและข้อตกลงใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.38

อภิปรายผล

1. ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 82.87/85.07 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการสร้างและการหาคุณภาพของชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ที่มีขั้นตอนการสร้างเป็นระบบและครอบคลุมเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ เช่น มีการศึกษารายละเอียดของหลักการ แนวคิด สาระสำคัญ มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ โดยมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์

สภาพปัจจุบันปัญหาของเด็กปฐมวัย ซึ่งผลการวิเคราะห์สรุปว่าควรมีการพัฒนาการความเป็นผู้นำ นอกจากนั้นจากการสร้างชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะได้มีการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและทำการทดลองก่อนนำไปใช้จริงอย่างเป็นระบบ และมีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความสมบูรณ์ เหมาะสมสำหรับการจัดประสบการณ์สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทัตยา ปรีดิศรี (2557) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ส่งเสริมและพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยใช้คู่มือครูชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์

เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 7 เล่ม คู่มือครูการจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 1 เล่ม ชุดฝึกและให้ความรู้ผู้ปกครองสำหรับเด็กปฐมวัย 1 เล่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือครูชุดการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ส่งเสริมและพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับเด็กปฐมวัย และหาประสิทธิภาพของคู่มือครู การจัดกิจกรรมส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของคู่มือครูชุดการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ส่งเสริมและพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับเด็กปฐมวัย และคู่มือครูการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 87.05/88.18 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ชูเกิด (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลง มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลงมีประสิทธิภาพ 82.79/84.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

2. เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีระดับพัฒนา ลักษณะความเป็นผู้นำหลังการใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 สูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากกิจกรรมที่มีอยู่ในชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ทั้ง 6 ชุด เป็นกิจกรรมที่让孩子ได้เรียนรู้และพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำทั้ง 4 ด้าน ทั้งด้านการกล้าแสดงออก การกล้าแสดงความคิดเห็น การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งผู้รายงานได้มีการศึกษาค้นคว้า ออกแบบวางแผนการสร้างชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะและมีขั้นตอนในการสร้างอย่างเป็นระบบ จึงทำให้เด็กมีความสนใจที่จะเรียนรู้จากกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้รายงานจัดประสบการณ์ให้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนากร สุขขิง (2553) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม

ละครสร้างสรรค์ ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.11 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้นสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูศรี ไชยสอง (2556) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบอุปกรณ์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดลาดปลาตุ จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบอุปกรณ์ ผลการวิจัย พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบอุปกรณ์ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีความเชื่อมั่นด้านการกล้าแสดงออก ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และด้านความภาคภูมิใจในตนเอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธินา รุจิพงษ์ (2556) ได้ศึกษาพัฒนาพฤติกรรม การกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยที่ได้รับจากการเต้นประกอบเพลงภาษาอังกฤษ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การกล้าแสดงออกของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การเต้นประกอบเพลงภาษาอังกฤษ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรม การกล้าแสดงออกโดยการเต้นประกอบเพลงภาษาอังกฤษ ของเด็กปฐมวัยปีที่ 3 มีการพัฒนาดีขึ้นหลังจากที่ครูร้องเพลงภาษาอังกฤษพร้อมกับท่าท่าประกอบ ให้เด็กปฏิบัติตาม จากร้อยละ 81.33 เป็นร้อยละ 96 ซึ่งดำเนินตามขั้นตอน เด็กเกิดความสนุกสนาน ชอบเพลงที่ครูร้องพร้อมกับท่าประกอบ เมื่อครูร้องเพลงภาษาอังกฤษให้เด็กเต้นประกอบเพลง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศยา ปรีดิศรี (2557) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ส่งเสริมและพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยใช้คู่มือครูชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 7 เล่ม คู่มือครูการจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 1 เล่ม ชุดฝึกและให้ความรู้ผู้ปกครองสำหรับเด็กปฐมวัย 1 เล่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาความ

เชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้คู่มือครูชุดการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ส่งเสริมและพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับเด็กปฐมวัย และคู่มือครูการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ผลการศึกษา พบว่า ผลการประเมินหลังการจัดกิจกรรมของการใช้คู่มือครูชุดการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ส่งเสริมและพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับเด็กปฐมวัย และคู่มือครูการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ชูเกิด (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนกับหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลง ปรากฏว่าหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลงของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างเห็นได้ชัด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาลิสา อูมา (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบุติ โดยใช้กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลง โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลง โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ระหว่างหลังการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลงโดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

3. ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.73 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าลักษณะความเป็นผู้นำเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 73 ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากชุดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อ

พัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำที่ผู้รายงานสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และการประเมินพัฒนาการหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะสูงกว่าก่อนการใช้ ซึ่งจากผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณี สร้อยเสนา (2559) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงพิลาทีสที่มีต่อพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงพิลาทีส โดยการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงพิลาทีสส่งผลต่อพัฒนาการด้านร่างกายโดยรวมร้อยละ 79 (EI=.79) และรายทักษะคือ ทักษะการเดินร้อยละ 73 (EI=.73) ทักษะการยืนร้อยละ 80 (EI=.80) และทักษะการกระโดดร้อยละ 85 (EI=.85) ตามลำดับ แสดงว่าการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงพิลาทีส ช่วยให้พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายทักษะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน

4. ความพึงพอใจมีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ในภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=2.61$, S.D.=0.49) ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการรายงานดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะโดยคำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ ความสนใจ ความต้องการของเด็กเป็นสำคัญ สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งมีกิจกรรมที่หลากหลาย สนุกสนาน จึงส่งผลให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จากผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ชูเกิด (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ผลการศึกษาด้านความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลง พบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจโดยรวมทั้ง 8 สัปดาห์ มีค่าเท่ากับ 2.95 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาลิสา อูมา (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านบุติ โดยใช้กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลง โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่มีต่อการจัด

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลง โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลง โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ในการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ควรคำนึงความยากง่ายของกิจกรรม และความแตกต่างของเด็ก
2. ครูควรตระหนักถึงการสังเกตและการจดบันทึกพฤติกรรมเด็กเพราะเป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการสื่อสาร

เป็นข้อมูลประจักษ์ที่สะท้อนถึงรายละเอียดการดำเนินกิจกรรม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของเด็ก

ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและวิจัยผลโดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ต่อไป เพื่อติดตามผลการทดลองที่ส่งผลถึงพัฒนาการของเด็กทางด้านร่างกายต่อไป
2. ควรมีการศึกษาและวิจัยผลการรู้จักสังเกตเปรียบเทียบโดยใช้ชุดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ของเด็กเป็นรายบุคคลโดยใช้ระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ชูเกิด. (2559). การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลง. ตรีง: โรงเรียนบ้านควนยาง.
- ชูศรี ไชยสอง. (2556). ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบอุปกรณ์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดลาดปลาตุก จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ชาลีสา อูมา. (2560). การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียน บ้านบุดี โดยใช้กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบเพลง โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 1.
- ณัฐธินา รุจิพงษ์. (2556). การพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยที่ได้รับจากการเต้นประกอบเพลงภาษาอังกฤษ. ฉะเชิงเทรา: โรงเรียนเซนต์หลุยส์ฉะเชิงเทรา.
- ณัฐพงศ์ บุญยารมณ. (2553). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. : มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ทัตยา ปริดิศรี. (2557). ผลการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ส่งเสริมและพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้คู่มือครู ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. นครสวรรค์: โรงเรียนเทศบาลวัดช่องศรีศรีสิทธิวราราม.
- ธนากร สุขยิ่ง. (2553). ผลของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย). :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลีลาวดี ชนมาร. (2550). กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำในเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา). : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560-2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานกฤษฎามนตรี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579.

กรุงเทพฯ: พรินทวนกราฟฟิค.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็ก
อายุ 3-5 ปี). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (2550). การประเมินผลแนวใหม่ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ: การประเมินสร้างความรู้จักนักเรียน.

เอกสารประกอบการสอน. สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุริพร เรืองสม. (2550). วิธีจัดการเรียนรู้ พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

สุวรรณณี สร้อยเสนา. (2559). ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงพิลาทีสที่มีต่อพัฒนาการ ด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย.

วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 11 (1) มกราคม – มิถุนายน.

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนากทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต

The Learning Experiences by Using the Outdoors Activities to Develop the Social Skills
of 1st Kindergarten from Kindergarten Patong Municipality in Phuket Province.

ดวงฤดี บุญราศรี ^{1*}
Duangruedee Boonrasri ^{1*}

Intira_ha@hotmail.com*

ส่งบทความ 24 กรกฎาคม 2562 แก้ไขบทความ 30 กรกฎาคม 2562 ตอบรับตีพิมพ์ 1 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง 3) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง รวมจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม 3) แบบประเมินทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่า t-test

ผลการศึกษา

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.02/83.21 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด
2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง มีทักษะทางสังคมหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
3. ดัชนีประสิทธิผล (E.I) ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง เท่ากับ 0.6407 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 64.07

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง ทักษะทางสังคม

¹ ครูชำนาญการ โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านทรายทอง) อำเภอสุทโธลกุล จังหวัดนราธิวาส

¹ Professional Level Yeacher in Municipal School 4 (Ban Sai Thong) Su-ngokolok District Narathiwat Province

Abstract

The learning experiences by using the outdoor activities with the objectives were 1) to improve the learning experience using outdoor activities with efficiency according to criteria 80/80. 2) to compare social skills of 1st kindergarten before and after organizing learning experiences using outdoor activities. 3) to find the effectiveness index of learning experiences management using outdoor activities. The sample group used in this study was preschool children at 1st kindergarten, 2nd semester. Academic year 2015, 30 schools in Patong Municipality Kindergarten, which were acquired by random sampling. The tools used in the study were Learning experiences plan. 2) Outdoor activities for social skills development. 3) Social skills assessment of 1st kindergarten. Data analysis using mean, percentage and t-test

The research found that;

1. The learning experiences using outdoor activities with efficiency equal to 85.02 / 83.21 which is in accordance with the 80/80 criteria set.
2. 1st Kindergarten has been providing learning experiences using outdoor activities having social skills after organizing experiences higher than before organizing experiences with statistical significance at .05
3. The effectiveness index (E.I) of learning experiences management using the outdoor activity set is 0.6407, indicating that students have increased learning progress by 64.07 percent.

Keywords: Outdoors Activities Social Skills

บทนำ

ปัญหาที่พบสำหรับเด็กปฐมวัยในปัจจุบันคือเด็กมักมีลักษณะที่ไม่พึ่งตนเองและไม่เชื่อมั่นในตนเอง ก้าวร้าวด้วยวิธีต่างๆ ไม่เข้ากับเพื่อน ขี้อาย ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ขาดความกระตือรือร้นและไม่ริเริ่มสร้างสรรค์ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นนี้อาจมีสาเหตุมาจากครอบครัว เช่น พ่อแม่ของเด็กยังขาดความพร้อมในการสร้างครอบครัวและขาดหลักการอบรมเลี้ยงดูลูก ทำให้ลูกขาดความรัก ความอบอุ่น ความปลอดภัย ขาดความ มีอิสระ เด็กที่มีปัญหาในด้านการปรับตัวตั้งแต่เยาว์วัย เมื่อเติบโตขึ้นมักจะเป็นบุคคลที่มีปัญหาด้านการปรับตัวในสังคมและมักจะล้มเหลวในชีวิตและการทำงาน แม้ว่าจะมีระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เพราะปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมอย่างรวดเร็วจึงมีผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ และความเร่งรีบในการดำเนินชีวิตทำให้พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาสำหรับลูก เด็กจึงไม่ได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่เท่าที่ควร และยากที่จะได้รับการชดเชยจากญาติผู้ใหญ่ เพราะส่วนใหญ่ อยู่กันแบบครอบครัวเดี่ยว ซึ่งมีผลให้เด็ก

ขาดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางสังคมอย่างเต็มศักยภาพ (สุภาวดี ลักยานุกุล 2549)

เรื่องความเข้าใจผิดๆ ของผู้ใหญ่ที่มีต่อวิธีการเรียนรู้ของเด็กไว้ 5 ข้อ คือ 1) เด็กมีความคิดเหมือนผู้ใหญ่แต่มีความรู้สึกไม่ค่อยเหมือนผู้ใหญ่ 2) เด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุดขณะที่เด็กนั่งฟังนิ่งๆ 3) เด็กสามารถเรียนรู้และทำงานได้ตามกฎระเบียบ 4) การเร่งเด็กดีกว่าการให้เด็กพัฒนาทีละขั้นอย่างมีระบบและ 5) พ่อแม่และครูสามารถสร้างสติปัญญาของเด็กให้สูงขึ้นได้ ผู้ใหญ่ที่อยู่ในแวดวงของเด็กจะพบว่าทั้ง 5 ข้อนี้ เป็นความเข้าใจผิดและมีได้เป็นอย่างดีที่คิดทุกข้อ ซึ่งถ้าหากผู้ใหญ่ที่ไม่ค่อยได้สัมผัสกับเด็กก็จะสามารถเข้าใจได้จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิดๆ เหล่านี้โดยจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการค้นคว้าทดลอง เนื่องจากเด็กที่อยู่บ้านจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเรียนรู้และสำรวจสิ่งต่างๆ รอบตนเองร่วมกับบุคคลในครอบครัวด้วยเหตุนี้ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการค้นพบของเด็กจึงมีความสำคัญมากบางครอบครัวจะเน้นที่หนังสือ คอมพิวเตอร์ เกม หรืออุปกรณ์ศิลปะ หรือบางครอบครัวอาจเน้นที่การใช้วัสดุจาก

ธรรมชาติรอบตัวเป็นต้น (Elkind,1978 อ้างถึงใน นิติยา ประพฤติกิจ, 2549)

อย่างไรก็ตาม อุปกรณ์ที่นำมาประกอบการเรียนรู้ไม่ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจากแต่ละครอบครัวมีวิถีการดำเนินชีวิตภายใต้สภาวะแวดล้อมที่แตกต่างกัน หัวใจสำคัญคือ ต้องเป็นสภาวะแวดล้อมที่เด็กรู้สึกผ่อนคลายสบาย และเอื้อต่อการสำรวจ เรียนรู้และ ลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้อุปกรณ์ต่างๆ รอบตัว เช่น ครอบครัวยุคสมัยใหม่ในชนบทอาจใช้สื่อการเรียนรู้ที่เป็นวัสดุธรรมชาติรอบตัว เช่น ต้นไม้ ดอกไม้ สัตว์และแมลงต่างๆ มาเป็นแหล่งเรียนรู้ ขณะที่ครอบครัวยุคสมัยใหม่ในเมืองอาจใช้สังคม และชุมชนรอบตัวเป็นแหล่งเรียนรู้เป็นต้น ปฐมวัยก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย เนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ดังนั้นการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็กปฐมวัย จึงมีความสำคัญต่อพฤติกรรม และการเรียนรู้ของเด็ก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ที่เกิดการเรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าจึงจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) ได้กล่าวถึง ทักษะทางสังคมว่า เป็นการเรียนรู้ทางสังคมเกี่ยวกับการเรียนรู้ตัวเองและผู้อื่น ตลอดจนรู้จักการสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทำให้ได้อยู่ร่วมกับสังคม ทักษะทางสังคมเป็นการแสดงออกของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กัน โดยการมีปฏิสัมพันธ์นี้ต้องอาศัยการปรับตัวด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้พบและได้เห็น ดังนั้นเด็กต้องได้รับการฝึก เพื่อให้มีศาสตร์และศิลป์ทางสังคม ถ้าเด็กมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมาก การมีสังคมของเด็กจะมีมากขึ้นด้วย

ปัจจุบันการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง พบว่านักเรียนมีทักษะทางสังคมต่ำ เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนเรียนรู้ทักษะทางสังคมมาจากครอบครัวยุคสมัยใหม่พื้นฐานทางสังคมที่ไม่เหมือนกันบางครอบครัวได้วางพื้นฐานด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบมาเป็นอย่างดีแต่หลายครอบครัวไม่ได้เน้นการปลูกฝังทักษะทางสังคมให้กับลูกหลานอย่างจริงจัง ดังนั้นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 จึงมีปัญหาในเรื่องทักษะทางสังคมเป็นอย่างมาก ประกอบกับ

ทักษะทางสังคมเป็นทักษะพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันในสังคมของมนุษย์ นักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและปลูกฝังตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 เพื่อให้เกิดเป็นทักษะที่จะนำไปใช้ในสังคมระดับที่สูงขึ้น และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (ฝ่ายวิชาการโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง, 2557)

สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษามีส่วนช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และสร้างเสริมทักษะทางสังคมของเด็กโดยเฉพาะการเรียนรู้ในห้องเรียนด้วยกิจกรรมกลางแจ้งจะช่วยให้เด็กได้ลดความเครียดหลังจากต้องเรียนอยู่ในร่มและต้องปฏิบัติตามกิจกรรมต่างๆมาแล้วเพราะกิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กมีโอกาสออกไปข้างนอกห้องเรียนเพื่อศึกษาดูสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น แมลง ต้นไม้ ดอกไม้ การเล่นเกมและเครื่องเล่นสนาม ฯลฯ ให้เด็กได้มีโอกาสสัมผัสกับสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติรอบๆตัวเขาและเกิดการเรียนรู้จากการเล่นด้วยประสาทสัมผัสและเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้จินตนาการและการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและแสดงออกโดยเสรี และการเล่นนั้นไม่ก่อให้เกิดอันตราย และให้เด็กทุกคนมีโอกาสในการเล่น ขณะที่เล่น เด็กจะเปิดใจให้สบายเต็มที่จึงสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมได้อย่างอิสระ เช่น ความร่วมมือ รู้จักหาเหตุผล ช่วยกันคิดแก้ปัญหา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นการฝึกการตัดสินใจและพัฒนาการทักษะทางสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

การเล่นในสถานที่ที่มีอุปกรณ์ เครื่องเล่นสนามประเภทชิงช้า ราวไต่ ม้าหมุน ไม้กระดก เล่นน้ำ เล่นทราย ฯลฯ การเล่นกลางแจ้งจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย คือเสริมความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและเคลื่อนไหว และยังช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทักษะทางสังคม อารมณ์ จิตใจ ในขณะที่เด็กเล่นเขาจะเรียนรู้ที่จะแบ่งปันอุปกรณ์การเล่นกับเพื่อนด้วย (ลีเปอร์และคนอื่นๆ (Leeper and Other, 1985 อ้างถึงในเยาวพา เดชะคุปต์, 2551)

กิจกรรมกลางแจ้งจึงเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสได้เรียนรู้ในห้องเรียนดูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เด็กได้คลายความเครียดหลังจากเรียนในห้อง โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก ทำให้เด็กได้เรียนรู้ได้อย่างอิสระ และส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย คือเสริมความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและเคลื่อนไหว และยังช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทักษะทางสังคม อารมณ์ จิตใจ ในขณะที่เด็กเล่นเขาจะเรียนรู้ที่จะแบ่งปัน

อุปกรณ์การเล่นกับเพื่อน รู้จักการรักเพื่อน มีความเมตตา กรุณา รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย ตลอดจนการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ประภาพรรณ เอี่ยมสุภชาติ และคณะ, 2550 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551. และ Leeper and other, 1985 อ้างถึงใน เยาวพา เดชะคุปต์ 2551)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาผล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง จังหวัดภูเก็ต เพื่อให้ เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาทักษะทางสังคมของ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 สำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง
3. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง

สมมติฐานการศึกษา

ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 6 ห้องเรียน นักเรียน 178 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มา

โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะทางสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การ จัดกิจกรรม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ จัดเตรียมสภาพแวดล้อมทั้ง ในและนอกห้องเรียน โดยคำนึงถึงวัยและความสามารถของ เด็กแต่ละคน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับประสบการณ์ตรง เกิด ทักษะการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และเพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้เต็ม ศักยภาพ

2. ชุดกิจกรรม หมายถึง ชุดการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมด้วยการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ประกอบด้วย 8 ชุด กิจกรรม แต่ละชุดกิจกรรมจะมีกิจกรรมกลางแจ้งใน ลักษณะของเกมการเล่นที่สนุกสนาน และสอดแทรก พฤติกรรมทางสังคมในการเล่นเอาไว้ด้วย แต่ละชุด กิจกรรมมีกิจกรรมเกมการเล่นกลางแจ้ง 3 กิจกรรม ดังนี้

ชุดกิจกรรมที่ 1 ได้แก่ เกมไก่ฟักไข่ เกมกระชิบดอกไม้ เกมซ่อนดอกไม้

ชุดกิจกรรมที่ 2 ได้แก่ เกมเราคู่กัน เกม กระต่ายขาเดียว เกมวิ่งซิกแซก

ชุดกิจกรรมที่ 3 ได้แก่ เกมดวงอาทิตย์ตกน้ำ เกมขว้างให้ไกลไปให้เร็ว เกมกบกระโดด

ชุดกิจกรรมที่ 4 ได้แก่ เกมลิงชิงดวงอาทิตย์ เกมเตะลูกโป่ง เกมหยอดหลุม

ชุดกิจกรรมที่ 5 ได้แก่ เกมถีดีไม่มีหก เกม น้ำขึ้น น้ำลง เกมกระโดดข้ามคลอง

ชุดกิจกรรมที่ 6 ได้แก่ เกมตุ๊กแกกินหมี่ เกม ส่งฟุตบอลข้ามศีรษะ เกมเก็บของใส่ตะกร้า

ชุดกิจกรรมที่ 7 ได้แก่ เกมเลี้ยงข่อยให้หล่น เกมวิ่งแข่งลอดห่วง เกมวิ่งเปรี๊ยะ

ชุดกิจกรรมที่ 8 ได้แก่ เกมบ้านเล็กในป่า เกมหนอนน้อย เกมค้นหาเหยื่อ

3. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุด กิจกรรม หมายถึง การวางแผนการจัดประสบการณ์การ

เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยให้นักเรียนได้เล่นและเรียนรู้ผ่าน กิจกรรมกลางแจ้งและการทำกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมสร้างสรรค์ มีจำนวน 24 แผน แต่ละแผนมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ (กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ) ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินกิจกรรม (กิจกรรมกลางแจ้งและกิจกรรมสร้างสรรค์) ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป โดยมีแนวทางการกำหนดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคมแต่ละขั้นดังนี้

ขั้นนำ

เป็นขั้นที่ให้นักเรียนทำกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะอย่างอิสระเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายเพื่อการทำกิจกรรมกลางแจ้งต่อไป กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมบริหารร่างกาย หรือร้องเพลง

ขั้นดำเนินกิจกรรม

เป็นขั้นที่ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมตามที่กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมเอาไว้ในชุดกิจกรรม หลังจากนั้นจึงให้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น วาดภาพ ปั้นดินน้ำมัน เป็นต้น

ขั้นสรุป

เป็นขั้นที่ให้นักเรียนและครูสนทนาร่วมกันถึงกิจกรรมกลางแจ้งที่ได้ทำในแผน โดยมีประเด็นการสนทนาที่เกี่ยวกับทักษะทางสังคม ด้านที่กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ในแผน และมีกิจกรรมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมความรับผิดชอบ เช่น การจัดเก็บสิ่งของ การทำความสะอาดร่างกาย เสื้อผ้า

4. ทักษะทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมด้านความร่วมมือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความเห็นอกเห็นใจเพื่อน ซึ่งจะแสดงออกมาเมื่อนักเรียนได้รับการจัดประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยมีความหมายของทักษะทางสังคมแต่ละด้านดังนี้

4.1 ด้านความร่วมมือ หมายถึง พฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3-4 ปี) ที่แสดงออกถึง การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม การมีมารยาทในการฟังและพูด การเคารพกฎกติกาของการเล่น การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การรู้จักแก้ปัญหาในการเล่น

4.2 ด้านความเห็นอกเห็นใจเพื่อน หมายถึง

พฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3-4 ปี) ที่แสดงออกถึง การรู้จักการช่วยเหลือเพื่อน การรู้จักแสดงความรักเพื่อน การรู้จักแบ่งปันให้เพื่อน การมีน้ำใจต่อเพื่อน การรู้แพ้รู้ชนะ การรู้จักการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง

4.3 ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง พฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3-4 ปี) ที่แสดงออกถึง การรู้จักหน้าที่ ถ้าทำผิดกล้าแสดงออก การมีความอดทนอดกลั้น การระมัดระวังและดูแลตนเอง ไม่ทำลายสิ่งของ และรู้จักเก็บรักษา การรักษาความสะอาดของร่างกาย

5. ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ตามเกณฑ์ 80/80

5.1 80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการประเมินทักษะทางสังคมระหว่างเรียน ในแต่ละสัปดาห์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

5.2 80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการประเมินทักษะทางสังคมหลังเรียน คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

6. ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าของนักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ด้วยการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการประเมินทักษะทางสังคมก่อนเรียนกับหลังเรียน และคะแนนเต็ม

7. แบบประเมินทักษะทางสังคม หมายถึง แบบประเมินพฤติกรรมทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ 3 หมายถึง แสดงพฤติกรรมนั้นด้วยตนเองทุกครั้ง 2 หมายถึง แสดงพฤติกรรมนั้นด้วยตนเองในบางครั้ง 1 หมายถึง แสดงพฤติกรรมนั้นเมื่อมีผู้แนะนำ มีจำนวน 18 ข้อ โดยนำการประเมินทักษะทางสังคม ใน 3 ด้าน คือ ด้านความร่วมมือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความเห็นอกเห็นใจเพื่อน แต่ละด้านมีประเด็นการประเมิน 6 ข้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 หมายความว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

2. ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 หมายความว่าอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

3. แบบประเมินทักษะทางสังคมนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเมินทักษะทางสังคมก่อนการจัดประสบการณ์ (pre-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้

แบบประเมินทักษะทางสังคม ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จำนวน 24 ข้อ ใช้เวลา 3 คาบๆ ละ 30 นาที แล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการประเมินทักษะทางสังคม ไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. ดำเนินการทดลองโดยจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น

3. เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองทั้ง 24 แผนแล้ว ผู้ศึกษาจึงดำเนินการประเมินทักษะทางสังคมหลังการจัดประสบการณ์ (post-test) โดยใช้แบบประเมินชุดเดียวกับที่ใช้ในการประเมินก่อนการจัดประสบการณ์

4. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มาตรวจให้คะแนนและไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 แสดงการหาค่าประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1

ผลการเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	1620	1377.25	2.38	85.02
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	54	44.93	1.38	83.21
ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.02/83.21				

จากตารางที่ 1 พบว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 85.02 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 83.21 ดังนั้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.02/83.21

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หาค่าเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง

ตารางที่ 2 ผลเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง (N = 30)

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t-test	Sig
ก่อนเรียน	54	28.77	2.46	485	7975	41.17	0.000*
หลังเรียน	54	44.93	1.39				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง มีทักษะทางสังคมหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1

ตารางที่ 3 ผลการพัฒนาทักษะทางสังคมโดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t-test	Sig
ก่อนเรียน	54	28.77	2.46	485	7975	41.17	0.000*
หลังเรียน	54	44.93	1.39				

จากตารางที่ 3 พบว่านักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งมีผลรวมของคะแนนจากการประเมินก่อนเรียนเท่ากับ 863 คะแนน และมีผลรวมของคะแนนจากการประเมินหลังเรียนเท่ากับ 1348 คะแนน จากคะแนนเต็ม 1620 และค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเท่ากับ 0.6407 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 64.07 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 64.07

การอภิปรายผล

1.การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.02/83.21 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดหมายความว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้านทักษะทางสังคมเฉลี่ยร้อยละ 85.02 และสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะทางสังคมโดยใช้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเฉลี่ยร้อยละ 83.21 แสดงว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 จึงถือว่าเป็นแนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับชั้นอนุบาลได้ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบ โดยศึกษาหลักสูตรปฐมวัย ปี 2546 สารการเรียนรู้และความสนใจของเด็กปฐมวัย

(3-4) นอกจากนั้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ยังได้ผ่านแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษารวมทั้งผ่านการตรวจสอบประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญได้ให้ค่าระดับคุณภาพโดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 และค่าเฉลี่ยรายแผนอยู่ระหว่าง 4.00-5.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 เป็นแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูง ดังนั้นเมื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างจึงมีประสิทธิภาพทั้งด้านกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ประกอบกับกิจกรรมกลางแจ้งที่ผู้ศึกษาได้คัดเลือกมาเพื่อให้นักเรียนได้เล่นและพัฒนาทักษะทางสังคมเป็นกิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้นอกห้องเรียน คุรุธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เด็กได้คลายความเครียดหลังจากเรียนในห้อง โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก ทำให้เด็กได้เรียนรู้อย่างอิสระและส่งเสริมทักษะทางสังคม ตลอดจนการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับลีเปอร์และคนอื่น (Leeper and other, 1985 อ้างถึงใน เยาวพา เดชะคุปต์ 2551) ได้กล่าวไว้ว่า การเล่นกลางแจ้ง หมายถึง การเล่นในสนามที่มีอุปกรณ์ เครื่องเล่นสนามประเภท ซิงช้า ราวไต่ ม้าหมุน ไม้กระดก เล่นน้ำ เล่นทราย ฯลฯ การเล่นกลางแจ้งจะช่วยส่งเสริม พัฒนาการทางด้านร่างกาย คือเสริมความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและการเคลื่อนไหวและยังช่วยเสริมสร้างพัฒนาทักษะทางสังคม อารมณ์ จิตใจ ในขณะที่เด็กเล่นเขาจะเรียนรู้ที่จะแบ่งปันอุปกรณ์การเล่นกับเพื่อน ซึ่งจากการคัดเลือก กิจกรรมกลางแจ้งตามแนวคิดดังกล่าวทำให้นักเรียนร่วม กิจกรรมด้วยความตั้งใจสนุกสนาน และปฏิบัติตามแนวทาง ของกิจกรรมอย่างเคร่งครัดส่งผลให้กระบวนการและ ผลลัพธ์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุด กิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมมี ประสิทธิภาพสูง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จุฬวดี ปทุมมณี (2556) ที่ได้ศึกษาผลการพัฒนาสื่อวัตกรรมการ เรียนรู้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เกมการเล่นกลางแจ้ง เพื่อ สร้างเสริมทักษะทางร่างกาย และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เกมการเล่นกลางแจ้ง เพื่อสร้าง เสริมทักษะทางร่างกาย และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สำหรับเด็กปฐมวัย แต่ละชุดมีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) สูง กว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 จะเห็นว่าโดยรวมแล้ว มีค่า ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 92.36/89.43 และสอดคล้อง กับงานวิจัยของวรารัตน์ เสริมทรง (2557) ซึ่งได้ศึกษาผล การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสติปัญญาและทักษะทาง สังคม ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการจัด ประสบการณ์ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษากับการใช้แบบ ฝึกหัดเสริมทักษะ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกมการ ศึกษาและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก เสริมทักษะ มีค่าเท่ากับ 79.23 /75.16 ตามลำดับ

2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้รับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง มี ทักษะทางสังคมหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัด ประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุด กิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ได้ออกแบบ แนวทางการจัดกิจกรรมที่มีการเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่าง เนื้อหาของกิจกรรมกับพฤติกรรมทักษะทางสังคมเข้าด้วย

กัน โดยยึดหลักความสนใจธรรมชาติความต้องการและ ความสามารถ เพื่อให้เกิดความรู้แบบองค์รวม มีความหลากหลายและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดังที่ กระทรวงมหาดไทย (2547) ได้ให้ความหมายของแนวการ จัดประสบการณ์ไว้ว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กเน้นในลักษณะของการและให้เด็กเล็กได้รับการ พัฒนาแบบองค์รวมในทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของ แต่ละบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดของกรรณิการ์ บุญประเสริฐ (2547) กล่าวว่า แนวการจัดประสบการณ์ หมายถึง บรรดาประสบการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ โรงเรียนจะจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อ พัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทางการเรียน เป็นการส่งเสริม ให้เด็กได้มีพัฒนาการและทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้โดย ให้เด็กได้รับประสบการณ์โดยตรง จากการลงมือปฏิบัติผ่าน การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ทั้งการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ต้องสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ โดยต้องคำนึง ถึงความเหมาะสมกับวัย และความสามารถของเด็กรวมทั้ง สภาพแวดล้อม ชุมชนและวัฒนธรรมของเด็กด้วย เป็นการ เรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีสอดคล้อง กับแนวคิดของประกอบกับกิจกรรมกลางแจ้งที่ผู้ศึกษาได้ นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมมีลักษณะเป็นกิจกรรมเกมการ เล่นที่แสดงถึงวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นซึ่งช่วยระบาย ความตึงเครียดของอารมณ์ เพราะจะเกิดความสนุกสนาน ในขณะที่เล่นและยังช่วยขัดเกลาจิตใจขณะที่เด็กเล่นร่วมกัน และรู้จักการปรับตัวในขณะที่เล่นกับเพื่อน ๆ จึงเกิดการ พัฒนาทักษะทางสังคมให้กับเด็กในขณะร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับทฤษฎีแห่งการเตรียมชีวิต (Preparation Theory) ของโอลสัน (Olson, 1959 อ้างถึงใน เกษลดา มานะจตุ, 2549) ที่ว่าการเล่นเป็นกระบวนการที่จะช่วย เตรียมเด็กในวันนี้ให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในวันข้างหน้า จากการเล่น เด็กจะได้เรียนรู้บทบาทของคนในสังคม เรียนรู้ที่ใช้กลไกของร่างกายอย่างประสานสัมพันธ์กัน รู้จัก การขบคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหา เรียนรู้ถึงประโยชน์ และคุณค่าของโลกที่อาศัยอยู่ เข้าใจธรรมชาติของคน พืช สัตว์ และสิ่งของทั้งหลายอันเป็นความเข้าใจและทักษะพื้นฐาน ซึ่งจำเป็นสำหรับเด็กเพื่อจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเล่น กลางแจ้ง สุภาวดี ลัภยานุกูล (2549) ได้กล่าวว่า กิจกรรม การเล่นกลางแจ้งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความเข้าใจใน เรื่องการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น ๆ โดยยอมรับสิทธิของผู้อื่น

อื่นในเรื่องความเป็นเจ้าของ มีความซื่อสัตย์ สุภาพ อ่อนโยน มีความรับผิดชอบ และเรียนรู้กฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันในระบบประชาธิปไตย ปลุกฝังให้เด็กรู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้วิธีการที่จะร่วมเป็นผู้นำและผู้ตาม สอดคล้องกับงานวิจัยของเนตรชนก รักกาญจน์ (2557) ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน เด็กปฐมวัยมีทักษะทาง สังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน เด็กปฐมวัยมีทักษะทางสังคมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ วัฒนพัฒน์ (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการวิจัย คือ นักเรียนปฐมวัยจำนวน 15 คน ผู้ปกครองจำนวน 15 คน และครูผู้สอนจำนวน 4 คน จาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลับ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้มีชื่อว่า 3P DIE มีองค์ประกอบหลักคือ ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 3 ขั้นตอนคือ 1) การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและ 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และมีกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม 3 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นเตรียมผู้เรียน 2) ขั้นปฏิบัติ และ 3) ขั้นการประเมินผล ผลการทดลองใช้รูปแบบพบว่า นักเรียนปฐมวัยมีทักษะทางสังคมหลังการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎาภรณ์ ทิพย์ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านตุม (นพค.15 กรป.กลางอุปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 4 จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนบ้านตุม (นพค.15 กรป.กลางอุปถัมภ์) ตำบลตุม อำเภอสรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 4 จำนวน 20 คน เป็นเด็กที่มีอายุต่างกัน (อายุระหว่าง 4 – 6 ขวบ)

โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินทักษะทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย ที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ นักเรียนมีการพัฒนาทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ 2) ผลการประเมินทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัยมีระดับคะแนนหลังการจัดกิจกรรม เสริมประสบการณ์ทักษะทางสังคมทั้ง 4 ด้านมากกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ 3) ทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ มีพัฒนาการด้านทักษะทางสังคมหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของเยาวนุช ทานาม (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ PLAY เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 2 อายุ 5-6 ปี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 76 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 38 คน และกลุ่มควบคุม 38 คน เครื่องมือทดลอง คือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ PLAY เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ด้านการทำงานเป็นกลุ่ม ด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และด้านการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น เครื่องมือวัด คือแบบประเมินพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ PLAY ที่สร้าง ขึ้นมี 4 ขั้นตอนคือ ขั้นวางแผน (P) ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้(L) ขั้นลงมือปฏิบัติกิจกรรม (A) และขั้นแสดง ความยินดี (Y) ทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (M=4.51) และพบว่า หลังการทดลองรูปแบบการจัดการเรียนรู้PLAY ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีคะแนนทักษะทางสังคมรายด้านทุกด้านและโดยรวม สูงขึ้นอย่างชัดเจน และมีขนาดส่งผลต่อ (Effect Sizes) คะแนนทักษะทางสังคมแต่ละด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของเกษราภรณ์ นาจาน (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดประสบการณ์ พัฒนาการทางสังคม ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านด้ามพรา อำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดประสบการณ์พัฒนาการทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านด้ามพรา อำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด 2) เพื่อศึกษาผล การส่งเสริมพัฒนาทางสังคม

ของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาได้แก่นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 18 คน ผู้วิจัยได้ทำการประเมินพัฒนาการทางสังคมด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและ ด้านการช่วยเหลือตนเองได้ เหมาะสมกับวัยด้วยแบบสังเกตพัฒนาการทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า การสังเกตพฤติกรรมพัฒนาการ ทางสังคมทั้ง 2 ด้าน ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 นั่นคือ หลังการจัดประสบการณ์นักเรียนมีพัฒนาการทางสังคมด้านการช่วยเหลือตนเองได้ เหมาะสมกับวัยและด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขสูงขึ้น

3. ดัชนีประสิทธิผล (E.I) ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 เท่ากับ 0.6407 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 64.07 ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งเป็นชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมที่ผ่านกระบวนการสร้างและหาคุณภาพอย่างมีระบบโดยผู้มีการประสบการณ์ด้านการสอนปฐมวัยประกอบกับผู้ศึกษาได้มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ส่งผลให้นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคม ด้านความร่วมมือ ความรับผิดชอบ และความเห็นอกเห็นใจเพื่อนอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าด้านทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 64.07 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุดารัตน์ เอียนานา (2556) ซึ่งได้ศึกษาผลการพัฒนาการคิดเชิงเหตุผลและทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงการ ผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาการคิดเชิงเหตุผลและทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์แบบโครงการ มีค่าเท่ากับ 0.7354 แสดงว่านักเรียนมีการคิดเชิงเหตุผลหลังการจัด

ประสบการณ์ด้วยแผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการเพิ่มขึ้น 0.7354 คิดเป็นร้อยละ 73.54 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของวรารัตน์ เสริมทรง (2557) ที่ได้ศึกษาผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสติปัญญาและทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษากับการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ ผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษาและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ มีค่าเท่ากับ 0.750 และ 0.646 คิดเป็นร้อยละ 75.00 และ 64.60 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ก่อนจะนำชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม โดยการจัดกิจกรรมกลางแจ้งไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษาการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมโดยละเอียด เพื่อที่จะปฏิบัติตามได้ถูกต้อง รวมทั้งมีการเตรียมสื่อประกอบการจัดประสบการณ์ไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะส่งผลให้การจัดประสบการณ์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ครูผู้สอนควรมีการปรับเวลาในแต่ละกิจกรรม ให้มีความยืดหยุ่นในตัว เนื่องจากกิจกรรมในบางกิจกรรม ต้องใช้เวลามาก
3. ครูผู้สอนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3-4) ปี สามารถนำชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคมโดยการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง นี้ไปเผยแพร่ให้มีการนำไปใช้มากขึ้น สำหรับครูผู้สอนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถ้าจะนำชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคมโดยการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ไปใช้ควรได้มีการปรับเวลาและกิจกรรมให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 เพื่อให้การจัดประสบการณ์บรรลุผลสูงสุดสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
4. ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคมโดยการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านไทย มาเป็นกิจกรรมกลางแจ้งในระดับชั้นอื่น ๆ ไปทดลองใช้ เพื่อให้การประสบการณ์พัฒนาทักษะทางสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรณีการบุญประเสริฐ. (2547). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมด้านทักษะภาษาไทยและภาษาแม่ไทย สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นอนุบาล 2. วิทยานิพนธ์กศ.ม. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- กฤษฎาภรณ์ ทิพใส. (2555). ผลการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านดง (นพค.15 กรป.กลาง อุปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จังหวัดศรีสะเกษโดยใช้การจัดกิจกรรม เสริมประสบการณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- กระทรวงมหาดไทย. (2547). การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เบริน-เบส บุ๊คส์,
- เกษราภรณ์ นาจาน. (2553). ผลการพัฒนาการจัดประสบการณ์พัฒนาการทางสังคม ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านด้ามพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,
- เกษลดา มานะจุติ. (2549). เอกสารประกอบการสอนวิชา 2172208 วิทยาศาสตร์สำหรับปฐมวัย. : คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่,
- จุฬวดี ปทุมมณี. (2556). ผลการพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เกมการเล่นกลางแจ้งเพื่อสร้างเสริม ทักษะทางร่างกาย และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สำหรับเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2549). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์การศาสนา,
- เนตรชนก รักกาญจน์. (2557). ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคม ของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- ประภาพรณ เอี่ยมสุภาจิตและคณะ. (2550). วิทยาการการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
- ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง. (2557). รายงานผลการจัดการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2557. ม.ป.ท,
- เยาวนุช ทานาม. (2555). ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ PLAY เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ,
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2551). การศึกษาและการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน. วารสารการศึกษาปฐมวัย (9) 4 ตุลาคม.
- วรารัตน์ เสริมทรง. (2557). ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสติปัญญาและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษาที่ใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ. ปริญญาบัตร ครุศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศิริวรรณ วณิชพัฒน์. (2557). ผลการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา ทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและ วิธีการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). หลักสูตรปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย,
- สุรารัตน์ เอียนานา. (2556). ผลการพัฒนาการคิดเชิงเหตุผลและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัด ประสบการณ์แบบโครงการ. ปริญญาบัตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุภาวดี ถักยานุกุล. (2549). การเปรียบเทียบทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ ด้านการวัดและการสื่อความหมายของ เด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบใช้เกมประกอบการสาธิตกับแบบปฏิบัติการทดลอง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

การพัฒนารูปแบบจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

The Development of Learning Management Model Based on
Cooperative Learning and Integration the King's Philosophy to Promote Reading
Comprehension in English of Mattayomsuksa 4 Students.

ธิดารัตน์ นกธ ^{1*}

Thidarat Nakhon ^{1*}

thana7896@gmail.com*

ส่งบทความ 4 มกราคม 2563 แก้ไขบทความ 10 มีนาคม 2563 ตอรับตีพิมพ์ 24 มีนาคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ที่ใช้รูปแบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา และกลุ่มควบคุม ที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบปกติ ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ของโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยนาท ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสภาพปัญหา 2) แบบสัมภาษณ์ 3) แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน 4) แบบวิเคราะห์เอกสาร 5) แบบการสนทนากลุ่ม (focus Group) 6) แบบวัดความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแบบอัตนัยจำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.84 7) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple choice) มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.40 – 0.70 ค่าอำนาจจำแนก (B) อยู่ระหว่าง 0.40-0.60 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.94 8) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม 9) คู่มือการใช้รูปแบบ 10) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน รวมเวลา 16 ชั่วโมง 11) แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.42-0.84 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ทดสอบสมมติฐานใช้สถิติแบบไม่อิสระ t-test (Dependent Samples) และสมมติฐานที่เป็นอิสระต่อกันใช้สถิติ t-test (Independent Samples)

¹ ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยนาท สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยนาท

¹ Senior Professional Level Teacher in Foreign Language Department of Chainat Provincial Administration Organization School. Chainat Provincial Administration Organization.

ผลการวิจัย ปรากฏดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่จำเป็นอย่างเร่งด่วนในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา จากการศึกษา สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ พบว่ารูปแบบการสอนที่ใช้สำหรับพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในเทคนิคต่าง ๆ และจากการศึกษาแบบสอบถามความต้องการของนักเรียนพบว่านักเรียนชอบเรียนรู้ในเนื้อหาที่สามารถนำความรู้ไปพัฒนา หรือไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ชอบการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง ชอบทำกิจกรรมเป็นกลุ่มมากกว่าเดี่ยว

2. ผลการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ฉบับร่าง) มีความสอดคล้องกันในทุกองค์ประกอบและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.50) คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.44) และแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.44) โดยรูปแบบมีองค์ประกอบคือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) การจัดกระบวนการเรียนรู้ 4) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ (Fascination : F1) จูงใจให้เข้าถึง ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้และสร้างสัมพันธภาพร่วมกัน (Fellowship: F2) พึ่งพากันเรียนรู้ ขั้นที่ 3 ขั้นให้นักเรียนสะท้อนในสิ่งที่เรียนรู้ (Feedback: F3) สะท้อนสู่ความเข้าใจ ขั้นที่ 4 ขั้นตอนของการพัฒนา (Fabrication : F4) ได้พัฒนาเป็นชิ้นงาน ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและประเมินผล (Final tally: F5) ประเมินค่าการอ่านและการนำเสนอ

3. ผลการทดลองและผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า

3.1 ผลการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อ่านแบบปกติ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษกับการจัดการเรียนรู้อ่านแบบปกติ พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้อ่านแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อ่านแบบปกติ พบว่า ค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษกับการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบปกติ พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.7 พฤติกรรมในการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมในการทำงานกลุ่มเฉลี่ยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 3.55, S.D = 0.24)

4. การประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลการประเมินการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยประเมินจากความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.45) และผลการสอบถามเพื่อรับรองรูปแบบการเรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.52) นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านยังได้ลงนามรับรองรูปแบบให้สามารถนำรูปแบบไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบร่วมมือ ศาสตร์พระราชา

Abstract

The purposes of this research were : 1) To study the basic information of the development of learning management model based on cooperative learning and integration the King's Philosophy to promote reading comprehension in English of Mattayomsuksa 4 students. 2) To develop of learning management model based on cooperative learning and integration the King's Philosophy to promote reading comprehension in English of Mattayomsuksa 4 students. 3) to experiment using of learning management model based on cooperative learning and integration the King's Philosophy to promote reading comprehension in English of Mattayomsuksa 4 students. 4) To evaluate using of learning management model based on cooperative learning and integration the King's Philosophy to promote reading comprehension in English of Mattayomsuksa 4 students. The sample of this study were Mattayomsuksa 4/1 students and control group That uses a form of normal learning management is Mattayomsuksa 4/3 of Chainat provincial administration organization in the first semester of the 2019 academic year. The research instruments included 1) questionnaire about problems 2) Interview forms 3) Questionnaire for student 4) Data analysis form 5) Focus group form 6) English reading comprehension test which are 20 subjective test , the reliability is 0.84 7) Learning achievement test which are 30 objective test, they are multiple-choice item, the difficulty is 0.40 – 0.70 , the discrimination is 0.40 - 0.60 and the reliability is 0.94. 8) The behavior observation group work form. 9) Manual for learning management model 10) Teaching plan 8 plans, total time 16 hours 11) The satisfaction evaluation form that have the discrimination is 0.42 - 0.84 and the reliability is 0.93. Using statistics for data analysis are percentage, average, standard deviation t-test (Dependent Samples) and t-test (Independent Samples).

The research result are as follow.

1. The results of the study of the basic information. There are found that reading skill are English communication skills that urgently needed for the development to English language teaching for secondary school level. From the study and synthesis of research related to English reading comprehension, it was found that the teaching models used for developing English reading comprehension are cooperative learning models in various techniques. And from the study the questionnaire of student's requirement found that they like to learn in content that can use the knowledge to develop or can be adapted for use in daily life, like to active learning and like to group work learning more than individual.

2. The experts were found The learning management model based on cooperative learning and integration the King's Philosophy to promote reading comprehension in English of Mattayomsuksa 4 (Draft) the students was connected in all its quality by to be at high level ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.50). The manual for learning management model was found to be the highest level ($\bar{X}$ = 4.69, S.D. = 0.44). The teaching plan was found to be the highest level ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.44). Which consists of 1) Principle 2) Objective 3) Learning process 4) Learning evaluation There are 5 steps, Step 1, Fascination : F1, Step 2, Fellowship : F2, Step 3 : Feedback: F3 Step 4 Fabrication : F4 Step 5 Final tally : F5.

3. From the results of introducing learning management model for cooperative learning and integration the King's Philosophy to promote reading comprehension in English of Mattayomsuksa 4 are following :

3.1 The ability of reading comprehension in English with the learning management model based on cooperative learning and integration the King's Philosophy of student had the post test scores higher than pre test at the statistical level of significance at .01

3.2 The ability of reading comprehension in English with the normal learning management model of student had the post test scores higher than pre test at the statistical level of significance at .01

3.3 The ability of reading comprehension in English after study with the learning management model based on cooperative learning and integration the King's Philosophy is higher than the normal learning management model at the statistical level of significance at .01

3.4 The learning achievement test with the learning management model based on cooperative learning and integration the King's Philosophy of student had the post test scores higher than pre test at the statistical level of significance at .01

3.5 The learning achievement test in English with the normal learning management model of student had the post test scores higher than pre test at the statistical level of significance at .01

3.6 The learning achievement test after study with the learning management model based on cooperative learning and integration the King's Philosophy is higher than the normal learning management model at the statistical level of significance at .01

3.7 The behaviors working in group of students that study with the learning management model based on cooperative learning and integration the King's Philosophy is the highest level.

4. The Evaluation of the learning management model based on cooperative learning and integration the King's Philosophy are as following : The students of Mattayomsuksa 4 in Chainat Provincial Administrative Organization School Satisfied towards with the learning management model based on cooperative learning and integration the King's Philosophy is at the highest level ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.45) and The experts guarantee the learning management model was found to be the highest level ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.52) In addition the experts sign to certificate the the learning management model and to be able apply.

Keyword: Cooperative learning, The King's Philosophy

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษในระดับ เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ ใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันควรมุ่งการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทักษะในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะทักษะการอ่าน เป็นทักษะที่มีความสำคัญในการแสวงหาความรู้ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายและองค์ประกอบของการอ่าน ซึ่งจะทำให้บรรลุเป้าหมายในการอ่านได้ดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศ เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เช่น การอ่านตำราเรียน บทความวิชาการ งานวิจัย เป็นต้น แต่เมื่อพิจารณาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษในปัจจุบันของเยาวชนไทยพบว่ายังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร เนื่องจาก ผู้เรียนยังขาดทักษะทางด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ ดีความ สรุปความและวิเคราะห์ข้อความที่อ่าน ดังจะเห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2560 มีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศเท่ากับ 28.31 และคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยนาทเท่ากับ 22.13 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2559) สอดคล้องกับที่ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพปัญหาและการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดชัยนาท จำนวน 15 โรงเรียนจากแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านทักษะการอ่านในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65

จากการศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้ทราบ ว่าทักษะที่ควรจะต้องหาแนวทางในการพัฒนาคือทักษะการอ่าน จากนั้นผู้วิจัยจึงศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยจำนวน 60 เรื่อง พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้มากที่สุดได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในเทคนิคต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สอบถามความคิดเห็นและความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน ของปีการศึกษา 2561 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ พบว่านักเรียนชอบทำกิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเป็นกลุ่ม และนักเรียนยังชอบเรียนรู้ในสิ่งที่สามารถนำความรู้ไปพัฒนาหรือไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ชอบการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง เพราะจะทำให้เข้าใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้น

จากการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจดังกล่าว ข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดในการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ 1) การจัดการเรียนรู้แบบ Active learning เป็นแนวการจัดการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ที่ต้องการให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างศักยภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน 2) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) 3) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำแนวคิดศาสตร์พระราชโดยมีมติ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และมีมติหลักการทรงงาน 23 ข้อ พระปฐมบรมราชโองการ รัชกาลที่ 10 สืบสาน รักษา และต่อยอด พระราชปณิธาน รัชกาลที่ 9 และเป็นแนวทางการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพสู่มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ที่มีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทั้ง 3 แนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

84

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research : R1) เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบมีวิธีการดำเนิน ดังนี้

1. ศึกษาความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดชัยนาท

2. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

3. ศึกษาความคิดเห็น และความต้องการของนักเรียนต่อทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4. ศึกษาข้อมูลจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และข้อมูลหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

5. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร เกี่ยวกับหลักการแนวคิด ทฤษฎี

6. ศึกษาแนวคิด ข้อมูลในการพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาอังกฤษ จังหวัดชัยนาท สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูผู้ฝึกสอนนักเรียนเข้าแข่งขันทักษะวิชาการในระดับภาคขึ้นไป

7. ศึกษาข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ ที่สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ และมีประสบการณ์สอนไม่ต่ำกว่า 20 ปี ในจังหวัดชัยนาท

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : D1) เป็นการออกแบบและพัฒนา มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 นำเข้าสู่กระบวนการสังเคราะห์ให้ได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

2. จัดทำร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มาจัดเรียงลำดับ เขียนรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบเพื่อยกร่างให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

3. พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ประกอบรูปแบบได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบและรายละเอียดต่าง ๆ

5. ปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

6. ศึกษา นำร่อง ทดลองใช้รูปแบบเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติและปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 การทดลอง (Research : R2) เป็นการทดลองใช้รูปแบบ มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยนาท ตำบลเขาท่าพระ อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 60 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยนาท อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 40 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งมีการจัดชั้นเรียนแบบละความสามารถ สุ่มเลือกห้องเรียนด้วยวิธีการจับสลากให้เป็นกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ห้อง 4/1 จำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุม ที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบปกติ ได้ห้อง 4/3 จำนวน 20 คน

3. กำหนดแบบแผนการทดลองแบบ (One Group Pretest and Posttest Design) (บุญชม ศรีสะอาด 2546)

4. ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 แผน และเก็บรวบรวมข้อมูลผลการทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ซึ่งเป็นแบบอัตนัย จำนวน 20 ข้อ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบปรนัยจำนวน 30 ข้อ แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

5. วิเคราะห์ข้อมูล

5.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

5.2 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบปกติระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

5.3 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษกับการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบปกติ

5.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

5.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบปกติระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

5.6 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษกับการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบปกติ

5.7 ศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) เป็นการประเมินความพึงพอใจและรับรองรูปแบบมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

บูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้ค่าสถิติที่ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. นำรูปแบบเสนอผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านเพื่อให้รับรองรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3. ปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบและเผยแพร่รูปแบบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ทดสอบสมมติฐานใช้สถิติที่แบบไม่อิสระ t-test (Dependent Samples) และสมมติฐานที่แบบเป็นอิสระต่อกันใช้สถิติ t-test (Independent Samples)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอใน 4 ประเด็น คือ ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผลการพัฒนา รูปแบบ ผลการทดลองใช้รูปแบบ และผลการประเมินรูปแบบ

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีประเด็นที่ค้นพบ ดังนี้

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นสภาพปัญหาและการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบว่าทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน พร้อมทั้งควรมีการจัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning)

2. ผู้วิจัยสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยจำนวน 60 เรื่อง โดยผู้วิจัยได้เลือกศึกษา งานวิจัยทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เพื่อให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ต 1.1 ม.4/4 จับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความสรุปความ ตีความ และแสดงความคิดเห็น จากการฟังและอ่านเรื่องที่เป็นสารคดีและบันเทิงคดี พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ) ศึกษาเพื่อให้ทราบถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคต่าง ๆ

3. ผู้วิจัยทำแบบสอบถามความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งนักเรียนชอบการเรียนรู้แบบกิจกรรมกลุ่มร่วมมือ เรียนจากการลงมือปฏิบัติ อยากให้มีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง

4. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 จากการศึกษาทำให้ทราบว่า การจัดการการศึกษายึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และข้อมูลหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ทำให้ทราบถึงการกำหนดคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชาภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้และการวัดผลและประเมินผล

5. ศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และนำข้อมูลจาก 1-5 มาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ครูในข้อ 6

6. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 3 ท่าน ที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูผู้ฝึกสอนนักเรียนเข้าแข่งขัน (ly:F5) ประเมินค่าการอ่านและการนำเสนอ

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 1 ผลการประเมิน (ยกเว้น) รูปแบบการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D	ระดับคุณภาพ
1. ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ	4.33	0.51	มาก
2. แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้	4.40	0.50	มาก
3. การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้(ภาพรวม)	4.45	0.52	มาก
4. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้	4.33	0.49	มาก
รวม	4.38	0.50	มาก

จาก ตารางที่ 1 พบว่าความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = 4.38, S.D=0.50)

ทักษะวิชาการในระดับภาคขึ้นไป เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลการจัดกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจและนำข้อมูลจากข้อ 1-6 มากำหนดเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชื่อว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ (Fascination: F1) ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้และสร้างสัมพันธภาพร่วมกัน (Fellowship: F2) ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนสะท้อนในสิ่งที่เรียนรู้ (Feedback: F3) ขั้นที่ 4 ขั้นตอนของการพัฒนา (Feed forward: F4)

7. ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการสอนทั้ง 5 ขั้นตอนสอบถามครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษที่มีสำเร็จ การศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ ประสบการณ์การสอน 20 ปี ขึ้นไป โดยสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนในมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งผู้วิจัยยังได้นำชื่อแต่ละขั้นตอนมาปรึกษาครูภาษาไทย ให้ช่วยแนะนำชื่อภาษาไทยที่ง่ายและสอดคล้องกันโดยมีชื่อในแต่ละขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ (Fascination: F1) จูงใจให้เข้าใจ ถึง ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้และสร้างสัมพันธภาพร่วมกัน (Fellowship: F2) ฟังพากันเรียนรู้ ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนสะท้อนในสิ่งที่เรียนรู้ (Feedback: F3) สะท้อนสู่ความเข้าใจ ขั้นที่ 4 ขั้นตอนของการพัฒนา (Fabrication) ได้พัฒนาเป็นชิ้นงาน ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปประเมินผล (Final tal-

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียน	20	5.90	2.46	19.69	.000**
ความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียน	20	15.60	1.35		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t > 2.58$)

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบปกติระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนเรียน	20	4.20	2.04	19.46	.000**
ความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียน	20	12.60	1.35		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t > 2.58$)

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปกติเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษกับการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบปกติ

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา	20	15.60	1.35	7.01	.000**
ความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปกติ	20	12.60	1.35		

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน	20	14.90	2.46	19.69	.000**
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน	20	24.60	1.35		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t > 2.58$)

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบปกติระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	T	p
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน	20	11.90	2.46	19.69	.000**
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน	20	21.60	1.35		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t > 2.58$)

จากตารางที่ 6 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษกับการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบปกติ

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา	20	24.60	1.35	7.01	.000**
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปกติ	20	21.60	1.35		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t > 2.58$)

จากตารางที่ 7 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 8 ครั้ง

ข้อความ	ค่าเฉลี่ยจากการสังเกตพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม								เฉลี่ย $\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	ครั้งที่ 7	ครั้งที่ 8			
1.การกำหนด มุ่งหมายใน การทำงาน	3.20	3.00	3.00	3.00	3.00	3.20	3.20	3.80	3.17	0.27	ดี
2.การ วางแผนใน การทำงาน	3.20	3.00	3.00	3.00	3.40	3.60	3.80	4.00	3.37	0.39	ดีมาก
3.การปฏิบัติ ตามแผนการ ทำงาน	3.20	3.40	3.60	3.60	4.00	4.00	4.00	4.00	3.72	0.32	ดีมาก
4.การ ประเมิน ผลและ ปรับปรุงงาน	3.60	3.80	4.00	4.00	4.30	4.00	4.00	4.00	3.92	0.15	ดีมาก
รวม	3.30	3.30	3.40	3.40	3.60	3.75	3.75	3.95	3.55	0.24	ดีมาก

จากตารางที่ 8 พบว่า พฤติกรรมในการทำงานกลุ่มมีความสอดคล้องกันในการประเมินทั้ง 8 ครั้ง โดยนักเรียนมีพฤติกรรมในการทำงานกลุ่มเฉลี่ยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D=0.24) โดยข้อเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ การประเมินผลและปรับปรุงงาน ($\bar{X} = 3.92$, S.D=0.15) การปฏิบัติตามแผน การทำงาน ($\bar{X} = 3.72$, S.D= 0.32) และการวางแผนในการทำงาน ($\bar{X} = 3.37$, S.D=0.39) ตามลำดับ

ระยะที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 9 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ข้อ	ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ส่งเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจให้กับนักเรียน	4.65	0.47	มากที่สุด
2	ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน	4.65	0.47	มากที่สุด
3	ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในการปฏิสัมพันธ์กับครู	4.40	0.49	มาก
4	ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจการอ่านภาษาอังกฤษมากขึ้น	4.65	0.47	มากที่สุด
5	ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติสู่การพัฒนาเป็นชิ้นงาน	4.70	0.45	มากที่สุด
6	การนำเสนอเนื้อหามีความต่อเนื่องเหมาะสม	4.20	0.40	มาก
7	สื่อน่าสนใจ ทันสมัย	4.65	0.47	มากที่สุด
8	จำนวนเนื้อหาเหมาะสม	4.20	0.40	มาก
9	เนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติมน่าสนใจ น่าอ่าน	4.65	0.47	มากที่สุด
10	เนื้อหาเหมาะสมกับระดับชั้น	4.30	0.45	มาก
11	นักเรียนพอใจกับขั้นตอนในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.65	0.47	มากที่สุด
12	นักเรียนเกิดแรงจูงใจในเนื้อหาที่ครูจะนำมาจัดกระบวนการเรียนรู้	4.25	0.43	มาก
13	นักเรียนพอใจที่มีการช่วยเหลือแนะนำจากเพื่อนขณะทำกิจกรรม	4.65	0.47	มากที่สุด
14	นักเรียนพอใจที่มีการช่วยเหลือแนะนำจากครูขณะทำกิจกรรม	4.65	0.47	มากที่สุด
15	นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้นเมื่อมีกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา	4.75	0.43	มากที่สุด
16	นักเรียนสนุกสนานกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา	4.25	0.43	มาก
17	กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเป็นการฝึกให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.65	0.47	มากที่สุด
18	กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาสามารถนำความรู้ไปพัฒนาในชีวิตประจำวันได้	4.65	0.47	มากที่สุด
19	นักเรียนสามารถอ่านภาษาอังกฤษแล้วเข้าใจในเนื้อหาได้มากขึ้น เพราะมีเพื่อนคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และสรุปเนื้อหาพร้อมกัน	4.80	0.40	มากที่สุด
20	นักเรียนต้องการเรียนแบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเช่นนี้อีก	4.65	0.47	มากที่สุด
รวม		4.55	0.45	มากที่สุด

จาก ตารางที่ 9 พบว่าพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่นักเรียนพึงพอใจ 3 อันดับแรก คือ นักเรียนสามารถอ่านภาษาอังกฤษแล้วเข้าใจในเนื้อหาได้มากขึ้น เพราะมีเพื่อนคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และสรุปเนื้อหาพร้อมกัน ($\bar{X}$ = 4.80, S.D. = 0.40) นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้นเมื่อมีกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา ($\bar{X}$ = 4.75, S.D. = 0.43) และส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติสู่การพัฒนาเป็นชิ้นงาน (= 4.70, S.D. = 0.45) ตามลำดับ

ผลการสอบถามเพื่อรับรองรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 10 ผลการประเมินรับรองรูปแบบการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับคุณภาพ
1. ด้านความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ	4.47	0.55	มาก
2. ด้านแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้	4.50	0.45	มาก
3. ด้านการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้(ภาพรวม)	4.50	0.55	มาก
4. ด้านองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้	4.54	0.54	มาก
รวม	4.54	0.52	มาก

จาก ตารางที่ 10 พบว่าความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D = 0.52) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 3 อันดับแรก พบว่าด้านองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้มีคุณภาพอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D = 0.54) ด้านแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้มีคุณภาพอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D = 0.45) และด้านการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ (ภาพรวม) มีคุณภาพอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D = 0.55) ตามลำดับ

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านยังได้ลงนามรับรองรูปแบบให้สามารถนำรูปแบบไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

อภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด เพราะผู้วิจัยดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ 7 ขั้นตอนในการให้ได้มาซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ นอกจากนี้ผลการประเมินเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้เชิงทฤษฎีโดยผู้ทรงคุณวุฒิและการทดลองใช้นำร่องเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ ได้ผลสรุปคือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าการดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั้งจากบุคคลและเอกสาร รวมทั้งการวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิดที่

เกี่ยวข้องมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดองค์ประกอบและจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกัน ตลอดจนทำการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบทั้งในเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ มีการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิภา ประชากุล และประสาธน์เมืองเฉลิม (2553) กล่าวว่ารูปแบบการสอนเป็นแบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดอย่างเป็นระบบและสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี และผ่านการศึกษานำร่องเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้เชิงปฏิบัติก่อนนำไปใช้จริงสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกษม ชูรัตน์ (2558) ได้ศึกษาการนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สุขศึกษาโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือและการจัดการความรู้เป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะทางปัญญา พบว่า 1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือและการจัดการความรู้เป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะทางปัญญาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แนวคิดและหลัก

การของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ และ 4) การประเมินการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การทำงานเป็นกลุ่มย่อย 2) การแบ่งกลุ่มความสามารถ 3) การร่วมมือและช่วยเหลือกัน 4) การจัดกิจกรรมเน้นความรับผิดชอบและมีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน 5) การคิดและการทำงานร่วมกันในกลุ่ม 6) การจัดการทรัพยากรความรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด 7) มีการจัดกระบวนการในการสร้างและรวบรวมความรู้ และ 8) การให้คุณค่าแก่ทรัพยากรความรู้ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวม เท่ากับ 0.92 และผลการประเมินประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้อยู่ในเกณฑ์ 81.11/80.80 2) ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือและการจัดการความรู้เป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะทางปัญญา พบว่า 2.1) กลุ่มทดลองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะทางปัญญาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น จึงมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์

2. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่จัดการเรียนรู้อ่านแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นอย่างนี้เพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานอย่างละเอียด เป็นระบบถึง 7 ขั้นตอน โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนั้นผู้วิจัยได้นำ 3 แนวคิดมาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ 1) แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning ซึ่งแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวการจัดการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ที่ต้องการให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเป็นฝ่ายลงมือกระทำ สอดคล้องกับแนวคิดของ Meyers and Jones (1993) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะความคิดระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดี ในที่สุดจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ จนสามารถขึ้นนำตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึกฝนการเรียนรู้ 2) แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการเรียน

ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้กระบวนการกลุ่มเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งจากการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning นั้น ผู้วิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning จากการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) นั้นทำให้ผู้วิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถนำมาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจได้เพราะผู้เรียนทุกคนจะรู้สึกว่ามีกลุ่มเพื่อนคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงทำให้เกิดผลดีต่อการเรียนทั้งกลุ่ม ซึ่งแนวคิดดังกล่าวยังสอดคล้องกับ Klinger และ Vaughn (1999) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านว่า เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความเข้าใจในการอ่านให้มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาทางสังคมคือ วิธีการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรรถ มุลบุญ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย อำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังเรียนด้วยแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กิจกรรมร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่จัดการเรียนรู้อ่านแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นอย่างนี้เพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีหลักการที่เน้นการจัดการเรียนรู้เป็นสำคัญมีกระบวนการเรียนรู้ที่นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ มีขั้นตอนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และกลุ่มได้ลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน โดยเน้นให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบต่อกันร่วมกันตลอดจนเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนอยู่ในระดับสูง ได้ช่วยเหลือและอธิบายเนื้อหาให้กับเพื่อนในกลุ่มทำให้นักเรียนที่เรียนอ่อนกว่ามีกำลังใจในการพัฒนาตนเอง และช่วยกันคิด ค้นคว้า อภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน รวมทั้งวางแผนการทำงานเป็นระบบ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพยายามปรับปรุง

พฤติกรรมของตนเองเพื่อความสำเร็จของกลุ่มตลอดจนมีสื่อที่น่าสนใจ และยังมีการนำความรู้ของตนเองมาพัฒนาต่อยอดเป็นชิ้นงาน ซึ่งเป็นการเพิ่มความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้มากขึ้น ทั้งยังมีกระบวนการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ตลอดจนมีการสรุปเนื้อหาพร้อมกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรัญ มูลบุญ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า โรงเรียนโคกล่ามพิทยาคม อำเภอจตุรพักตรพิมาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโคกล่ามพิทยาคม ที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. พฤติกรรมในการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชาเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยในระดับ ดีมาก เป็นดังนี้เพราะเป็นผลสืบเนื่องมาจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน ภายในกลุ่มนั้นยังมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพา อาศัยซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับทิตนา แชนมณี (2550) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกลุ่มว่าเป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน และมีการดำเนินร่วมกัน โดยผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มต่างก็ทำหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสม และมีกระบวนการทำงานที่ดี เพื่อนำกลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคมและขอบเขตการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น

5. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้

แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุดสอดคล้องกับ วัฒนาพร ระเบียบทุกข์ (2542) กล่าวว่า วิธีการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด คือ กระบวนการกลุ่มที่สมาชิกในกลุ่มจะต้องช่วยเหลือกันและกันแลกเปลี่ยน แบ่งปัน ประสพการณ์ซึ่งกันและกันมากที่สุด ได้พูดคุย อภิปรายร่วมกัน และได้ร่วมกันสรุปความคิดรวบยอดเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรัญ มูลบุญ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโคกล่ามพิทยาคม อำเภอจตุรพักตรพิมาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโคกล่ามพิทยาคม มีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับ มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้

1.1 กระบวนการขั้นตอน ระยะเวลา รวมทั้งความเหมาะสมของเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หากมีการนำไปใช้กับนักเรียนโรงเรียนอื่น ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียน และความเหมาะสมของเนื้อหา จึงควรปรับกิจกรรมให้มีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของสถานการณ์และความพร้อมของผู้เรียน ตลอดจนบริบทของโรงเรียนด้วย

1.2 ครูสามารถปรับประยุกต์เนื้อหาบทเรียนหรือบทอ่านที่น่าสนใจเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนสามารถสืบค้นได้ง่ายจากแหล่งข้อมูลใกล้ตัวผู้เรียน และนำมาร่วมกับสื่ออุปกรณ์อื่น ๆ จะทำให้นักเรียนมีความสนใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ การ

จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ
ปัจจัยส่งเสริมในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือบูรณาการศาสตร์พระราชา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ

2.2 ควรศึกษาถึงสิ่งที่สนับสนุนโอกาสที่เป็น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- เกษม ชูรัตน์. (2558). การนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ แบบร่วมมือและการจัดการความรู้เป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะทางปัญญา. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วีณา ประชากุล และประสาธน์ เนื่องเฉลิม. (2553). รูปแบบการสอน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน). (2559). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน(O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. ค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2560, จาก<https://www.niets.or.th/>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต1. (2558). คู่มือและแนวทางการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพสู่มาตรฐานการจัดการเรียนรู้. ชัยภูมิ: สำนักงานฯ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อริญ มุลบุญ. (2557). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Meyors,Chet ; & Jones,Thomas.B. (1993). *Promoting Active Learning : Strategies for the college Classroom*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Klingner,J.K. & Vaughn,S. (1999). *Promotion Reading Comprehension, Content learning and English Acquisition through Collaborative Strategic Reading (CSR).The Reading Teacher*.(7) : 738-747.

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

The Learning Experiences by Using Creative Art Activities to
Promote Creativity for the Second Year Student of Kindergarten.

สุปริดา นาพี^{1*}
Supreeda Napee^{1*}

Supreedanapee@gmail.com*

ส่งบทความ 25 กรกฎาคม 2562 แก้ไขบทความ 6 สิงหาคม 2562 ตอบรับตีพิมพ์ 24 มีนาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ 3) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/4 จำนวน 31 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Samplly) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จำนวน 36 แผน 18 สัปดาห์ 2) ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 5 ชุด 3) แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาพบว่า

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ พบว่า ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.17/83.87 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80
2. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีค่าเท่ากับ 0.6667 ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 66.67
4. ความพึงพอใจนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ พบว่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.89 หมายถึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ , ความคิดสร้างสรรค์

¹ ครูชำนาญการ โรงเรียนเทศบาล 3 (วิมุกตายนวิทยา) อำเภอสุทโห-ลก จังหวัดนครราชสีมา

¹ Professional Level Teacher of Tessaba 3 (Wimooktayonwitthaya) School Su-ngai Kolok District Narathiwat Province

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop learning experiences by using a set of creative art activities to be effective according to the criteria 80/80. 2) to compare the creativity of 2nd kindergarten before and after organizing learning experiences by using a set of creative arts activities. 3) to study the effectiveness index of learning experience management by using a set of creative arts activities and 4) to study the satisfaction of 2nd kindergarten on organizing learning experiences by using creative art activities. The sample group used in the research was 31 students in kindergarten, 2/4 years, obtained by clustering random sampling. The tools used in the research were 1) 36 kindergarten learning experience plans, 18 weeks plan, 2) creative arts activity 5 sets, 3) creative evaluation forms, and 4) 10 satisfaction assessments. Used in the study, including percentage, mean and standard deviation and t-test.

The study indicated that

1. The learning experiences management by using creative art activity set, found that creative art activity set to promote creativity with efficiency (E_1 / E_2) equal to 80.17 / 83.87 according to the set criteria 80/80.

2. Creative thinking of 2nd kindergarten after organizing learning experiences by using creative art activities higher than before learning experiences with statistical significance at the level of .01

3. The effectiveness index of learning experiences by using creative art activity set, which is equal to 0.6667, which means that students were learning progress more than 66.67 percent

4. Satisfaction of 2nd kindergarten on the learning experiences by using creative art activities found that the overall average was 2.86, meaning that the satisfaction was at a high level.

Keywords : creative art activities , creativity.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังนั้น หลักการดังกล่าวระบุให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญ การศึกษา ที่แท้จริงเกิดจากประสบการณ์การปฏิบัติ แต่มีใช้ทุกประสบการณ์ การปฏิบัติจะทำให้คนเรา มีการศึกษาหรือเกิดความรู้ที่แท้จริง ได้เสมอไป ดังนั้นการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติจึงต้องมีการเชื่อมโยงกันเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง จึงกล่าวได้ว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นการสร้างความเจริญงอกงามของคนและสังคม โดยการถ่ายทอด

ความรู้ การฝึกปฏิบัติ การอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จริยธรรมความก้าวหน้า การสร้าง องค์ความรู้อันเกิดจากสภาพแวดล้อม ทางสังคม ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ และเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน, 2559)

เด็กปฐมวัยเป็นเด็กที่มีการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา เจริญเติบโตไปพร้อมๆกันในลักษณะองค์รวมตามขั้นตอนพัฒนาการ ดังนั้นการจัดประสบการณ์ในมิติที่เป็นการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย ต้องมีลักษณะช่วยขยายประสบการณ์ และความรู้ให้แก่เด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ และมีความหมายต่อตัวเด็ก ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา พัฒนาทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะกล้ามเนื้อใหญ่ ทักษะกล้ามเนื้อเล็ก ทักษะสังคม ทักษะภาษา ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจโลกที่แวดล้อม

ตนเอง มีโอกาสและเวลาที่จะคิดสะท้อนความคิดและการเรียนรู้ อีกทั้งเป็นการเตรียมเด็กให้มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจะนำไปสู่ประสบการณ์อื่นๆ และเชื่อมโยงต่อเนื่องไปสู่ครอบครัว ชุมชน และสังคมที่เด็กเกี่ยวข้องและอาศัยอยู่ สิ่งที่มีผลต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย อย่างหนึ่งที่สำคัญ คือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะการปฏิรูปการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน ครูต้องจำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดและบอกความรู้ มาเป็นผู้แนะนำ และอำนวยความสะดวกให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับเด็กต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้คอยรับความรู้ ทำตามที่ครูบอกมาเป็นผู้เรียนรู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 เน้นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นตอนของการพัฒนาการ ทุกด้านอย่างสมดุลและ เต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาที่ครอบคลุมเด็กทุกคน เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย พัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญได้แก่ ร่างกายเจริญเติบโต ตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงามเป็นต้น (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2555)

การพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะจะส่งผลให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ เพราะกระบวนการทำงานทางศิลปะหรือกิจกรรมที่สร้างสรรค์นั้นเป็นกระบวนการที่จะนำผู้เรียนไปสู่พฤติกรรมการแสดงออกใน การแก้ปัญหาต่างๆ ที่มีผลมุ่งหวังไปในทางที่ดีอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้ศิลปะยังเป็นกระบวนการแก้ไข ปัญหาขั้นสูงโดยใช้ความคิดจินตนาการ ทักษะ และประสบการณ์ของแต่ละคนเป็นพื้นฐานสำคัญและในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ครั้งนี้เด็กยังได้ระบายได้แสดงออก รู้สึกผ่อนคลาย ลดความขุ่นมัวในจิตใจ และรับรู้อารมณ์ต่างๆ ของตนเองอยู่ภายในจิตใจได้สำนึกออกมาจากการที่ได้สร้างสรรค์กิจกรรมศิลปะ

และปฏิบัติงานร่วมกัน เพราะศิลปะเป็นเรื่องของจิตใจ สามารถที่จะเสริมสร้างให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านจิตใจอารมณ์ สังคม และสติปัญญาได้ดี ทั้งยังช่วยในเรื่องของการแสดงออกและทางความรู้สึกนึกคิด ทำให้เกิดความคิดในทางสร้างสรรค์เกิดความมั่นใจในตนเอง มีความอดทน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยของบุคคลให้ดำเนินไปในแนวทางที่ดี ทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข สิ่งที่มีผลต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างหนึ่งที่สำคัญ คือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน ครูมีความจำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดและบอกความรู้ มาเป็นผู้แนะนำ ชี้แนะ และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในส่วนของตัวเด็กเองจำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ ทำตามที่ครูบอก มาเป็นผู้เรียนรู้และสามารถลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

จากประสบการณ์จัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาของผู้ศึกษารายงานเล่มนี้ พบว่า ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยจะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จะจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง รวมทั้งการเกิดพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นผู้ศึกษาจึงคิดหาวิธีจัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง จึงมีแนวคิดจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ โดยชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับพัฒนาความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และเชื่อมโยงพัฒนาการของอวัยวะส่วนอื่น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาล

ปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

สมมติฐานการศึกษา

ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 3 (วิมุกตายนวิทยา) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 มีจำนวน 5 ห้องเรียน ประกอบด้วยชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 จำนวน 30 คนชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 จำนวน 30 คนชั้นอนุบาลปีที่ 2/3 จำนวน 28 คนชั้นอนุบาลปีที่ 2/4 จำนวน 31 คน และชั้นอนุบาลปีที่ 2/5 จำนวน 31 คน รวมประชากรทั้งหมด 149 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/4 โรงเรียนเทศบาล 3 (วิมุกตายนวิทยา) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 31 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ และความพึงพอใจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในห้องเรียนให้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

2. ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบของชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่สร้างและพัฒนาขึ้น มีลักษณะเป็นกิจกรรมศิลปะที่เรียบเรียงขึ้นมาเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้

เกิดความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และเพื่อความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็กและพัฒนาการของอวัยวะอื่นๆ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 3 (วิมุกตายนวิทยา) ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 5 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สีเส้นทึบ

ชุดที่ 2 ปั่นได้เหมือนจริง

ชุดที่ 3 พับกระดาษเพลินใจ

ชุดที่ 4 กระดาษสร้างสรรค์

ชุดที่ 5 ศิลปะจากของใช้ใกล้ตัว

3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์ประกอบชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้ นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะและส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ โดยจะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป

4. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดในด้านการสร้างจินตนาการใหม่ๆ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ทำให้สามารถสร้างผลงานทางศิลปะได้ด้วยตนเอง ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

4.1 ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความคิดแปลกใหม่ ไม่ซ้ำกันกับความคิดของคนอื่น และแตกต่างจากความคิดธรรมดา ความคิดริเริ่มอาจเกิดจากการคิดจากเดิมที่มีอยู่แล้วให้แปลกแตกต่างจากที่เคยเห็น หรือสามารถพลิกแพลงให้กลายเป็นสิ่งที่ไม่เคยคาดคิด อาจเป็นการนำเอาความคิดเก่ามาปรุงแต่งผสมผสานจนเกิดเป็นของใหม่

4.2 ความคิดคล่องแคล่ว หมายถึง ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน สามารถที่จะคิดค้นสิ่งที่ต้องการหรือสามารถปฏิบัติได้ตรงประเด็นถูกต้องในเวลาที่กำหนด

4.3 ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง เป็นความสามารถที่จะพยายามคิดได้หลายทางอย่างอิสระ สามารถจัดลักษณะ ประเภท กลุ่มของคำตอบได้อย่างหลากหลาย

4.4 ความคิดละเอียดลออ หมายถึง ความคิดในรายละเอียดเป็นขั้นตอน สามารถอธิบายให้เห็นภาพชัดเจน บอกรายละเอียดเกี่ยวกับงานและเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในรูปแบบของการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกเชิงสร้างสรรค์

5. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 มีความหมาย ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทุกคนที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

6. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าเปรียบเทียบสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยความก้าวหน้าในการเรียนรู้โดยประเมินจากคะแนนหลังเรียนที่เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน หลังจากให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

7. ความพึงพอใจ หมายถึง คะแนนความรู้สึกต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งวัดจากแบบประเมินความพึงพอใจมีลักษณะเป็นแบบ Rating scale 3 ระดับ ซึ่งแสดงเป็นภาพสื่อความรู้สึก

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จำนวน 36 แผน 18 สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 หมายถึงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

2. ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความ

คิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 5 ชุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53

3. แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 3 (วิมุกตายนวิทยา) มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 – 0.8

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 10 ข้อ มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 – 0.8

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ดำเนินการจัดกิจกรรม ที่ไม่ใช้กิจกรรมในชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

2. ประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนตามแนวคิดของ Guilford จำนวน 10 ข้อ

3. นำกิจกรรมสร้างสรรค์ ที่กำหนดในชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ใ้กับนักเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบในภาคเรียนที่ 2 สัปดาห์ 21 – 38 รวมระยะเวลา 18 สัปดาห์ โดยสอดแทรกในกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแผนการจัดประสบการณ์สัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันอังคารและวันพฤหัสบดี ใช้เวลา 40 นาที (เวลา 09.20 – 10.00) รวมทั้งสิ้น จำนวน 18 กิจกรรม

4. ประเมินความคิดสร้างสรรค์หลังการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ ที่ใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้โดยมีการบันทึกให้คะแนนเป็นรายบุคคลตามความสามารถนำผลมาวิเคราะห์

5. ให้นักเรียนประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ แล้วนำแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของผลวิเคราะห์ข้อมูลหาประสิทธิภาพ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้ค่า $\bar{X}$, $S.D.$ และร้อยละ

คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนและค่าร้อยละ	$\bar{X}$	$S.D.$	ร้อยละ
- คะแนนเฉลี่ย ระหว่างเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะ สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทั้ง 5 ชุด (E_1)	48.1	2.14	80.17
- คะแนนหลังเรียนโดยการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (E_2)	13.42	0.72	83.87

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยระหว่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ทั้ง 5 ชุด มีค่าเฉลี่ย 48.1 คิดเป็นร้อยละ 80.17 และคะแนนหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.42 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.87 แสดงว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ $80.17/83.87$ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ $80/80$ ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	$S.D.$	t	df	Sig.
ก่อนเรียน	31	8.26	0.73	35.02	30	0.00**
หลังเรียน	31	13.42	0.72			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เท่ากับ 8.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 คะแนนเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เท่ากับ 13.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 ซึ่งสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผล ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

$$\begin{aligned}\text{ดัชนีประสิทธิผล} &= \frac{(\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียน}-\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน})}{((\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม})-\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน})} \\ &= \frac{(416-256)}{((31 \times 16)-256)} \\ &= \frac{160}{240}\end{aligned}$$

$$\text{ค่าดัชนีประสิทธิผล} = 0.6667$$

ผลปรากฏว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.6667 ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 66.67

ตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ประเด็นการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ขนาด รูปเล่ม ตัวอักษร เหมาะสมสะดวกต่อการใช้	2.90	0.30	มาก
2. รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อหา	2.81	0.40	มาก
3. ทักษะการฝึกสนุก ชวนติดตาม	2.77	0.42	มาก
4. เนื้อหาไม่ยาก ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย	2.87	0.34	มาก
5. ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำกิจกรรมยิ่งขึ้น	3.00	0.00	มาก
6. ช่วยให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมและรักการอ่านมากขึ้น	2.97	0.18	มาก
7. นักเรียนได้รับประโยชน์จากหนังสือศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	2.84	0.37	มาก
8. นักเรียนสนุกสนานกับกิจกรรมแต่ละกิจกรรม	3.00	0.00	มาก
9. ความรู้ที่ได้จากการอ่าน / ฝึก นำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง	2.81	0.40	มาก
10. นักเรียนอ่าน / ฝึก แล้วจับใจความได้	2.94	0.25	มาก
เฉลี่ยโดยรวม	2.89	0.26	มาก

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4 สามารถสรุปผลการประเมินความพึงพอใจนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่า เฉลี่ยโดยรวมแล้ว มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.89$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าประเด็นให้ความรู้ความเข้าใจในการทำกิจกรรมยิ่งขึ้นและประเด็นนักเรียนสนุกสนานกับกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก($\bar{x} = 3.00$, S.D. = 0.00, ลำดับที่ 1) รองลงมาประเด็นช่วยให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมและรักการอ่านมากขึ้นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.97$, S.D. = 0.18, ลำดับที่ 2) และประเด็นนักเรียนอ่าน / ฝึก แล้วจับใจความได้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.94$, S.D. = 0.25, ลำดับที่ 3) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80.17/83.87 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยทั้งหมดจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนในแต่ละชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ทั้ง 5 ชุด เฉลี่ยร้อยละ 80.17 และคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 83.87 แสดงว่า ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมตามขั้นตอนและกระบวนการอย่างเป็นระบบ ยึดทฤษฎีและหลักการสร้าง โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบชุดกิจกรรม การจัดเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ตลอดจนศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คู่มือการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และข้อมูลจากผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญ เมื่อสร้างชุดกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนั้นก่อนนำไปใช้จริง อันได้แก่ ทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมและความตรงของเนื้อหาและจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้มีการหาคุณภาพหนึ่งต่อหนึ่ง กลุ่มเล็ก และภาคสนาม ตรวจสอบอย่างเป็นระบบซึ่งขั้นตอนและกระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับคำกล่าวของ สำเนียง พุทธา (2550) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรม คือ ชุดการเรียนหรือชุดการสอนที่ครูสร้างขึ้นประกอบด้วย สื่ออุปกรณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนใช้ศึกษาด้วยตนเอง โดยครูเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ และคอยช่วยเหลือ ชุดการสอนหรือชุดกิจกรรมประกอบด้วย คำชี้แจง จุดประสงค์ เนื้อหา สื่อ การวัดผลประเมินผล เพื่อให้ผู้ใช้ชุดกิจกรรมได้บรรลุเป้าหมายของการเรียนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับคำกล่าวของ นพคุณ แดงบุญ (2552) สรุปไว้ว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อการสอนที่ผู้สอนสร้างขึ้น ประกอบด้วยสื่อวัสดุอุปกรณ์ หลายชนิดประกอบเข้ากันเป็นชุด เพื่อเกิดความสะดวกต่อการใช้ในการเรียนการสอน และทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายของการเรียนรู้จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้พัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความ

คิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นรารัตน์ พจนวิชัย (2557) ได้ศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมประกอบอาหารเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนวัดปิยะพัฒนาราม จำนวน 25 คน ผลการวิจัยพบว่า 1.ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการประกอบอาหารมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.68/85.87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของเจริญดา จาดเจือจันทร์ (2558) ได้ศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด ไฮ-สโคป เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮ-สโคป มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.68/88.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่2 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์พบว่า ความคิดสร้างสรรค์หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนา นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียน อยากเรียน ตื่นเต้น มีความสนุกสนาน และมีความกระตือรือร้นในบทเรียนมากยิ่งขึ้นอีกทั้งจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นและแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการสร้างอย่างมีระบบและวิธีการที่เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยเฉพาะ ซึ่งเริ่มตั้งแต่การเลือกและเรียบเรียงเนื้อหา สารการศึกษาเอกสารหลักสูตร การศึกษาระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย แล้วนำแผนการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่

ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญผู้มีประสบการณ์ เพื่อผ่านกระบวนการตรวจสอบแล้วนำมาแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมซึ่งทำให้ได้แผนการจัดประสบการณ์ที่มีคุณภาพ เมื่อเด็กปฐมวัยได้เรียนรู้และรับประสบการณ์โดยตรง ได้เล่นอย่างอิสระและขุดกิจกรรมก็มีความน่าสนใจ มีกิจกรรมที่หลากหลายแตกต่างกัน เด็กมีความสนใจในสิ่งแปลกใหม่และสามารถสัมผัสได้ครบทุกมิติทั้งร่างกาย ความคิด ทำให้สามารถเข้าใจและรู้ตามสิ่งที่ครูผู้สอนได้บอก ทั้งนี้ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกการทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เปิดโอกาสให้เด็กใช้ความคิด สังเกตสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการสังเกต จำแนกเปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่วัตถุต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเลิซ อานันท์นะ (2555) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญในการทำให้เด็กมีความสุข จิตใจร่าเริง เบิกบาน รู้สึกว่าตนเองมีค่า ชีวิตมีความหมาย ก่อให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีจิตสำนึกในคุณค่าความงามของศิลปะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการสื่อความเข้าใจของเด็ก เด็กทุกคนสามารถแสดงออกทางศิลปะได้ตามระดับความสามารถของแต่ละคน เนื่องจากธรรมชาติของกิจกรรมศิลปะมีหลายรูปแบบ ตลอดจนสามารถเลือกระดับกิจกรรมตั้งแต่ระดับง่ายไปจนถึง ระดับยากเพื่อตอบสนองกับระดับความสามารถของเด็กที่มีความแตกต่างกันเป็นอย่างดี และสอดคล้องกับแนวคิดของเบญญา แสงมะลิ (2555) ได้กล่าวว่า ศิลปะสร้างสรรค์เป็นสื่อการแสดงออกของเด็กในสิ่งที่เด็กทำเห็นรู้สึกและคิด กิจกรรมศิลปะให้โอกาสเด็กสำรวจ ทดลอง แสดงความคิด ความรู้สึกเกี่ยวกับตัวเด็กสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวความสามารถในการจินตนาการ สังเกตและความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นมีมากขึ้น เพราะขณะที่เด็กทำงานกับวัสดุต่างๆ เด็กมีความรับผิดชอบในการเลือกและการกำหนดรูปร่างใช้การตัดสินใจ การควบคุมประสบการณ์ที่เป็นผลสำเร็จจะสร้างความเชื่อมั่นในตนเองและรู้คุณค่าของความเป็นมนุษย์และผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของเจริญตา จาดเจือจันทร์ (2558) ได้ศึกษาการใช้ขุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮ-สโคป เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ โดยใช้ขุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮ-สโคป มีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา แสนพรม (2560) รายงาน

การใช้ขุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ศิลปะ สำหรับเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล ไกรฤกษ์ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะต่างรูปแบบโรงเรียนวัดดุสิตาราม ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดดุสิตารามได้รับการจัดกิจกรรมวาดภาพระบายสีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดดุสิตาราม ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการพิมพ์ภาพหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โรงเรียนวัดดุสิตาราม ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการพิมพ์ภาพสูงกว่าการจัดกิจกรรมวาดภาพระบายสีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรภรณ์ ภักดี (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาศิลปะปฐมวัยต้นแบบด้านการสร้างขุดกิจกรรมศิลปะจากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2 อำเภอกุมภวาปี ที่ส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ทำขุดกิจกรรมศิลปะ จากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2 อำเภอกุมภวาปี มีความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยใช้ขุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ พบว่า มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6667 หรือร้อยละ 66.67 แสดงว่านักเรียนมีความรู้ ความก้าวหน้าและพัฒนาการทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 66.67 เนื่องจากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยใช้ขุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนมีความสนใจและความกระตือรือร้นในบทเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินจากการเรียน นอกจากนี้ยังคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนรู้จักมองโลกในแง่ดี กระตุ้นให้นักเรียนฝึกทักษะด้วยตนเอง โดยคิดเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน ส่งผลให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น (อรุณี จิรมหาศาล, 2550) และผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของนิตยา แสนพรม

(2560) รายงานการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย มีค่าเท่ากับ 0.7943 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 79.43

4. ความพึงพอใจนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวม ( ) เท่ากับ 2.89 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.26 เมื่อเทียบกับเกณฑ์การพิจารณาความพึงพอใจ พบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา แสนพรม (2560) รายงานการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 5 ชุด มีคุณภาพ และเหมาะสมที่จะนำไปพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยเฉพาะเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 3 (วิมุกตายนวิทยา) ได้เป็นอย่างดี และยังส่งผลไปยังพัฒนาการด้านต่างๆ เช่น ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้ดีขึ้น โดยเฉพาะความคิดสร้างสรรค์ บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ และการจัดกิจกรรมครั้งนี้จากการประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช

2546 ที่กำหนดไว้ มีคุณสมบัติครบถ้วน ถูกต้องตามหลักวิชาการทุกประการและสอดคล้องกับงานการศึกษาทฤษฎีงานวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น

นอกจากนี้ นักเรียนยังได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน ร่าเริง มีความยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความสุข กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม และมีความพึงพอใจในความสามารถของกลุ่ม และของตนเอง เป็นการพัฒนาอารมณ์ จิตใจที่ดีด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. เด็กมีความสนใจและกระตือรือร้นเป็นอย่างดีในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างสนุกสนาน
2. เด็กได้แสดงออกทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน อย่างอิสระผ่านการทำกิจกรรมในลักษณะของการเล่นเกมการศึกษา
3. ในการปฏิบัติกิจกรรม ครูต้องมีความระมัดระวัง คอยดูแล เอาใจใส่ และทำความเข้าใจ เช่น มีการบอกหรือสาธิตให้เด็กก่อนทุกครั้ง
4. เด็กจะเห็นคุณค่าและมีความภาคภูมิใจ จากได้ทำกิจกรรมต่างๆ ที่เด็กและครูร่วมกันปฏิบัติและร่วมกันสรุปผลที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการพัฒนาการด้านอื่นๆ เช่น ความสามารถด้านการคิด แก้ปัญหา เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาหรือเปรียบเทียบผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนในสำนักงานการศึกษาเขตพื้นที่ต่างๆ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- เจริญตา จาดเจือจันทร์. (2558). การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮ-สโคปเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์. *Journal of Rajanagarindra*, 12 (27), 109-115.
- ธีรภรณ์ ภักดี. (2555). การพัฒนาครูปฐมวัยต้นแบบด้านการสร้างชุดกิจกรรมศิลปะจากการเล่านิทานพื้นบ้านของผู้สูงอายุสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2 อำเภอกุมภวาปีที่ส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (Journal of Education Naresuan University)*, 14 (2), 35-46.
- นพคุณ แดงบุญ., (2552). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- นรรัตน์ พจนวิชัย. (2557). การใช้ชุดกิจกรรมประกอบอาหาร เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1. ชุมพร : โรงเรียนวัดปิยะพัฒนาราม,
- นฤมล ไกรฤกษ์. (2555). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะต่างรูปแบบโรงเรียนวัดดุสิตาราม. (Doctoral dissertation, Dhonburi Rajabhat University. Office of Academic Resources And Information Technology).
- นิตยา แสนพรม.(2561). รายงานการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก : <https://kruthainews.com/forums/topic/6434> เมื่อ 16 มกราคม 2562
- เบญญา แสงมะลิ. (2555). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- เลิศ อานันท์ชนะ. (2535). ศิลปะในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กราฟฟิคอาร์ต.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2555). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546. [ออนไลน์] เข้าถึงจาก : <http://www.iadth.com> เมื่อ 15 กรกฎาคม, 2559.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). (2559). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. [ออนไลน์] เข้าถึงจาก <http://www.onesqa.or.th/th/index.php> เมื่อ 11 กรกฎาคม, 2559.
- สำเนียง พุทธา. (2550). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สารเคมีที่เป็นพิษในอาหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา.: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- อรุณี จิรมหาศาล. (2550). การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องเที่ยวเมืองสามชัย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3

The Learning Experience by Using Creative Art Activity to Promote
Development of Creativity for 3rd Kindergarten.

นัตยา ปานโพธิ์จัน ^{1*}

NattayaPanpotijan ^{1*}

nattaya0324@gmail.com*

ส่งบทความ 24 กรกฎาคม 2562 แก้ไขบทความ 6 สิงหาคม 2562 ตอบรับตีพิมพ์ 8 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และ 3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาครั้งนี้ ได้แก่ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านต้นหยงมะลิ) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ จำนวน 36 ชุด 2) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จำนวน 36 แผน และ 3) แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 4 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ ดัชนีประสิทธิผล และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test (Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.77/82.58 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด
- 2) ระดับพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ หลังการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) ค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีค่าเท่ากับ 0.6870 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น 0.6870 หรือคิดเป็นร้อยละ 68.70

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ , พัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์

¹ ครูชำนาญการ โรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านต้นหยงมะลิ) อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส

¹ Professional Level Teacher Tessaban 2 (Bantunyong malee) School Su-ngai Kolok District Narathiwat Province

Abstract

The purpose of this study were to : 1) develop and find the effectiveness of the learning experiences management by using creative art activities set according to criteria 80/80 2) compare the development of creativity before and after the results of learning experiences management by using creative art activity sets and 3) study the effectiveness index of the results of learning experiences management by using creative arts activity sets. The sample used in this development were 3rd kindergarten, Tessaban 2 school (bantunyong malee), semester 1, academic year 2017, number of 11 people acquired by random sampling. The tools used for collecting data were 1) creative art activity set for promoting creative development in 36 sets 2) 36 learning experience plans and 3) 4 creative measurement tests. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, efficiency, effectiveness index and testing hypotheses using t-test (Dependent Samples).

The research found that;

- 1) The results of learning experiences organized by creative art activities with efficiency equal to 81.18 / 80.18 which is in accordance with the 80/80 criteria set.
- 2) The level of creative development after using creative art activities higher than before using with statistical significance at .05
- 3) Effectiveness index, learning experience management by using creative art activity set, is 0.7021, indicating that students have progressively increased 0.7021 or 70.21 percent.

Keywords : creative art activity , development of creativity

บทนำ

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ระบุเป้าหมายการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยสรุปได้ว่า จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มในอนาคตสะท้อนให้เห็นความเสี่ยงที่อาจเกิดทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง สถาบันทางสังคม และปัจเจกบุคคล จำเป็นต้องเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลกและภูมิภาค โดยเฉพาะในประชาคมอาเซียน ดังนั้น ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงมุ่งเน้นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความเพียร มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคม และหนุนเสริมสถาบันทางสังคมให้แข็งแกร่งและเอื้อต่อการพัฒนาคนเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญที่สุดสำหรับพัฒนาการของชีวิตมนุษย์ สิ่งที่ได้เด็กได้รับประสบการณ์และเรียนรู้ในช่วง 5

ปีแรกของชีวิตจะมีผลต่อการวางรากฐานที่สำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กที่จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่

สมองของเด็กปฐมวัย 3-5 ปี จะเจริญเต็มตัวอย่างรวดเร็ว เด็กในวันนี้ ควรจะต้องดูแลเอาใจใส่ อบรมเลี้ยงดูให้โอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัส ทั้งห้าได้สำรวจ เล่นทดลอง แก้ปัญหา ตัดสินใจ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและผู้อื่น โดยมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และ การเรียนรู้ของเด็กที่สามารถพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การรู้คิด (Cognition) เป็นกระบวนการทางจิต ที่ทำการเปลี่ยนข้อมูลที่ผ่านเข้ามาทางประสาทสัมผัส ในรูปแบบต่างๆ กระบวนการนี้ทำหน้าที่ตั้งแต่ลดข้อมูล เปลี่ยนรหัสและส่งไปเก็บไว้ในกล่องความจำ และรื้อฟื้นเรียกคืนมาได้เมื่อต้องการรับรู้ จินตนาการ แก้ปัญหา การจำ และการคิด การรู้คิดจัดได้ว่า เป็นองค์ประกอบสำคัญ

ของการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ การรู้คิด เป็นสิ่งที่ช่วยให้แต่ละบุคคลควบคุมกำกับกระบวนการทางปัญญาของตนได้ จึงต้องอาศัยสมองคิด (ลักขณา สิริวัฒน์, 2558) มนุษย์ใช้สมองคิดจึงถือว่าสมองเป็นแหล่งเกิดความคิด เพราะสมองจัดเป็นศูนย์กลางของความคิด โดยเฉพาะส่วนหน้าที่เรียกว่า Frontal Lobe ซึ่งมีความสำคัญมากในการคิดในการเก็บสะสมข้อมูลหรือความจำโดยมีทั้งพฤติกรรมที่เป็นการจำและการลืม หากจำอะไรไม่ได้ก็คิดอะไรไม่ได้ คิดได้แต่ลืมก็ไม่มีประโยชน์ การคิดต้องอาศัย การจำ เป็นกระบวนการสร้างสัญลักษณ์ในสมองดังนั้นถ้าจำไม่ได้ สัญลักษณ์ก็จะเกิดขึ้นด้านเหตุนี้เราจึงต้องมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา การคิด ไม่ว่าจะชนิดใด หรือลักษณะใด จำเป็นต้องมีข้อมูลเป็นตัวกระตุ้น เช่น การคิดสร้างสรรค์ ที่ จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิม (ลักขณา สิริวัฒน์, 2558)

ความคิดสร้างสรรค์นับได้ว่าเป็นความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งมีคุณภาพมากกว่าความสามารถด้านอื่นๆ และเป็นปัจจัยที่จำเป็นยิ่งในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ ประเทศใดก็ตามที่สามารถแสวงหา พัฒนาและดัดศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของประเทศออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากเท่าใด ซึ่งก็มีโอกาสพัฒนาและเจริญก้าวหน้าได้มากเท่านั้น (อารี พันธมณี, 2546) ความคิดสร้างสรรค์เข้ามามีบทบาทสำคัญเป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะกับบุคคล ผลผลิต การจัดการและองค์กรเพราะพลังอำนาจแห่งความคิดสร้างสรรค์บนรากฐานแห่งจินตนาการจะชักนำโลกของเราให้ก้าวเดินสู่การค้นพบวิทยาการใหม่ๆ ที่แตกต่างไปจากสิ่งเดิมๆ ดังที่ในอดีต อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ กล่าวว่า Imagination is more important than knowledge การจินตนาการมีพลังแห่งการทำให้เกิดสรรพสิ่งมากกว่าความรู้เพียงอย่างเดียว (นพคุณ สุขสถาน, 2544) ทอแรนซ์ (Torrance) นักจิตวิทยาที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์มาเป็นเวลานาน โดยนำเสนอในรูปแบบการคิดแก้ปัญหาในอนาคต เขามีความเชื่อมั่นพื้นฐานว่าการศึกษามุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล่าวคือ กล่าวแสดง จะช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้อย่างเต็มที่ นักเรียนจะต้องรู้จักคิดค้นวิธีนำความรู้และแสวงหาความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา ในการดำรงชีวิตด้วยตัวของตัวเอง ทอแรนซ์ (Torrance) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้ด้วยการสอนฝึกฝน และฝึก

ปฏิบัติที่ถูกวิธี และเขายังเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กตั้งแต่วัยวัยได้เท่าใด ก็ยังเป็นผลดีมากเท่า นั้น โดยเฉพาะในช่วงวัยก่อนเรียน หรือช่วง 6 ขวบแรก ของชีวิต เป็นระยะที่เด็กมีจินตนาการสูง ศักยภาพด้านการคิดกำลังพัฒนา ดังนั้นหากช่วงนี้เด็กได้รับประสบการณ์หรือ กิจกรรมที่เหมาะสมและต่อเนื่องกันเป็นลำดับ ก็นับเป็นการเริ่มต้นที่การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เด็ก (อารี พันธมณี, 2546)

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้หลายด้าน เพราะธรรมชาติของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกทางความคิด และจินตนาการอย่างอิสระ เปิดโอกาสให้เด็กเป็นผู้ริเริ่ม มีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม เมื่อเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กัน โดยการ จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ ควรเน้นให้มีสื่อของจริงให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง มีโอกาสสังเกต สำรวจ คำนวณ ทดลอง แก้ปัญหาคด้วยตนเอง โดยครูสามารถจัดกิจกรรมได้ทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว อาจมีการกำหนดเงื่อนไขเพื่อนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมที่เหมาะสม โดยมีครูคอยเป็นผู้กำกับดูแล กระตุ้นให้แรงเสริม ดังนั้นการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งการเรียนรู้เหล่านี้ของเด็กจะพัฒนาให้เด็กดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งเสริมให้เด็กได้เข้าใจตนเองและผู้อื่น มีความคิดอิสระ รู้จักที่จะให้การช่วยเหลือ การแบ่งปัน ความร่วมมือ และเรียนรู้ที่จะคิดและตัดสินใจ โดยการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จึงมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยอย่างยิ่ง

จากเหตุผลดังกล่าวผู้รายงานสนใจในการศึกษาพัฒนาทักษะทางศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งใช้ชุดกิจกรรมที่ผู้รายงานสร้างขึ้นโดย มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาโดยฝึกการปฏิบัติงานศิลปะจำนวน 36 ชุด ให้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ได้ คิดริเริ่ม คิดคล่อง คิดยืดหยุ่น และคิดละเอียดลออ ที่เด็กสามารถเรียนรู้ฝึกฝนเด็กสามารถใช้แนวคิดในการแก้ปัญหาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ กล่าวตัดสินใจ ซึ่งจะประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตได้อย่างสันติสุขในสังคม โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้านตามแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง

พ.ศ.2560-2564 โดยการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้การพัฒนาทักษะ กล่อมเกลาร่างคนดี มีวินัย มีค่านิยมที่ดี และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ใฝ่รู้มีความรู้มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560)

วัตถุประสงค์ของการพัฒนา

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

สมมติฐานในการพัฒนา

เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีระดับพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์หลังการใช้ สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการพัฒนา คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านต้นหยงมะลิ) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 คน โรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านต้นหยงมะลิ) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 12 คน และเด็กชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนเทศบาล ๑ (ราษฎร์บำรุง) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน รวม 53 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านต้นหยงมะลิ) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
2. ตัวแปรตาม คือ พัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้าน

ร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ความสำคัญของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

2. ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง นวัตกรรมที่สร้างขึ้น โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ ในการจัดการกิจกรรมตามความสนใจโดยเด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และสนุกสนานขณะปฏิบัติกิจกรรม มีจำนวน 36 ชุด ได้แก่

- ชุดที่ 1 วาดภาพด้วยนิ้วมือ
- ชุดที่ 2 พับกระดาษรูปกล้วย
- ชุดที่ 3 สลัดสีน้ำผัก
- ชุดที่ 4 พิมพ์ภาพด้วยใบไม้
- ชุดที่ 5 ระบายสีด้วยสีเทียน
- ชุดที่ 6 เปลือกไข่แฟนซี
- ชุดที่ 7 ฉีกปะกระดาษ
- ชุดที่ 8 เป่าสีสร้างภาพ
- ชุดที่ 9 โม่บายปีโป้
- ชุดที่ 10 วาดภาพตามจินตนาการ
- ชุดที่ 11 ดัดสีแสนสนุก
- ชุดที่ 12 สร้อยคอดอกไม้
- ชุดที่ 13 ลอกลายใบไม้
- ชุดที่ 14 ระบายมะพร้าว
- ชุดที่ 15 พิมพ์ภาพด้วยก้านผักบุ้ง
- ชุดที่ 16 ปะติดภาพด้วยเมล็ดถั่ว
- ชุดที่ 17 พับกระดาษรูปปู
- ชุดที่ 18 สนุกกับเศษผ้า
- ชุดที่ 19 หยอดสีด้วยสำลี
- ชุดที่ 20 กระทงกระดาษ
- ชุดที่ 21 ปั้นแป้งพาดิเลิน
- ชุดที่ 22 ฉีกปะภาพด้วยใบไม้แห้ง
- ชุดที่ 23 กล้องถังขยะ
- ชุดที่ 24 พิมพ์ภาพด้วยดอกดาวเรือง
- ชุดที่ 25 ระบายสีด้วยสีน้ำ
- ชุดที่ 26 ตัดปะกระดาษนิตยสาร
- ชุดที่ 27 ก้อนหินน่ารัก
- ชุดที่ 28 วาดภาพด้วยเปลือกผลไม้
- ชุดที่ 29 ไม้ไอศกรีมหรรษา
- ชุดที่ 30 เป่าสีจากน้ำใบบัวบก
- ชุดที่ 31 ปะติดภาพด้วยใบตอง
- ชุดที่ 32 ระบายสีด้วยน้ำมะเขือเทศ
- ชุดที่ 33 พิมพ์ภาพด้วยดอกหญ้า
- ชุดที่ 34 พับกางเกงแล้ววาดต่อเติม

ชุดที่ 35 ขยืมหนังสือพิมพ์

ชุดที่ 36 ประดิษฐ์ดอกไม้จากถุงขนม

3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวของศิลปะสร้างสรรค์ วิธีการต่างๆ และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ฝึกหรือให้สมองได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มาประกอบกิจกรรมมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมความพร้อม โดยให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกาย ร้องเพลงประกอบท่าทางอย่างสนุกสนานเพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและมีความพร้อมก่อนเข้าสู่การเรียนรู้

3.2 ขั้นดำเนินกิจกรรม เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ทำกิจกรรมต่างๆ แนะนำอุปกรณ์และวิธีใช้ที่ถูกต้องพร้อมกับให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและนำออกมาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนโดยครูจะเขียนบันทึกคำพูดของเด็กลงในผลงานเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์สาระสำคัญ

3.3 ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสรุปถึงการทำกิจกรรมต่างๆ และครูประเมินพฤติกรรมเด็กพร้อมกับบันทึกลงในแบบสังเกต และบันทึกพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

4. ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง เกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ระหว่างการทำกิจกรรมและหลังทำกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว (E_1/E_2)

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของระดับพัฒนาการเฉลี่ยของเด็กทุกคนจากการสังเกตระหว่าง การใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ที่ได้ระดับพัฒนาการคิดเป็นร้อยละ 80 (E_1)

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของระดับพัฒนาการเฉลี่ยของเด็กทุกคนจากการสังเกตหลังการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ที่ได้ระดับพัฒนาการคิดเป็นร้อยละ 80 (E_2)

5. การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานความรู้ จินตนาการและประสบการณ์ของเด็กจากการทำกิจกรรม

ศิลปะสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ ในการศึกษาครั้งนี้จำแนกความคิดสร้างสรรค์ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

5.1 ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง เป็นความสามารถการคิดแปลกใหม่ มีเอกลักษณ์ไม่ซ้ำกับความคิดของคนอื่นและแตกต่างจากความคิดธรรมดาทั่วไป อาจเป็นการนำเอาความคิดเก่า มาปรับปรุงผสมผสานจนเกิดเป็นสิ่งใหม่

5.2 ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

5.2.1 ความคล่องแคล่วทางด้านถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำอย่างคล่องแคล่ว

5.2.2 ความคิดคล่องแคล่วทางด้านการโยงสัมพันธ์ (Associational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดหาถ้อยคำที่เหมือนกันได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลาที่กำหนด

5.2.3 ความคล่องแคล่วทางด้านการแสดงออก (Expression Fluency) เป็นความสามารถ ในการใช้วลีหรือประโยค กล่าวคือ สามารถที่จะนำคำมาเรียงกันอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้ประโยคที่ต้องการ

5.2.4 ความคล่องแคล่วในการคิด (Ideational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดค้นสิ่งที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด เช่น ใช้คิดหาประโยชน์ของก้อนอิฐให้ได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนดซึ่งอาจเป็น 5 นาที หรือ 10 นาที

5.3 ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ประเภทหรือแบบของการคิดแบ่งออกเป็น

5.3.1 ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous Flexibility) เป็นความสามารถที่จะพยายามคิดได้หลายทางอย่างอิสระ ตัวอย่างของคนที่มีความคิดยืดหยุ่นในด้านนี้จะคิดว่าประโยชน์ของหนังสือพิมพ์มีอะไรบ้าง ความคิดของผู้ที่ยืดหยุ่นสามารถจัดกลุ่มได้หลายทิศทางหรือหลายด้าน เช่น เพื่อรู้ข่าวสารเพื่อโฆษณาสินค้า เพื่อธุรกิจ ฯลฯ ในขณะที่คนที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์จะคิดได้เพียงทิศทางเดียว คือ เพื่อรู้ข่าวสารเท่านั้น

5.3.2 ความคิดยืดหยุ่นทางด้านการดัดแปลง (Adaptive Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการดัดแปลงความรู้ หรือประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์หลายๆ ด้าน ซึ่งมีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา ผู้ที่มีความ

ยึดหยุ่นจะคิดดัดแปลงได้ไม่ซ้ำกัน

5.4 ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง การคิดที่เกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ของชิ้นงาน ศิลปะสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น อาจเป็นการเพิ่มเติมเสริมแต่ง ความคิดครั้งแรกทำให้ผลงานมีความแปลกใหม่ และประสบความสำเร็จ สมบูรณ์มากขึ้น

6. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยการเปรียบเทียบคะแนนจากการทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 36 แผนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.90 และ S.D. เท่ากับ 0.29
2. ชุดกิจกรรมศิลปะ จำนวน 36 ชุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) คุณภาพ เท่ากับ 4.21 และ S.D. เท่ากับ 0.55
3. แบบประเมินพัฒนาทางด้านความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 4 ชุด มีค่าความสอดคล้อง(IOC) ตั้งแต่ 0.60 - 1.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม

ศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 (E_1/E_2)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ	4818	4036	366.91	3.19	83.77
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์	792	654	59.45	2.66	82.58

$$\text{ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ } (E_1/E_2) = 83.77/82.58$$

จากตาราง 1 พบว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 83.77 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 82.58 ดังนั้น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 จึงมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.77/82.58 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ก่อนการดำเนินการทดลองผู้รายงานได้ทำความเข้าใจกับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 11 คน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผู้รายงานเป็นครูปฐมวัยรับผิดชอบดูแล โดยทำความเข้าใจในการทำกิจกรรมก่อน ระหว่าง และหลังการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

2. ขึ้นก่อนการทดลอง ผู้รายงานได้นำแบบประเมินพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยให้เด็กทำชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 36 ชุด สังเกตและประเมินพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

3. ขึ้นดำเนินการทดลอง ผู้รายงานได้นำชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 36 ชุด และแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 36 แผน

4. ขึ้นดำเนินการประเมินพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์หลังการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาล ๒ (บ้านต้นหมิงมะลิ)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3

ตาราง 2 การทดสอบไค้่งปกติคะแนนจากการประเมินพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3

Tests of Normality

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
sumpost	.125	10	.038	.875	10	.138
sumpre	.128	10	.047	.854	10	.083

a. Lilliefors Significance Correction

* This is lower bound of the true significance

จากตาราง 2 พัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนการทดลองมีค่า Sig. of Shapiro-Wilk เท่ากับ .083 มากกว่า .05 แสดงข้อมูลมีการแจกแจงปกติ ส่วนพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังทดลอง มีค่า Sig. of Shapiro-Wilk เท่ากับ .138 มากกว่า .05 แสดงข้อมูลมีการแจกแจงปกติ ดังนั้นผู้รายงานจึงเลือกใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน ค่า t-test ได้

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยภาพรวม

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	N	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	72	31.91	3.18	11	19.908	0.00*
หลังเรียน		59.45	2.66			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า การพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียนสำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย 31.91 คะแนน และหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ย 59.45 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียนพบว่า คะแนนหลังเรียนสำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3

พัฒนาการทางด้านการคิด สร้างสรรค์	จำนวน นักเรียน	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ
1. ด้านความคิดคล่องแคล่ว	11	4.09	1.04	34.09	9.91	0.94	82.58
2. ด้านความคิด		7.64	1.57	42.42	15.09	1.81	83.84
3. ด้านความคิดละเอียดลออ		12.55	1.92	52.27	19.91	1.38	82.95
4. ด้านความคิดยืดหยุ่น		7.64	2.20	42.42	14.55	1.13	80.81
รวมเฉลี่ย		31.91	3.18	44.32	59.45	2.66	82.58
ผลรวมคะแนนจากทดสอบ		351			654		

ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ เท่ากับ 0.6870

จากตาราง 4 พบว่า เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียน ทั้งโดยภาพรวมและทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความคิดคล่องแคล่ว มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 4.09 คิดเป็นร้อยละ 34.09 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 9.91 คิดเป็นร้อยละ 82.58 ด้านความคิด ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 7.64 คิดเป็นร้อยละ 42.42 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 15.09 คิดเป็นร้อยละ 83.84 ด้านความคิดละเอียดลออ ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 12.55 คิดเป็นร้อยละ 52.27 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 19.91 คิดเป็นร้อยละ 82.95 และด้านความคิดยืดหยุ่น ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 7.64 คิดเป็นร้อยละ 42.42 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 14.55 คิดเป็นร้อยละ 80.81 และค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เท่ากับ 0.6870 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางด้านการคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 68.70

อภิปรายผล

1. ผลการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.77/82.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากผู้รายงานได้ศึกษาค้นคว้าหาแนวคิดและแนวทางการสร้าง ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ซึ่งชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ ที่ผู้รายงานสร้างขึ้น มีด้วยกัน 36 ชุด รวมทั้งได้มีการปรึกษาและขอคำแนะนำ

จากผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่องได้ทำการปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มต่างๆ ดังที่กล่าวในบทที่ 3 ทำให้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จากการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของสาลิ สัมพันธ์รัตน์ (2555) ได้ศึกษารายงานผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุด

กิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการแสดงว่าชุดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.70/88.4141 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิษมาศ แอบพล (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการวาดภาพเป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อชุดกิจกรรมการวาดภาพเป็นกลุ่ม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.82/88.80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 นอกจากนั้นหทัยรัตน์ สงสม (2556) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๕ (บ้านตลาดเก่า) การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและศึกษาเปรียบเทียบผลการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กผลการวิจัยพบว่าชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๕ (บ้านตลาดเก่า) เทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 กล่าวคือ ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก มีประสิทธิภาพ 91.53/93.71 และนาญิยะห์ มาหามะ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์วัสดุธรรมชาติในท้องถิ่นการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์วัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า 1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมสร้างสรรค์วัสดุธรรมชาติในท้องถิ่นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.03/80.95 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิทยา แสนพรหม (2560) ได้ศึกษารายงานการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์กำหนด 80/80 เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล

ปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.68/88.41 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ใช้เกมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 61.33 และ 64.00 ตามลำดับ เมื่อทดสอบ 2. เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีระดับพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ หลังการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสาลิ สัมพันธ์รัตน์ (2555) ได้ศึกษารายงานผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการก่อนเรียนและหลังเรียน สรุปผลพบว่าผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 ระหว่างก่อนกับหลังการใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ พบว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เช่นเดียวกับหทัยรัตน์ สงสม (2556) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๕ (บ้านตลาดเก่า) การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและศึกษาเปรียบเทียบผลการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กมีการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กแตกต่างจากก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับปิยวรรณ อภินันท์รุ่งโรจน์ (2555) ได้ศึกษาการศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนายกัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก ด้วยกิจกรรมศิลปะศึกษา มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนายกัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก ด้วยกิจกรรมศิลปะศึกษา ผลการศึกษาพบว่า มีคะแนนความ

คิดสร้างสรรค์โดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 22.4 และหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะศึกษา มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์โดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 49.72 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับวิชมาศ แอบพล (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการวาดภาพเป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของเด็กวัยปฐมวัยหลังการทดลองมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 และ และวาทีณี บรรจง (2557) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์ศิลปะโดยบูรณาการแนวคิดเชิงออกแบบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการจัดประสบการณ์ศิลปะโดยบูรณาการแนวคิดเชิงออกแบบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6870 สอดคล้องกับงานวิจัยของสมปอง ราศี (2555) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังกวางผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนบ้านวังกวางที่พัฒนาขึ้นในแต่ละกิจกรรมมี 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นผ่อนคลาย 2) ขั้นกระตุ้นการเรียนรู้ 3) ขั้นนำเสนอความรู้ใหม่ 4) ขั้นเรียนรู้ 5) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6) ขั้นสรุปการเรียนรู้ มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.74 สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ วาวงค์มูล (2553) ได้ศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ผลการศึกษาพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลแผนการจัดประสบการณ์ การพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เท่ากับ 0.66 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา แสนพรม (2560) ได้ศึกษารายงานการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้น

อนุบาลปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 21 คน ผลการวิจัยพบว่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีค่าเท่ากับ 0.7943 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 79.43

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1 ควรการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 และควรส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ

1.2 จากการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน และมีความสนใจ ตั้งใจทำกิจกรรมเป็นอย่างดี ดังนั้น ครูควรนำชุดกิจกรรมมีเนื้อหาที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน มีสีสันสวยงาม และไม่ซับซ้อนมากนัก มาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

1.3 บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมมีผลต่อการรับรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก ครูจะต้องมีความเป็นกันเองกับเด็ก คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ จัดสถานที่ให้พื้นที่เพียงพอ เตรียมอุปกรณ์ให้ครบถ้วนซึ่งจะทำให้การจัดกิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ในระดับชั้นอื่นๆ ให้มีความต่อเนื่องตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และครอบคลุมทุกเนื้อหาสาระ

2.2 ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมศิลปะ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ออกมาเป็นผลงานศิลปะให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมที่แปลกใหม่ตามความคิดและจินตนาการสร้างสรรค์

เอกสารอ้างอิง

- ธิษมาศ แอบพล. (2556). การพัฒนาชุดกิจกรรมการวาดภาพเป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. [ออนไลน์] เข้าถึงจาก http://www.anuban.ac.th/?page_id=52 เมื่อ 22 สิงหาคม 2562
- นพคุณ สุขสถาน. (2544). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- นาญะยาณ์ มาหามะ. (2557). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ วัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น โรงเรียนบ้านมะนังกาหยอ. จังหวัดนราธิวาส.
- นิตยา แสนพรหม. (2560). รายงานการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3. โรงเรียน บ้านทะเลสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. ม.ป.ท.
- ปิยวรรณ อภินันท์รุ่งโรจน์. (2555). การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการ จัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนายกัฒนการ วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก.
- พัชรินทร์ วาวงศ์มูล. (2553). การพัฒนาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวทางการเรียนรู้โดยใช้ สมอเป็นฐาน. สารนิพนธ์ กศ.ม. , มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2558). การรู้คิด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- วาทีณี บรรจง. (2556). ผลการจัดประสบการณ์ศิลปะโดยบูรณาการแนวคิดเชิงออกแบบที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ ของเด็ก อนุบาล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมปอง ราศี. (2558). การพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมอเป็นฐานที่มีต่อการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังขวาง. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิต ศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ 5 (ฉบับพิเศษ) กรกฎาคม 58-64
- สาธิต สัมพันธ์รัตน์. (2555). รายงานผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ สิบสอง พ.ศ. 2560-2565. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- หทัยรัตน์ สงสม. (2556). ผลการใช้ชุดการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๕ (บ้านตลาดเก่า) อำเภอเมืองจังหวัดยะลา. ยะลา : ม.ป.ท.
- อารี พันธมณี. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไยใหม่ครีเอทีฟ กรุ๊ป

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และความคงทนในการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

Cooperative Learning Management Using Jigsaw Puzzle Techniques to Develop
Achievement and Persistence in Learning Legal Matters in Daily Life for Grade 10 Students

ปานูปงศ์ แก้วบุญเรือง ^{1*}
Panupong Kaewboonrueng ^{1*}

panupongkorat@gmail.com*

ส่งบทความ 27 กรกฎาคม 2562 แก้ไขบทความ 7 สิงหาคม 2562 ตอบรับตีพิมพ์ 8 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ 3) ศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ กับเกณฑ์ร้อยละ 80 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและทดสอบประสิทธิภาพเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกลางดงปทุมวิทยฯ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 17 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ จำนวน 6 แผน ใช้เวลาในการสอนจำนวน 12 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 1 ชุด รวม 50 ข้อ แบบทดสอบมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .38 – .77 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .20 – .84 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าเท่ากับ 0.55 และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 17 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาประสิทธิภาพด้วยค่า E_1/E_2 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ ในการนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างมีค่าประสิทธิภาพ 80.40/80.90
- 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยการจัดการการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 40.40 คิดเป็นร้อยละ 80.80 จากนั้นเว้นระยะไป 2 สัปดาห์หลังการทดลองแล้วทดสอบอีกครั้งพบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 41.23 คิดเป็นร้อยละ 82.47 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 หลังการทดลอง 2 สัปดาห์พบว่า คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนไม่

¹ ครูชำนาญการ โรงเรียนกลางดงปทุมวิทยฯ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

¹ Professional Level Teacher of Klangdongpoonnawithaya School Pakchong District Nakhon Ratchasima Province

แตกต่างกันเมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ว มีค่าคะแนนร้อยละอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

5) นักเรียนมีความพึงพอใจการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์วในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D.=0.51)

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ว , กฎหมายในชีวิตประจำวัน

Abstract

The purpose of this research were to: 1) develop a cooperative learning activities using jigsaw puzzles with efficiency according to criteria 80/80. 2) comparing learning achievement before and after learning from using a cooperative learning activity using jigsaw technique. 3) studying the learning retention of students learning with organize cooperative learning activities using jigsaw techniques with the criteria of 80% and 4) study the students' satisfaction towards organizing cooperative learning activities using the jigsaw puzzle technique. The target groups used in the research and performance testing were students of grade 10, Klang Dong Punnawitaya School, the second semester of the academic year 2018 by cluster random sampling. The tools used in the research consisted of 1) plans to organize cooperative learning activities using 6 jigsaw techniques using 12 hours of teaching time. 2) achievement test 1 set of lessons before and after learning, including 50 items. 3) Satisfaction Questionnaire It is a closed-ended questionnaire with a value rating of 17 items and 1 open-ended questionnaire. The statistics used for data analysis are E_1/E_2 , percentage, mean and standard deviation.

The research found that

1) Efficiency of cooperative learning activities using jigsaw puzzle techniques in actual use with the sample having the efficiency value 80.40/80.90.

2) After-school learning achievement of students in the sample group studied with cooperative learning management using the jigsaw puzzle technique higher than before learning with statistical significance at .05

3) Learning retention of mathayom suksa four students after studying with cooperative learning management using jigsaw puzzle technique with an average score of 40.40, equivalent to 80.80 percent. Then, for a period of 2 weeks after the experiment, then testing again found that with an average score of 41.23, equivalent to 82.47 percent, and when comparing the 1st and 2nd academic achievement scores after 2 weeks of experiment, it was found that the post-test achievement scores were not significantly different when determining the statistical significance level At the level of .05.

4) Collaboration skills of students after studying with cooperative learning using jigsaw puzzles with a percentage score of 80%

5) The level of students' satisfaction with cooperative learning by using the jigsaw technique at the highest level ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.51).

Keywords: cooperative learning management using daily jigsaw / legal techniques.

บทนำ

การศึกษานับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตของประชากรซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรง การให้การศึกษาแก่ประชากรจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 กล่าวว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด มาตรา 23 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม การจัดการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงผู้เรียน ผู้เรียนเป็นบุคคลต้องพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของตนเอง การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นผลจากความสามารถของผู้เรียนที่พึงได้รับการเรียนการสอนที่ผสมผสานทั้งสาระความรู้ คุณธรรม คุณลักษณะอย่างสมบูรณ์ และมาตรา 24 กล่าวถึงความสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสนใจ ความถนัด ของผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น พัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ (กรมวิชาการ. 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในด้านปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย การเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา หรือตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีความรู้ สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก นอกจากนี้ยังมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคมในฐานะพลเมืองดี ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่าง

มีความสุขโดยพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านความรู้ในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับชั้นในลักษณะบูรณาการ 2) ด้านทักษะกระบวนการ เช่น ทักษะทางวิชาการ ทักษะทางสังคม ทักษะทางการสืบสวนสอบสวน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแสวงหาความรู้ การสืบค้น เป็นต้น 3) ด้านเจตคติและค่านิยม เกี่ยวกับประชาธิปไตยและความเป็นมนุษย์ เช่น รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง เห็นคุณค่าของการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักการทำงานกลุ่ม เป็นต้น และ 4) ด้านการจัดการและการปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถนำความรู้ ทักษะ ค่านิยมและเจตคติที่ได้รับการอบรมมาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้ (กรมวิชาการ. 2551)

แต่จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของโรงเรียนกลางดงปทุมวิทยาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ในปีการศึกษา 2559 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 36.47 และในปีการศึกษา 2560 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 43.05 ซึ่งค่าเฉลี่ยที่ได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับสังกัดและต่ำกว่าระดับประเทศ อีกทั้ง(รายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลางดงปทุมวิทยาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา, 2559, รายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนกลางดงปทุมวิทยาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา, 2560) และนอกจากนี้ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับโรงเรียน ในปีการศึกษา 2560 รายวิชาสังคมศึกษา 2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ในจำนวนนักเรียน 17 คน มีนักเรียนที่ได้ผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา 1 ในระดับดี (3 ขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 31.25 มีนักเรียนที่ได้ผลการเรียนระหว่าง 2 – 2.5 คิดเป็นร้อยละ 43.75 และมีนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำกว่าระดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 25.00 (รายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลางดงปทุมวิทยาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา, 2560) และจากการที่ผู้วิจัยได้เข้าร่วมสังเกตการสอนของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มที่ 2 ซึ่งมีโรงเรียนกลางดงปทุมวิทยาสังกัดในสังกัดกลุ่มดังกล่าว โดยเข้าร่วมสังเกตการณ์สอน จำนวน 5 โรงเรียน พบว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยครูเป็นศูนย์กลาง

ลักษณะการสอนเป็นการบรรยายและใช้คำถาม สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเป็นหนังสือแบบเรียนและใบงาน และมีสื่ออื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการบรรยายบ้าง ได้แก่ สื่อจำลอง เช่น แผนที่ ลูกโลก เป็นต้น เมื่อจบการบรรยายครูให้นักเรียนทำใบงานส่ง มีการแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติงานร่วมกันแต่ไม่ได้ใช้เทคนิคการเรียนรู้หรือกระบวนการกลุ่มในการทำงานมากนัก สมาชิกในกลุ่มต่างทำงานเพื่อให้งานสำเร็จโดยเน้นที่ผลงานมากกว่ากระบวนการในการทำงานกลุ่ม ซึ่งสมาชิกแต่ละคนมีความรับผิดชอบเฉพาะในส่วนของตนเองเท่านั้น จากการสังเกตพบว่า นักเรียนไม่ชอบทำงานกลุ่มโดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มเก่ง และนักเรียนในกลุ่มอ่อน ซึ่งผู้วิจัยได้สุ่มสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มของนักเรียนกลุ่มเก่งพบว่า นักเรียนในกลุ่มเก่งไม่ชอบทำงานกลุ่มเพราะส่วนใหญ่พวกตนจะเป็นผู้ทำงาน และเพื่อนในกลุ่มไม่ได้ให้ความสนใจหรือความร่วมมือในการทำงานเท่าที่ควร และจากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนในกลุ่มอ่อนเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มพบว่า นักเรียนในกลุ่มอ่อนไม่ชอบการทำงานกลุ่มเนื่องจากเพื่อนไม่มอบหมายงานให้ทำ เพื่อนไม่สนใจความคิดของตน เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูควรจะมีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้เรียนจากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการทำงานกลุ่ม มีนิสัยรักการเรียนรู้ และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิต ดังนั้น ครูควรต้องปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้มากขึ้นโดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือผู้เรียนด้วยกันให้มากที่สุด โดยครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันได้มีการนำเอาวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมที่เรียกว่า การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เข้ามาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543) การเรียนแบบร่วมมือนี้เป็นการเรียนที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่ม โดยสมาชิกกลุ่มมีความแตกต่างกัน เป็นต้นว่า เพศความสามารถในการเรียน ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย (Johnson, Johnson and Holubec. 1990) จะเห็นได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือนั้นเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยทักษะการทำงานร่วมกันหรือทักษะการ

ทำงานแบบร่วมมือโดยใช้กระบวนการกลุ่มเป็นสำคัญ อีกทั้งการเรียนแบบร่วมมือเป็นการแบ่งกลุ่มแบบคล่องความ สามารถโดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง และเป็นการฝึกให้นักเรียนแต่ละคนต้องมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกในกลุ่มมีการตรวจสอบความเข้าใจกัน มีการช่วยเหลือเพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ (Salavin. 1995)

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือจึงน่าจะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเอาวิธีการเรียนแบบร่วมมือมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมโดยนำเอาแนวคิดเรื่องการต่อภาพชิ้นส่วน (Jigsaw) มาใช้ในการจัดกิจกรรมกลุ่มของการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งเรียกกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้ว่า “การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์” แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ (Jigsaw) เป็นวิธีการสอนที่ฝึกให้ผู้เรียนช่วยเหลือพึ่งพากันและกัน แลกเปลี่ยน ปรีกษาหารือ ทำความเข้าใจเนื้อหาก่อนที่จะนำความรู้ไปอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มฟัง (นาตยา ปิรันธนา นานนท์. 2543) รู้จักการทำงานเป็นทีม ฝึกการพัฒนาความคิดรวบยอด หรือสร้างมโนทัศน์ในเรื่องที่เรียน ฝึกการฟัง การถ่ายโอนและเชื่อมโยงความรู้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551) อีกทั้งเป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม มีหัวใจสำคัญคือ การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาสังคมวิทยา ตลอดจนพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำมีเจตคติที่ดีทางสังคม เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง ได้รับความเพลิดเพลินขณะทำกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวาง ข้อดีของการเรียนแบบนี้คือ 1) ผู้เรียนมีความเอาใจใส่ รับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนผลัดกันเป็นผู้นำ และ 4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกการเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง (เชาวลิต ชูกำแพง. 2551)

จากแนวคิดดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในวิชาสังคมศึกษา 2 รหัสวิชา ส31103 เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้นักเรียนได้รับความ

รู้ ความเข้าใจ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์
3. เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สูงกว่าก่อนเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขาใหญ่พิทยาคม จำนวน 17 คน และผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวังโป่งพิทยาคม จำนวน 20 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกลางดงปทุมวิทยา อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2561 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 17 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เป็นการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้าอย่างมีระบบ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหาของวิชาใดวิชาหนึ่ง เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ โดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบและปรับปรุงแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ (JIGSAW) เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ที่จัดให้นักเรียนเรียนด้วยกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละประมาณ 2-6 คน สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบแตกต่างกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยอาศัยทักษะการทำงานกลุ่ม มีเป้าหมายร่วมกันคือความสำเร็จของกลุ่ม

3. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 6 คนสมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน เรียนรู้ร่วมกัน ผู้สอนกำหนดให้แต่ละคนในกลุ่มศึกษาเนื้อหาย่อย ๆ แตกต่างกัน โดยไปศึกษาร่วมกับสมาชิกของกลุ่มหลักอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายในหัวข้อย่อยเดียวกัน แล้วนำผลการศึกษามาอธิบายให้เพื่อนนักเรียนในกลุ่มหลักของตนฟังนักเรียนทุกคนรับผิดชอบต่อกิจกรรมของตนเองร่วมกัน

4. เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 หมายถึง ประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้จากการะบวนการและผลลัพธ์มีค่าร้อยละ 80

80 ตัวแรก คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากงานที่กำหนดให้ทำระหว่างเรียน คือ แบบฝึกหัด

80 ตัวหลัง คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

เกณฑ์ประสิทธิภาพที่ยอมรับต้องไม่เกิน ± 2.5 เปอร์เซ็นต์ของเกณฑ์ที่กำหนด

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนในการเรียนโดยใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ซึ่งวัดจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจำนวน 50 ข้อ

6. ความคงทนในการเรียนรู้ หมายถึง คะแนนความสามารถของผู้เรียนที่แสดงถึงผลการเรียนรู้ในการจำและระลึกถึงสิ่งที่เรียนมาแล้วในเรื่องคำยาก หลังจากทิ้งไว้ระยะหนึ่ง ซึ่งได้จากการทดสอบหลังเรียนผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

7. ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกในทางที่ดีของนักเรียนที่มีความสุข เมื่อได้รับผลสำเร็จและได้ผลตอบแทนจากการเรียนโดยใช้รูปแบบซิปปาในด้านเนื้อหาและด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด
- 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 1 ชุด มีค่าเท่ากับ 4.67 อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด
- 3) แบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน มีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า .50
- 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในทุกขั้นตอนเหมือนกัน โดยดำเนินการครอบคลุม 1) การเตรียมการก่อนการใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ 2) ขั้นตอนการดำเนินการใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ และ 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเตรียมการก่อนการใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์

1.1 เตรียมสถานที่ ผู้วิจัยได้ใช้ห้องเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

โรงเรียนกลางดงปทุมวิทยา เป็นสถานที่ในการทดลอง โดยดำเนินการจัดชั้นเรียนและจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับใช้ในการเรียน เช่น รูปภาพ ลูกโลก แผนที่ประเทศไทย อุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นเกมน์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพ เป็นต้น

1.2 เตรียมสื่อการเรียนรู้ คือ 1) ใบความรู้ ใบกิจกรรม และแบบฝึกหัด สำหรับใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนตามขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ 2) คู่มือครูในการใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 4) แบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์

1.3 กำหนดวันเวลาที่ใช้ในชั้นการทดลองใช้ และในขั้นนำไปใช้จริง โดยดำเนินการในช่วงที่มีการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา 2

2 ขั้นตอนการดำเนินการใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์

2.1 ขั้นเตรียมการทดลอง ผู้วิจัยได้ศึกษาคู่มือการใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นศึกษาขั้นตอนการเรียน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา และวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เข้าใจ

2.2 ดำเนินการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ จากนั้นครูตรวจคำตอบและบันทึกผลคะแนนที่ได้เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2) ปฐมนิเทศนักเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์
- 4) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 คน เรียกว่ากลุ่มหลัก และให้นักเรียนแยกนั่งเป็นกลุ่ม ซึ่ง

ในแต่ละกลุ่มจะต้องมีการแต่งตั้งประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และที่เหลือเป็นสมาชิกกลุ่ม ซึ่งหน้าที่ต่าง ๆ จะถูกหมุนเวียนไปเรื่อย ๆ และครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่าจะใช้กลุ่มนี้ตลอดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

5) ครูอธิบายขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์และแจกคู่มือปฏิบัติกิจกรรม

6) กลุ่มหลักแต่ละกลุ่มรับผิดชอบ 5 บทบาท คือ บทบาทผู้นำกลุ่ม บทบาทผู้ประสานงาน บทบาทผู้ควบคุมเสียง บทบาทผู้รักษาเวลา บทบาทผู้ตรวจสอบและสรุปผลงาน โดยจัดให้สมาชิก 1 คนรับผิดชอบ 1 บทบาท

7) ให้สมาชิกในกลุ่มหลักแต่ละคนจับสลากหมายเลขเรื่องเพื่อรับผิดชอบเรื่องราวที่ศึกษา

8) ผู้นำกลุ่มหลักรับใบความรู้ไปแจกสมาชิกในกลุ่มตามหมายเลขที่จับได้

9) สมาชิกในกลุ่มแต่ละกลุ่มรับใบความรู้แล้วแยกออกจากกลุ่มหลักเพื่อไปเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะมี 6 กลุ่มตามหมายเลขของใบความรู้ เช่น นักเรียนในกลุ่มหลักที่จับได้ใบความรู้เรื่อง แผนที่ ให้แยกไปเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้ใบความรู้เรื่องแผนที่เหมือนกัน

10) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรมในกลุ่ม ได้แก่ ศึกษาเนื้อหาในใบความรู้ที่ได้ร่วมกันอภิปรายพร้อมทั้งสรุปความรู้ที่ได้ร่วมกันศึกษา เมื่อศึกษาเสร็จแล้วให้สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปยังกลุ่มหลักของตน

11) สมาชิกกลุ่มหลักแต่ละคนเสนอผลการศึกษาที่ได้จากการทำงานในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้สมาชิกกลุ่มหลักคนอื่น ๆ ได้ทราบ โดยนำเสนอทีละคนจนครบ

12) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน

13) นักเรียนทำแบบฝึกหัดเป็นรายบุคคล

14) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสลับกันตรวจแบบฝึกหัด จากนั้นนำคะแนนที่ได้มารวมกันเป็นคะแนน

กลุ่ม

15) ครูประกาศชื่อกลุ่มหลักที่ได้คะแนนมากที่สุดและให้รางวัลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

16) เมื่อนักเรียนศึกษาเนื้อหาครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ จากนั้นครูตรวจคำตอบและบันทึกผลคะแนนที่ได้เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

17) นักเรียนทำแบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกันเป็นรายบุคคล

18) ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์

19) หลังจากกลุ่มตัวอย่างเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ผ่านไป 2 สัปดาห์แล้ว นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชุดเดิมมาให้นักเรียนทำอีกครั้ง เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูล ดังนี้

3.1 ข้อมูลคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน คะแนนแบบฝึกหัด คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์

3.2 ข้อมูลจากการทำแบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน

3.3 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์การทดสอบประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ในการนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อเรื่อง	ร้อยละของคะแนนจากแบบฝึกหัด (E_1)	ร้อยละของคะแนนจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (E_2)	E_1/E_2
กฎหมายในชีวิตประจำวัน	80.40	80.90	80.40/80.90

จากตาราง 1 พบว่า ผลการทดสอบประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในการนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างมีค่าประสิทธิภาพ 80.40/80.90 ซึ่งค่าประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนจากการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ในชั้นนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.
ก่อนเรียน	17	50	19.35	4.860
หลังเรียน	17	50	40.41	4.001

** $p < 0.05$, $t = 1.699$, $df = 29$

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนหลังจากเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน

ตาราง 3 ผลการความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนจากการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน หลังเรียน 2 สัปดาห์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.
ก่อนเรียน	17	50	19.35	4.860
หลังเรียน	17	50	40.41	4.001

* $p < .05$, $t = 1.699$, $df = 29$

จากตาราง 3 พบว่า คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนครั้งที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 40.41 คิดเป็นร้อยละ 80.82 และคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนครั้งที่ 2 หลังการทดลอง 2 สัปดาห์มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 41.88 คิดเป็นร้อยละ 83.76 และเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 หลังการทดลอง 2 สัปดาห์พบว่า คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนไม่แตกต่างกันเมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ ในขั้นนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
ด้านเนื้อหา			
1. เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน เป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าชอบ	4.71	0.57	มากที่สุด
2. ข้าพเจ้าอยากเรียนเรื่อง กฎหมายประเทศไทย ให้มากกว่านี้	4.65	0.50	มาก
3. ความรู้ที่ข้าพเจ้าได้รับจากการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.76	0.56	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.71	0.54	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์ เป็นวิธีการสอนที่กระตุ้นให้ข้าพเจ้าอยากเรียน	4.41	0.47	มาก
5. ข้าพเจ้าชอบที่จะวางแผนในการทำงานร่วมกับเพื่อน	4.36	0.44	มาก
6. ข้าพเจ้ายินดีเสมอเมื่อได้ช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม	4.41	0.47	มาก
7. ข้าพเจ้า ตีใจมากที่ได้สนทนากับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในประเทศไทย	4.12	0.42	มาก
8. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ได้ศึกษาเป็นกลุ่มและช่วยกันทำงานกลุ่มจนมีความมั่นใจกล้าแสดงออก	4.12	0.45	มาก
9. กิจกรรมทบทวนความรู้ด้วยการเล่นเกมเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าชอบ	4.24	0.52	มาก
10. กิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์ทำให้ข้าพเจ้าได้แสดงออกถึงความรู้ที่ได้ศึกษามา	4.53	0.50	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.31	0.41	มาก
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน			
11. ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนทำให้การเรียนสนุกและน่าสนใจ	4.18	0.46	มาก
12. สื่อและอุปกรณ์การเรียนตรงกับเรื่องที่เรียนมาก	4.35	0.44	มาก
13. ข้าพเจ้าเข้าใจและจดจำได้ดียิ่งเมื่อได้ใช้สื่อในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง	4.77	0.55	มากที่สุด
14. มีสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอต่อการเรียนของนักเรียนทำให้เรียนสนุกสนาน	4.76	0.56	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.52	0.50	มากที่สุด
ด้านการวัดผลและประเมินผล			
15. ข้าพเจ้ามี ที่ข้าพเจ้าทำ	4.71	0.51	มากที่สุด
16. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ได้รับคำชมเชยเป็นรางวัลจากครูเสมอเมื่อตั้งใจทำกิจกรรมและทำการทดสอบ	4.82	0.51	มากที่สุด
17. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ได้ประเมินผลงานของตนเองและของเพื่อนเสมอ	4.76	.051	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.76	0.51	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.56	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละด้านเป็นดังนี้ 1) ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.71$, S.D.= 0.54) 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.50) 3) ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= 0.50) และ 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D.= 0.51) และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D.=0.49)

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากผลการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.40/80.90 ซึ่งค่าประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสวตกนิษฐ์ ศรีสนาย (2552 : 94-100) สืออำพร วรฉัตร (2552) สุริยา เพ็งลี (2552) บุญรักษ์ ชนุนันท์ (2552) จิรัชยา เนติศักดิ์ (2553) เฉลิมรัตน์ ปลั่งกลาง (2553) สุภาพร สิงห์ศรี (2553) กฤษติกา การะเกตุ (2554) นรินทร์ ปุยะบาล (2555) และ พิศมัย กุมภาพงษ์ (2556) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ มีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และจากการที่แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการพัฒนาอย่างมีระบบและมีวิธีการที่เหมาะสม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างการจัดการเรียนรู้ จากนั้นทำการวิเคราะห์เอกสาร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทพารักษ์ราชวิทยาเขต ศึกษาคำอธิบายรายวิชา สังคมศึกษา 1 กำหนดหน่วยเนื้อหาและหัวเรื่องเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย ศึกษาคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐานกรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ) หนังสือเรียน แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อหาเนื้อหาที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ศึกษาแนวคิดและหลักการของการเรียนแบบร่วมมือ การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ จากนั้นเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ ซึ่งมีรายละเอียดชัดเจนในด้านกิจกรรมของนักเรียนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในผลงานและมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ได้รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการกลุ่ม สอดคล้องกับแนวคิดของ วัลลท กัณฑ์ (2534) ที่ว่า ลักษณะการสอนที่ดีนั้นเป็นแผนการสอนที่มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด ผู้สอนเป็นเพียงผู้ชี้แนะ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการไปตามจุดหมาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นหาคำตอบหรือทำสำเร็จได้ด้วยตนเอง ผู้สอนลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบมาเป็นผู้คอยกระตุ้นคำถามหรือปัญหา ให้ผู้เรียนคิดแก้ไขหรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเองตามขั้นตอนการวางแผนปฏิบัติงาน จากนั้นผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

1.2 การเรียนแบบร่วมมือเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียนพัฒนาความรับผิดชอบ ส่งเสริมบรรยากาศแบบประชาธิปไตย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับ อรรถพรณ พรมสีมา (2540) ซึ่งกล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี นักเรียนในกลุ่มทุกคนจะช่วยเหลือ แลกเปลี่ยน และให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในบรรยากาศที่เป็นกันเองและเปิดเผยสมาชิกในกลุ่มทุกคนกล้าถามคำถามที่ตนเองไม่เข้าใจ ทำให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย ช่วยลดปัญหาหนี้ในชั้นเรียน ทุกคนในห้องเรียนแบบร่วมมือจะให้ความสนใจ

ยอมรับ ร่วมมือ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยยกระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของทั้งชั้น ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ได้ศึกษาค้นคว้าทำงานและแก้ปัญหาด้วยตนเอง นักเรียนมีทักษะในการบริหาร การจัดการ การเป็นผู้นำการแก้ปัญหา มนุษย์สัมพันธ์ และการสื่อความหมายดีว่านักเรียนที่ไม่มีประสบการณ์ในการเรียนแบบร่วมมือ ช่วยเตรียมผู้เรียนให้ออกไปใช้ชีวิตในโลกของความเป็นจริง และสอดคล้องกับ นาทยา ปิลันธนาพันธ์ (2537) ที่กล่าวว่า การทำงานร่วมกัน การอยู่ร่วมกันในสังคมในกลุ่มส่งเสริมความเข้าใจอันดีของผู้เรียนยิ่งขึ้น

1.3 การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์มีรูปแบบการเรียนคือ สมาชิกแต่ละคนไปเรียนร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ในหัวข้อที่ต่างกันออกไป แล้วทุกคนกลับมากลุ่มของตนเพื่อสอนเพื่อนในสิ่งที่ตนได้ไปเรียนร่วมกับสมาชิกของกลุ่มอื่น ๆ การประเมินผลเป็นรายบุคคลรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการตื่นตัว กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ เพราะทุกคนมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ ทั้งส่วนที่รับผิดชอบด้วยตนเองในการนำผลงานของตนมาเสนอต่อกลุ่มและส่วนที่เป็นงานที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งก็คือการนำข้อมูลของแต่ละคนมาอภิปรายและสรุปร่วมกัน ผู้เรียนมีเป้าหมายของความสำเร็จร่วมกัน ผู้เรียนมีการทำงานเป็นกลุ่มไม่โดดเดี่ยวซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ส่งผลให้แผนการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ จากผลการวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญรักษ์ ชนุนันท์ (2552) ที่ทำการวิจัยการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อจับใจความด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิคจิกซอร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อน

เรียน ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์แล้วนำไปใช้กับผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

2.1 การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนจะได้ทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ (Salavin. 1990 : 3) และการเรียนแบบร่วมมือยังเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกันโดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม (วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2545) จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.2 การนำเสนอเนื้อหาในใบความรู้ซึ่งเป็นสื่อประกอบการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ผู้วิจัยได้แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และลำดับชั้นการเรียนรู้จากนั้นแบ่งเนื้อหาแต่ละหัวเรื่องออกเป็นเนื้อหาย่อย ๆ จำนวน 6 หัวเรื่องเท่ากับสมาชิกของแต่ละกลุ่ม เนื้อหาแต่ละหัวเรื่องย่อย ๆ มีการเรียงลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมและสอดคล้องกัน มีกิจกรรมทบทวนความรู้ในลักษณะของเกมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มในการทบทวนความรู้ด้วยการแข่งขันกันตอบปัญหาในเนื้อหาที่ได้เรียนมา เท่ากับเป็นการเสริมแรงให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ในบทเรียนอยู่ตลอดเวลา และผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่เป็นไปตามลำดับชั้นตามหลักการเสริมแรง ทำให้ผู้เรียนเกิดการตอบสนองที่พึงพอใจ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ ที่กล่าวไว้ว่า การเสริมแรงทางบวกจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดและการเสริมแรงจะต้องเกิดขึ้นทันทีภายหลังที่ผู้เรียนได้ตอบสนองต่อสิ่งเร้า อีกทั้งยังสอดคล้องกับ วีระ ไทยพานิช (2529) ที่กล่าวว่า การวัดผลตนเองบ่อย ๆ ทำให้นักเรียนรู้การกระทำของตนเองและเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้น ดังนั้นเมื่อผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้และทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์จบทุกแผนแล้วทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนจึงส่งผลให้คะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ หลังเรียนเนื้อหา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ไปแล้ว 2 สัปดาห์ ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งที่ 1 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งที่ 2 หลังจากเว้นระยะไป 2 สัปดาห์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งที่ 1 มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 40.41 คิดเป็นร้อยละ 80.82 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งที่ 2 หลังจากเว้นระยะไป 2 สัปดาห์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 41.88 คิดเป็นร้อยละ 83.76 ซึ่งคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนไม่แตกต่างกันเมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ สนธิ (2550) วรวิทย์ ไชยวงศ์คต (2551) วณิดา อารมณ์เพียร (2552) และ สมบูรณ์ บุราสิทธิ์ (2556) ซึ่งมีผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือแล้วทำให้ผู้เรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ และการที่ผู้วิจัยสร้างการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์แล้วทำให้ผู้เรียนมีความคงทนในการเรียนรู้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองทุกคน ทำให้เกิดการรับรู้ เข้าใจ จนเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ทำให้เมื่อเวลาผ่านไปนักเรียนสามารถระลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้ได้ดี อีกทั้งผู้วิจัยได้สอดแทรกกิจกรรมทบทวนความรู้โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเล่นเกม เช่น เกม เชื่อมชีชีโซค เพื่อแข่งขันตอบคำถามเกี่ยวกับที่ตั้ง อาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ ผลของการเปลี่ยนแปลงลักษณะภูมิประเทศของภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย เกมตามล่าหาคำตอบเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศของประเทศไทย เกม นักสืบน้อยที่ให้นักเรียนแข่งขันกันตอบคำถามเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในแต่ละภาคของประเทศไทย และเกมจิกซอร์ต่อความรู้ที่ให้นักเรียนเอาคำตอบเกี่ยวกับลักษณะประชากร วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีในแต่ละภาคของประเทศไทยมาจัดเรียงแล้วติดลงบนกระดาษชาร์ตที่ครูเตรียมไว้ให้

4. ค่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ ผลการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน

แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D.= 0.49) โดยแยกเป็นรายด้าน ดังนี้ 1) ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.71$, S.D.= 0.54) 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.41) 3) ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.50) และด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 4.76$, S.D.= 0.51) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสวตกนิษฐ์ ศรีสนาย (2552) สีอำพร วรฉัตร (2552) สุภาพร สิงห์ศรี (2553) กฤษติกา การะเกด (2554) และ สมบูรณ์ บุราสิทธิ์ (2556) ที่ผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนแบบร่วมมือและการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ดังกล่าวทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนในระดับมากที่สุด ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์แล้วนำไปใช้กับผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนในระดับมากที่สุดอาจเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้ 1) ด้านเนื้อหา ได้แก่ เนื้อหาเรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน เป็นเนื้อหาที่นักเรียนชอบและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์เป็นวิธีการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียน นักเรียนรู้สึกมีความยินดีเสมอเมื่อได้ช่วยเหลือเพื่อน นักเรียนเห็นว่าการศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่มและช่วยกันทำงานกลุ่มทำให้นักเรียนมีความมั่นใจและกล้าแสดงออก การทำกิจกรรมทบทวนความรู้ด้วยการเล่นเกมเป็นสิ่งที่นักเรียนชอบ และกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์ทำให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความรู้ที่ได้ศึกษามา 3) ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนพบว่า สื่อและอุปกรณ์ การเรียนตรงกับเรื่องที่เรียนมากอีกทั้งสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอต่อการเรียนของนักเรียนทำให้สนุกสนาน และ 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลพบว่า นักเรียนมีโอกาสดำเนินการของผลงานที่นักเรียนทำ และนักเรียนได้รับคำชมเชยเป็นรางวัลจากครูเสมอเมื่อตั้งใจทำกิจกรรมและทำการทดสอบ ซึ่งจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวจึงส่งผลให้ผู้เรียนรู้สึกพอใจในวิธีการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพแล้วว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดและทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีความคงทนในการเรียนรู้ ตลอดจนนักเรียนความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ในระดับมากที่สุด ดังนั้นครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สามารถนำการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์นี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวันได้

1.2 ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือครูอย่างละเอียดเพื่อจะได้ทราบถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ให้เข้าใจก่อนนำไปใช้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

1.3 การจัดกลุ่มการเรียนรู้ควรจัดสมาชิก

ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ย่อยที่แบ่ง และเนื้อหาที่แบ่งเป็นเรื่องย่อย ๆ ไม่ควรเป็นเนื้อหาที่ต่อเนื่องกัน ควรเป็นเนื้อหาที่เป็นอิสระจากกันเพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาแล้วนำมาเชื่อมต่อกันได้โดยไม่จำเป็นต้องรู้เนื้อหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาก่อน

1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือคือ นักเรียนต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเองควรหาแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจและเหมาะสมกับผู้เรียน และการจัดกลุ่มควรแบ่งตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอยู่กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเพื่อให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ในเนื้อหาสาระอื่น หรือวิชาอื่น หรือระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้แบบเรียนแบบอื่นในเนื้อหาเดียวกันแล้วนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบว่าแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กฤษติกา การะเกด.(2554). ผลการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอร์ เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- กรมวิชาการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ, : ม.ป.ท.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ : เบรน – เบส บั๊ค,
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- จิรัชยา เนติศักดิ์. (2553). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- เฉลิมรัตน์ ปลั่งกลาง. (2553). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ แบบจิกซอร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,

- ชวลิต ชูกำแหง. (2551). *การพัฒนาหลักสูตร*. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- _____. (2551). *การประเมินการเรียนรู้*. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- ทัศนีย์ สนธิ. (2550). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้เทคนิค กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนกับการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี,*
- นรินทร์ ปุยะบาล. (2555). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,*
- นิตยา ปลั่งนันทน์. (2537). “หน่วยที่ 11 การพัฒนาการเรียนการสอนสังคมศึกษา (1)” ใน ประมวลสาระชุดวิชา สารัตถะ และวิทยวิธีทางวิชาสังคมศึกษา หน้า 118 – 233. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช,
- _____. (2543). *การเรียนรู้แบบร่วมมือ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์,
- บุญรักษ์ ชุนันท์. (2552). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อจับใจความด้วยรูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิคจิกซอร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษา มหาบัณฑิต. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,*
- พิสมัย กุมภาพงษ์. (2556). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิคจิกซอร์ เรื่อง พุทธประวัติพระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,*
- วนิดา อารมณ์เพียร. (2552). *การศึกษามูลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความคงทนในการเรียนรู้ เรื่อง การหารทศนิยม และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค STAD และเทคนิค TGT. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา,*
- วรวิทย์ ไชยวงศ์คต. (2551). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดเชิงวิพากษ์และความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการเรียนด้วยบทเรียนบนเครือข่ายที่มีรูปแบบการเรียนรู้ร่วมมือ แบบแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมกับการเรียนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,*
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. (2545). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :แอล ทีเพรส,*
- วัลลภ กันทรัพย์. (2534). *แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา,
- วีระ ไทยพานิช. (2529). *วิธีสอน*. กรุงเทพฯ : ภาคเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เศวตกนิษฐ์ ศรีสนาย. (2552). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค Jigsaw สาระ ประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม,*
- สมบุญ บุราสิทธิ์. (2556). *การศึกษามูลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้สำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง พลเมืองดีตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์,*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543) *การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว

- สีอำพร วรวัตร. (2552). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดขอนแก่น โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ. การศึกษาค้นคว้า
อิสระ ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- สุภาพร สิงห์ศรี. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- สุรียา เพ็งลี. (2552). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วย
กลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- อรพรรณ พรสีมา. (2540). เทคโนโลยีทางการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน,
- Johnson, David W. Johnson, Roger T. and Edythe Johnson Holubec. (1990). *CIRCLES OF LEARNING:
Cooperation in the Classroom*. 3rd Corelia Drive Edina, Minnesota.: Interaction Book
Company,
- Slavin, E. Robert. (1990). *Corperative Learning : Theory Research and Practice*. New Jersey :
PrenticeHall,
- _____. (1995). *Cooperative Learning Theory, Research, and Practice*. Maasachusetts: A Simon
& Schuter Company,

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

The Development of Cooperative Learning Activities Using Metacognitive
Strategies with Critical Reading Thai language Learning Packages for Students in Grade 3

รณิดา วงษ์สะพาน ¹*

Ranida Wongsaphan ¹*

ranida53@hotmail.com*

ส่งบทความ 20 พฤศจิกายน 2562 แก้ไขบทความ 17 มกราคม 2563 ตอบรับตีพิมพ์ 19 มกราคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมและประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปิงเมือง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา จำนวน 16 แผน 2) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณจำนวน 8 ชุด 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) แบบประเมินความสามารถด้านอภิปัญญา และ 6) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา การใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ Wilcoxon signed rank test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลพื้นฐานข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสนใจการเรียนรู้ในระดับมากในประเด็นต่างๆ ได้แก่ การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ การเรียนรู้โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง และการประเมินโดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง

¹ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปิงเมือง สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

¹ Specialized teacher Wat Si Ping Mueang Municipal School Chiang Mai Municipality, Chiang Mai Province

2. ผลพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ค่าคุณภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการหาประสิทธิภาพของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.68/77.73 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75

3. ผลการจัดเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 การเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 การศึกษาความสามารถด้านอภิปัญญาของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านอภิปัญญาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ, กลวิธีอภิปัญญา, กิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ

Abstract

This research is a research and development. The objective is to study basic information and develop cooperative learning activities using metacognitive strategies in conjunction with a set of critical reading Thai language learning activities. For mathayom suksa three students to study the learning outcomes of students from activity management and assess student satisfaction with cooperative learning activities by using metacognitive strategies in combination with reading learning activities packages. Critical Thai language The sample group in this study is to study the learning outcomes of students, including Mattayomsuksa 3/1 students in the municipality of Wat Sriping Muang School, in the second semester of the academic year 2018, consisting of 16 people, which were selected by Cluster Random Sampling by Use the classroom as a random unit. The research tools consisted of 1) 16 cooperative learning management plans using metacognitive strategies 2) 8 sets of critical reading learning activities in Thai language 3) Learning achievement test 4 A) critical thinking test, 5) metacognitive ability assessment, and 6) student satisfaction assessment for learning activities. Data analysis was performed using content analysis using statistics such as percentage, mean, standard deviation. And hypothesis testing with Wilcoxon signed rank test.

The results showed that

1. Basic information Basic information for the development of cooperative learning activities by using metacognitive strategies with a series of critical reading Thai language learning activities For the mathayom suksa three students, it was found that the mathayom suksa three students were interested in learning at a high level in various issues, such as cooperative learning. Learning by students involved in planning. Self-directed learning And assessment by students involved in self-assessment.

2. The results of developing cooperative learning activities by using metacognitive strategies with critical reading Thai language learning packages For mathayom suksa three students, it was found that the quality of the cooperative learning activity plan by using metacognitive strategies together with the critical reading Thai learning activity package For Mattayomsuksa 3 students assessed by experts With an average of 4.63 in the highest level And the results of finding the effectiveness of cooperative learning activities by using metacognitive strategies with a series of critical reading Thai language learning activities For Mattayomsuksa 3 students, the efficiency is 76.68 / 77.73, according to the criteria set 75/75.

3. The results of the learning by cooperative learning activities by using metacognitive strategies together with the package of learning activities to read Thai with critical For Grade 10 students, they appear as follows

3.1 Comparison of student achievement between before and after learning by cooperative learning activities by using metacognitive strategies with critical reading Thai language learning package For the mathayom suksa three students, it was found that the mathayom suksa three students learning through cooperative learning activities by using metacognitive strategies together with the critical reading Thai language learning activities package. For Mattayomsuksa 3 students with academic achievement After studying higher than before studying Statistical significance at the level of .01

3.2 Comparison of critical thinking of students between before and after studying with cooperative learning activities by using metacognitive strategies with a series of critical reading Thai language learning activities For Mattayomsuksa 3 students, Matthayomsuksa 3 students learning with cooperative learning activities by using metacognitive strategies together with a critical reading Thai language learning package For Mattayomsuksa 3 students, there is critical reading. After studying higher than before studying Statistical significance at the level of .01

3.3 A study of metacognitive abilities of students learning through cooperative learning activities by using metacognitive strategies together with a series of critical reading learning activities in Thai For Mattayomsuksa 3 students, they had a high level of metacognitive ability.

4. Results of evaluating the satisfaction of mathayom suksa three students towards cooperative learning activities by using metacognitive strategies in combination with the critical reading Thai language learning activities package Overall is at the highest level.

Key words: Cooperative learning activities, metacognitive strategies, critical reading Thai language learning activities

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณีและสุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้และอนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

การอ่านเป็นทักษะสำคัญอย่างหนึ่งในการใช้ภาษาไทยที่ช่วยปรับและขยายประสบการณ์ของมนุษย์ ทั้งยังช่วยให้สามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และสร้างความเพลิดเพลินจากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ได้มากและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าความสำเร็จในการเรียนของเด็กส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน คืออ่านซ้ำ ขาดความเข้าใจในการอ่าน และไม่สามารถจดจำเรื่องที่อ่านได้ ย่อมทำให้การเรียนวิชาต่างๆ ไม่ได้ผลไปด้วย ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายวิตกกังวลหรือเกิดความท้อแท้ไม่อยากเรียนต่อไป การอ่าน จึงเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในวิชาการต่างๆ ยิ่งไปกว่านั้น การอ่าน จะช่วยทำให้นักเรียนค้นหาคำความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่ตนอยากรู้ ขยายความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ฉะนั้น การอ่านจึงเป็นบันไดไปสู่ความสำเร็จอีกหลายด้าน การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่จำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอ และไม่มีวันสิ้นสุดสามารถฝึกได้เรื่อย ๆ ตามวัยและประสบการณ์ของผู้อ่าน เพราะการอ่านนั้นจะเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์ได้รับความรู้ ความคิด และความบันเทิงใจ ช่วยปรับปรุงชีวิตให้สดใสสมบูรณ์ (สุวรรณฯ โพธิ์คานิช. 2556)

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านขั้นสูงที่ต้องใช้ปัญญาและเหตุผลในการอ่าน เพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญและจำเป็น สำหรับการเรียนระดับมัธยมศึกษา การเรียนหนังสือของผู้เรียนจะประสบผล

สำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านของผู้เรียน ดังหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) ได้ระบุไว้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมี วิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม ทั้งยังต้องสามารถเลือกรับหรือไม่รับข้อมูล ข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณต้องอาศัยทักษะการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และประเมินค่าเป็นหลักสำคัญ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงสัมพันธ์กับ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังที่ สุนันทามัน เศรษฐวิทย์ (2542) ได้กล่าวถึงความเกี่ยวข้องระหว่างการอ่านและการคิดไว้ว่า การอ่านเกี่ยวข้องกับการมองเห็น การได้ยิน การคิด การทำงานของ ตา หู และสมอง โดยที่สมองซีกซ้ายและขวาจะทำงานร่วมกันเมื่อเกิดภาวะความคิดซับซ้อน ซึ่งจะเริ่มจากการรับรู้สัญลักษณ์ การเข้าใจ ความหมายของคำ และการสร้างแนวความคิดเพื่อสรุปความ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โฆเซิต อินทวงศ์ (2545) ที่กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการอ่านที่สัมพันธ์ กับความสามารถในการคิดอย่างมี วิจารณญาณ การพิจารณาเหตุผล และข้อตกลงเบื้องต้น การใช้เหตุผลที่ดี การพิจารณาประเด็นหรือคำอธิบายที่เป็นไปได้ของผู้อื่น ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถให้เหตุผลสนับสนุนหรือโต้แย้ง เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจว่าอะไรควรเชื่อหรือควรทำ เมื่อผู้อ่านได้อ่านจะเกิดการสร้างปฏิภณสัมพันธ์กันระหว่างการอ่านและการคิด เพราะว่าการคิดมีความสัมพันธ์กับทักษะทางภาษาเป็นอย่างยิ่ง (Tompkins and Hoskisson. 1991) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ คือการคิดอย่างมี วิจารณญาณนั่นเอง ผู้เรียนจึงควรฝึกฝนให้เกิดทักษะการอ่านถึงระดับการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ แม้ว่าคนส่วนใหญ่จะเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ แต่ก็ยังพบปัญหาอยู่มาก ดังรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม พ.ศ. 2554-2558 พบว่า การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับคุณภาพต้องปรับปรุง ผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะในการแสวงหาความรู้ และการอ่าน จากการสังเกตและนิเทศการสอนพบว่า ครูส่วนใหญ่สอนโดยวิธีการบรรยายและยกตัวอย่าง ครูสอนตามหนังสือเรียนซึ่งเป็น กิจกรรมการสอนที่ผู้เรียนให้ความ

สนใจน้อย สื่อไม่สร้างความสนใจให้หน้าเรียนทำให้ผู้เรียนไม่รักการอ่าน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2556)

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นพบว่าเป็นสาเหตุให้ผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ตีความ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, โครงการการประเมินผลผู้เรียนนานาชาติ OECE/PISA (ออนไลน์) ได้สรุปผลการประเมินการพัฒนาศักยภาพในการอ่านให้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ โดยมีประเทศเข้าร่วมโครงการประเมิน 41 ประเทศ พบว่า ผู้เรียนที่มีอายุ 15 ปี ของไทยเพียงร้อยละ 26 ที่มีทักษะการอ่านอยู่ในระดับดี ในขณะที่ร้อยละ 74 มีทักษะการอ่านอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งถ้าจะขยายความให้ชัดเจนขึ้น คือ ผู้เรียนไทยส่วนใหญ่ มีทักษะการอ่านอยู่เพียงแค่ระดับ 2 คือ สามารถอ่านและจับสาระได้ต่อเมื่อข้อความค่อนข้างตรงไปตรงมา สามารถอ้างอิงหรือเปรียบเทียบข้อมูลเชิงวิเคราะห์ได้ในระดับต่ำ สอดคล้องกับ ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ (2557) ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านหนังสือของคนไทยว่า เกิดจากสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมรอบตัวของคนไทยในปัจจุบัน มีเทคโนโลยี เข้ามามีเกี่ยวข้องมาก คนไทยไม่ได้รับการปลูกฝังให้มินิสัยรักการอ่านตั้งแต่เยาว์วัย ขาดต้นแบบ แบบอย่างที่ดีในการอ่าน คนไทยไม่ชอบอ่านหนังสือเพราะอ่านแล้วรู้สึกเบื่อ ไม่สนุกง่วงนอน ขอบฟุ้ง หรือชอบดูมากกว่า คนไทยไม่เห็นประโยชน์หรือความสำคัญของการอ่าน หนังสือดี ๆ ส่วนมากราคาแพง ขณะที่หนังสือทั่วไปมีเนื้อหาไม่น่าสนใจ รูปเล่มไม่สวยงามหรือดึงดูดให้ซื้อ จากผลสำรวจของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) เด็กไทยอ่านหนังสือเฉลี่ย ปีละ 5 เล่ม สะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวด้านการอ่านของคนไทยที่ไม่มีนิสัยรักการอ่าน มีจิตสำนึก แห่งการรักการอ่านน้อย จำเป็นที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและพฤติกรรม การอ่านของผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการอ่าน โดยอาศัยทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นทักษะการอ่านขั้นสูง ผู้อ่านต้องรู้จักใคร่ครวญ พิจารณาเรื่องที่อ่านอย่างละเอียดลึกซึ้งในด้านต่าง ๆ เป็นการอ่านที่ใช้เหตุผลในการคิด ไม่ใช้อารมณ์หรือความรู้สึกส่วนตัว เพื่อให้เกิดสติปัญญาในการพิจารณา จำเป็นที่ผู้อ่านต้องแปลความ ตีความ และขยายความเพื่อประเมินค่า จึงควรสร้างนิสัย ฝึกฝนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้เกิดทั้งความรู้และปัญญา สามารถนำไปสร้างสรรค์พัฒนาให้ เกิดคุณค่า

ต่อชีวิตและสังคม และจากผลการทดสอบวัดคุณภาพทางการศึกษาจากสถาบันทดสอบวัดคุณภาพทางการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ พบว่า ห้องเรียนที่เรียนแผนการเรียนทั่วไปจำนวน 2 ห้องเรียน มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมาก ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานวัดคุณภาพการศึกษา อีกทั้งมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ภาษาไทย อยู่ในระดับต่ำ จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นนั้น เมื่อพิจารณาแล้ว เกิดจากสาเหตุหลายประการ ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ ตัวครูและวิธีการสอนของครูที่ไม่สามารถฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง พบว่า สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ผู้เรียนขาดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เกิดจากสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูซึ่งใช้เทคนิควิธีสอนไม่เหมาะสมโดยยังใช้วิธีสอนแบบเดิมๆ ที่ครูมุ่งแต่จะฝึกทักษะการอ่านให้เด็กเพียงอย่างเดียวและขาดเทคนิควิธีการสอนใหม่ รวมทั้งสื่อที่เหมาะสม (โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง. 2559) ซึ่งสอดคล้องกับ ศรชัย มุ่งไธสง (2560) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยของนักเรียนบนพื้นที่สูงกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จังหวัดเชียงรายพบว่า ด้านครูผู้สอนโรงเรียนในพื้นที่ขาดแคลนครูผู้สอนที่จบวิชาเอกภาษาไทย โดยมีเพียงร้อยละ 24.24 เท่านั้นที่จบตรงวิชาเอก โรงเรียนร้อยละ 96.96 ยังคงใช้การสอนตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนรูปแบบของกระทรวงศึกษาธิการ และนอกจากนี้ยังประยุกต์ใช้การสอนในรูปแบบอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น แนวทางการจัดการเรียนการสอนรูปแบบบันไดทักษะ 4 ขั้น การสอนในรูปแบบ TPR BBL เป็นต้น ด้านนักเรียนพบว่านักเรียนบนพื้นที่สูงส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชาติพันธุ์ ชาติพันธุ์ที่มีจำนวนมากที่สุดได้แก่ชาติพันธุ์อาข่า รองลงมาคือชาติพันธุ์ม้ง จินยูนนาน ไทยใหญ่ ลาหู่ เย้า ตามลำดับ ด้านทักษะภาษาไทยนักเรียนบนพื้นที่สูงส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเขียนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 29.24 ปัญหาด้านการอ่านไม่ออกรองลงมาคิดเป็นร้อยละ 28.00

การแก้ปัญหาการอ่านและการคิดของนักเรียน ต้องอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นการคิดร่วมกับการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ ซึ่งเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมคือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอภิ

ปัญหา เพราะการสอนอ่านภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้อ่าน ที่มีความสามารถในการ จัดระเบียบและควบคุมตนเองได้ ซึ่งการอ่านได้อย่างมี ประสิทธิภาพและการควบคุมการอ่านของตนเองได้นั้น ต้อง อาศัยยุทธวิธีการเรียนรู้แบบกลวิธีอภิปัญญา น้อยคนนักที่ จะให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ เมื่อนำยุทธวิธีกลวิธีอภิปัญญา ไปประยุกต์ใช้ในการสอนอ่าน ผู้ที่มีความสามารถในการ อ่านจะใช้วิธีต่างๆเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ คาดเดาผลที่ เกิดขึ้นและประเมิน ประสิทธิภาพในการอ่าน เพื่อช่วยให้ ตระหนักถึงสิ่งที่กำลังอ่าน รวมทั้งรู้ว่าจะอ่านอย่างไร โดย มีผู้ที่กล่าวถึงความสำคัญของ ยุทธวิธีกลวิธีอภิปัญญาในการ สอนอ่านไว้หลายคนว่ามีความสำคัญในฐานะที่เป็นยุทธวิธี ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนอ่านได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะช่วยให้การอ่านบรรลุ วัตถุประสงค์ โดยเริ่มจากการ ให้ความรู้กลวิธีอภิปัญญาแล้วตามด้วยการใช้ยุทธวิธีกลวิธี อภิปัญญาในการอ่าน ดังที่ แม็คเนล (Mcnel. 1984) และ รูบิน (Rubin, 1993) ได้กล่าวว่าความสำคัญของยุทธวิธี กลวิธีอภิปัญญานั้นมีบทบาทสำคัญในการสอนให้ผู้เรียนมี สติในการควบคุมการใช้ยุทธวิธีในการอ่านเกิดการเรียนรู้ อย่างรู้ตัว และควบคุมตนเองในขณะที่อ่าน จึงทำให้ผู้เรียน สามารถใช้ยุทธวิธีในการสอนอ่านที่ถูกต้องทำให้ประสบผล สำเร็จในการอ่าน ตลอดจนสามารถที่จะแก้ปัญหาในการ เรียนทำให้เข้าใจในบทอ่านดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า การ ใช้กลวิธีกลวิธีอภิปัญญาช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการ คิดวิเคราะห์ด้วย (ถิรนนท์ แซ่เอียว และกิตติพงษ์ ลือนาม.2556) ดังนั้นผู้สอนควรเชื่อมโยงยุทธวิธีกลวิธีอภิ ปัญญาเข้ากับการอ่าน เพื่อการพัฒนาการอ่านที่มี ประสิทธิภาพของผู้เรียน กล่าวคือ เป็นวิธีการที่ผู้สอนใช้ในการ ช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีการวางแผนการอ่าน เลือก ยุทธวิธีการอ่านได้ถูกต้องเหมาะสม มีการควบคุมและการ ตรวจสอบตนเองในขณะที่อ่าน เพราะกระบวนการทางกลวิธี อภิปัญญาเป็นตัวควบคุมการทำงานทางปัญญาไว้อีกชั้น หนึ่ง ทั้งนี้ ลักษณะ สรวิวัฒน์ (2558) กล่าวถึง การประยุกต์ กิจกรรมที่ส่งเสริมการรู้คิดหรืออภิปัญญา ควรประกอบด้วย กิจกรรมที่ผู้เรียนระบุว่าเขาจะเรียนรู้อะไร อะไรที่รู้แล้ว และ อะไรที่ยังไม่รู้ และใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือใน กระบวนการคิดเพื่อแก้ไขปัญหา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำกลวิธี อภิปัญญามาหลอมรวมกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือ ซึ่งเป็น การจัดการเรียนการสอนโดยแบ่งนักเรียน เป็นกลุ่มขนาดเล็กประมาณ 4-6 คน โดยมีการคละความ สามารถของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบ

หมาย เป็นการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (พุทธิตา ดอนทุ่งโพธิ์. 2548) โดยใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มี โอกาสทำงานร่วมกันเพื่อผลประโยชน์และเกิดความสำเร็จ ร่วมกันของกลุ่ม ซึ่งการเรียนแบบร่วมมือมีใช้เป็นเพียงจัด ให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม เช่น ทำรายงาน ทำกิจกรรม ประดิษฐ์หรือสร้างชิ้นงาน อภิปราย ตลอดจนปฏิบัติการ ทดลองแล้ว ผู้สอนทำหน้าที่สรุปความรู้ด้วยตนเองเท่านั้น แต่ผู้สอนจะต้องพยายามใช้กลยุทธ์วิธีให้ผู้เรียนได้ใช้ กระบวนการประมวลสิ่งที่มาจากการทำกิจกรรมต่างๆ จัด ระบบความรู้สรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเองเป็นหลักการ สำคัญ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2544)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้แบบเป็นลำดับ ขั้นตอน นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือการสอนซ่อมเสริมแก่ผู้ เรียนที่เรียนอ่อน เรียนช้า และมีความบกพร่องการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ เติบโตเวลา โดยไม่เปรียบเทียบกับใคร ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติซ้ำๆ ทำให้เกิดความชำนาญ อย่างมีความสุข ดังที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะ สำหรับผู้เรียนที่เปื้อนหน่วยการเรียนรู้ ผู้เรียนมีแรงจูงใจต่ำ ครู อาจใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มาสอนซ่อมเสริม เนื่องจาก ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีการใช้สื่อประสมที่หลากหลาย ช่วย ให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างสนุกสนานมากขึ้นกว่า สื่อชนิดเดียวกัน หรือการเรียนซ้ำๆ ด้วยวิธีแบบเดิมๆ ซึ่งสอดคล้องกับ สุจิต เหมวัล (2555) กล่าวไว้ว่า ชุดกิจกรรมเป็นสื่อการเรียน การสอน ประกอบไปด้วยชุดของสื่อประสม ที่มีการนำสื่อ และกิจกรรมหลากหลายอย่างมาประกอบกัน เพื่อใช้ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่ชัดเจน มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการ ปฏิบัติกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การ เสนอสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ ครูมีการเต รียมความพร้อมก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ ประสบความสำเร็จในการเรียนการสอน ครูสามารถใช้ชุด กิจกรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ชุดกิจกรรมเป็น สื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่มี คุณค่า ครูนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนทั้งใน ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย และช่วยลดภาระ ของผู้สอน กรณีขาดแคลนผู้สอน สามารถใช้ชุดกิจกรรมแก้ ปัญหา โดยครูเข้าไปดูแลผู้เรียนให้ปฏิบัติตามชุดกิจกรรม

ผู้เรียนก็สามารถเรียน และปฏิบัติได้ รวมทั้งมีประโยชน์มาก ในการสอนซ่อมเสริม สอดคล้องกับ สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553) ที่กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประโยชน์หลากหลาย ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบรายบุคคล ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตามความสามารถ ตามความสนใจ ตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ผู้เรียนมีความ รับผิดชอบในการทำงาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันทำงานเป็นกลุ่ม นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกในการสอนของครู ทำให้ครูมีความพร้อมตลอดเวลา ดังนั้น ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นสื่อที่อำนวยความสะดวกในการสอนของครู ทั้งงานวิจัยของ รัศมี ศรีเพ็ญอม (2555) และ จันทนา บุตรดา (2554) ที่นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้มาส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และพัฒนาทักษะการอ่านแก่ผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น

จากความสำคัญและปัญหาของการเรียนรู้ด้านการอ่านภาษาไทยที่ผู้วิจัยได้ยกมาข้างต้น จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยริเริ่มหัวข้อวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้และแก้ปัญหาด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และความสามารถด้านอภิปัญญาของนักเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับที่สูงขึ้นและเป็นทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ที่ 3 ดังนี้

3.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.2 เพื่อเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.3 เพื่อศึกษาความสามารถด้านอภิปัญญาของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 Research (R1): ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดกลวิธีอภิปัญญา ศึกษาจากประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาไทยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง จำนวน 3 คน รวมทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 แบ่งเป็น 2 ห้อง รวมจำนวน 32 คน

ขั้นตอนที่ 2 Development (D1): การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทย อย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดกลวิธีอภิปัญญา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยมีคุณสมบัติ เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ที่ศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท และมีความเชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรและการสอน การสอนภาษาไทย และการวัดผลประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 (Research (R2): การทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา

ศึกษา 2561 แบ่งเป็น 2 ห้อง รวมจำนวน 32 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

ขั้นตอนที่ 4 Development (D2) : การศึกษาความพึงพอใจและปรับปรุงชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 แบ่งเป็น 2 ห้อง รวมจำนวน 32 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ประเภท คือ

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความสามารถด้านอภิปัญญา และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครั้งนี้ มีจำนวน 1 หน่วย รวมเวลาเรียน 16 ชั่วโมง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็นเรื่องย่อยๆ ดังนี้ ได้แก่ 1) การอ่านวรรณคดีในบทเรียน 2) การอ่านข่าวและเหตุการณ์สำคัญ 3) การอ่านบทความ 4) การอ่านบันเทิงคดี 5) การอ่านสารคดี 6) การอ่านสารคดีเชิงประวัติ 7) การอ่านตำนาน และ 8) การอ่านงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

4. ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการในปีการศึกษา 2561 เดือนพฤษภาคม 2561-มีนาคม 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา จำนวน 16 แผน 2) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณจำนวน 8 ชุด 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ 4) แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 5) แบบประเมินความสามารถด้านอภิปัญญา และ 6) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 16 คนตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2. ผู้ศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 8 ชุด และแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ 16 แผน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รวม 16 ชั่วโมง พร้อมกับการประเมินผลระหว่างเรียนด้วยการตรวจผลงาน และการทดสอบย่อยท้ายบทเรียนในแต่ละชุดการเรียนรู้ และประเมินความสามารถด้านอภิปัญญา

3. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) จำนวน 30 ข้อ โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบประเมินความสามารถด้านอภิปัญญา

4. ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทย

อย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 วิเคราะห์หาคุณภาพและความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การยอมรับคุณภาพแต่ละข้อต้องมีค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00

1.2 วิเคราะห์หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบประเมินความสามารถด้านอภิปราย และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ดัชนี IOC (Index of Item - Objective Congruence : IOC) การยอมรับคุณภาพของแต่ละข้อคำถามคือค่า IOC ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50

1.3 วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ รายข้อการยอมรับคุณภาพของข้อคำถามแต่ละข้อคำถาม คือ ค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

1.4 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับโดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson สูตรที่ 20 (KR-20) และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach โดยการยอมรับคุณภาพของค่าความเชื่อมั่น คือ ค่าที่คำนวณได้มากกว่า 0.70 ถือว่ามีความเชื่อมั่นสูง 0.40 – 0.70 ถือว่ามีความเชื่อมั่นปานกลางและน้อยกว่า 0.40 ถือว่ามีความเชื่อมั่นต่ำ

2. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบประเมินความสามารถด้านอภิปรายและแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. วิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สูตร E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 75/75 โดยใช้คะแนนการประเมินผลระหว่างเรียนด้วยการตรวจผลงานและการทดสอบย่อยท้ายบทเรียนในแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับการหาประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) และใช้คะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับการหาประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2)

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ระหว่างหลังเรียนกับการทดสอบก่อนเรียน ดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบด้วยสถิติ The Wilcoxon signed-rank test ซึ่งเป็นสถิติสำหรับการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อย

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลความสามารถด้านอภิปรายโดยการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ และการบรรยายด้วยสถิติพื้นฐาน

4. วิเคราะห์หาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสนใจการเรียนรู้ในระดับมากใน

ประเด็นต่างๆ ได้แก่ การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ การเรียนรู้โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง และการประเมินโดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง

2. ผลพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ค่าคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.68/77.73 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75

3. ผลการจัดเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 การเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 การศึกษาความสามารถด้านอภิปรายของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านอภิปรายโดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้ การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดกลวิธีอภิปราย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสนใจการเรียนรู้ในระดับมากในประเด็นต่างๆ ได้แก่ การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ การเรียนรู้โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง และการประเมินโดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง เนื่องจากนักเรียนตระหนักให้มีความสำคัญ of ภาษาไทยที่มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของคนไทย เพราะเป็นเครื่องมือที่ใช้ ในการสื่อสารและการเรียนรู้ต่าง ๆ เราสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารโดยผ่าน ทักษะทางภาษาได้หลายทักษะ เช่น ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ดังนั้นจึงต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคของข้อมูลข่าวสารมีข้อมูลข่าวสารมากมายที่หลั่งไหลเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการอ่านจึงจะทำให้เกิดความเข้าใจและสื่อสารกันรู้เรื่อง แต่ทั้งนี้ผู้อ่านจะต้องสามารถตัดสินใจได้ว่า จะเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง มีเหตุผลในการคิด ไม่ใช้อารมณ์หรือความรู้สึกส่วนตัวในการตัดสินใจ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จึงเป็นทักษะที่จำเป็นที่ต้องพัฒนาให้เกิดกับ

ผู้เรียน เพื่อให้เกิดสติปัญญาในการ พิจารณา มีการตัดสินใจอย่างชาญฉลาด โดยใช้สติในการรู้คิด เนื่องจากการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จะมุ่งเน้นการคิดอย่างมีเหตุผล แต่เนื่องด้วยปัญหาที่พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีนิสัยรักการอ่าน และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน รวมไปถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนทักษะการอ่านของครูที่ไม่น่าสนใจ ขาดสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ดังนั้น การพัฒนาสื่อและรูปแบบวิธีสอนที่จะ สามารถพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้เกิดกับผู้เรียนได้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับ ครูผู้สอน ผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจึงทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิด กลวิธีอภิปัญญา เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมี วิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถใช้ได้ดีกับทุกระดับการศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีสื่อและกิจกรรมที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และนอกจาก การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองแล้ว การเรียน ด้วยชุดกิจกรรมยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิด การ แสดงความคิดเห็น ฝึกฝนการจัดการ การตัดสินใจ การ เสนอข้อสันนิษฐานการณ รวมทั้งการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ ยังเป็นสื่อที่ส่งเสริม การเรียนแบบรายบุคคล ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถ ความสนใจ ตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละคน อย่างเป็นลำดับขั้นตอน แต่ผู้เรียนทุกคนจะได้รับความรู้ใน มาตรฐานเดียวกันและสามารถทราบความก้าวหน้าในการ เรียนรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ยิ่งไปกว่านั้นยังช่วยลด ภาระและช่วยสร้างความพร้อม ความมั่นใจให้แก่ครู เพราะ ชุดกิจกรรมผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถนำไปใช้ได้ทันที บรรยาภาศในการจัดการเรียนการสอนจะเปลี่ยนจากครู เป็นศูนย์กลางมาเป็นการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครู จะเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้คอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำ แก่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด (บุญเกื้อ ครอบหาเวช, 2545 ; ศิริณา อธิสุวรรณศิลป์, 2548 ; สุนทร สันธพานนท์, 2553 และ สุจิต เหมวัล, 2555) นอกจากการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการ อ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนแล้ว เทคนิควิธีการสอน เพื่อให้เกิดชุดกิจกรรมเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนที่มีความ สำคัญ จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนทักษะอ่าน จึงทำให้เกิดแนวทางในการนำชุด

กิจกรรมการเรียนรู้มาบูรณาการกับแนวคิดกลวิธีอภิปัญญา และนำไปใช้จัดการเรียนการสอน ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ และฝึกฝนทักษะในการอ่านตามกิจกรรมในชุดกิจกรรมตาม ลำดับความยากง่าย ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากเป็นวิธีที่สร้างเสริมให้ นักเรียนมีวินัยในการปฏิบัติกิจกรรม รู้จักการควบคุมตนเอง สามารถอ่านและวางแผนควบคุมกระบวนการคิดและกำกับการกระทำของตนเอง มีการจัดระบบความคิด ได้ตรวจสอบ ความคิดและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ จากการประเมิน ผลหลังทำกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ แมคเนล (McNeil, 1984) ที่ได้กล่าวว่า กลวิธีอภิปัญญามีความสำคัญในการ สอนให้ผู้เรียนมีสติในการควบคุม การใช้ทวิวิธีในการอ่าน และการควบคุมตนเองในขณะที่อ่าน ทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ ยุทธวิธีในการอ่านที่ถูกต้อง ประสบผลสำเร็จในการอ่าน รวมทั้ง Rubin, (1993) ซึ่งกล่าวว่า กลวิธีอภิปัญญา มี บทบาทสำคัญต่อผู้อ่านเป็นอย่างมาก ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้อย่างรู้ตัว สามารถแก้ปัญหาในการเรียน ทำให้เข้าใจ ในบทอ่านดียิ่งขึ้น

2. ผลพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้ กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ค่าคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการ เรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการหา ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การ อ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.68/77.73 เป็น ไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการ สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ผ่าน กระบวนการและขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ โดย คำนึงถึงสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษา ไทย รวมถึงได้ใช้การสังเคราะห์ความรู้จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างชุด กิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ได้รับการตรวจสอบ แก่ไขจาก ผู้เชี่ยวชาญ และได้ผ่านการนำไปทดลองใช้เพื่อ หาประสิทธิภาพและปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสม

ก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ทำให้ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบครบถ้วน มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน ตรงตามวัตถุประสงค์และเนื้อหา มีขั้นตอนการเรียนรู้ เป็นไปตามลำดับ และมีเฉลยท้ายกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเองได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550), สุนทร สันธพานนท์ (2553), และฮีทเทอร์ (Heathers, 1964) ที่ได้กล่าวไว้โดยสรุปว่า การสร้าง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ผู้สร้างต้องศึกษาเนื้อหาสาระของวิชาอย่างละเอียดว่าต้องการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไร แล้วแบ่งหน่วยการเรียนรู้ หัวเรื่องย่อยพิจารณาว่าจะสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใด จัดกิจกรรมแบบใด กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกัน เลือกสื่อการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลให้เหมาะสม แล้วจึงสร้างชุดกิจกรรมเรียนรู้ที่ประกอบไปด้วย บัตรคำสั่ง บัตรปฏิบัติการ บัตรเนื้อหา บัตรฝึกหัดและบัตรเฉลยบัตรฝึกหัด และบัตรทดสอบและบัตรเฉลยบัตรทดสอบ แล้วจึงนำไปหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ก่อนที่จะนำไปใช้จริง นอกจากนั้นยังพบว่า การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ยังถูกต้องตามหลักการและทฤษฎี จะทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นมีประสิทธิภาพที่เหมาะสมกับการนำไปพัฒนาผู้เรียน ดังผลงานการศึกษาวิจัยของ จันทนา บุตรดา (2554) ที่ได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การคิดวิเคราะห์เขียนเชิงสร้างสรรค์หรือกรอง โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพระหว่างเรียน เท่ากับ 83.98 และหลังเรียน เท่ากับ 84.20 สูงกว่าร้อยละ 80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเนื่องจากการที่ผู้วิจัยได้นำแนวคิดกลวิธีอภิปัญญา มาบูรณาการเข้ากับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 สอดคล้องกับ ธวัชพร หอมวงษ์ (2541), สุเทียบละอองทอง (2545), ศุภัสรา ทองโพธิ์ (2550) และฉลวยม่วงพรวน (2553) ที่ได้กล่าวไว้โดยสรุปว่า การสอนอ่านตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบโดยใช้ยุทธวิธีกลวิธีอภิปัญญา (Metacognition Strategies) เพื่อเสริมสร้างการคิดที่เชื่อมโยง สามารถช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการอ่านของตนเองได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ เกิดความเข้าใจระดับสูงในการอ่านและสามารถนำไปใช้ได้จริง และยังสอดคล้องกับผลการ

วิจัยของ นันทนา ลีลาชัย (2556) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยผสมผสานแนวคิดอภิปัญญา (Metacognition) การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์และชุมชน และการเรียนรู้แบบร่วมงานในชั้นเรียนสำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือร้อยละ 75

3. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสามารถด้านอภิปัญญาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ได้ถูกพัฒนาขึ้นตามแนวคิดกลวิธีอภิปัญญา ซึ่งเป็นแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน ดังที่ ธูปทอง กว้างสาสดี (2554) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกลวิธีอภิปัญญาไว้ว่า กลวิธีอภิปัญญา มีประโยชน์และช่วยจุดประกายความคิดให้กับผู้เรียน ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งและประสบความสำเร็จในการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่กำลังประสบกับปัญหาในการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่ากลวิธีอภิปัญญาเป็น ประโยชน์ในการเรียนรู้ ช่วยให้การเรียนรู้ง่ายขึ้น มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความสามารถในการคิด เป็นผู้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้วิธีการเรียนรู้และรู้จักการควบคุมการรู้คิดของตนเองได้ ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ แม็คเนล (McNeil, 1984) และรูบิน (Rubin, 1993) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของยุทธวิธีเมตา คอกนิชันในฐานะที่เป็นยุทธวิธีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนอ่านได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะช่วยให้ การอ่านบรรลุวัตถุประสงค์ไว้ว่า กลวิธีอภิปัญญานั้น มีบทบาทสำคัญในการสอนให้ผู้เรียนมีสติในการ ควบคุมการใช้ยุทธวิธีในการอ่าน เกิดการเรียนรู้อย่างรู้ตัว และควบคุมตนเองในขณะที่อ่าน จึงทำให้ ผู้เรียนสามารถใช้ยุทธวิธีในการ

สอนอ่านที่ถูกต้อง ทำให้ประสบผลสำเร็จในการอ่าน ตลอดจนสามารถ ที่จะแก้ปัญหาในการเรียนทำให้เข้าใจในบทอ่านดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิริติวิทย์ สุวรรณธรรมา (2549) ที่ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้ยุทธวิธีกลวิธีอภิปัญญากับการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ยุทธวิธีกลวิธีอภิปัญญากับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ยุทธวิธีกลวิธีอภิปัญญา มีผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์สูงกว่าการสอนแบบปกติ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศุภิสรา ทองโพธิ์ (2550) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ยุทธวิธีกลวิธีอภิปัญญา ผลจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ยุทธวิธีกลวิธีอภิปัญญา พบว่า มีนักเรียนจำนวนร้อยละ 90 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีคะแนนความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณผ่านเกณฑ์ร้อยละ 84.67 ของคะแนนเต็ม

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ที่มีผลเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้น ได้ผ่านขั้นตอนการทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเกณฑ์กำหนดไว้ ซึ่งทำให้ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพของปัญหาที่สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนในการเรียนรู้ การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณให้ประสบความสำเร็จ มีการศึกษาวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ ระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายในแต่ละกิจกรรม และ

สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีการกำหนดและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการ สื่อสารด้วยการอ่านที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน โดยมุ่งให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ จากการสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียน ได้พบว่า นักเรียนได้เรียนรู้ไปตามขั้นตอนของกลวิธีอภิปัญญา ตามความสามารถและความสนใจ ดังนั้น เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงตามความสนใจและความสามารถของตนเอง ซึ่งประกอบไปด้วย การวางแผนการเรียน การกำกับตนเอง การตรวจสอบความเข้าใจและตรวจสอบผลของการทำกิจกรรมว่าตนเองประสบผลสำเร็จหรือไม่ จึงทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวและสถานการณ์อย่างถ่องแท้ เกิดทักษะการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนั้นยังพบว่า ในระหว่างที่ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน นักเรียนมีความสนุกสนานกับการจัดประสบการณ์ที่ครูผู้สอนได้เตรียมไว้ โดยมีความยากง่ายที่เหมาะสม สะดวกต่อ การปฏิบัติ นักเรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพจนประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแต่ละชุดกิจกรรม และจากการประเมินด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดกลวิธีอภิปัญญาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน(คะแนน เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.52-4.77) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อเช่นเดียวกัน (คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50-4.91) โดยข้อที่มี คะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ นักเรียนพอใจที่ได้วางแผนการเรียน กำกับตนเอง ตรวจสอบความสำเร็จตามเป้าหมาย และทำแบบบันทึกการเรียน จนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.91) และนักเรียนพอใจที่ได้ทราบคะแนนหลังทำกิจกรรมทันที (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.91) จากผลการประเมินความพึงพอใจดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้สามารถสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ได้ผ่านการสร้างอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจใน การเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับเผชิญ กิจระการ (2544) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ครูผู้สอนที่ต้องการให้การจัด กิจกรรมการเรียนรู้บรรลุผลสำเร็จ จะต้องคำนึงถึงบรรยากาศและสถานการณ์ รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึง

พอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร นอกจากนั้นยังพบอีกว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านการหาคุณภาพและนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพจนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว จะทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจและมีความคิดเห็นที่ดีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังผลการศึกษาวิจัยของ จันทนา บุตรดา (2554) ที่ได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การคิดวิเคราะห์เขียนเชิงสร้างสรรค์หรือยกรอง โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองในการสร้างสรรค์ชิ้นงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพระหว่างเรียนเท่ากับ 83.98 และหลังเรียนเท่ากับ 84.20 สูงกว่าร้อยละ 80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การคิดวิเคราะห์เขียนเชิงสร้างสรรค์หรือยกรองโดยรวมเท่ากับ 4.61 ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด และ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัศมี ศรีพะยอม (2555) ซึ่งได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 85.73 / 82.91 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้และผลการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือพบว่าพฤติกรรมการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับดี กล่าวโดยสรุปว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณเพื่อทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณให้กับครูและนักเรียนได้ดำเนินการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

2.1 การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพ ครูควรศึกษาค้นคว้ากระบวนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ให้เข้าใจถ่องแท้ก่อนดำเนินการสร้าง มีความเข้าใจในธรรมชาติวิทยาของ ผู้เรียน และสภาพแวดล้อมในการเรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ได้

2.2 ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ครูควรศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสามารถให้คำแนะนำกับนักเรียนในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้อย่างถูกต้อง

2.3 ในขณะที่มีการจัดการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ อาจมีนักเรียนบางคนที่ไม่เข้าใจเนื้อหาในบางส่วน ตามเพื่อนไม่ทัน ครูจึงจำเป็นต้องคอยให้คำชี้แนะ ให้คำอธิบาย และให้กำลังใจอย่างใกล้ชิด

2.4 ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดและปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ร่วมมือกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

2.5 บรรยากาศในชั้นเรียนระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน ควรเป็น บรรยากาศที่เป็นกันเอง เพื่อให้นักเรียนกล้าพูด กล้าแสดงออก

2.6 ครูควรมีการปรับเปลี่ยนเวลาในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เหมาะสมกับคุณสมบัติของ นักเรียนและจำนวนนักเรียน

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ

3.2 ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะอื่น ๆ ทั้งด้านการฟัง การพูด และการเขียน

3.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน ได้แก่ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ที่ละกลุ่ม เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณที่สร้างขึ้นว่าสามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มใดได้มากที่สุด

3.4 ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียน เช่น ความรับผิดชอบ คุณธรรม และจริยธรรม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิตติวิทย์ สุวรรณธรรม. (2549). *การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้ยุทธวิธีเมตาคอกนิชันกับการสอนปกติ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โมจิโต อินทวงศ์. (2545). *การปฏิรูปการศึกษานโยบายสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จันทนา บุตรดา. (2554). *การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การคิดวิเคราะห์เขียนเชิงสร้างสรรค์ บทร้อยกรองโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ฉลวย ม่วงพรรณ. (2553). *การพัฒนาแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยกิจกรรมการรู้คิดในการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาอุตสาหกรรม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (2557). *จิตวิทยาการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). *การสอนซ่อมเสริม : เติมเต็มศักยภาพผู้เรียน*. กรุงเทพฯ : บริษัททวีปรินทร์.
- ถิรนนท์ แซ่เอี้ยว และกิตติพงษ์ ลือนาม. (2556). *การศึกษาลักษณะสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ฟังก์ชันและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กลวิธีเมตาคอกนิชัน*. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*. 3(4) มกราคม-มิถุนายน, : 101-103.
- ธวัชพร หอมวงษ์. (2541). *การพัฒนาความเข้าใจในการอ่านโดยใช้เทคนิคเมตาคอกนิชัน*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธูปทอง กว้างสาสดี. (2554). *การสอนการคิด*. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- นันทนา สีลาชัย. (2556). *การพัฒนาแบบการเรียนรู้การสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยผสมผสานแนวคิดอภิปรัชญา การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมงานในชั้นเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2545). *นวัตกรรมการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : เอสอาพรินต์ติ้ง.
- เผชญิ กิจระการ. (2544). “การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E_1/E_2)” *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 7 กรกฎาคม. : 44 - 62 ;
- พุดิตา ดอนฟุ้งไพร. (2548). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 ที่เรียนแบบร่วมมือและการเรียนแบบปกติ*. วิทยานิพนธ์ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด วิธีและเทคนิค การสอน 1. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- รัศมี ศรีพะยอม. (2555). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา และการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โรงเรียนนครบุรี. (2559). สารสนเทศฝ่ายวิชาการโรงเรียนนครบุรี. วิชาการ.เอกสารอัดสำเนา
- โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง. (2559). รายงานการประชุมฝ่ายวิชาการโรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง. เอกสารอัดสำเนา
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2558). การรู้คิด. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ศรชัย มุ่งไธสง. (2560). “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยของนักเรียนบนพื้นที่สูง กลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จังหวัดเชียงราย,” วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 10 (ฉบับพิเศษ) : กรกฎาคม - ตุลาคม .
- ศิริณา อัฐสุวรรณศิลป์. (2548). การพัฒนาชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง ระบบของร่างกายสำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศุภิสรา ทองโพธิ์. (2550). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชัน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สวรรณภา โพธิ์คานิช. (2556). ความสำคัญของการอ่านหนังสือ.(ออนไลน์) เข้าถึงจาก <https://www.dek-d.com/board/view/3051407/>.เมื่อ 15 กรกฎาคม 2562
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2553). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน.กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิคพรินติ้ง.
- สุจิต เหมวัล. (2555). ศาสตร์การสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะ. ขอนแก่น : ทรัพย์สุนทรการพิมพ์.
- สุเทียบ ละอองทอง. (2545). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจโดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชัน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2542). หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2550). 20 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมค่านิยมการเรียนรู้ โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2556). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม พ.ศ.2554 - 2558. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน).
- Heathers, Glan. (1964). A Working Definition of Individualized Instructional. *Journal the Educational Leadership*. 8: 342-344.
- McNeil, J.D. 1984. *Reading Comprehension : New Direction for Classroom Practice*.Glenview, Illinois : Scott, Foresman and Company.
- Rubin, D. (1993). *A practical Approach to teaching Reading* 2nd ed.Massachusetts. Allyn and Bacon.
- Tompkins, G.E., & Hoskisson, K. (1991). *Language arts: Content and teachingstrategies*. New York: Merrill, an imprint of Macmillan Publishing Company. Wallerstein. (1995). *Dictionary of Psychology*. Maryland : Penguin Book.

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมบริหารสมอง เพื่อเสริมสร้างทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง

The Learning Experience by Using Brain Activity Management Set Enhance Basic
Math Skills of Kindergarten Students, Year 1, Patong Municipality Kindergarten

สวรสยา สกุลทับ^{1*}
Sawanya Sakultub^{1*}

oilsawanya30@gmail.com*

ส่งบทความ 24 กรกฎาคม 2562 แก้ไขบทความ 7 สิงหาคม 2562 ตอบรับตีพิมพ์ 9 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมบริหารสมองเพื่อเสริมสร้างทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมบริหารสมองให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง รวมจำนวน 32 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ชุดกิจกรรมบริหารสมอง 3) แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่า t-test

ผลการศึกษา

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมบริหารสมอง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.44/84.68 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด
2. ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
3. ดัชนีประสิทธิผล ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมบริหารสมอง เท่ากับ 0.6260 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 62.60

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมบริหารสมอง , ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

¹ ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง อำเภอกะห้ จังหวัดภูเก็ต

¹ Professional Level Teacher Thessabanmuangpatong School , Krathu District , Phuket Province.

Abstract

The learning experiences using brain activity management set to enhance basic math skills of kindergarten students in year 1, Patong Municipality Kindergarten that the objective were to: 1) improve the learning experiences by using the brain management activity set to be effective according to the criteria 80/80. 2) compare the basic math skills of the kindergarten students before and after organizing the learning experiences. 3) find the effectiveness index of learning experiences management. The Sample groups include Kindergarten students, the 1st year, the 2nd semester of academic year 2015, Patong Municipality Kindergarten School, a total of 32 people were acquired by random sampling. The tools used in the study were: 1) learning experience plan. 2) brain management activity set 3) basic math skills. Test Data analysis using mean, percentage and t-test

The research found that;

1. The learning experiences using brain activity management set is as effective 85.44/84.68 which is in accordance with the 80/80 criteria set.
2. Mathematical basic skills after organizing experiences were significantly higher than before the experience arrangement at .05.
3. Effectiveness index of learning experience management using 0.6260 brains activity set showing that the student has progressively increased to 62.60 percent.

Keywords : brain activity management set , basic math skills

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาคือเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะพึงประสงค์ ดังนี้ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้อ้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อ การเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้(กระทรวง ศึกษาธิการ, 2553) ซึ่งการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปกิจกรรมบูรณาการ

ผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และ สติปัญญา โดยการบูรณาการกิจกรรม 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง เกม การศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) เป้าหมายสำคัญของการศึกษาปฐมวัย คือ การพัฒนาเด็กให้สูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เพื่อที่จะพัฒนาเด็กให้เป็นไปตามทิศทางหรือเจตนารมณ์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ที่เน้นการพัฒนาคนให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม อารมณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ซึ่งสอดคล้องกับ เยาวพา เศษคุปต์ (2548) ได้ให้แนวคิดไว้ว่าการจัดการศึกษาควรเริ่มต้นในช่วงปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงที่สำคัญมากในการวางรากฐานบุคลิกภาพมนุษย์ และมีผลการศึกษาค้นคว้าที่สนับสนุนและบ่งชี้ว่าการพัฒนาคุณภาพของประชากรจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฐมวัยซึ่งเด็กวัยนี้ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่แรก

เกิดจนถึง 6 ปี เพราะช่วงอายุดังกล่าวเป็นช่วงวิกฤติของมนุษย์ ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทุก ๆ ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์เด็กเรียนรู้ตั้งแต่ก่อนเข้าสู่ระบบโรงเรียนในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การเลือกของเล่น การนับของเล่น การแบ่งขนมให้เพื่อนโดยผู้ใหญ่ นับ 1-2-3 แล้วให้เด็กนับตาม เด็กจะเรียนรู้การนับโดยไม่รู้ตัว ประสบการณ์ต่างๆ เหล่านี้เป็นพื้นฐานหรือทักษะเบื้องต้น ดังนั้น การจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะคณิตศาสตร์ให้แก่เด็กปฐมวัย หรือขอบข่ายของหลักสูตรกำหนดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เนื้อหาสาระการเรียนรู้เด็กควรจะเรียนรู้เป็นเพียงทักษะคณิตศาสตร์ขั้นพื้นฐานเท่านั้น ยังไม่นำไปสู่การคิดคำนวณอย่างเป็นแบบแผน ขอบข่ายหลักสูตรคณิตศาสตร์ประกอบด้วย การสังเกต การจำแนก การจับคู่ การเปรียบเทียบ ตัวเลข จำนวนมิติสัมพันธ์ ปริมาณ เวลา การรู้ความหมายเพิ่ม/ลด การจัดการเรียนการสอน ซึ่งสาระการเรียนรู้เหล่านี้ผู้สอนควรบูรณาการเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ ได้ทั้งหมดจึงมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพต่อประเทศชาติต่อไป (สายพิน อัครปัทมานนท์, 2551) ดังนั้นครูและผู้ปกครองควรตระหนักถึงความสำคัญของคณิตศาสตร์ว่า ในการเล่นและพูดคุยของเด็กนั้นมักมีเรื่องคณิตศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันอยู่เสมอ เช่น การใช้เวลาการเรียงลำดับสิ่งที่ควรทำก่อนทำทีหลัง (นิตยา ประพุดติกิจ, 2541) โดยทั่วไปการสอนคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ เช่น การบวกหรือการเพิ่ม และการลบหรือการลด เพื่อให้เด็กปฐมวัยรู้จักและให้ได้กับกระบวนการคิดในการหาคำตอบเพื่อให้เด็กปฐมวัย มีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ เช่น รู้จักและเข้าใจคำศัพท์ และสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ขั้นต้น เพื่อให้เด็กฝึกฝนทักษะคณิตศาสตร์พื้นฐานเช่น การนับ การวัด การจับคู่ การจัดประเภท และการจัดลำดับ เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองและส่งเสริมให้เด็กมีความรู้และอยากค้นคว้าทดลอง (สุนีย์ เพี้ยชัย, 2550)

กิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะ) เป็นกิจกรรม 1 ใน 6 กิจกรรมที่เด็กปฐมวัยจะต้องปฏิบัติในแต่ละวัน โดยกิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถส่งเสริมให้เด็กเกิดกระบวนการคิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ ซึ่งนอกจากจะให้เด็กฝึกการใช้ความคิด และการใช้สายตาและมือให้ประสานสัมพันธ์กันแล้ว กิจกรรม

สร้างสรรค์ยังช่วยถ่ายทอดความรู้และความรู้สึกของเด็กออกมาในรูปของงานศิลปะ เช่น การวาดภาพ การปั้น การฉีก-ปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์หรือวิธีการอื่นที่เด็กคิดสร้างสรรค์ผลงาน (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551) ผลงานของเด็กที่แสดงออกมาจะสะท้อนความสนใจ การรับรู้ และความพร้อมของเด็กแต่ละคนผ่านสื่อวัสดุที่เหมาะสม ทำให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต และสัมผัสวัสดุอุปกรณ์ที่มีลักษณะแตกต่างกันในเรื่องของรูปร่าง รูปทรง ขนาด พื้นผิวสัมผัส น้ำหนักอ่อน - แข็งของสี ฯลฯ ซึ่งส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดและทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์เกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ รูปทรงความกว้าง ความยาว ความสูง (สูง-ต่ำ) ขนาด (เล็ก-ใหญ่) พื้นผิว (เรียบ ขรุขระ หยาบ) การนับจำนวน การรู้ค่าจำนวน การจำแนกและการเปรียบเทียบ นอกจากนี้เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์นั้นมีคุณค่าแก่เด็กหลายประการ อาทิเช่น ทำให้เกิดการทำงานร่วมกัน ระหว่างร่างกายกับสมองที่สมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการเป็นของตนเอง เกิดความกระตือรือร้นอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกตและช่างซักถาม ในเรื่องที่ยังสงสัย ช่วยฝึกกล้ามเนื้อให้มีความแข็งแรง ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อกับสายตา ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้เด็กมีโอกาสแสดงออกทางอารมณ์ รู้สึกผ่อนคลาย มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีสมาธิในการทำงาน เปิดโอกาสให้เด็กทำงานตามลำพัง และทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม รู้จักปรับตัวที่จะทำงานร่วมกัน ฝึกการอดทน การรอคอย การแบ่งปัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีวินัยในตนเองและความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ในฐานะที่ผู้วิจัยสอนเด็กระดับปฐมวัยมา 13 ปี จะพบปัญหาในการจัดกิจกรรมการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมทักษะทางคณิตศาสตร์ได้พยายามหาเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งตลอดมา จึงได้ทำการวิเคราะห์จากการประเมินพัฒนาการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล ๔ (ธนวิถี) เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา หลังจากการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2549 เมื่อถึงปลายภาคเรียนที่ 1 และ 2 จะทำการสรุปผลพัฒนาการ ทุกด้านพร้อมทั้งบันทึกพฤติกรรมของเด็กเป็นรายบุคคล ซึ่งจากการประเมินด้านสติปัญญาของนักเรียนย้อนหลัง 3 ปี พบว่า ร้อยละ 70 ไม่ผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้และผลการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในด้านสติปัญญา พบ

ว่าอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล ๔ (ธนวิถี) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาวัฒนธรรมทางด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ และจะส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมบริหารสมอง ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมบริหารสมอง
3. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมบริหารสมอง

สมมติฐานการวิจัย

ทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 6 ห้องเรียน นักเรียน 178 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 32 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมบริหารสมอง
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ซึ่งมีวิธีดำเนินการกิจกรรมมี 4 ขั้น ดังนี้

1.1 ขั้นนำ เตรียมเด็กให้พร้อมเรียนโดยจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การสนทนา เล่านิทาน ร้องเพลง ปริศนา คำทาย เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ครูบอกจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ และร่วมกันตกลงข้อปฏิบัติในการสร้างผลงานศิลปะ

1.2 ขั้นดำเนินการกิจกรรม ครูสาธิตการสร้างผลงานศิลปะและนักเรียนลงมือปฏิบัติในการสร้างผลงาน โดยอาจแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองกับเพื่อนถึงการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร จึงจะมีความสวยงามและสมบูรณ์ตามความคิด จินตนาการของตนเองและฝึกทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์

1.3 ขั้นสรุป เด็กออกมานำเสนอผลงานของตนเอง พร้อมเล่าเรื่องประกอบด้วยความสนใจในการพูดหรือนำเสนอด้วยบรรยากาศที่อบอุ่น เพื่อนๆ แสดงความชื่นชมโดยการปรบมือเพื่อยอมรับ

1.4 ขั้นฝึกทักษะ เด็กทำแบบฝึกทักษะและแบบทดสอบทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์

2. กิจกรรมสร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมศิลปะประเภทต่างๆ โดยใช้วัสดุและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ได้แก่ การวาดภาพ การพับกระดาษ การปั้นดินน้ำมัน การประดิษฐ์เศษวัสดุ การพิมพ์ภาพ การพับกระดาษ การฉีก ตัด ปะ กระดาษ โดยการสอดแทรกเนื้อหาของทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์เรื่อง การนับจำนวน การรู้ค่าจำนวน การจำแนกประเภทและการเปรียบเทียบลงในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม จำนวน 30 กิจกรรม ดังนี้

- 1 การฉีก ตัด ปะกระดาษเรื่อง สนุกวันลอยกระทง
- 2 การพิมพ์ภาพด้วยมือ
- 3 การประดิษฐ์ตุ๊กตาจากกระดาษแข็ง
- 4 การวาดภาพตัวเราด้วยสีเทียน
- 5 การพับสีตามจินตนาการ
- 6 การตัดปะอาหารบนจานกระดาษ
- 7 การพิมพ์ภาพจากผัก
- 8 การปะติดภาพปลา
- 9 การพับกระดาษเป็นรูปสุนัข
- 10 การปั้นรูปสัตว์
- 11 การปั้นรูปผลไม้

- 12 การปั้นปาสวยงามด้วยดินน้ำมัน
- 13 การปั้นดินน้ำมัน
- 14 การฉีก ตัด ปะ กระดาษเรื่อง ผลไม้แสนอร่อย
- 15 การฉีก ตัด ปะ กระดาษเรื่อง หนูรักในหลวง
- 16 กระจกมีเสียงเรียงลำดับ
- 17 การพิมพ์ภาพใบไม้ด้วยสีเทียน
- 18 การประดิษฐ์หินทับกระดาษ
- 19 ดินไม้แสนดี
- 20 การปั้นรูปเรขาคณิต
- 21 การปั้นรูปเรขาคณิต
- 22 การพิมพ์ภาพบนดินน้ำมัน
- 23 การฉีก ตัด ปะ กระดาษเรื่อง ครอบครัวอบอุ่น
- 24 การฉีก ตัด ปะ กระดาษเรื่อง ทะเลแสนสนุก
- 25 การฉีก ตัด ปะ กระดาษเรื่อง ธรรมชาติแสนสวย
- 26 การฉีก ตัด ปะ กระดาษเรื่อง เทียวสวนสัตว์
- 27 การฉีก ตัด ปะ กระดาษเรื่อง สัตว์สวยงาม
- 28 การฉีก ตัด ปะ กระดาษเรื่อง โรงเรียนของเราน่าอยู่
- 29 การฉีก ตัด ปะ กระดาษเรื่อง ครึ่งวงกลม วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม
- 30 การฉีก ตัด ปะ กระดาษเรื่อง บ้านแสนสุข

3. ทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ หมายถึง ความสามารถที่เป็นพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนที่จะนำไปสู่การเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่อง การนับจำนวน การรู้ค่าจำนวน การจำแนกประเภทและการเปรียบเทียบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเฉพาะทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ในเรื่องต่อไปนี้

- 3.1 การนับจำนวน หมายถึง การนับตามลำดับ ตั้งแต่ 1- 10 หรือมากกว่านั้น
- 3.2 การรู้ค่าจำนวน หมายถึง ความเข้าใจของจำนวน 1-10
- 3.3 การจำแนกประเภท หมายถึง การแยกแยะ

และสามารถจัดเป็นประเภทของสิ่งของ และสัตว์ประเภทต่าง ๆ ได้

3.4 การเปรียบเทียบ หมายถึง ความสามารถในการเห็นความสัมพันธ์ของวัตถุสิ่งของต่าง ๆ 2 สิ่งว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ได้แก่ มากกว่า – น้อยกว่า ใหญ่กว่า-เล็กกว่า ใหญ่-เล็ก หนักกว่า-เบากว่า

4. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง ประสิทธิภาพที่ใช้พิจารณาว่ากิจกรรมสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดหรือไม่

โดยพิจารณาจากเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการกระทำแบบทดสอบท้ายกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรมรวมทุกกิจกรรมการเรียนรู้

80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มที่ได้จากการทำแบบทดสอบทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์หลังการเรียนรู้ครบทุกกิจกรรมการเรียนรู้

5. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าทางการเรียนรู้จากพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3

6. แบบทดสอบทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่1 หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่เรียนด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นแบบปรนัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ จำนวน 30 แผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 แสดงว่าแผนการจัดประสบการณ์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

2. กิจกรรมสร้างสรรค์ จำนวน 30 กิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 หมายความว่า กิจกรรมสร้างสรรค์มีคุณภาพดีมาก

3. แบบทดสอบทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ จำนวน 20 ข้อ มีค่าสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 – 1.00

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ทดสอบก่อนการจัดประสบการณ์ (pre-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 2 คาบๆ ละ 30 นาที แล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. ดำเนินการทดลองโดยจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมบริหารสมองเพื่อเสริมสร้างทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น

3. เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองทั้ง 24 แผนแล้ว ผู้ศึกษาจึงดำเนินการทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ หลังการจัดประสบการณ์ (post-test) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ในการทดสอบก่อนการจัดประสบการณ์

4. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มาตรวจให้คะแนนและไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 ตามเกณฑ์ 80/80 ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ (E_1/E_2)

การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ	4650	3973	128.16	5.45	85.44
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์	620	525	131.25	0.39	84.68
ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์(E_1/E_2) 85.44/84.68					

จากตาราง 1 พบว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 85.44 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 84.68 ดังนั้น การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ จึงมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.44/84.68 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการประเมินทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ ทั้งก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ มาวิเคราะห์หาค่าเปรียบเทียบ (t - test)

ตาราง 2 การทดสอบไค้กปกติคะแนนจากแบบประเมินทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3

Tests of Normality

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
sumpost	.160	31	.043	.952	31	.178
sumpre	.162	31	.038	.943	31	.098

a Lilliefors Significance Correction

* This is a lower bound of the true significance

จากตาราง 2 แสดงว่าทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 ก่อนการทดลอง มีค่า Sig. of Shapiro – Wilk เท่ากับ .098 มากกว่า .05 แสดงข้อมูลมีการแจกแจงปกติ ส่วนทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 หลังการทดลอง มีค่า Sig. of Shapiro – Wilk เท่ากับ .178 มากกว่า .05 แสดงข้อมูลมีการแจกแจงปกติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน ค่า t – test ได้

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 โดยภาพรวม

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	N	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	20	11.81	1.38	31	11.94	.00*
หลังเรียน		16.94	1.65			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 3 พบว่าการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 ที่ผ่านการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ ก่อนการจัดประสบการณ์มีคะแนนเฉลี่ย 11.81 คะแนน และหลังการจัดประสบการณ์ 16.94 คะแนนตามลำดับและเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียนพบว่าคะแนนหลังเรียนของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์

ตาราง 4 ผลการประเมินทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ และค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์

ทักษะพื้นฐาน ด้านคณิตศาสตร์	จำนวนนักเรียน	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
การนับจำนวน	31	3.13	0.56	62.58	4.29	0.64	85.81
การรู้ค่าจำนวน		2.97	0.55	59.75	4.35	0.84	87.10
การจำแนกประเภท		2.81	0.60	56.13	4.10	0.65	81.98
การเปรียบเทียบ		2.90	0.75	58.06	4.19	0.70	83.87
รวมเฉลี่ย		11.81	2.46	59.13	16.93	2.83	84.69
ผลรวมคะแนนจากการทดสอบ		525			366		

ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์

เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ เท่ากับ 0.6260

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 ปี ที่ผ่านที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ มีค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์ เท่ากับ 0.6260 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 62.60

อภิปรายผลการวิจัย

1. การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.44/84.68 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก 1) กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบและวิธีการที่เหมาะสม โดยศึกษาหลักสูตร คู่มือครูเนื้อหา เทคนิคการสร้างจากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง แล้วดำเนินการสร้างโดยยึดหลักการและเป้าหมายจุดมุ่งหมาย ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้เด็กได้เล่นและเรียนไปพร้อม ๆ กัน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนมีทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ และได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผ่านการทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเวลาในการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน แกะไขข้อบกพร่องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วจึงนำไปทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่าง 2) กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นมีกระบวนการที่ชัดเจนเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง ค้นพบและแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านสื่อ อุปกรณ์ และกิจกรรมที่หลากหลายนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองได้สังเกต ได้ค้นคว้า ร่วมคิดแก้ปัญหาและทำกิจกรรมร่วมกันนักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้จากการลงมือกระทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งในการดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยได้คัดเลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ และความต้องการของเด็ก มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ดึงดูดความสนใจ ให้เด็กมีอิสระในการคิด การกระทำ เด็กทุกคนได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกครั้ง อันเป็นรูปแบบของการจัดกิจกรรมที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงส่งผลให้มีทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ เยาวพา เดชะคุปต์ (2551) มีทัศนะที่สอดคล้องกันว่า ศิลปะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้แสดงความสามารถและความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาในรูปภาพหรือสิ่งของที่เด็กจะสามารถแลเห็นได้ เด็กจะใช้ศิลปะเพื่อเป็นสื่ออธิบายสิ่งที่เขาทำ เห็น รู้สึก และคิดออกมาเป็นผลงานการจัดประสบการณ์ทางศิลปะให้แก่เด็กช่วยให้เด็กมีโอกาสค้นคว้า ทดลอง และสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนให้ผู้อื่นและโลกที่อยู่รอบตัวเขาได้เข้าใจได้ นอกจากนั้นยังได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการคิด และการใช้จินตนาการ การสังเกต และเพิ่มพูนการรับรู้ที่มีต่อตนเอง

และผู้อื่นและพัฒนาความเชื่อมั่นเกี่ยวกับตนเองในการเลือกใช้วัสดุต่างๆ ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อมือ ความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรูปร่าง สี และมีโอกาสพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ทักษะพื้นฐานในการอ่าน พัฒนาทักษะทางสังคม จากการแบ่งปันอุปกรณ์ที่ใช้ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลทำความสะอาดอุปกรณ์เหล่านั้น นอกจากนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศนัยน์ ปกนิทาหงษ์ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์นอกห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์นอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะ พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.80/90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชณิยา นามะเสน (2558) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์ผ่านวัสดุธรรมชาติเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า คู่มือการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์ผ่านวัสดุธรรมชาติเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.88/84.03

2. ทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์หลังการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากรูปแบบการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดวางแผนริเริ่ม และลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองโดยออกแบบผลงานตามความคิดจากสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายในแต่ละกิจกรรมดังที่ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2552) กล่าวว่า นักเรียนปฐมวัยโดยธรรมชาติแล้วมีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่างๆ รอบตัว และต้องการที่จะเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ และที่สำคัญการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัยนั้น ควรอยู่ที่ตัวนักเรียนเป็นผู้สร้างสรรค์ความรู้ขึ้นด้วยตนเอง ตลอดจนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เช่นเดียวกับ เยาวพา เดชะคุปต์ (2551) กล่าวว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสในการลงมือกระทำ การกระทำ จะทำให้นักเรียนค่อยๆ เกิดความคิด สร้างจินตนาการและสร้างภาพในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ การกล่าวถึงการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัยว่าเป็นการคิดอย่างมีระบบ นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีสิ่งเร้าเป็นรูปธรรมได้ ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปานิตา กุดกรุง (2553) ได้

พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากวัสดุธรรมชาติ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากวัสดุธรรมชาติ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากวัสดุธรรมชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพาภรณ์ แก้วบรรจง (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่าการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ มีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยรวมและจำแนกรายทักษะมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นและอยู่ในระดับดี เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนและหลังการทดลองมีคะแนนความสามารถทางทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศนัยน์ ปกนิหา (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์นอกห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ นอกห้องเรียน หลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มัญญูณี ลิมา (2557) ได้ศึกษาผลจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์หลังจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1/3 นักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้น 0.6260 หรือคิดเป็นร้อยละ 62.60 เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากกิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์ช่วยเสริมสร้างให้ทักษะคงทนโดยมีการฝึกทวนที่หลังจากที่นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ แล้ว ฝึกซ้ำๆ หลายเที่ยว และเน้นเฉพาะ

เรื่องที่ต้องฝึก สอดคล้องกับผลการวิจัยของกนกภรณ์ ด่วงสุข (2558) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์จากวัสดุเหลือใช้เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ดัชนีประสิทธิผลกิจกรรมสร้างสรรค์จากวัสดุเหลือใช้เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ นักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้น 0.7130 หรือคิดเป็นร้อยละ 71.30 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของภริษา แก้วบุตรดีสุข (2557) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ นักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้น 0.5427 หรือคิดเป็นร้อยละ 54.27

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทำวิจัยครั้งนี้

1.1 ก่อนการทดลองครูควรเตรียมแผนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมให้พร้อมในขณะที่ทำกิจกรรมครูควรสอดแทรกทักษะในด้านต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างข้อตกลงร่วมกัน ให้เวลากับนักเรียนในการทำกิจกรรม ครูควรให้นักเรียนมีบทบาทในการสังเกต สนทนา ตอบคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์ผลงาน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเอง

1.2 ครูควรจัดสถานที่และสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรมที่เป็นกันเอง เอื้อต่อการทำกิจกรรม และการทดสอบนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม ควรมีการยืดหยุ่นเวลาในการทำกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงผลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สามารถพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ เช่น ทักษะการรับรู้ ทักษะการแสวงหาความรู้ พฤติกรรมความร่วมมือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จากวัสดุอื่นๆ เช่น วัสดุรีไซเคิล วัสดุท้องถิ่น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกภรณ์ ดวงสุข. (2558). รายงานผลการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์จากวัสดุเหลือใช้เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์. : โรงเรียนอนุบาลตรัง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). การเลี้ยงดูลูกได้ก่อก่อนเรียน: 3-5 ขวบ. กรุงเทพฯ : โชติสุขการพิมพ์.
- ทัศนัย ปภินาหง. (2555). การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์นอกห้องเรียน. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ทิพาภรณ์ แก้วบรรจง. (2555). การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้. ฉะเชิงเทรา : โรงเรียนเซนต์หลุยส์.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2541). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- ปานตา กุดกรุง. (2553). ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์จากวัสดุธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ภาวิศา แก้วบุตรดี. (2557). การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์โดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3. : โรงเรียนอนุบาลอุดรดิตถ์
- มัญญณี ลิมา. (2557). ผลจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต(สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,
- เยาวพา เตชะคุปต์. (2548). การบริหารและการิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- _____. (2549). รายงานผลการวิจัยเรื่องความสามารถทางสติปัญญา กับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. : ภาควิชาการหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2551). ดนตรีและกิจกรรมเข้าจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แม็คจำกัด.
- รัชฎีนา นามะเสน. (2558). การจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์ผ่านวัสดุธรรมชาติเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สายพิณ อัครปัทมานนท์. (2551). เด็กปฐมวัยกับทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิริมา ภิญโญนต์พงษ์. (2549). การวัดและประเมินแนวใหม่. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สุนีย์ เพี้ยชัย. (2550). กิจกรรมคณิตศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม เพื่อพัฒนากิจกรรมพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง

The Learning Experiences by Using a Set of Activities Moral Storytelling to Develop
Basic Skills Learning of 2nd Kindergarten from Kindergarten Patong Municipality.

สุดใจ ดำเขียว ^{1*}
Sudjai Dumkhiew ^{1*}

suddamkhiew10@gmail.com*

ส่งบทความ 24 กรกฎาคม 2562 แก้ไขบทความ 30 กรกฎาคม 2562 ตอบรับตีพิมพ์ 1 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม 3) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง สังกัดสำนักการศึกษาเทศบาลเมืองปาดอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รวมจำนวน 34 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม และ 3) แบบประเมินทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่า t-test

ผลการศึกษา

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.99/84.75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด
2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม มีทักษะพื้นฐานการเรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
3. ดัชนีประสิทธิผล (E.I) ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม เท่ากับ 0.7328 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 73.28

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม

¹ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต

¹Professional Level Teachers Muang Patong Municipal Kindergarten School Kathu District Phuket Province

Abstract

The learning experiences by using a set of activities with the objectives were 1) to develop learning experiences by using a set of moral storytelling activities to the criteria 80/80. 2) to compare basic learning skills of 2nd kindergarten before and after organizing learning experiences by using moral storytelling activities set. 3) to find the effectiveness index of organizing learning experiences using sets moral storytelling activities. The sample group consisted of kindergarten students, 2nd year, 2nd semester, academic year 2015, Patong Municipality Kindergarten School, Patong Municipality. The Department of Local Administration, a total of 34 people were acquired by random sampling. The tools used in the study were: 1) learning experience plans 2) moral storytelling activity sets and 3) basic skills learning assessment. Data analysis using mean, percentage and t-test.

Transcript

1. Organizing learning experiences using a set of moral storytelling activities with efficiency of 85.99 / 84.75 which is in accordance with the 80/80 criteria set.

2. Kindergarten students of the 2nd year who have been organized learning experiences using a set of moral storytelling activities having the basic skills of learning after organizing the experiences higher than before the experience arrangement at statistical significance of .05

3. The effectiveness index (E.I.) of learning experiences management by using moral storytelling activity set equal to 0.7328, indicating that students have progressively increased learning by 73.28 percent.

Keyword: Activities Moral Storytelling

บทนำ

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาระดับรากฐานของชีวิต เป็นการเตรียมเด็กให้มีความพร้อมและพัฒนาตามวัยและศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2551) ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี จึงจำเป็นที่จะต้องจัดออกมาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งพัฒนาการทั้ง 4 ด้านนี้จะมีพัฒนาการเกี่ยวเนื่องไปด้วยกันดังที่ ศรีไพร ตาอินทร์ (2549) ได้กล่าวว่าเด็กปฐมวัย เป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน เป็นระยะที่การพัฒนาทุกด้านเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านสติปัญญา

นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กำหนดจุดมุ่งหมายให้เด็กอายุ 3-5 ปี มีความพร้อม

ในการพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 12 ประการด้วยกันและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ใน 12 ข้อนั้นได้แก่ มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาให้เหมาะสมกับวัย (กระทรวงศึกษาธิการ 2551) ดังนั้นการจัดประสบการณ์ให้สำหรับเด็กปฐมวัยควรยึดหลักพัฒนาการและการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กในแต่ละวัยเป็นสำคัญ เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพของเด็กที่เกิดจากการเรียนรู้ผ่านการเล่น เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การสังเกต การฟัง การคิด การแก้ปัญหา และภาษา เด็กควรได้รับการชี้แนะให้รู้จักคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งต่างๆรอบตัว เด็กได้มีโอกาสสำรวจ ค้นคว้าทดสอบ ทดลอง วัสดุสิ่งของที่เป็นจริง สิ่งที่เลียนแบบของจริงและสิ่งที่ไม่มีรูปแบบชัดเจน ตลอดจนฝึกให้เด็กได้คิดวางแผน คิดตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในเรื่องที่ง่าย ๆ ด้วยตนเอง แสดงจินตนาการ

ความคิดสร้างสรรค์ต่างๆ ออกมาเป็นภาพวาดหรือบอกเล่าเรื่องราวตามความสามารถของวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2551)

การส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากกระบวนการและค้นพบด้วยตนเองฝึกฝนจนเกิดความคิดขึ้นด้วยกัน เพียเจต์ (Piaget 1952, อ้างถึงใน ฉันทนา ภาคบังข 2549) เชื่อว่าการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆ ให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะเป็นพื้นฐานของการคิด อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากเด็กได้รับการกระตุ้นเร้าให้รู้จักรับรู้ในสิ่งต่างๆ โดยฝึกให้ใช้ความคิดเชื่อมโยงเหตุผลและการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมกับวุฒิภาวะ แล้วจะช่วยให้พัฒนาการทางด้านสติปัญญาและการคิดของเด็กเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้นการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ควรส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสพัฒนาทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นและทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

สำหรับพัฒนาการด้านสติปัญญานี้ ถือเป็นความสามารถของสมองในการรวบรวมประสบการณ์ต่าง ๆ เข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมและสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีจุดหมาย อันจะประกอบไปด้วยความสามารถในการคิด การใช้ภาษา การสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ และเวลา ซึ่งในองค์ประกอบต่าง ๆ ของพัฒนาการด้านสติปัญญานั้น ความสามารถในการคิด ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของพัฒนาการด้านสติปัญญา ทั้งนี้เพราะความสามารถในการคิดเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาต่าง ๆ ของเด็ก โดยจะเป็นการถ่ายทอดความคิดต่างๆ ของเด็กออกมาเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นรับรู้ถึงความคิด ความรู้สึกและความต้องการของเด็ก ดังเช่นการพูดที่เป็นความสามารถในการใช้ภาษาอย่างหนึ่งที่ต้องอาศัยการรวบรวมประสบการณ์ต่าง ๆ ของเด็กเข้าไว้ด้วยกัน อันได้แก่ ความรู้สึก ความคิด การรับรู้ความจำและความรู้ความเข้าใจ โดยทั่วไปแล้ว มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ของเด็กจะเกิดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการเรียนรู้ ซึ่งทักษะการเรียนรู้ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ที่ 12 ตัวชี้วัดที่ 2 ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดไว้มี 3 ทักษะ ได้แก่ การแสวงหาความรู้โดยการฟัง การดู และโดยการถาม (กระทรวงศึกษาธิการ

2551) การพัฒนาด้านสติปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้รับระบุเป้าหมายและประสบความสำเร็จ การพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้ จึงเป็นความจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องดำเนินการพัฒนาให้เด็กเกิดทักษะหรือความชำนาญ

การเล่านิทานถือได้ว่าเป็นศิลปะดั้งเดิมอย่างหนึ่งในการสื่อความหมายทางวาจาของมนุษย์ การเล่านิทานนำความสุขมาให้แก่ผู้ฟังและผู้เล่าพอกัน ถือเป็นวิธีหนึ่งที่จะใช้เป็นเครื่องชักจูงให้เด็กเกิดความอยากอ่านหนังสือขึ้นมาบ้าง (กระทรวงศึกษาธิการ: 2551) นอกจากนั้น ยังสามารถใช้นิทานเป็นสื่อไปสู่การเรียนการสอนต่าง ๆ และนิทานยังคงใช้เป็นส่วนสำคัญยิ่งของการสอนเด็กในระดับปฐมวัย จุดมุ่งหมายในการเล่านิทาน เพื่อพัฒนาทักษะในด้านการใช้ภาษา การฟัง พูด คิด ถาม สังเกต ซึ่งเป็นพื้นฐานนำไปสู่การอ่านในโอกาสต่อไป นอกจากนั้น คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา (2549) ได้กล่าวว่า นิทานยังเป็นตัวกลางถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ ประสบการณ์ ทัศนคติ และค่านิยมที่เหมาะสมสำหรับเด็กมาใช้เล่านิทาน เพื่อช่วยให้เด็กปรับตัวและเตรียมรับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน แมคเคลแลนด์ (McClelland อ้างถึงใน ดุจเดือน พันธุมนาวิน, 2550) ได้ศึกษาพบว่าชาติใดที่นิทานมีเนื้อหาเกี่ยวกับการใฝ่สัมฤทธิ์มากภายในช่วง 50 ปี หลังจากนั้นชาตินี้จะมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งแสดงว่านิทานสำหรับเด็กอาจจะเป็นส่วนสำคัญที่เตรียมเยาวชนของชาติให้พร้อมที่จะพัฒนาทางเศรษฐกิจเมื่อเป็นผู้ใหญ่ขึ้น ในประเทศไทยได้มีผู้ศึกษา พบว่า การเล่านิทานที่มีคุณค่าให้เด็กระดับอนุบาลซึ่งมาจากครอบครัวยากจน จะช่วยให้เด็กพัฒนาการด้านสติปัญญา และอารมณ์ได้เป็นอย่างดี ในการวิจัยเด็กโตในประเทศไทยพบว่า เด็กที่ถูกอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็วคือตั้งแต่ 3-5 ขวบ ถ้าได้ฟังนิทานที่มีคุณค่าด้วย ก็จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ในการเล่นเกมที่จัดขึ้น มากกว่าเด็กที่ถูกอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็ว แต่ไม่ได้ฟังนิทานที่มีคุณค่า และดวงเดือน แสงสว่าง (2552) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยเอาไว้ว่านิทานให้ความบันเทิงและความรู้ การเล่านิทานเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ให้ความบันเทิงแก่คนทุกเพศ ทุกวัย มาตั้งแต่สมัยโบราณสำหรับสมัยปัจจุบัน นอกจากจะใช้นิทานเป็นกิจกรรมเพื่อความบันเทิงแล้ว ยังมีการนำเอานิทานมาเป็นกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้แก่เด็กในระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษาอย่างกว้างขวาง ครูคนใดเล่านิทานเก่ง เด็ก ๆ จะรักและ

เชื่อฟัง โดยครูจะฉวยโอกาสใช้นิทานเป็นสื่อ แล้วสอดแทรกความรู้ด้านต่าง ๆ ตลอดจนจริยธรรม คุณธรรม ที่ครูต้องการปลูกฝังเข้าไปในเนื้อหาของนิทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเอกของเรื่อง จะทำให้เด็ก ๆ สามารถจดจำได้เป็นพิเศษ

ปัจจุบันการสอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง ในปีการศึกษา 2556-2557 ผู้ศึกษาพบว่านักเรียนมีพื้นฐานทักษะการเรียนรู้ต่ำมาก (ฝ่ายวิชาการโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง). 2557) โดยที่นักเรียนจะมีทักษะการฟังอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี คือฟังและจับใจความที่เป็นข้อมูลข้อเท็จจริงได้แต่ ทักษะการดู และทักษะการถาม นักเรียนมีปัญหามาก สาเหตุของปัญหาน่าจะมาจากการปลูกฝังจากที่บ้าน ครอบครัวให้ความสนใจน้อย บางครั้งเมื่อเด็กถาม ก็มักจะไม่ได้รับคำตอบ ส่วนการฟังที่มีปัญหาน้อย เนื่องจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มักจะเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้นักเรียนฟังบ่อย ทักษะการฟังจึงได้รับการปูพื้นฐานมาจากที่บ้าน สาเหตุอีกประการหนึ่ง การที่เด็กมีทักษะการเรียนรู้ต่ำ เนื่องมาจากครูจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการเรียนรู้โดยตรงพบว่ามีน้อยมาก เครื่องมือหรือเทคนิควิธีการยังไม่เป็นระบบแบบแผนที่ชัดเจน การที่เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีทักษะการเรียนรู้ต่ำส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อการเรียนในระดับที่สูงขึ้น และจะส่งผลให้การเรียนในระดับที่สูงขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไปด้วยชุดกิจกรรมเป็นได้ทั้งชุดการเรียนและชุดการสอนที่ประกอบไปด้วยสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ระเบียบสุวรรณ. 2549) และผลจากการสังเกตพบว่าเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง มีทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ต่ำ ตลอดจนได้ศึกษาถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเล่านิทานที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัย และได้ศึกษาชุดกิจกรรมซึ่งเป็นสื่อที่สามารถนำมาใช้ในการจัดระบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ได้ดี ผู้ศึกษาจึงได้ดำเนินการพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ให้นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดองโดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม

3. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม

สมมติฐานการศึกษา

ทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 5 ห้องเรียน นักเรียน 186 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/3 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 34 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม

2. ตัวแปรตาม คือ ทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1.การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ จัดเตรียมสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน โดยคำนึงถึงวัยและความสามารถของเด็กแต่ละคน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับประสบการณ์ตรง เกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และเพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้เต็มศักยภาพ

2.ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารการจัดประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้

ฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พร้อมทั้งบันทึกผลการทำกิจกรรม โดยใช้ชื่อว่าชุดกิจกรรมการเล่นนิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ มีทั้งหมด 8 ชุด ประกอบด้วย

- ชุดที่ 1 นิทานเรื่อง หมาเจ้าเล่ห์
- ชุดที่ 2 นิทานเรื่อง หมูน้อยขี่หวง
- ชุดที่ 3 นิทานเรื่อง แม่ไก่
- ชุดที่ 4 นิทานเรื่อง เทพารักษ์กับชายตัดฟัน
- ชุดที่ 5 นิทานเรื่อง ลูกวัวขี้เกียจ
- ชุดที่ 6 นิทานเรื่อง เด็กน้อยกับมดแดง
- ชุดที่ 7 นิทานเรื่อง ตีตี่ขี้ขโมย
- ชุดที่ 8 นิทานเรื่อง แดงโมจอมสกปรก

แต่ละชุดกิจกรรมประกอบด้วยแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานคุณธรรม จำนวน 3 แผน คือ แผนที่ 1 แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้จากการฟัง แผนที่ 2 แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้จากการดู แผนที่ 3 แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้จากการตั้งคำถาม

3.ทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเรียนรู้โดยการฟัง การเรียนรู้โดยการดู และการเรียนรู้โดยการถามของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งจะแสดงออกมาเมื่อนักเรียนได้รับการจัดประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเล่นนิทานคุณธรรม ตามแผนการจัดประสบการณ์ในชุดกิจกรรม

3.1 การเรียนรู้จากการฟัง หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกโดยสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับนิทานคุณธรรมที่ครูเล่าให้ฟังได้

3.2 การเรียนรู้จากการดู หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกโดยสามารถตอบคำถามเมื่อได้ดูภาพเกี่ยวกับนิทานคุณธรรมได้

3.3 การเรียนรู้จากการถาม หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกโดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่อยากรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับนิทานและสามารถหาคำตอบได้

4.แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม หมายถึง การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยให้นักเรียนได้เล่นและเรียนรู้ผ่าน กิจกรรม

การเล่นนิทานคุณธรรมและการทำกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ และกิจกรรมสร้างสรรค์ จำนวน 24 แผนโดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำ (กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ) ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินกิจกรรม (กิจกรรมเสริมประสบการณ์ และกิจกรรมสร้างสรรค์) ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ซึ่งได้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมแต่ละขั้นเอาไว้ ดังนี้

ขั้นนำ

เป็นขั้นที่จัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยให้นักเรียนมีการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ หรือการร้องเพลง และเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเพลง เช่น ปรบมือ

ขั้นดำเนินกิจกรรม

เป็นขั้นที่จัดกิจกรรมการเล่นนิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนตามที่กำหนดในชุดกิจกรรมแต่ละชุด โดยแผนที่ 1 ของทุกชุดกิจกรรมจะเป็นกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้จากการฟัง แผนที่ 2 เป็นกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้จากการดู และแผนที่ 3 เป็นกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้จากการตั้งคำถาม หลังจากจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของแต่ละแผนจะจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น ปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพ

ขั้นสรุป

เป็นขั้นที่จัดกิจกรรมสรุป โดยเน้นการสรุปด้านทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ ด้านที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละแผน

5. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง ความสามารถในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่นนิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้ถึงเกณฑ์ 80/80 โดยกำหนดให้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ระหว่างเรียน ในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งจะต้องได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการประเมินทักษะพื้นฐานการเรียนรู้หลังเรียน ซึ่งจะต้องได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

6. ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ ด้วยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากการประเมินทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน และคะแนนเต็ม

7. แบบประเมินทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ หมายถึง แบบประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ใน 3 ด้านคือ ด้านการเรียนรู้จากการฟัง ด้านการเรียนรู้จากการดู และ ด้านการเรียนรู้จากการตั้งคำถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่ากำหนดตัวเลข (Numerical Rating Scale) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ด้านการเรียนรู้จากการฟัง

3 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการตอบคำถามจากการฟังนิทานได้อย่างถูกต้องชัดเจน 3 ข้อ

2 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการตอบคำถามจากการฟังนิทานได้อย่างถูกต้องชัดเจน 2 ข้อ

1 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการตอบคำถามจากการฟังนิทานได้อย่างถูกต้องชัดเจน 1 ข้อ

ด้านการเรียนรู้จากการดู

3 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการตอบคำถามจากการดูภาพหรือการแสดงบทบาทจากนิทานได้อย่างถูกต้องชัดเจน 3 ข้อ

2 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการตอบคำถามจากการดูภาพหรือการแสดงบทบาทจากนิทานได้อย่างถูกต้องชัดเจน 2 ข้อ

1 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการตอบคำถามจากการดูภาพหรือการแสดงบทบาทจากนิทานได้อย่างถูกต้องชัดเจน 1 ข้อ

ด้านการเรียนรู้จากการตั้งคำถาม

3 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการตอบคำถามที่ต้องทราบจากนิทานได้อย่างชัดเจนและสัมพันธ์เนื้อหาในนิทาน 3 ข้อ

2 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการตอบ

คำถามที่ต้องทราบจากนิทานได้อย่างชัดเจนและสัมพันธ์เนื้อหาในนิทาน 2 ข้อ

1 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมในการตอบคำถามที่ต้องทราบจากนิทานได้อย่างชัดเจนและสัมพันธ์เนื้อหาในนิทาน 1 ข้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 หมายความว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

2. ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 หมายความว่าอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

3. แบบประเมินทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเมินทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ก่อนการจัดประสบการณ์ (pre-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบประเมินทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจำนวน 27 ข้อ ใช้เวลา 3 คาบๆ ละ 30 นาที แล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการประเมินทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. ดำเนินการทดลองโดยจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น

3. เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ทั้ง 24 แผนแล้ว ผู้ศึกษาจึงดำเนินการประเมินทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ หลังการจัดประสบการณ์ (post-test) โดยใช้แบบประเมินชุดเดียวกับที่ใช้ในการประเมินก่อนการจัดประสบการณ์

4. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มาตรวจให้คะแนนและไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 แสดงการหาค่าประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ผลการเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	306	263.13	2.14	85.99
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	27	23.88	1.39	84.75
ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.99/84.75				

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 85.99 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 84.75 ดังนั้น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.99/84.75เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หาค่าเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ ของ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม

ตารางที่ 2 ผลเปรียบเทียบ ทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ ของ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม ($N = 34$)

การประเมิน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t-test	Sig
ก่อนเรียน	27	11.59	2.46	384	4390	51.94	0.000*
หลังเรียน	27	22.88	1.39				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม มีทักษะพื้นฐานการเรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่า นิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบวัดทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลัง
 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม

ทักษะพื้นฐานการเรียนรู้	จำนวน นักเรียน	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ด้านการเรียนรู้จากการฟัง	34	4.21	2.46	46.73	7.82	1.47	86.93
ด้านการเรียนรู้จากการดู	34	3.91	2.48	43.46	7.74	1.48	85.95
ด้านการเรียนรู้จากการตั้ง คำถาม	34	3.47	2.51	38.56	7.32	1.53	81.37
รวมเฉลี่ย		11.59	2.42	42.92	22.88	1.39	84.75
ผลรวมของคะแนนจากการทดสอบ		394			778		
ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เท่ากับ 0.7328							

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทาน
 คุณธรรมมีทักษะพื้นฐานการเรียนรู้หลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนทั้งโดยภาพรวมและทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
 พบว่า นักเรียนมีทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ ด้านการเรียนรู้จากการฟัง มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 4.21 คิดเป็นร้อยละ
 46.73 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 7.82 คิดเป็นร้อยละ 86.93 ด้านการเรียนรู้จากการดู มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 3.91
 คิดเป็นร้อยละ 43.46 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 7.74 คิดเป็นร้อยละ 85.95 ด้านการเรียนรู้จากการตั้งคำถาม มีค่าเฉลี่ยก่อน
 เรียนเท่ากับ 3.47 คิดเป็นร้อยละ 38.56 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 7.32 คิดเป็นร้อยละ 81.37 และค่าดัชนีประสิทธิผล
 ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเท่ากับ 0.7328 หรือคิดเป็นร้อยละ 73.28

การอภิปรายผล

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุด
 กิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐาน
 การเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ ($E_1 /$
 E_2) เท่ากับ 85.99/84.75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่
 กำหนด หมายความว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้
 ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมทำให้นักเรียนเกิด
 กระบวนการเรียนรู้เฉลี่ยร้อยละ 85.99 และสามารถ
 เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้การจัดประสบการณ์การ
 เรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเฉลี่ยร้อยละ
 84.75 แสดงว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้
 ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นมี
 ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 จึงถือว่าเป็นแนวทางการ
 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไป
 ใช้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับชั้นอนุบาลได้ที่เป็น
 เช่นนี้เนื่องมาจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุด

กิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐาน
 การเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้ผ่านกระบวนการ
 ขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบ โดยศึกษาหลักสูตร
 ปฐมวัยปี 2546 สารการเรียนรู้และความสนใจของเด็ก
 ปฐมวัย (5-6) นอกจากนั้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะ
 พื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ยังได้ผ่าน
 แก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษารวมทั้งผ่าน
 การตรวจสอบประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผล
 การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญได้ให้ค่าระดับคุณภาพโดยรวม
 เฉลี่ยเท่ากับ 4.70 และค่าเฉลี่ยรายแผนอยู่ระหว่าง 4.00-
 5.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้
 ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้น
 ฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เป็นแนวทาง
 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูง ดังนั้นเมื่อนำ
 ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างจึงมีประสิทธิภาพทั้งด้าน

กระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ประกอบกับนิทานที่ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้ในการเล่านิทานเป็นนิทานที่มีเกณฑ์การคัดเลือกที่เหมาะสมกับเด็กอนุบาล คือ เป็นเรื่องง่ายๆ เน้นเหตุการณ์เดียว มีการเดินเรื่องอย่างรวดเร็วตัวละครน้อย มีบทสนทนา มาก ใช้ภาษาง่ายๆ เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก เช่น ครอบครัวยุค สัตว์เลี้ยง นอกจากนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างสื่อประกอบการเล่านิทาน คือ ภาพประกอบการเล่านิทานและใช้น้ำเสียงและท่าทางประกอบไปตามเนื้อหา เช่น ทำเสียงร้องไห้ เสียงหัวเราะ เสียงสูงต่ำ เสียงคนแก่ เสียงเด็ก เสียงสัตว์ เสียงฟ้าร้อง ฝนตก เป็นต้น ทำให้นักเรียนสนใจ ตื่นเต้นและสนุกสนาน จึงตั้งใจฟังนิทานเป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อีรณัฐ แสนหาญ (2554) ได้ศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิด ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 91.02/84.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงสมร ศรีใสคำ (2555) ที่ได้ศึกษาผลของกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาและการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาและการพูดของนักเรียนอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.77/88.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม มีทักษะพื้นฐานการเรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ที่เป็นเช่นนั้นเนื่องมาจากก่อนนำชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้มีการเตรียมความพร้อมนักเรียนเกี่ยวกับทักษะการฟัง ทักษะการดู และทักษะการตั้งคำถาม โดยการยกเอาเหตุการณ์ในชีวิตจริง หรือเหตุการณ์สมมติขึ้นมาเล่าให้นักเรียนฟัง และตั้งคำถามนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาของเรื่องที่เล่า นำภาพเกี่ยวกับเรื่องที่เล่ามาให้นักเรียนดูและถามเกี่ยวกับภาพเหล่านั้น นอกจากนี้ผู้ศึกษายังได้เล่าเรื่องบางตอนซ้ำ พร้อมให้ดูภาพประกอบ และใช้คำถาม ถามนักเรียนว่า มีคำถามอะไร หรือสงสัยอะไรจะถามครูบ้าง และครูจะยกตัวอย่าง

คำถามให้นักเรียนฟังว่า ครูจะถามอะไร อย่างไร บางครั้งได้จัดกิจกรรมให้คิดคำถามเป็นกลุ่ม ผู้ศึกษาดำเนินการเตรียมความพร้อมลักษณะนี้ จำนวน 3 ครั้ง และสังเกตดูนักเรียนเป็นรายบุคคล จนมั่นใจว่านักเรียนทุกคนรู้แนวทางการใช้ทักษะการฟัง การดู และการตั้งคำถาม เพื่อการแสวงหาความรู้ แม้จะมีทักษะไม่เท่ากัน แต่ทุกคนเห็นแนวทางในการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ภรณ์ คุรุรัตน์ (2550) ที่ว่า การเตรียมความพร้อม เป็นการปูพื้นฐานของความรู้ของเด็กก่อนที่จะเรียนเนื้อหาวิชาให้อยู่ในระดับเดียวกัน เด็กแต่ละคนจะเติบโตมาจากบ้านที่ต่างกัน หรือมีสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และสังคมที่ต่างกัน บางคนพูดจาฉะฉาน กล้าแสดงออก พ่อแม่บางคนไม่มีเวลาเอาใจใส่เด็ก เด็กรู้จักสิ่งแวดล้อมเพียงแคบ ๆ พูดจาไม่คล่องแคล่ว ไม่ใคร่วางใจใครง่าย ๆ เด็กที่มีความรู้พื้นฐานที่แตกต่างกันเมื่อต้องมาเรียนเนื้อหาวิชา ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากอยู่แล้ว ย่อมมีปัญหาตามมาหลายประการ การเตรียมความพร้อม เป็นการปูพื้นฐานความรู้อันจำเป็นสำหรับการเรียน ให้เด็กทุกคนมีระดับเท่ากันอีกครั้งหนึ่ง และสอดคล้องกับงเยาว์ แข่งเพ็ญแข และวิจิต ทองนุ้ย (2551) ที่กล่าวว่า ความพร้อมทางการเรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความสามารถทางกาย สติปัญญา ทักษะพิสัย และสังคม ระดับหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนดำเนินไปด้วยดี มีอุปสรรคต่าง ๆ ไม่มากนัก ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียน และเรียนได้เร็วในอัตราปกติสำหรับเด็กทั่วไป ความสามารถดังกล่าวอาจเกิดจากภูมิภาวะ หรืออาจเกิดการเรียนรู้ การฝึกฝนที่ผ่านมา หรือเกิดจากอิทธิพลทั้งสองอย่างประกอบกัน ผลจากการเตรียมความพร้อมที่ดี เมื่อนำชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมมาใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง การดำเนินการจึงเป็นไปด้วยดี ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้พัฒนาขึ้น และเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ประกอบกับชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม มีภาพประกอบ สวยงามชัดเจน ชวนสนใจ ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ทางหนึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สีนสกุล (2549) ที่กล่าวว่า การผลิตชุดกิจกรรมจะต้องใช้หลักจิตวิทยาเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนรายบุคคลหรือการศึกษาตามเอกกัตภาพ นอกจากนี้ชุดกิจกรรมได้เรียงลำดับทักษะการเรียนรู้ จากง่ายไปหายากโดยเริ่มกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟังก่อน แล้วพัฒนา

ทักษะการดู หลังจากนั้นก็พัฒนาทักษะการตั้งคำถาม ตามลำดับ นักเรียนฟังแล้วจับใจความได้ เมื่อนำภาพให้ดู นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฟังมาเป็นฐานในการทำความเข้าใจภาพได้ดี และเมื่อมาเรียนรู้โดยทักษะการตั้งคำถาม ซึ่งผู้ศึกษาเน้นทักษะการถามเชิงวิเคราะห์ นักเรียนก็สามารถนำความรู้จากการฟัง และการดู มาเป็นพื้นฐานในการตั้งคำถามที่เน้นการคิดได้ดีขึ้น และจากการที่ผู้ศึกษานำเอาชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ด้วยนิทานคุณธรรมมาดำเนินการ ก็น่าจะเป็นเหตุผลสนับสนุนให้ผลการศึกษาครั้งนี้บรรลุเป้าหมาย เนื่องจากนักเรียนจะมีความเคยชินกับนิทานจากการเล่าของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองซึ่งเปรียบเสมือนนักเรียนได้รับการปูพื้นฐานทักษะการฟังนิทานมาบ้างแล้ว ประกอบกับนิทานคุณธรรมที่ผู้ศึกษาได้นำมาเป็นสถานการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้เป็นนิทานที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นโดยอิงสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน จึงเป็นนิทานที่เด็กมีพื้นฐานความรู้อยู่บ้างแล้ว ทำให้การเรียนรู้ของเด็กสามารถเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็วขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ที่ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนรู้เอาไว้ว่า ประสิทธิภาพของผู้เรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญ ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงไร ถ้าเคยรู้มาบ้างแล้ว เคยมีประสบการณ์ในเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่อาจมีผลต่อการเรียนรู้ในอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งก็คือความรู้เดิมที่มีอยู่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ส่งผลให้การจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรม ทำให้นักเรียนมีทักษะพื้นฐานการเรียนรู้สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ รสสุคนธ์ แนวบุตร (2556) ซึ่งได้ศึกษาผลการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้าน ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านมีความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ด้านการฟัง โดยภาพรวมหลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.28 ด้านการพูด โดยภาพรวมหลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.06 ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้นิทานพื้นบ้านด้านการฟัง การพูด สูงกว่าความสามารถทางภาษาก่อนการจัดกิจกรรมโดยใช้นิทานพื้นบ้านอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพนทิพา มีสาวงษ์ (2553) ที่ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการใช้คำถามที่มีต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด

กิจกรรมการเล่านิทานประกอบการใช้คำถามมีทักษะ การคิดวิเคราะห์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการ ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.ดัชนีประสิทธิผล (E.I) ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เท่ากับ 0.7328 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 73.28 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดัง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมที่ผ่านกระบวนการสร้างและหาคุณภาพอย่างมีระบบโดยผู้มีประสบการณ์ด้านการสอนปฐมวัยประกอบกับผู้ศึกษาได้มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนจำนวน 8 ชุด (8 สัปดาห์) ซึ่งในแต่ละชุดจะมีกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้จากการฟัง ด้านการเรียนรู้จากการดู และด้านการเรียนรู้จากการตั้งคำถาม จากการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมอย่างต่อเนื่องจำนวน 8 สัปดาห์ส่งผลให้นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้รับการพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้านอย่างสม่ำเสมอทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าด้านทักษะพื้นฐานการเรียนรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 73.28 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นันทพร สีสถาน (2553) ซึ่งได้ศึกษาผลการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาไทยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน ผลการวิจัยพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดด้วยกิจกรรมการเล่านิทาน ระดับปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.8370 หรือคิดเป็นร้อยละ 83.70 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อธิรุช สนั่นหาญ (2554) ที่ได้ศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์เล่านิทานประกอบการคำถามปลายเปิดที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8395 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนด้านความคิดสร้างสรรค์คิดเป็นร้อยละ 83.953 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงสมร ศรีใสคำ (2555) ที่ได้ทำการศึกษาผลของกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของนักเรียนชั้น

อนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านที่มีต่อการพัฒนาทางภาษาด้านการพูด ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.7558

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เป็นชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพสูง ดังนั้นครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ควรนำเอาชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ไปใช้ในการพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่รับผิดชอบ

1.2 จากการสังเกตของผู้ศึกษาพบว่า การฝึกทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ให้กับนักเรียนก่อนการทดลองมีผลต่อการนำชุดกิจกรรมมาใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นในการนำชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ไปใช้ครูผู้สอนจะต้องเตรียมความพร้อมนักเรียนเกี่ยวกับการฝึกทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้จากการฟัง ด้านการเรียนรู้จากการดู และด้านความรู้จากการตั้งคำถาม อย่างน้อย 3 ครั้ง เพื่อให้เด็กมีความ

พร้อมเกี่ยวกับทักษะเหล่านั้น

1.3 การนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในแต่ละชุดกิจกรรมไปใช้ ครูผู้สอนจะต้องดำเนินการตามลำดับของแผนในแต่ละชุดกิจกรรม โดยเริ่มที่แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะพื้นฐานการเรียนรู้โดยการฟังก่อนตามด้วยทักษะการดูและทักษะการตั้งคำถาม ซึ่งได้เรียงลำดับความยากง่ายของทักษะพื้นฐานการเรียนรู้และจะเป็นพื้นฐานของทักษะอื่นต่อไป

1.4 การดำเนินการประเมินทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งมีข้อสอบ 24 ข้อ ควรดำเนินการประเมิน 3 ครั้ง คือชุดละ 1 ครั้ง ครั้งละ 3 คาบ คาบละ 30 นาที เพื่อมีให้นักเรียนเหนื่อยเกินไป ซึ่งอาจส่งผลต่อการสอบได้

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาด้านอื่น ๆ ของนักเรียนปฐมวัย เช่น ศึกษาพฤติกรรมทางสังคม ศึกษาทักษะการจำแนก โดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม

2.2 ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมนิทานคุณธรรมกับชุดกิจกรรมการดู

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ : สภาลาดพร้าว, คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา.(2549). *สื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 9. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
- ฉันทนา ภาคบงกช.(2549). *มารู้จักสมองของหนูหน่อยไหม*. กรุงเทพฯ: แอปเปิ้ลแฟมิลี่.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สีนสกุล. (2549) *ระบบสื่อการสอน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- ดวงเดือน แจ่มสว่าง.(2552) *นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย*. สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา.
- ดวงสมร ศรีใสคำ.(2555) *ผลของกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านที่มีต่อการพัฒนาทางภาษาด้านการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- ดุจเดือน พันธุมนาวิน. (2550) *รายงานการ สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ*. ทูลอดหนุนจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมหาชน),
- ธีรบุษย์ แสนหาญ.(2554) *ผลการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,

นางเยาว์ แข่งเพ็ญแข และวิจิต ทองนุ้ย.(2551) แนวทางการวัดและประเมินความพร้อมในการเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,
นิตพร สีสถาน. (2553) ผลการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาไทย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.,
ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553) จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ,
ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองปาดอง. (2557) รายงานผลการจัดการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2557.
จังหวัดภูเก็ต เอกสารอัดสำเนา,
พรรณทิพา มีสาวงษ์. (2553) ผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการใช้คำถามที่มีต่อทักษะ
การคิดวิเคราะห์ ของเด็กปฐมวัย วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
ภรณี คุรุรัตน์. (2550) เด็กปฐมวัยท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลง. วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1(1): 49,
รสสุคนธ์ แนวบุตร.(2553) ผลการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรม การเล่า
นิทานพื้นบ้าน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรและการสอน ปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
ระเบียบ สุวรรณ. (2549) การทดลองใช้ชุดการสอนวิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
ขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพิษณุโลก.
ปริญญาานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา : มหาวิทยาลัยนเรศวร,
ศรีไพร่ ตาอินทร์. (2549) แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลมยุรี จังหวัดเชียงใหม่.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546) การสอนเพื่อการเรียนรู้ที่แท้จริงตามแนวปฏิรูปการศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2551) การศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน,

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดละหาร

The Learning Experiences by Using Creative Arts Activity Sets to Promote
Basic Math Skills of Preschool Children for Kindergarten Year 2
in Watlahan Municipality School.

แสงดาว แชลู^{1*}

Sangdao Chaeloo^{1*}

Fon_Kannika30@hotmail.com*

ส่งบทความ 27 กรกฎาคม 2562 แก้ไขบทความ 5 สิงหาคม 2562 ตอบรับตีพิมพ์ 6 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดละหาร ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และ 3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/3 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเทศบาลวัดละหาร จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ 2) ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และ 3) แบบประเมินทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 50 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.73/87.92 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
2. ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹ ครูชำนาญการ โรงเรียนเทศบาลวัดละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

¹ Professional Level Teachers Thessabanwatlahan School , Bangbuathong District , Nonthaburi Province.

3. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 0.7260 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 72.60

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ , ทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ , เด็กปฐมวัย

Abstract

The learning experiences by using creative arts activity sets to promote basic math skills of preschool children for Kindergarten Year 2 in Watlahan Municipality School to purpose of this were to: 1) develop learning experiences by using creative art activities to be effective according to criteria 80/80. 2) compare basic math skills of preschool children Before and after organizing learning experiences by using creative art activity packages and 3) studying the effectiveness index of learning experience management by using creative art activity sets. The sample group used in this research was the kindergarten students 2/3 who were studying in the second semester of the academic year 2016, Watlahan Municipality School, number 25, which was obtained by cluster random sampling. Research tools were : 1) learning experience management plan by using creative art activity package 2) creative art activity set and 3) basic skills assessment the science of early childhood 2nd kindergarten , 50 items. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test. Dependent Samples.

The research found that

1. Organizing learning experiences by using creative arts activity sets to promote basic math skills of preschool children. Kindergarten Year 2 is 94.73 / 87.92 which is higher than the criteria set 80/80

2. Basic math skills of preschool children 2nd year kindergarten that has been organized by using creative art activities to promote basic math skills of preschool children. Kindergarten Year 2 has an average score after the experience management is higher than before the experience arrangement with statistical significance at .05 level.

3. The effectiveness index of learning experience management by using creative arts activity sets to promote basic math skills of early childhood Kindergarten Year 2, the overall average is 0.7260, indicating that students have an average of 72.60 percent increase in learning progress.

Keywords : creative arts activity sets , basic math skills , Kindergarten

บทนำ

การจัดการศึกษาปฐมวัย มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานของชีวิต ดังนั้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในช่วงแรกของชีวิตจึงมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาเด็กในขั้นต่อไปอีกทั้งการปลูกฝังให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการรับรู้การเรียนรู้และสามารถแสวงหาความรู้ แล้วนำมาใช้ในสถานการณ์ที่ต้องการได้อย่างเหมาะสมการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจึงต้องดำเนินการให้ตอบสนองธรรมชาติและความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการครบทุกด้านอย่างสมบูรณ์ (นพรัตน์ นามบุญมี. 2556)

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยคาดการณ์วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) และการใช้ชีวิตประจำวันในปัจจุบันคงปฏิเสธการไม่เกี่ยวข้องกับตัวเลขหรือคณิตศาสตร์ไม่ได้ เพราะในทุกวันนี้ไม่ว่าจะอยู่ในวัยไหนก็ตาม จะต้องเกี่ยวข้องกับตัวเลข ดังนั้นคณิตศาสตร์จึงมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมง่ายๆ เช่น การดูเวลา การกำหนดรายรับรายจ่ายในครอบครัว แม้กระทั่งความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในโลกปัจจุบันเจริญขึ้นเพราะการคิดค้นทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ดังกล่าวของ คาร์ล ฟรีดริช เกาส์ (Carl Friedrich Gauss) ซึ่งเป็นนักคณิตศาสตร์ชาวเยอรมันที่มีชื่อเสียงในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ว่า “คณิตศาสตร์เป็นราชินีของวิทยาศาสตร์ และเลขคณิตเป็นราชินีของคณิตศาสตร์” นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังช่วยพัฒนาให้แต่ละบุคคลเป็นคนที่มีบุคลิกเป็นพลเมืองดีเพราะคณิตศาสตร์ช่วยเสริมสร้างความมีเหตุผล ความเป็นคนช่างคิด ช่างริเริ่มสร้างสรรค์ มีระบบระเบียบในการคิด มีการวางแผนในการทำงาน มีความสามารถในการตัดสินใจ มีความรับผิดชอบต่อกิจการงานที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนมีลักษณะความเป็นผู้นำในสังคม (สมพร ตอยยี่ปี. 2554)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาคือได้รับการพัฒนาการทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะพึงประสงค์ ดังนี้ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย ช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับวัยมีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับวัยมีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับวัย มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ (กรมวิชาการ.2546) ซึ่งการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น จะต้องจัดในรูปแบบกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยการบูรณาการกิจกรรม 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง เกมการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547) เป้าหมายสำคัญของการศึกษาปฐมวัย คือ การพัฒนาเด็กให้สูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เพื่อที่จะพัฒนาเด็กให้เป็นไปตามทิศทางหรือเจตนารมณ์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่เน้นการพัฒนาคน โดยการให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม อารมณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ได้ให้แนวคิดไว้ว่าการจัดการศึกษาควรเริ่มต้นในช่วงปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงที่สำคัญมากในการวางรากฐานบุคลิกภาพมนุษย์ และมีผลการศึกษาค้นคว้าที่สนับสนุนและบ่งชี้ว่าการพัฒนาคุณภาพของประชากรจำเป็นต้องเริ่ม

ตั้งแต่ปฐมวัยซึ่งเด็กวัยนี้ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี เพราะช่วงอายุดังกล่าวเป็นช่วงวิกฤติของมนุษย์ ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทุก ๆ ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา (สมพร ตอยยิปี. 2554)

การจัดประสบการณ์ด้านคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการเรียนรู้ด้วยการสร้างเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานสำหรับเด็กอายุ 6 ขวบ ซึ่งต่างจากคณิตศาสตร์ของผู้ใหญ่ คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยเป็นความเข้าใจจำนวน การปฏิบัติเกี่ยวกับจำนวน หน้าที่และความสัมพันธ์ของจำนวน ความเป็นไปได้ และการวัดทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยจะเน้นไปที่การจำแนกสิ่งต่างๆ การเปรียบเทียบ และการเรียนรู้สัญลักษณ์ของคณิตศาสตร์ ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ได้จากกิจกรรมปฏิบัติ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551) การจัดกิจกรรมจึงควรจัดในลักษณะ “การเล่นปนเรียน” เพื่อพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน เด็กจะเกิดความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์จากการรู้จักตัดสินใจ ซึ่งเป็นทักษะเบื้องต้นในการใช้เหตุผล โดยการทำกิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวัน เช่น การเลือกของเล่น การนับของเล่น การเลือกเครื่องแต่งกาย การเลือกว่าจะแบ่งขนมให้น้องจะแบ่งให้น้องเท่าไร การตัดสินใจว่าจะวางของเล่นเอาไว้ตรงไหน และเมื่อเด็กหัดขี่รถจักรยานเขาจะรู้จักกะประมาณพื้นที่ การซื้อขนมจะทำให้เด็กรู้จักการใช้เงิน การนับ 1, 2, 3 จะยังไม่มีมีความหมายสำหรับเด็กจนเมื่อเขาจำตัวเลขเหล่านี้ไปใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ เช่น การซื้อขนม การซื้อของ (เยาวพา เดชะคุปต์. 2554) กิจกรรมที่เน้นการคิดอย่างมีเหตุผล เช่น การจัดของใส่กล่อง การจำแนกประเภทไปไม้หรือสิ่งของ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551)

การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กจะเริ่มจากการสัมผัส และการกระทำด้วยการจัดสื่อคณิตศาสตร์เป็นชุด เช่น ชุดแท่งกระบอกประกอบด้วยกระบอกยาวขนาดต่างๆ จำนวน 10 แท่ง สำหรับการเรียนนับชุดกระดาดทรายใช้สำหรับสัมผัส นับจำนวน จับคู่ และชุดลูกบิดสำหรับเรียนเลขจำนวนมากถึงหลักร้อย การฝึกหัดให้เด็กจำได้ไม่ใช่การให้เด็กทำการบ้านหรือฝึกคิดเลขซ้ำๆ แต่ควรเป็นการให้เด็กจำทางอ้อมจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันหรือการเล่น เกม เด็กจะสนุกและไม่เบื่อลักษณะเช่นนี้เป็นการฝึกให้เด็กคิดคล่องและสนุกกับเลข การใช้สถานการณ์ในชีวิตประจำวันของเด็กจะเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้โดยกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องมีการวางแผนอย่างดีจากครู ด้วยการให้เด็กมีโอกาสค้นคว้า แก้ปัญหา และพัฒนาความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่แต่ละอายุจะมีความสามารถเฉพาะวัย การเข้าถึงพัฒนาการจะทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็กได้ เพราะพัฒนาการทางคณิตศาสตร์ของเด็กอายุ 3 - 6 ขวบจะมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะด้านทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับเด็กจะนำไปพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ตามวัยได้อย่างเต็มศักยภาพในโอกาสต่อไป (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551)

จากรายงานการประเมินพัฒนาการของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2559 พบว่าพัฒนาการด้านสติปัญญาของนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า โดยส่วนใหญ่เด็กจะขาดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ เช่น ด้านการนับจำนวน ด้านการรู้ค่าตัวเลข ด้านการจับคู่ ด้านการจัดประเภท และด้านการเรียงลำดับ (โรงเรียนเทศบาลวัดละหาร. 2559)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นความถนัดของสมองซีกขวาของมนุษย์ในเรื่องของความรู้สึกสัมผัสต่าง ๆ ซึ่งสมองซีกซ้ายจะถนัดในเรื่องเหตุผล สมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่ควบคุมเกี่ยวกับด้านภาษา ตัวเลข การวิเคราะห์ ความคิดในเชิงตรรกวิทยา สมองซีกขวาทำหน้าที่เกี่ยวกับด้านความคิดที่เป็นรูปร่าง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยโดยครอบคลุมพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้านส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายเด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อเล็ก ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์เด็กมีโอกาสนับและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมเป็นประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ทางสังคม ด้วยการเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นมีการวางแผน ตัดสินใจเลือกและลงมือปฏิบัติการเรียนรู้กิจกรรมที่จะใช้อุปกรณ์ร่วมกับผู้อื่น การรู้จักแบ่งปันวัสดุ ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาเกี่ยวกับการรับรู้และการแสดงความรู้ผ่านสื่อ วัสดุ และผลงาน ซึ่งส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดและทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวกับรูปร่างลักษณะรูปทรงความกว้างความยาวความสูงขนาด (เล็ก-ใหญ่) พื้นผิว (เรียบขรุขระหยาบ) จากการมีประสบการณ์กับสื่อที่เป็นวัสดุที่มีอยู่รอบตัวเป็นการเรียนรู้โดยการใช้ความรู้สึกสัมผัสกับสิ่งที่ เป็นวัสดุ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2547)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นความสำคัญ และสนใจที่จะศึกษาการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อนำมาพัฒนาทักษะพื้นฐานทาง คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ในเรื่องของการนับจำนวน การรู้ค่าตัวเลข การจับคู่ การจัดประเภท และการเรียง ลำดับ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่สร้างความสุข ความเพลิดเพลินให้กับเด็ก ช่วยให้เด็กปฐมวัยมี ประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ให้มีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

สมมติฐานของการวิจัย

เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีทักษะพื้นฐานทาง คณิตศาสตร์ หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุด กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทาง ด้านคณิตศาสตร์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้น อนุบาลปีที่ 2 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเทศบาลวัดละหาร จำนวน 5 ห้อง ได้แก่ อนุบาลปีที่ 2/1 จำนวน 25 คน อนุบาลปีที่ 2/2 จำนวน 25 คน อนุบาลปีที่ 2/3 จำนวน 25 คน อนุบาลปีที่ 2/4 จำนวน 25 คน และอนุบาลปีที่ 2/5 จำนวน 25 คนรวม ประชากรทั้งสิ้น 125 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2/3 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเทศบาลวัดละหาร จำนวน 25 คน โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม และแต่ละห้องเรียน เด็กมีความสามารถคละกัน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ต้องการศึกษา

ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะ สร้างสรรค์

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์และการจัดสภาพ แวดล้อมทั้งภายนอกและภายในห้องเรียนให้กับเด็ก ปฐมวัย โดยให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การ ลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริม พัฒนาการให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยมีมุ่งจะให้อ่านเขียนได้ดังเช่นใน ระดับประถมศึกษาแต่เป็นการปูพื้นฐานหรือพัฒนาทักษะ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ ครบทุกด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติ ปัญญา โดยมีมุ่งจะให้อ่านเขียนได้ดังเช่นระดับประถม ศึกษาแต่เป็นการปูพื้นฐานหรือพัฒนาการทักษะที่จำเป็น ต่อการเรียนรู้ เช่น ทักษะในการสังเกตโดยผ่านประสาท สัมผัสทั้งห้า

2. ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง สื่อ การจัดประสบการณ์ชนิดหนึ่งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อที่จะส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ใน ด้านการนับจำนวน การรู้ค่าตัวเลข การจับคู่ การจัด ประเภท และด้านการเรียงลำดับ โดยมีทั้งหมด 8 หน่วย การเรียนรู้ แต่ละหน่วยการเรียนรู้มี 5 กิจกรรม มีทั้งหมด 40 กิจกรรม

3. การจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะ สร้างสรรค์ หมายถึง การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ตามแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์เป็นสื่อของสิ่งที่เรียนรู้ ที่ส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการนับจำนวน การรู้ค่าตัวเลข การจับคู่ การจัด ประเภท และด้านการเรียงลำดับ ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญของ การจัดกิจกรรม 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นการเรียนรู้เป็นขั้นตอนระหว่าง เด็กและครูร่วมกันร้องเพลงพร้อมทำท่าทางประกอบ จังหวะเพลง เพื่อกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจที่จะร่วม กิจกรรม

ขั้นที่ 2 กรองส้อมโนทัศน์ เป็นขั้นตอนระหว่างเด็กและครูแบ่งกลุ่มเพื่อความสะดวกในการประกอบกิจกรรม

ขั้นที่ 3 นำสู่งานศิลปะ เป็นขั้นตอนระหว่างเด็กและครูทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 4 สรุปสาระที่เรียนรู้ เป็นขั้นตอนระหว่างเด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวโยงเนื้อหาศิลปะกับสาระคณิตศาสตร์ในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน

4. ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ หมายถึง ความสามารถพื้นฐานของเด็กปฐมวัยทางด้านคณิตศาสตร์ เป็นความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวน การปฏิบัติเกี่ยวกับจำนวนหน้าที และความสัมพันธ์ของจำนวนความเป็นไปได้ และการวัดคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยจะเน้นการจำแนกสิ่งต่าง ๆ การเปรียบเทียบ และการเรียนรู้สัญลักษณ์ของคณิตศาสตร์ ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ได้จากกิจกรรมปฏิบัติการ แล้วค่อย ๆ พัฒนาถึงกระบวนการคิดแบบคณิตศาสตร์อย่างถูกต้อง โดยการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ 5 ด้าน คือ

1) การนับจำนวน หมายถึง ความสามารถในการนับตัวเลขตามลำดับจาก 1-20

2) การรู้ค่าตัวเลข หมายถึง ความสามารถในการบอกความหมายหรือค่าของตัวเลข 1-10

3) การจับคู่ หมายถึง ความสามารถในการจัดสิ่งของคู่กัน สิ่งที่มีเหมือนกันสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน

4) การจัดประเภท หมายถึง ความสามารถในการจัดหมวดหมู่ของวัตถุ สิ่งของตามคุณลักษณะหรือคุณสมบัติบางประการ เช่น สี รูปร่าง ขนาด ประเภท และประโยชน์ เหมือนกัน

5) การเรียงลำดับ หมายถึง ความสามารถในการเรียงวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ตามจำนวน ขนาด ความสูง ความยาว ความหนา

5. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง เกณฑ์คุณภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามสัดส่วน ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของเด็กทุกคนที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของเด็กทุกคนที่ได้จากการประเมินทักษะพื้นฐานทาง

คณิตศาสตร์หลังเรียน ได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

6. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าแสดงความก้าวหน้าในการเรียนของเด็กปฐมวัยหลังจากที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 หมายความว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00

3. แบบประเมินทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน ด้านละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 50 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.80 - 1.00

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเมินก่อนทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบประเมินทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 5 ชุด ชุดละ 10 ข้อ รวม 50 ข้อ กับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วบันทึกคะแนนเก็บไว้เปรียบเทียบกับคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

2. ทดลองจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดละหาร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ใช้เวลาในการสอน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 30 นาที ในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์ ทั้งนี้การจัดประสบการณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า เด็กทุกคนจะได้ค้นคว้าและสืบค้นสิ่งต่างๆ ได้ลงมือกระทำ ฝึกปฏิบัติการด้วยตนเองตามขั้นตอนการจัดประสบการณ์ที่กำหนด ในระหว่างการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะทำการบันทึกคะแนนพฤติกรรมของเด็กระหว่างปฏิบัติการ

3. ประเมินหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบประเมินทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นชุดเดียว

กับแบบประเมินที่ใช้ก่อนการทดลอง แล้วบันทึกคะแนนไว้ ฐานทางคณิตศาสตร์ ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ เปรียบเทียบกับคะแนนก่อนการทดลอง เพื่อทดสอบสมมติฐาน

4. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินความพร้อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	120	113.68	2.67	94.73
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	50	43.96	2.26	87.92
ประสิทธิภาพของกิจกรรมเกมการศึกษา (E_1 / E_2) เท่ากับ 94.73/87.92				

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 94.73 และ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 87.92 ดังนั้น ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) เท่ากับ 94.73/87.92 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 สามารถนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความพร้อมพื้นฐานด้านทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบการแจกแจงแบบปกติ (Test of Normality) จากการทำแบบประเมินทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

Test of Normality			
	Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.
ก่อนเรียน	.896	25	.015
หลังเรียน	.903	25	.022

a. Lilliefors Significance Correction

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนก่อนเรียนมีค่า Sig. ของ Shapiro-Wilk = .015 คะแนนหลังเรียนมีค่า Shapiro-Wilk = .022 เป็นการแจกแจงแบบปกติ ซึ่งถ้าพิจารณาจากจุดบนกราฟไม่ค่อยแบบจากเส้น คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมีการแจกแจงแบบปกติที่ระดับ .05 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) เป็นการทดสอบสถิติใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤตเพื่อทราบค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

คะแนน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	($\bar{X}$)	S.D.	t-test
ก่อนจัดประสบการณ์	25	50	27.96	2.72	22.26*
หลังจัดประสบการณ์	25	50	43.96	2.26	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ พบว่า เด็กระดับปฐมวัย ที่ได้รับจัดการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ยหลังจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

n	คะแนนเต็ม	คะแนน		ร้อยละ		E.I.
		ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
25	50	699	1099	55.92	87.92	0.7260

จากตารางที่ 10 พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 0.7260 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 72.60

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.73/87.92 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนอีกกิจกรรมหนึ่งใน 6 กิจกรรมหลักที่เด็กปฐมวัยควรจะได้รับประสบการณ์ ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรีและเล่นตามมุม กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์การ

เรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย สาระที่ควรเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ที่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ไปพร้อมกันด้วย กิจกรรมการเรียนรู้ มีขั้นนำ ขั้นสอนและขั้นสรุป คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องการเน้น สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ(กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) ซึ่งผู้ศึกษาได้นำสื่อจากเศษวัสดุเหลือใช้และเศษวัสดุจากธรรมชาติ ที่มีในโรงเรียนหรือ ชุมชนที่เด็กอยู่อาศัย มาพัฒนาเป็นชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยผ่านกระบวนการและขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบ และ วิธีการที่เหมาะสม โดยศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 คู่มือ

ครู เนื้อหาเกี่ยวกับคณิตศาสตร์เทคนิคการสร้าง จากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง แล้วดำเนินการสร้างโดยยึดหลักการและเป้าหมาย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์แก้ปัญหา จึงควรจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) ในการสร้างแผนการจัดประสบการณ์นี้ ผู้ศึกษามีผู้เชี่ยวชาญคอยตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเกมทุกขั้นตอน กิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้เด็กได้ปฏิบัติจริง และได้เรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน เด็กได้เรียนรู้อย่างอิสระ ได้ใช้ประสาทสัมผัสในการเล่น การเล่นจึงเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับเด็ก เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณธร น้อยนันทา (2558) ที่เน้นให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่让孩子ได้เรียนรู้ด้วยการกระทำ การจัดกิจกรรมที่หลากหลายทำให้เด็กตื่นตัวและอยากร่วมกิจกรรมอย่างเห็นได้ชัด เด็กเรียนด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ไม่เบื่อหน่าย เป็นการสนองตอบธรรมชาติและความต้องการของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความรู้และความสามารถให้ผู้อื่นรับรู้ เด็กได้ฝึกหัดคิด ฝึกหัดทำสิ่งต่างๆ จากการเล่น การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และเด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างไม่รู้ตัว เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ขาว กันทะสอน (2558) พบว่า ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.38/87.50 สมใจ เด็ดแก้ว (2558) พบว่า ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยกระดาษ เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านตากวน ที่ผู้รายงานพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.19/83.94

2. ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัด

ประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ทำให้เกิดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์คือ มีพัฒนาการด้านการนับจำนวน ด้านการรู้ค่าตัวเลข ด้านการจับคู่ ด้านการจัดประเภท และด้านการเรียงลำดับ เป็นกิจกรรมที่让孩子ใช้ประสาทสัมผัสในการทำกิจกรรมตามความคิด และจินตนาการ เด็กจะทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองอย่างสนุกสนาน และแผนการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้นโดยผ่านการสร้างตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบและวิธีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม โดยศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 แนวการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ตลอดจนการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้และประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและการพัฒนาความพร้อมพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การนับ การรู้ค่าตัวเลข การจับคู่ การจัดประเภทและการเรียงลำดับ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดของสิริพรรณ ตันติรัตน์ไพศาล (2545) กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ไว้ ดังนี้ 1) จัดเนื้อหาและหลักสูตร เน้นให้เด็กมีโอกาสจัดกระทำกับวัตถุ (Manipulation) เพราะเด็กในวัยนี้จะเรียนรู้โดยอาศัยประสาทสัมผัส การรับรู้ การเคลื่อนไหว (Sensory - Motor) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา 2) การจัดกิจกรรมควรโดยเน้นให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสให้มากที่สุด กิจกรรมกระตุ้นให้คิดและจัดกระทำหรือลงมือปฏิบัติกิจกรรม รวมทั้งสัมผัสและต้องสิ่งต่าง ๆ หรือเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว 3) การเลือกวัสดุควรให้เด็กมีโอกาสสัมผัสหรือจับต้องสิ่งของที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่น ดิน หิน ทราย น้ำ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยสื่อพัฒนาประสาทสัมผัส การเคลื่อนไหวของเด็กให้เข้าใจสภาพความเป็นจริงของวัตถุ เช่น น้ำหนัก เนื้อสาร จะนำไปสู่การเชื่อมโยงกับโครงสร้างอื่น จึงให้เด็กได้ทำเพื่อพัฒนาประสาทสัมผัสมากที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดดังกล่าวในการจัดกิจกรรม จึงทำให้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่จัดขึ้นในครั้งนี้ ส่งผลให้เด็กมีความพร้อมพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิวา ประทั่ง (2558) พบว่า พัฒนาการทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขาศรีสรวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำเนา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวรรณ เพื่องฟู (2558) พบว่า นักเรียน

ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความพร้อมด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 0.7260 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 72.60 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ผู้วิจัยได้พัฒนาตามหลักการของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และคำนึงถึงการเตรียมสมองของผู้เรียนให้พร้อมก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลาย ได้รับอาหารที่เพียงพอก่อนการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ที่ว่าสมองจะทำงานได้ดีเมื่อจิตใจ อารมณ์ เบิกบาน ไม่กังวล ร่างกายได้รับน้ำตาล น้ำและออกซิเจนที่เพียงพอ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2553) และจากกระบวนการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยมีการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย มีการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้ปลอดภัยโปร่งสะอาดสวยงาม ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมตามความสนใจของนักเรียน ไม่บังคับนักเรียนทำในสิ่งที่ไม่อยากทำ และมีการจัดกิจกรรมการทดลอง การสำรวจสิ่งต่าง ๆ การเล่นเกม การวาดภาพตามจินตนาการการฟังเพลงขณะทำและทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแต่ละขั้นของการจัดกิจกรรมที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้นตามหลักการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ส่งผลให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่ดี โดยขั้นที่ 1 กระตุ้นการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนระหว่างเด็กและครูร่วมกันร้องเพลงพร้อมทำท่าทางประกอบจังหวะเพลง เพื่อกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจที่จะร่วมกิจกรรม ขั้นที่ 2 กรองสู่มนต์สน เป็นขั้นตอนระหว่างเด็กและครูแบ่งกลุ่มเพื่อความสะดวกในการประกอบกิจกรรม ขั้นที่ 3 นำสู่งานศิลปะ เป็นขั้นตอนระหว่างเด็กและครูทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นที่ 4 สรุปสาระที่เรียนรู้ เป็นขั้นตอนระหว่างเด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวโยงเนื้อหาศิลปะกับสาระคณิตศาสตร์ในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน นักเรียนจะได้พัฒนาความคิดในการออกมานำเสนอผลงานของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจ และจะเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและผู้อื่น เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน

และกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ก จันตวงค์ (2558) พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีค่าเท่ากับ 0.5512 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 55.12 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิพา ประทั่ง (2558) ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.7262 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าคิดเป็นร้อยละ 72.62 สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้มีความสามารถพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในด้านการนับจำนวน ด้านการรู้ค่าตัวเลข ด้านการจับคู่ ด้านการจัดประเภท และด้านการเรียงลำดับ นอกจากนี้วัสดุอุปกรณ์และกิจกรรมต่างๆ ทางศิลปะให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ ความสนใจ ความต้องการและสภาพท้องถิ่นของเด็ก มีการใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กได้รู้จักการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ เหตุผลดังกล่าวทำให้เด็กปฐมวัยได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จึงมีพัฒนาการพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ก่อนนำชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ไปใช้ ครูต้องศึกษาขั้นตอน ทั้ง 4 ขั้นตอนก่อน เพื่อจะสามารถจัดกิจกรรมแต่ละขั้นได้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่จัดให้นักเรียน

1.2 ในการให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะแต่ละกิจกรรมทั้ง 40 กิจกรรม ครูควรใช้เวลาในการทำกิจกรรมจนกว่านักเรียนจะทำกิจกรรมเสร็จ เพราะว่าเด็กแต่ละคนมีศักยภาพแตกต่างกัน

1.3 ขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูควรสังเกตการณ์ทำงานของนักเรียน คอยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำเมื่อเด็กต้องการ กระตุ้นให้เด็กได้ใช้ความคิดจินตนาการในการสร้างผลงานของตนเองให้แรงเสริมด้วยการกล่าวคำชมถึงผลงานของนักเรียน ไม่ตำหนิผลงานนักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิดแก้ปัญหา เพื่อให้มีความตั้งใจและมั่นใจในการทำกิจกรรม

1.4 ในการทำกิจกรรมควรจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรม โดยจัดสถานที่ในการทำกิจกรรมให้นักเรียนสามารถหยิบจับ วัสดุ

อุปกรณ์ได้อย่างสะดวก มีโอกาสเลือกหยิบได้ตามความพอใจ เพียงพอต่อความต้องการ สร้างบรรยากาศการทำงานให้เด็กได้ทำอย่างอิสระ ไม่เสียงดังหรือรบกวนสมาธิของนักเรียน

1.5 ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมครูควรมีแบบสังเกตพฤติกรรมเพื่อจะได้บันทึกและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หรือพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขเด็ก เป็นต้นว่า ความพร้อมความสนใจ ความกระตือรือร้น การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ความตั้งใจ การคิด การนำเสนอผลงานซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้คิด อย่างมีเหตุผลและเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างดีซึ่งควรบันทึกทุกวัน

2.ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ เช่น ความสามารถทางภาษา ความสามารถในการคิด ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์

2.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เวลาที่ใช้ทดลองอาจเห็นผลยังไม่ชัดเจน ควรใช้ระยะเวลาในการทดลองมากกว่านี้

2.3 ควรมีการศึกษาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะอื่นๆ เช่น ศิลปะการพับกระดาษ ศิลปะการทำขนม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.(2546). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (อายุ 3-5 ปี)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- .(2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรรณธร น้อยนันทา.(2558). *ผลการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=162609&bcat_id=16. (ค้นเมื่อ : 20 เมษายน 2559).
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- .(2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพมหานคร : เบิร์น-เบส บุคส์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ.(2547). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- .(2551). *หลักการสอนคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์.
- จันทร์ขาว กันทะสอน.(2558). *การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2*. [ออนไลน์].เข้าถึงได้จาก : https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=158160&bcat_id=16. (ค้นเมื่อ : 20 เมษายน 2559).
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์.(2553). *การจัดการเรียนรู้แนวใหม่*. นนทบุรี: สหมิตรพรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- นพรัตน์ นามบุญมี.(2556). *การพัฒนาความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มสืบสอบ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิมภา จันตะวงศ์.(2558). *ผลการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=163825&bcat_id=16. (ค้นเมื่อ : 20 เมษายน 2559).
- เยาวพา เดชะคุปต์.(2554). *กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- รุ่งทิพา ประเทง.(2558). การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ สำหรับ
เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : [https://www.kroobannok.com/board_](https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=158302&bcat_id=16)
[view.php?b_id=158302&bcat_id=16](https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=158302&bcat_id=16). (ค้นเมื่อ : 20 เมษายน 2559).
- โรงเรียนเทศบาลวัดละหาร.(2559). รายงานการประเมินพัฒนาการระดับอนุบาล ประจำปีการศึกษา 2559.
สังกัดเทศบาลเมือง บางบัวทอง.
- สมใจ เต็ดแก้ว. (2558). ผลการพัฒนาความพร้อมพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
ด้วยกระดาษสำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : [https://www.kroobannok.](https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=164952&bcat_id=16)
[com/board_view.php?b_id=164952&bcat_id=16](https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=164952&bcat_id=16). (ค้นเมื่อ : 20 เมษายน 2559).
- สมพร ตอยยปี. (2554). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนเซนต์เทเรซา หนองจอก กรุงเทพฯ. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2547). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สิริพรรณ ตันติรัตน์ไพศาล.(2545). ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สุวรรณา เฟื่องฟู. (2558). การพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความพร้อมด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-
จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
[https://www.kroobannok.com /board_view.php?b_id= 154302&bcat_id=16](https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=154302&bcat_id=16)
(ค้นเมื่อ : 20 เมษายน 2559).

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนากทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

The Learning Experiences by Using the Book to Read More, Rhyme, Composition to Improve Listening and Speaking Skills for Kindergarten Students, 2nd Year.

อุษาวดี ชงตยา ^{1*}

Usawadee Songtaya ^{1*}

aurora.song323@gmail.com*

ส่งบทความ 25 กรกฎาคม 2562 แก้ไขบทความ 12 กันยายน 2562 ตอบรับตีพิมพ์ 26 กันยายน 2562

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ก่อนและหลังเรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ 3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/3 โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) จำนวน 28 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 2) หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ 3) แบบประเมินทักษะการฟังและการพูด ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ มีประสิทธิภาพ 84.62/84.46 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
- 2) ผลการเปรียบเทียบผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ก่อนและหลังเรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

¹ ครูชำนาญการ โรงเรียนเทศบาล 3 (วิมุกตายนวิทยา) อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส

¹ Professional Level Teachers Tassaban 3 (Wimuktayonwitaya) School , Sungaikolok District, Narathiwat Province.

3) ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเท่ากับ 0.70 แสดงว่านักเรียน มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 70

4) ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 ซึ่งหมายความว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับชอบมาก

คำสำคัญ หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ , ทักษะการฟังและการพูด

Abstract

The purpose of this study were: 1) to develop the learning experiences by using the book to read more, rhyme, composition with efficiency according to criteria 80/80. 2) to compare the results of learning experiences management Before and after school by using the book to read more words, rhyme and composition learning experiences using movie media. Read more. The sample group used in this development was kindergarten students, 2/3 years, Tessaban 3 (Wimuktayonwitaya) School, 28 people were obtained by clustering random sampling. Collecting information were 1) instruction plan to organize learning experiences by using books to read more rhyming words for students in kindergarten, 2nd year. 2) books, reading more, rhyming words. 3) listening and speaking skills assessment form of kindergarten students, 2nd year. 4) satisfaction questionnaire of kindergarten students studying in the 2nd year studying from books. Read more. Data analysis by means of mean, percentage, standard deviation and t-test

The research found that ;

1) The learning experiences by using the book to read more, rhyme, composition with the efficiency of 84.62 / 84.46 which is higher than the set criteria.

2) Results of the comparison of learning experiences before and after school by using the book to read more, rhyme, composition after studying higher than before learning with statistical significance at .01.

3) The effectiveness index of learning experiences management by using the book to read more, rhyme with the picture is 0.70, indicating that the students with an increase in learning progress of 70.20 percent.

4) Satisfaction with organizing learning experiences by using books to read more with an average of 2.60 and a standard deviation of 0.48. Which means satisfaction is at a high level.

Keywords : The book to read more rhyme composition , listening and speaking skills

บทนำ

ในโลกที่ความรู้และเทคโนโลยีเกิดขึ้นมากและเป็นไปอย่างรวดเร็วมนุษย์ไม่สามารถที่จะจดจำทุกสิ่งทุกอย่าง อีกทั้งความรู้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับมนุษย์จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถเติบโตและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตและต้องเริ่มตั้งแต่แรกเกิดโดยการปลูกฝังให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการรับรู้การเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้กลั่นกรองข้อมูลเลือกใช้และนำมาใช้ในสถานการณ์ที่ตนต้องการได้อย่างเหมาะสมสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องปลูกฝังตั้งแต่ปฐมวัยและต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากกระแสความเปลี่ยนแปลงในสังคมที่ผ่านมามีพ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนโดยทั่วไปมองเห็นคุณค่าของการศึกษาและตระหนักถึงสิทธิของบุตรหลานที่จะต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองและผู้คนในชุมชนจำนวนมากเริ่มมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานของตนรวมทั้งตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและมาตรฐานนั้นจำเป็นต้องมีการนำหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ที่เหมาะสมดังนั้นก็ได้มีการกำหนดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำหลักสูตรฉบับนี้ไปพัฒนาเด็กได้ถูกต้องเหมาะสมมีประสิทธิภาพและมาตรฐานเดียวกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ขึ้นเพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองผู้เลี้ยงดูเด็กและผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเพื่อให้สถานศึกษาและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกหน่วยงานทุกสังกัดที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกันและเพื่อสร้างเสริมให้เด็กปฐมวัยได้เติบโตมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเหมาะสมกับวัยเป็นคนดีคนเก่งมีความสุขและเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพได้ระบุปรัชญาการศึกษาปฐมวัยไว้ว่าเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี 11 เดือน 29 วัน โดยการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กตามพัฒนาการภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคมเด็กอายุ 3-5 ปีว่าเป็นวัยที่ร่างกายและสมองของเด็กกำลังเจริญเติบโตเด็กต้องการ

ความรักความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดเด็กวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการสำรวจเล่นทดลองค้นพบด้วยตนเองมีโอกาสดีกกับปัญหาที่พบในวัยของตนเลือกตัดสินใจใช้ภาษาสื่อความหมายคิดริเริ่มสร้างสรรค์และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขผู้ที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพส่งเสริมให้เด็กรู้จักการสังเกตสำรวจสร้างสรรค์และยังเด็กมีความกระตือรือร้นยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้เช่นเดียวกับที่เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาปฐมวัยว่ามีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับชั้นอื่นๆ เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาสมองดังนั้นการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้จึงเป็นในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและเป็นการให้การศึกษาเพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาทั้ง 4 ด้านคือร่างกายอารมณ์-จิตใจสังคมและสติปัญญา รวมถึงความสามารถของเด็กแต่ละบุคคลทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเป็นจุดเริ่มของการศึกษาในระดับต่อไป

การจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัยจึงต้องมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กบริบทและสิ่งแวดล้อมและการใช้ภาษาในการสื่อสารกับเด็กในห้องจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดประสบการณ์เป็นอย่างมากต้องเน้นเรื่องการฟังการพูดเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เข้าใจสิ่งที่ครูสอนและสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้เข้าใจภาษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทางปัญญาของเด็กปฐมวัย เพราะเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางภาษามากขึ้นรู้คำศัพท์มากขึ้นพัฒนาคำพูดเดี่ยวสู่คำพูดเป็นวลีและเป็นประโยคในที่สุดการพัฒนาทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยต้องเริ่มการสอนจากลำดับที่ง่ายไปหายากจากสิ่งที่คุ้นเคยไปหาสิ่งที่เด็กไม่คุ้นเคยเด็กปฐมวัยนั้นสามารถเรียนรู้ภาษามาตั้งแต่กำเนิดการเรียนรู้ภาษาของเด็กเกิดขึ้นจากการสังเกตคำและพยายามออกเสียงแล้วพัฒนามาเป็นคำพูดเพื่อแสดงความรู้สึกของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจและสามารถพัฒนาภาษาของตนเองจากการได้ฟังพูดคุยสนทนาอย่างต่อเนื่องแต่ยังไม่เข้าใจคำศัพท์หรือความหมายของคำต่างๆเช่นเดียวกับกุลยา ตันติผลาชีวะ (2547) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจและการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและเรียนรู้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปหาสิ่งที่อยู่ไกลตัวโดยเด็กจะเริ่มเรียนรู้จากการฟังแล้วเลียนแบบเสียงเลียนแบบการใช้คำซึ่งนำไปสู่การพูดด้วยการบอกการถามการ

สนทนากล่าวเรื่องมาสานต่อเป็นคำศัพท์

ภาษาจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องอาศัยทักษะ การฟังการพูดซึ่งเป็นพื้นฐานของการอ่านและการเขียน ดังนั้นการพัฒนาภาษาควรเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัยเพราะเด็กใน วัย 2-7 ปีเป็นวัยที่พัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงามอย่าง รวดเร็วซึ่งสอดคล้องกับกุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) ที่กล่าวว่า เด็กเรียนรู้ภาษาตามลำดับขั้นพัฒนาการเริ่มจากความ ค้นเคยจากการได้ยินได้ฟังการพูดคุยสนทนาทำให้ พัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงามเด็กเริ่มเรียนจากภาษา ง่ายๆเรียนรู้การใช้คำศัพท์ด้วยการใช้ประโยคครูสอนภาษา คนแรกของเด็กคือพ่อแม่เสียงแรกที่เด็กได้ยินได้ฟังคือเสียง จากพ่อแม่การโต้ตอบของพ่อแม่ทำให้เด็กเรียนรู้ภาษาการ พูดและสนทนากับเด็กคือการสร้างเสริมพัฒนาการทาง ภาษาให้กับเด็กปฐมวัยซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะ กรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้ ภาษาเป็นสิ่งจำเป็นผู้เกี่ยวข้องควรจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม ต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้ภาษาเป็นประเด็นที่ต้อง พิจารณานอกจากนั้นสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการส่งเสริมทักษะ ทางภาษาให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อให้เกิดขึ้นอย่างเต็มศักยภาพ ของเด็กเพราะสภาพแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมเป็นสิ่ง จำเป็นให้เกิดการเรียนรู้อย่างดียิ่งสำหรับเด็กดังนั้นการฟัง การพูดจึงเป็นทักษะของพัฒนาการทางภาษาในเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับสิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2550) ที่กล่าว ว่าการจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยต้องจัดให้สอดคล้อง กับอายุธรรมชาติและความต้องการของเด็กซึ่งมีความแตก ต่างกันด้วยเหตุนี้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรตระหนักถึง ความสำคัญและจัดประสบการณ์เรียนรู้ทางภาษาให้เหมาะ สมกับเด็กในแต่ละวัยซึ่งต้องอาศัยทฤษฎีพัฒนาการทางสติ ปัญญาของเพียเจซึ่งกล่าวว่าเด็กปฐมวัยอายุ 2-7 ปีจัดอยู่ ในขั้นพัฒนาทางขั้นคิดก่อนปฏิบัติการเด็กเรียนรู้จากการก ระทำโดยอาศัยสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆเพราะเด็กในวัยนี้ยังไม่ พัฒนาถึงขั้นที่จะเข้าใจเรื่องที่เป็นนามธรรมได้ต้องอาศัยสื่อ ที่เป็นรูปธรรม

ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยในห้องเรียน ใช้การสื่อสารด้วยภาษาโดยเฉพาะการฟังและการพูดเป็น หลักเพื่อให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมสนทนาพูดคุยแสดงความคิดเห็นของตนเองมากขึ้นทำให้เด็กมีความเข้าใจในสิ่งที่ เรียนเกิดการเรียนรู้คำศัพท์และสามารถปฏิบัติกิจกรรม ต่างๆในห้องเรียนได้ดังที่ อารมย์ สุวรรณपाल และ ปรีชา เนาว์เย็นผล (2545) กล่าวว่าพัฒนาการทางภาษาพื้นฐาน 4 ด้านซึ่งได้แก่การฟังการพูดการอ่านและการเขียนนั้นรูป

แบบการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจะเป็นไปในด้านการฟังและ การพูดเป็นส่วนมากกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถทาง ภาษาในการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นมี หลากหลายกิจกรรมด้วยกันเช่นการเล่านิทานการเล่น บทบาทสมมุติการสนทนาการอภิปรายการร้องเพลงการ เล่นเกมรวมทั้งการพูดคำคล้องจองกิจกรรมต่างๆเหล่านี้ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้สนทนาซักถามและแสดงความ คิดเห็นอย่างอิสระตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาความสามารถ ด้านการฟังได้แก่ให้เด็กฟังเสียงดนตรีฟังเสียงธรรมชาติหรือ ฟังเรื่องราวโดยเฉพาะฟังนิทานแล้วฝึกการถ่ายทอดด้วย การบอกการถามการสนทนาและการเล่าเรื่องลักษณะของ การฟังอาจเป็นการฟังจับเรื่องการฟังอย่างซาบซึ้งการฟัง เพื่อการวิเคราะห์หรือการฟังเพื่อรู้และเข้าใจ (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2547) การเตรียมความพร้อมทางด้านการฟัง และการพูดแก่เด็กปฐมวัยมีความสำคัญและมีความจำเป็น อย่างยิ่งทั้งนี้เนื่องจากในชีวิตประจำวันของมนุษย์นั้นจะ ต้องมีการติดต่อสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม อยู่ตลอดเวลาดังที่จุไร พรหมวาทย์ (2547) ได้กล่าวไว้ว่า ความพร้อมทางการเรียนภาษามีความสำคัญและเป็นสิ่งที่ จะกำหนดว่าเด็กจะประสบความสำเร็จในการเรียนเพราะ ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มนุษย์ใช้ทำความเข้าใจซึ่งกัน และกันเด็กเรียนรู้ภาษาจากสภาพแวดล้อมรอบตัวและ ภาษามีผลต่อการพัฒนาสติปัญญาของเด็กอีกด้วยดังนั้นเด็ก ที่มีทักษะทางการใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดีก็จะสามารถสื่อ ความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องและชัดเจนสามารถ ที่จะพูดหรืออธิบายโต้ตอบได้อย่างมีเหตุผลผลการฝึกเตรียม ความพร้อมทางด้านการฟังและการพูดจึงควรเริ่มตั้งแต่เด็ก ปฐมวัยเพราะเด็กวัยนี้มีพัฒนาการที่รวดเร็วมากเด็กที่มี ประสบการณ์ที่ดีและมีความพร้อมมักจะมีโอกาสที่จะ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และสามารถดำรงชีวิตอยู่ ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การใช้คำหรือคำคล้องจองสั้นๆที่มีถ้อยคำและ เนื้อหาสาระง่ายๆเป็นการจัดประสบการณ์หนึ่งที่สำคัญและ ช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดให้กับเด็ก ในโรงเรียนเทศบาล ๓(วิมุกตายนวิทยา) เนื่องจากเด็กยัง ออกเสียงพูดภาษาไทยไม่ชัดอ่านหนังสือไม่ออกผู้สอนจึง ต้องพูดให้เด็กฟังซึ่งอาจทำได้โดยพูดแล้วให้เด็กพูดตามที ละประโยคหลายๆเที่ยวจนเด็กจำได้เมื่อเด็กพูดตามได้ก็ สนทนาซักถามเด็กเกี่ยวกับเนื้อความที่พูดเพราะคำ คล้องจองช่วยทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินได้ เปลี่ยนแบบเสียงเป็นคำสั้นๆและทำท่าทางประกอบอย่าง

อิสระตามจินตนาการได้ฟังเรื่องราวได้ฝึกความจำได้พูดได้คิดได้โต้ตอบสนทนาซักถามจากการฟังคำคล้องจอง นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2540) ระบุไว้ว่ากิจกรรมการใช้คำคล้องจองสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้สนทนาซักถามแสดงความคิดเห็นและร่วมกิจกรรมอย่างอิสระด้วยความเต็มใจ ลออ ชุตติกร (2547) มีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับเรื่องการใช้คำคล้องจองสำหรับเด็กปฐมวัยว่าการใช้คำคล้องจองสำหรับเด็กปฐมวัยหากนำมาประกอบการเล่นต่าง ๆ ร่วมด้วยเช่นการเล่นนิ้วมือหรือคิดท่าทางแสดงประกอบและการท่องคำประกอบกับภาพจะทำให้เด็กเกิดความสนใจมีความสนุกสนานมากขึ้นสิริมาภิญญอนันตพงษ์ (2545) มีความเห็นในทำนองเดียวกันว่าการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กควรมีหลักการสอนเทคนิควิธีที่เหมาะสมมีสื่อวัสดุอุปกรณ์เพราะเด็กในวัยนี้ไม่สามารถเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นามธรรมต้องอาศัยสื่อที่เป็นรูปธรรมเช่นภาพซึ่งเป็นสื่ออย่างหนึ่งสำหรับฝึกทักษะในการพัฒนาการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยและเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของเด็กปฐมวัยให้พูดและเล่าเรื่องจากภาพได้อย่างถูกต้องชัดเจนรวมไปถึงการเรียนรู้ด้านต่างๆอีกด้วยหนังสือภาพประกอบคำคล้องจองสำหรับเด็กนั้นเป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เด็กได้ใช้ในการฟังและการพูดโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้และความเพลิดเพลินร่วมกันไปในรูปแบบหนังสือสารบันเทิงโดยใช้วิธีการวาดภาพการใช้สีการจัดทำรูปเล่มที่เหมาะสมกับวัยความสนใจและสอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือนิทานภาพที่อาจจะมีตัวหนังสือประกอบด้วยเล็กน้อยใช้ภาษาง่ายๆไม่ต้องแปลถูกต้องเหมาะสมกระชับได้ใจความเป็นภาษาที่ดีใช้ประโยคสั้นๆไม่ยุ่งยากเด็กเล็กมักจะใช้คำประโยคสั้นๆเพื่อเสริมสร้างความจำโดยให้เห็นบ่อยๆฟังบ่อยๆชอบดูสิ่งที่สะดุดตาชอบภาพเกี่ยวกับสัตว์หนังสือภาพสำหรับเด็กจะช่วยให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินช่วยสร้างความคิดความจำจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์อีกทั้งยังเป็นการช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เป็นไปตามวัยและยังช่วยปลูกฝังค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมช่วยให้เด็กรักการอ่านหนังสืออีกด้วย

จากที่กล่าวมาการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาสำหรับนักเรียนปฐมวัยเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทางภาษาโดยเฉพาะด้านการฟังและ

การพูดดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำปริศนาคำทายมาใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้กับเด็กซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าวิธีการดังกล่าวจะส่งผลต่อความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กนักเรียนอนุบาล เพื่อให้เด็กมีความเข้าใจความหมายของคำการปฏิบัติตามคำสั่งการบอกชื่อสิ่งต่างๆการแต่งประโยคปากเปล่าและการเล่าเรื่องซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับครูพ่อแม่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนอนุบาล ได้เลือกใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดให้กับนักเรียนอนุบาล ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) สำนักการศึกษา เทศบาลเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัยเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ครอบคลุมบริเวณส่วนใหญ่มีฐานะยากจนประกอบอาชีพเกษตรกรรมคนในชุมชนจะใช้ภาษามลายูในการสื่อสารเป็นหลักผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้านจะพูดภาษาไทยไม่ได้คนวัยกลางคนและหนุ่มสาวบางคนพูดได้แต่อ่านและเขียนภาษาไทยไม่ได้ดังนั้นจะเห็นว่าเด็กที่เข้ามาเรียนระดับชั้นอนุบาลมักมีปัญหาเรื่องการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารโดยเฉพาะทักษะด้านการพูดการออกเสียงยังไม่ค่อยถูกต้องเพราะเด็กระดับนี้พูดภาษามลายูมากกว่าพูดภาษาไทยกลางจึงส่งผลต่อทักษะการฟังภาษาไทยกลางของเด็กด้วยเด็กไม่เข้าใจความหมายของคำจึงไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้และการสื่อสารไม่เข้าใจทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเองในการที่จะนำเสนอผลงานไม่กล้าแสดงออกในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) ของปีที่ผ่านมาพบว่าส่วนมากจะขาดทักษะทางด้านการฟังและการพูดเด็กใช้ภาษาไทยยังไม่คล่องต้องได้รับการแก้ไขโดยการจัดกิจกรรมด้านการฟังการพูดและการสื่อสารด้วยภาษาจากปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาจึงประสงค์ที่จะหาแนวทางและวิธีการแก้ไขให้เด็กปฐมวัยมีทักษะการฟังและการพูดที่ดีขึ้นในด้านการเข้าใจความหมายของคำการปฏิบัติตามคำสั่งการบอกชื่อของสิ่งของและการเล่าเรื่องจากภาพโดยนำหนังสือภาพประกอบคำคล้องจองมาใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และผู้ศึกษาเชื่อว่าวิธีการดังกล่าวสามารถส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทักษะด้านการฟังและการพูดที่ดีขึ้นตลอดจนจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยได้ใช้เป็นแนวทางพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ก่อนและหลังเรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ

สมมติฐานการศึกษา

ทักษะการฟังและการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 149 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/3 โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 28 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่วิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
  - 2.1 ทักษะการฟังและการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาล 2
  - 2.2 ความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมประกอบภาพของนักเรียนชั้นอนุบาล 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครูเรียบเรียงมาเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เพื่อก่อให้เกิดทักษะด้านการฟัง การพูด การคิด และการจดจำ และยังส่งเสริมการพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ สังคมและสติปัญญา
2. หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาลำดับสูตรเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมกับวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละคน และส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านด้วยมีจำนวน 19 เล่ม ดังนี้

- เล่ม 1 หน่วยสิ่งมีชีวิต
- เล่ม 2 หน่วยสิ่งไม่มีชีวิต
- เล่ม 3 หน่วยเทพสามฤดู
- เล่ม 4 หน่วยกลางวัน - กลางคืน
- เล่ม 5 หน่วยสัตว์โลกผู้น่ารัก
- เล่ม 6 หน่วยนกน้อยน่ารัก
- เล่ม 7 หน่วยต้นไม้แสนรัก
- เล่ม 8 หน่วยดอกไม้แสนสวย
- เล่ม 9 หน่วยผีเสื้อสดใส
- เล่ม 10 หน่วยมดตัวน้อย
- เล่ม 11 หน่วยผัก ผลไม้
- เล่ม 12 หน่วยข้าวมหัศจรรย์
- เล่ม 13 หน่วยโลกสวยด้วยมือเรา
- เล่ม 14 หน่วยสีสดใส
- เล่ม 15 หน่วยเที่ยวทั่วไทย
- เล่ม 16 หน่วยโลกไร้พรมแดน
- เล่ม 17 หน่วยเครื่องมือ เครื่องใช้
- เล่ม 18 หน่วยคณิตคิดสนุก
- เล่ม 19 หน่วยวิทยาศาสตร์น่ารู้

3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟังพูดสังเกตคิดแก้ปัญหาใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาพประกอบคำคล้องจองที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นสำหรับทุกหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3 ขั้นตอนคือขั้นนำขั้น

สอนขั้นสรุป

4.ทักษะด้านการฟังและการพูด หมายถึง การแสดงความสามารถต่างๆในการใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกับบุคคลรอบข้างโดยการฟังหมายถึงความสามารถของเด็กด้านการเข้าใจความหมายของคำและการปฏิบัติตามคำสั่ง และการพูดหมายถึงความสามารถของเด็กด้านการให้ข้อมูลสิ่งต่างๆและเล่าเรื่องจากภาพ

5. แบบประเมินทักษะด้านการฟังและการพูด หมายถึง แบบประเมินทักษะด้านการฟังประกอบด้วย 1) การเข้าใจความหมายของคำจำนวน 5 ข้อ 2) การปฏิบัติตามคำสั่งจำนวน 5 ข้อและแบบประเมินทักษะทางด้านการพูดประกอบด้วย 1) การให้ข้อมูลของสิ่งต่างๆจำนวน 5 ข้อ 2) เล่าเรื่องจากภาพจำนวน 5 ข้อ

6. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงความสำเร็จด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดโดยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน คะแนนหลังเรียนจากแบบประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน

7.ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง คุณภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสือคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง การพูดของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ในระดับที่สูงขึ้นตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพ (E_1) ของกระบวนการ คำนวณจากร้อยละของคะแนนระหว่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของกลุ่มตัวอย่าง ได้คะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพ (E_2) ของผลลัพธ์ โดยคำนวณจากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของเด็กที่ได้จากการทดสอบหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของกลุ่มตัวอย่าง ได้คะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไป

8. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อ

พัฒนาทักษะการฟังและการพูด วัดความพึงพอใจโดยการทำแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพจำนวน 19 แผน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.80 และ S.D. เท่ากับ 0.36

2. หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพจำนวน 19 ชุด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.80 และ S.D. เท่ากับ 0.32 หมายความว่า อยู่ระดับเหมาะสมมากที่สุด

3. แบบประเมินทักษะด้านการฟังและแบบประเมินทักษะด้านการพูด สำหรับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 2 ชุด มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้ฝึกประสบการณ์จากหนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.82 และ (S.D.) เท่ากับ 0.30 ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. หาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) โดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80

2. หาคุณภาพของการพัฒนาทักษะการฟังและการพูด ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

3. วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (E_1/E_2)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนา	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ	31920	27062	366.50	4.90	84.62
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์	560	473	16.89	1.17	84.46
ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ (E_1/E_2) = 84.62/84.46					

จากตาราง 1 พบว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 84.62 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 84.46 ดังนั้น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จึงมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 84.62/84.46 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ก่อนและหลังเรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ตาราง 2 คะแนนเปรียบเทียบผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ก่อนและหลังเรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	N	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	20	9.57	1.07	28	34.4537	0.00**
หลังเรียน		16.89	1.17			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า การพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดก่อนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย 9.57 คะแนน หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย 16.89 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่าคะแนนหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม คำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม คำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดสำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2

พัฒนาทักษะการฟัง และการพูด	จำนวน นักเรียน	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
แบบทดสอบ	28	9.57	1.07	47.86	16.89	1.17	84.46
คะแนนรวมเฉลี่ย		268			473		
ผลรวมคะแนนจากทดสอบ		20			20		

ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ เท่ากับ 0.70

จากตาราง 3พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม คำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2จำนวน 28 คนเท่ากับ 0.70 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางด้านทักษะการฟังและการพูดเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 70

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม คำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) ที่มีต่อการจัดประสบการณ์โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม คำคล้องจองประกอบภาพ

ข้อ	รายการประเมิน	ความพึงพอใจ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ขนาด รูปเล่ม ตัวอักษร เหมาะสมสะดวกต่อการนำไปใช้	2.64	0.49	ชอบมาก
2	รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อหา	2.39	0.50	ชอบ
3	ทักษะการฝึกสนุก ขวนติดตาม	2.46	0.51	ชอบ
4	เนื้อหาไม่ยาก ไม่ซับซ้อน ฟังเข้าใจง่ายและสามารถพูดท่องจำได้ไม่ยาก	2.79	0.42	ชอบมาก
5	ให้ความรู้ความเข้าใจในการเรียนยิ่งขึ้น	2.75	0.44	ชอบมาก
6	ช่วยให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนและรักการอ่านมากขึ้น	2.43	0.50	ชอบ
7	นักเรียนได้รับประโยชน์ในการฝึกฟัง พูดจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม	2.54	0.51	ชอบมาก
8	นักเรียนสนุกสนานกับเรื่องที่ฟังและพูดออกเสียง	2.75	0.44	ชอบมาก
9	ความรู้ที่ได้จากการฟังและพูด / สามารถฝึก และนำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง	2.68	0.48	ชอบมาก
10	นักเรียนฟัง พูด แล้วจับใจความได้	2.61	0.50	ชอบมาก
รวมเฉลี่ย		2.60	0.48	ชอบมาก

จากตาราง4พบว่าคะแนนระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม คำคล้องจองประกอบภาพ จำนวน 19 เล่มโดยภาพรวมอยู่ในระดับชอบมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ

ที่มีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก คือ ข้อ 4 เนื้อหาไม่ยาก ไม่ซับซ้อน ฟังเข้าใจง่ายและสามารถพูด
ท่องจำได้ ไม่ยากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 รองลงมาคือ ข้อ 5 ให้ความรู้ความเข้าใจในการเรียนยิ่งขึ้นและข้อ 8 ความรู้
ที่ได้จากการฟังและพูด / สามารถฝึก และนำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 ค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ข้อ
2 รูปภาพเหมาะสมกับเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสือ
อ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะ
การฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียน
เทศบาล๓ (วิมุกตายนวิทยา)ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2559มีประสิทธิภาพ 84.62/84.46 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่
กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้ผลเนื่องมาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม
คำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและ การ
พูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้รายงานเรียบเรียง
ขึ้นเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟัง
และการพูดที่ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบและมีวิธี
การที่เหมาะสมถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยกระบวนการ
ที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยมี รอยพิมพ์ ทิพย์โภชน
(2557) ได้ศึกษาผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อ
พัฒนาการพูดด้วยการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง สำหรับ
นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ
ศึกษาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อ
พัฒนาการพูดด้วยการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง สำหรับ
นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
80/80 2) ผลการวิจัยพบว่าหนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อ
พัฒนาการพูดด้วยการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง สำหรับ
นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ
83.17/84.44 สอดคล้องกับวันชอน แด่แก้ว (2557) ได้
ศึกษารายงานการพัฒนาทักษะทางภาษาด้านการฟังการ
พูด โดยใช้นิทานคำคล้องจองประกอบภาพ ระดับปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมอแปงมีวัตถุประสงค์เพื่อ
หาประสิทธิภาพของนิทานคำคล้องจองประกอบภาพผล
การศึกษาพบว่าผลการศึกษาประสิทธิภาพของนิทานคำ
คล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาด้านการ
ฟัง การพูด ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้าน
หมอแปง มีค่าเท่ากับ83.14/82.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่
กำหนด 80/80 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ
ตุ๊กตา สิมะเลาเต่า (2560) ได้ศึกษารายงานการพัฒนา
ทักษะทางภาษาโดยใช้ชุดกิจกรรมคำคล้องจองประกอบ
ภาพสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ
หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมคำคล้องจองประกอบภาพ

เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปี
ที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการศึกษาพบ
ว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดคือชุดกิจกรรมคำ
คล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาสำหรับ
เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพโดย
รวมเท่ากับ 86.55/86.67

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การจัดประสบการณ์
การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบ
ภาพ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูด สำหรับ
นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2ที่ผู้รายงานสร้างขึ้น จึงถือว่าเป็น
หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนา
ทักษะด้านการฟังและการพูด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
80/80 และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หลังเรียนโดย
ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อ
พัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดสำหรับนักเรียนชั้น
อนุบาลปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01โดยพบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการใช้แบบประเมิน
ทักษะด้านการฟังและการพูดโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำ
คล้องจองประกอบภาพ เท่ากับ 9.57 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เท่ากับ 1.07 คิดเป็นร้อยละ 47.86 และคะแนนเฉลี่ยหลัง
การใช้แบบประเมินทักษะด้านการฟังและการพูดโดยใช้
หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ เท่ากับ
16.89และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.17 คิดเป็นร้อย
ละ 84.46 เมื่อเปรียบเทียบพบว่าผลการประเมินทักษะด้าน
การฟังและการพูดก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้หนังสือ
อ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ทั้งนี้เนื่องจากในการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้การสอนผู้ศึกษาได้สร้างแผนการจัดการ
เรียนรู้ตามแบบแผนของการเขียนแผนการจัดประสบการณ์
สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลตามคู่มือหลักสูตรปฐมวัย
พุทธศักราช 2546 อย่างเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อให้ได้
แผนการสอนที่ดีมีคุณภาพสามารถนำไปจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้ได้จริงเกิดประโยชน์และพัฒนาเด็กให้บรรลุ
วัตถุประสงค์การฝึกทักษะการฟังและการพูดของเด็ก
ปฐมวัยโรงเรียนเทศบาล ๓ (วิมุกตายนวิทยา) เป็นการ

พัฒนาและส่งเสริมการใช้ภาษาไทยกลางซึ่งในชีวิตประจำวันของเด็กส่วนใหญ่ใช้ภาษามลายูในการติดต่อสื่อสารกับคนรอบข้างและมีโอกาสได้ใช้ภาษาไทยกลางเมื่ออยู่ที่โรงเรียนเท่านั้นการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยกลางของเด็กจึงทำได้ยากดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูใช้วิธีการเล่านิทานประกอบคำคล้องจองให้เด็กฟังให้เด็กออกเสียงพูดตามสนทนาเนื้อหาในนิทานไปพร้อมๆกับการตั้งคำถามว่า “ทำไม” “เพราะอะไร” สอดแทรกเพื่อฝึกให้เด็กคิดหาคำตอบอย่างมีเหตุผลเด็กได้เรียนรู้และมีความเข้าใจคำศัพท์ใหม่ๆเพิ่มมากขึ้นมีความรู้ความเข้าใจความหมายจากสิ่งที่ครูพูดและเข้าใจความหมายของรูปภาพในหนังสือเด็กสามารถบอกสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันหรือถามคำถามจากสิ่งที่สงสัย การใช้สื่อหนังสือภาพประกอบคำคล้องจองครั้งนี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการความสนใจความอยากรู้อยากเห็นความต้องการและวัยของเด็กหนังสือคำคล้องจองเป็นมีรูปแบบที่ไม่ใหญ่เกินไปมีรูปภาพประกอบการเล่าทุกหน้าตัวหนังสือไม่มากจนเกินไปมีขนาดตัวอักษรใหญ่ตัวคำตัวหน้าชัดเจนเหมาะสมกับสายตาของเด็กภาษาที่ใช้ในหนังสือเป็นคำคล้องจองมีคำรับสัมผัสอาจเป็นโคลงกลอนซึ่งใช้ถ้อยคำง่ายๆเหมาะสมกับวัยของเด็กมีเนื้อหาสาระง่ายๆเด็กท่องแล้วเกิดความสุขสนุกสนานมีเนื้อหาไม่ซับซ้อนสอดแทรกแง่คิดคุณธรรมคติสอนใจการปฏิบัติตนและเข้าใจง่ายซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของรอยพิมพ์ ทิพย์โภชน (2557) ได้ศึกษาผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาการพูดด้วยการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการพูดของนักเรียนระหว่างก่อนกับหลังการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาการพูดด้วยการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินพัฒนาการด้านการพูดของนักเรียนหลังการเรียนรู้โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาการพูดด้วยการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสุวิทย์ ชัยเพชร (2554) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหนังสือนิทานร้อยกรอง เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หนังสือนิทานร้อยกรองผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของบัณฑิตา อินสมบัติ (2557) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้คำคล้องจองที่มีต่อความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้คำคล้องจอง ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการฟัง หลังสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้คำคล้องจองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเหตุผลดังกล่าว ส่งผลให้แบบประเมินทักษะด้านการฟังและการพูด โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เท่ากับ 0.7020 แสดงว่านักเรียนแสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 70.20 ทั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของรอยพิมพ์ ทิพย์โภชน (2557) ได้ศึกษาผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาการพูดด้วยการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของหนังสือเสริมประสบการณ์ เพื่อพัฒนาการพูดด้วยการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยค่าดัชนีประสิทธิผลของหนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาการพูดด้วยการจัดกิจกรรมคำคล้องจองสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.7679 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิทย์ ชัยเพชร (2554) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหนังสือนิทานร้อยกรอง เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หนังสือนิทานร้อยกรองผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยใช้หนังสือนิทานร้อยกรองเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านการเขียนภาษาไทย มีประสิทธิภาพของกระบวนการและผลผลิต เท่ากับ 2.22/81.11 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .71 และสอดคล้องกับ สมศรี ธรรมไชย (2556) การใช้คำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยผลการศึกษาพบว่าพัฒนาการทางภาษาระหว่างการทดลองการใช้คำคล้องจองประกอบ

ภาพ ด้านการพูดระหว่างจัดประสบการณ์สัปดาห์ที่ 1-10 ในภาพรวมก่อนเรียน (สัปดาห์ที่ 1) ที่ระดับ 3.57 คิดเป็นอัตราของความรู้ที่มีร้อยละ 59.50 และอีก 9 สัปดาห์เด็กมีพัฒนาการด้านการพูดสูงขึ้นตามลำดับ จนถึงสัปดาห์ที่ 10 คิดเป็นคะแนนหลังเรียนได้ที่ระดับ 5.86 คิดเป็นอัตราความก้าวหน้าในการเรียนรู้ร้อยละ 97

จากเหตุผลดังกล่าว ส่งผลให้ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความก้าวหน้าทางด้านการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 70.20

4. ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 ซึ่งเห็นว่ามี ความพึงพอใจอยู่ในระดับชอบมากทั้งนี้สืบเนื่องมาจากกระบวนการสร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดเป็นระบบ คือ มีการศึกษาหลักสูตร ทฤษฎีการเรียนรู้ และหลักการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจที่ดีผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และมีการปรับปรุงแก้ไขนำไปทดลองใช้จนได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมและเรียนรู้ด้วยตนเองจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น มีความยากง่าย เหมาะสมกับวัยผู้เรียน มีคำชี้แจงชัดเจน เข้าใจง่ายสอดคล้องกับงานวิจัยของรอยพิมพ์ ทิพย์ โภชน(2557) ได้ศึกษาผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เพื่อพัฒนาการพูดด้วยการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาการพูดด้วยการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียน มีความพึงพอใจต่อการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาการพูดด้วยการจัดกิจกรรมคำคล้องจองสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 อยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิทย์ ชัยเพชร (2554) ศึกษา

เรื่องการพัฒนาหนังสือนิทานร้อยกรอง เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสือนิทานร้อยกรอง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หนังสือนิทานร้อยกรองเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านการเขียนภาษาไทย ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาสัจจ์ สงค์อินทร (2559) การพัฒนาหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูปฐมวัยต่อหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย ตามแนวทาง Brain-based learning ผลการวิจัยผลการประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยต่อหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด โดยมีผลค่าเฉลี่ยที่ 4.73

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมครูควรศึกษาสภาพความแตกต่างของนักเรียน เพราะบางกิจกรรมเด็กอาจต้องมีการเคลื่อนไหวร่างกายหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กจากการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ประกอบไปด้วยเช่น กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสรี เป็นต้นนอกจากนี้ควรส่งเสริมให้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอื่น ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมและจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับชุมชนอย่างแพร่หลาย

1.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางการศึกษา สำหรับครูปฐมวัย ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียนอนุบาลหรือเด็กปฐมวัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.2.1 ช่วยให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย และสามารถจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็กได้

1.2.2 ช่วยในการวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้กับเด็กได้อย่างเหมาะสม มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบมีการวัดผลประเมินผลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในลำดับต่อไป

1.2.3 ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาศักยภาพทางการจัดกิจกรรมประสบการณ์ และการพัฒนากระบวนการคิดสำหรับผู้สอนเองด้วย

1.2.4 ทำให้ครูผู้สอนมีสื่อ และเครื่องมือสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย

1.2.5 เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้ในการนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2

1.2.6 ทำให้ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และให้การสนับสนุนครูผู้สอน ในด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณ อุปกรณ์ที่จำเป็นจัด

ประชุม อบรม สัมมนา จัดให้มีการศึกษาดูงาน เพื่อให้ครูผู้สอนได้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองและสามารถปฏิบัติ การสอนได้เต็มศักยภาพ

1.2.7 ส่งผลให้ผู้บริหารและครู ทำงานเป็น ทีม ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เช่น ตัวเด็กการสอน และ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาครั้งต่อไป

2.1 เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนหรือปรับปรุง การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย

2.2 เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานอื่น เช่น ศูนย์การพัฒนาเด็กที่สังกัดกรมการ พัฒนาชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนที่สังกัดกระทรวง วัฒนธรรม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดกรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภาคเอกชนที่สนใจ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547). *การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- .(2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ :เบรน-เบสบุ๊คส์.
- จุไร พรหมวาทย์. (2547). *การสร้างหนังสือภาพสำหรับฝึกทักษะการอ่านออกเสียงของนักเรียนระดับเด็กปฐมวัย*. การค้นคว้า แบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ตุ๊กตา สิมาลาเตา. (2560). *สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1*.
- นาถศึ สงค์อินทร. (2559). *การใช้ชุดกิจกรรม BBL (Brain Based Learning) เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ เด็กปฐมวัย*.
- บัณฑิตา อินสมบัติ.(2557). *ประณศีกษากลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557*. โรงเรียนบ้านสมอ.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- รอยพิมพ์ ทิพย์โกชน. (2557).*ผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาการพูดด้วยการจัดกิจกรรมคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2*. หลักสูตรและการสอน.ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ลออ ชูติกร. (2547). *Kids and School*. 4 (44): 6-7
- วันซอน แด้แก้ว. (2557). *รายงานการพัฒนาทักษะทางภาษาด้านการฟังการพูด โดยใช้นิทานคำคล้องจองประกอบภาพ ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมอแปง.โรงเรียนบ้านหมอแปง*.
- สมศรี ธรรมไชย. (2556). *การใช้คำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). *การวัดและประเมินแนวใหม่:เด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สาขาศึกษาปฐมวัยคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- _____. (2550). *การวัดประเมินเด็กแนวใหม่*. กรุงเทพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิทย์ ชัยเพชร. (2554).*การสอนคิดเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : ดวงกลมสมัย.
- อารมณ สุวรรณपालและปรีชา เนาว์เย็นผล. (2545). *พัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย*.กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สนับสนุนการพิมพ์โดย อภิชาติการพิมพ์ 42 ถนนผังเมืองปักชา ต.ตลาด อ.เมือง มหาสารคาม
รับออกแบบสิ่งพิมพ์ทุกชนิด อาทิ หนังสือตำรา แบบเรียน นามบัตร ปุ๊ทิน บรรจุภัณฑ์
<https://www.facebook.com/apichartprintingmk> โทร 043 721-403